

SLUŽBENI VJESNIK

VOJNOG ORDINARIJATA

ISSN 2459-8941

GODINA: XXIV • BROJ: 3 (89) • 2021.

29. HODOČAŠĆE HRVATSKIH VOJNIKA, POLICAJACA I BRANITELJA
MARIJA BISTRICA , 3. LISTOPADA 2021.

29. HODOČAŠĆE HRVATSKIH VOJNIKA, POLICAJACA I BRANITELJA
MARIJA BISTRICA , 3. LISTOPADA 2021.

VJESNIK

SLUŽBENI
VOJNOG ORDINARIJATA

GODINA: XXIV • BROJ: 3 (89) • 2021.

SLUŽBENI VJESNIK VOJNOG ORDINARIJATA U REPUBLICI HRVATSKOJ
Izdavač: Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj, Ksaverska cesta 12, 10000 ZAGREB
tel: 01/4670-660; 01/4670-659; 01/3784-489 (MORH); faks: 01/4670-662
www.vojni-ordinarijat.hr; e-pošta: vojni.ordinarijat@mohr.hr
Odgovara: Msgr. Jure Bogdan, vojni ordinarij

»RADUJMO SE SVI U GOSPODINU: SPASITELJ SE NAŠ RODIO. DANAS NAM S NEBA PRAVI MIR SIĐE«

Božićna poruka vojnog ordinarija msgr. Jure Bogdana
Božić 2021.

Draga braćo i sestre,

1. Božić – svetkovina Rođenja Gospodnjega – svetkovina je radosti, velike radosti, neizrecive radosti. Rodio nam se Spasitelj! Bog je postao čovjekom i rodio se od Djevice Marije. Ušao u ovaj naš svijet, u ovu našu povijest, u ljudskom tijelu „nama u svemu jednak osim u grijehu“ (Heb 4,15)! Pa kako se ne radovati tom događaju, toj stvarnosti, toj istini? Na to nas poziva *Ulazna pjesma* svete Mise polnoćke: „Radujmo se svi u Gospodinu: Spasitelj se naš rodio. Danas nam s neba pravi mir siđe“. To je poziv upućen svima, baš svima: Nebu i zemlji, svemu svijetu, cijelom čovječanstvu i svakom čovjeku... Božja Riječ koja je tijelom postala, to maleno betlehemsko dijete, je svima Spasitelj. Štoviše: on je »mir koji nam s neba siđe«!

2. Kako je to utješno čuti i znati u ovom našem vremenu, u ovom našem trenutku! A sve je oko nas puno beznađa, puno nesigurnosti, puno otvorenih pitanja... Stanje pandemije koja ne jenjava, kojoj se ne vidi ni kraja ni konca, uzrok je brojnih nemira, brojnih pođela, svrstavanja na ovu ili onu stranu, manjka međusobnog povjerenja, sumnji, pa čak i optužbi... Obuzima nas sve zbog toga i strah i tjeskoba. Često nam nedostaje i prava riječ u pravo vrijeme... No, uvijek i u svemu, u svakom vremenu i u svakom trenutku, kakvi god oni bili, mi kao vjernici svoje misli, svoja srca, svoje živote usmjerujemo k Isusu Kristu koji je naš Spasitelj i spasitelj svakog čovjeka. A to *Spasitelj* znači da je donositelj istinske i neprevarljive nade u svakom beznađu, prave utjehe u svakoj tuzi, potpunog smisla u svakom besmislu, mira u općem nemiru, jedinstva u podjelama, svjetla u tami... Sve je to novorođeno Betlehemsko Dijete, sve je to Isus Krist, Sin Božji. To je sve On i još puno

toga više, neizrecivo više! On je naš Spasitelj u potpunom, u apsolutnom smislu, i On je to u svim dimenzijama i odnosima našeg bića i našeg života. Ni jedna od njih mu – osim grijeha! - nije strana: Svaka je otkupljena i svaka je spašena. Počevši od betlehemske noći, od Njegova rođenja u siromašnoj štalici – u našoj ljudskoj povijesti ništa više nije isto. Sve je drukčije. Gotovo bismo, kao kršćani, htjeli usklknuti, poručujući svaki dan iznova i sebi samima i svakom čovjeku i svemu svijetu: O čovječe, o svijete, ne boj se! *Spasitelj se naš rodio. Danas nam s neba pravi mir siđe!* To je Isus Krist Sin Božji u Betlehemu judejskom rođeni!

3. Draga braćo i sestre, tu zaista *radosnu vijest* ovog Božića želimo podijeliti sa svima vama: da nas ona utješi, da nas ohrabri, da nas podigne! Podignimo stoga u vjeri svoje misli i svoje srce k malenom betlehemskom djetetu. Ono je samo prolazilo i neizvjesnost, i ugrozu života, i odbačenost, i hladnoću, i siromaštvo, i strah... Ono nas u svemu tomu razumije i tješi nas onom utjehom kojom čovjeka može utješiti samo Bog. Želim da u toj vjeri proživimo ove Božićne blagdane i da u toj vjeri uđemo i u novu 2022. godinu. Po-vjerimo novorođenom Isusu sve svoje situacije, sve svoje zapitanosti, svoje brige, svoje poteškoće i sve svoje strahove... On će nam, u zamjenu, darovati autentični odgovor na sve njih – a to je: Njega samoga! Jer onaj tko primi taj Dar, tko Njega, jedinorođenog Sina

Božjega, primi u svoj život – taj prima Spasitelja, taj prima spasenje - božanski život, taj prima jasnoću, taj prima svjetlo, taj prima ne bilo kakav, nego »pravi mir koji s neba siđe«. To, draga braćo i sestre, želim od srca svima vama, svima nama!

Sretan Božić i blagoslovljenu novu 2022. godinu želi vam

vaš biskup

✠ msgr. Jure Bogdan,
vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj

SVETA STOLICA

PORUKA PAPE FRANJE ZA 36. SVJETSKI DAN MLADIH

21. studenog 2021.

“Ustani! Postavljam te za svjedoka onoga što si video” (usp. Dj 26, 16)

Predraga mladeži!

Htio bih vas još jednom primiti za ruku da nastavimo naše zajedničko duhovno hodočašće koje nas vodi prema Svjetskom danu mladih koji će se održati u Lisabonu 2023. godine.

Prošle godine, neposredno prije izbijanja pandemije, potpisao sam poruku koja je imala za temu: *“Mladeži, kažem ti, ustani!”* (usp. Lk 7, 14). Gospodin nas je, u svojoj providnosti, želio pripremiti za vrlo težak izazov s kojim nam se valjalo suočiti.

Posvuda u svijetu pojedinci su se morali suočiti s patnjom zbog gubitka dragih osoba i društvene izolacije. I vama mladima, koji ste po svojoj prirodi okrenuti prema budućnosti, zbog izvanrednih zdravstvenih prilika bio je onemogućen odlazak u školu ili na fakultet, na posao, niste se mogli susretati... Našli ste se u teškim situacijama s kojima se niste navikli nositi. U mnogim slučajevima javili su se obiteljski problemi, kao i problemi koje sa sobom nosi nezaposlenost, depresija, usamljenost i ovisnosti. A o nakupljenom stresu, napetostima i izljevima bijesa, porastu nasilja da ne govorimo.

Ali hvala Bogu, to nije jedina strana medalje. Ako je ta kušnja iznijela na vidjelo naše slabosti, otkrila je također naše vrline, uključujući spremnost na solidarnost. U svim dijelovima svijeta vidjeli smo veliki broj poje-

dinaca, među kojima mnogo mladih, koji su pomagali u spašavanju života, sijali sjeme nade, branili slobodu i pravdu, bili mirotvorci i graditelji mostova.

Kad mladi čovjek padne, u stanovitom smislu padne čovječanstvo. Ali također je istina da kad mlada osoba ponovno ustane, kao da cijeli svijet ponovno ustane. Dragi mladi, koliko veliki potencijal leži u vašim rukama! Kakvu samo snagu nosite u svojim srcima!

Zato Bog danas, ponovno, govori svakome od vas: *“Ustani!”*. Od sveg se srca nadam da će nam ova poruka pomoći da se pripremimo za nova vremena, za novu stranicu u povijesti čovječanstva. Ali bez vas, dragi mladi, nije moguće početi iznova. Da bi ponovno ustao, svijet treba vašu snagu, vaše oduševljenje, vašu strast. U vezi s tim želio bih s vama razmišljati o odlomku iz *Djela apostolskih* u kojem Isus kaže Pavlu: *“Ustani. Postavljam te za svjedoka onoga što si video”* (usp. Dj 26, 16).

Pavao - svjedok pred kraljem

Redak kojim je nadahnuta tema Svjetskog dana mladih 2021. preuzet je iz Pavlova svjedočanstva pred kraljem Agripom tijekom njegova zatočeništva. On, nekoć neprijatelj i progonitelj kršćanâ, sada je osuđen upravo zbog svoje vjere u Krista. S vremenskim razmakom od otprilike dvadeset i pet godina, Apostol prijavlja o svome životu i o temeljnog događaju – svome susretu s Kristom.

Pavao priznaje da je u prošlosti progonio kršćane, sve dok jednoga dana, dok je putovao u Damask da uhiti neke od njih, njega i njebove suputnike (usp. Dj 26, 13) nije obasjala svjetlost "od sunca sjajnija", ali jedino je on čuo "glas": glas Isusa koji mu se obraća i naziva ga imenom.

"Savle, Savle!"

Promotrimo zajedno dublje ovaj događaj. Oslovljavajući ga po imenu, Gospodin daje do znanja Savlu da ga osobno poznae. Kao da mu je rekao: "Znam tko si, znam koje planove kuješ, ali unatoč tome obraćam se upravo tebi." Zove ga dva puta, u znak iznimnog i vrlo važnog poziva, kao što je to učinio s Mojsijem (usp. Izl 3, 10) i Samuelom (usp. 1 Sam 3, 10). Pavši na zemlju, Savao priznaje da je svjedok Božjeg očitovanja, snažne objave koja ga duboko potresa, ali ga ne uništava, naprotiv: oslovljava ga po imenu.

Naime, samo osobni, a ne anonimni susret s Kristom mijenja život. Isus pokazuje da dobro poznae Savla, da "ga poznae u dušu". Premda je Savao progonitelj, iako mu je u srcu mržnja prema kršćanima, Isus zna da je to zbog neznanja i želi pokazati u njemu svoje milosrđe. Upravo će ta milost, ta nezaslužena i bezuvjetna ljubav, biti svjetlo koje će iz korijena promijeniti Savlov život.

"Tko si, Gospodine?"

Suočen s tom tajanstvenom prisutnošću koja ga naziva imenom, Savao pita: "Tko si, Gospodine?" (Dj 26, 15). Ovo je pitanje iznimno važno i svi ga moramo prije ili kasnije u životu postaviti. Nije dovoljno slušati o Kristu od drugih, potrebno je s njim osobno razgovarati. To je, u konačnici, molitva. Moliti znači izravno razgovarati s Isusom, pa i ako nam možda u srcu još uvijek vlada nemir, a um je pun sumnji ili čak prijezira prema Kristu i kršćanima. Nadam se da će svaki mladić i djevojka, u dubini svog srca, postaviti to pitanje: "Tko si, Gospodine?".

Ne možemo uzeti zdravo za gotovo da svi poznaju Isusa, pa ni u doba interneta. Pitanje koje mnogi postavljaju Isusu i Crkvi upravo je ovo: "Tko si?". U čitavom izvješću o pozivu svetoga Pavla, to je jedini put da on govori. I na njegovo pitanje, Gospodin odmah odgovara: »Ja sam Isus koga ti progoniš!« (*ibid.*).

"Ja sam Isus koga ti progoniš!"

Tim odgovorom Gospodin Isus otkriva Savlu veliko otajstvo: da se On poistovjećuje s Crkvom i s kršćanima. Sve do tada Savao nije vidio ništa od Krista osim vjernikâ koje je bacao u tamnicu (usp. Dj 26, 10), za čiju je osudu na smrt osobno glasovao (*ibid.*). Vidio je kako su kršćani na zlo uzvraćali dobrom, na mržnju ljubavlju, prihvatajući nepravde, nasilje, uvrede i progone za ime Kristovo. Ako, dakle, bolje pogledamo Savao je – a da to nije ni znao – već bio susreo Krista: susreo ga je u kršćanima!

Koliko smo samo puta čuli da se kaže: "Isus 'da', Crkva 'ne'", kao da bi jedno moglo biti alternativa drugome. Nemoguće je poznati Isusa, ako se ne poznaje Crkvu. Ne može se upoznati Isusa osim po braći i sestrama njegove zajednice. Ne može netko za sebe reći da je pravi kršćanin, ako ne živi crkvenu dimenziju svoje vjere.

"Teško ti se protiv ostana praćakati"

To su riječi koje Gospodin upućuje Savlu nakon što je ovaj pao na zemlju. Ali nekako kao da je već neko vrijeme bio razgovarao s njim na tajanstven način, pokušavajući ga privući k sebi. No, Savao se opirao. Isti taj blagi "prijekor" naš Gospodin upućuje svakom mlađom čovjeku koji se udalji od njega: "Dokle ćeš bježati od mene? Zašto ne čuješ da te zovem? Čekam da se vratiš." Poput proroka Jeremije, i mi ponekad kažemo: "Neću više na nj misliti" (Jr 20, 9). No, u srcu svakog pojedinca kao da je zapreten jedan žarki plamen: čak i ako ga pokušamo ugasiti, ne možemo jer je jači od nas.

Gospodin je izabrao onoga koji ga je čak progonio, koji je potpuno neprijateljski raspoložen prema njemu i njegovim učenicima. Ali za Boga nitko nije nepovratno izgubljen. Zahvaljujući osobnom susretu s njim, uvek možemo početi iznova. Nijedna mlada osoba nije izvan dosega Božjeg milosrđa. Ni za koga se ne može reći: previše se udaljio... sad je prekasno... Koliko mlađih ljudi pokazuje strastveni otpor i idu stranputicom, ali u srcu nose skrivenu potrebu da se predano zalažu, da ljube svim silama, da se poistovje-te s određenim poslanjem! Upravo to je ono što Isus vidi u mladome Savlu.

Prepoznati vlastitu sljepoću

Možemo zamisliti da je, prije susreta s Kristom, Savao na neki način bio "pun sebe" i smatrao se "velikim" zbog svoje moralne nепoročnosti, zbog svoje gorljivosti, zbog svojega porijekla i naobraženosti. Sigurno je bio uvjeren da je u pravu. Ali kad mu se Gospodin objavljuje, "prizemljuje se" i otkriva da je slijep. Iznenada otkriva da je ostao bez vida, ne samo fizičkog nego i duhovnog. Njegove su sigurnosti poljuljane. U duši osjeća da je ono oko čega je s tolikim oduševljenjem nastao, naime, revnost u iskorjenjivanju kršćana, bilo potpuno pogrešno. Shvaća da nije apsolutni nositelj istine, štoviše da je daleko od toga. I, zajedno s njegovim sigurnostima, ruši se također njegova "veličina". Odjednom otkriva da je izgubljen, krhak, "mali".

Ta je poniznost – svijest o vlastitoj ograničenosti – temeljna! Tko misli da zna sve o sebi, o drugima, pa čak i o vjerskim istinama, teško će susresti Krista. Savao je slijep i izgubio je orijentire. Ostavši sam, u tami, jedine jasne stvari su svjetlo koje je video i glas koji je čuo. Koji paradoks: tek kad čovjek shvati da je slijep, počinje vidjeti!

Nakon prosvjetljenja koje je doživio na putu za Damask, Savao će preferirati da ga zovu Pavao, što znači "mali". To nije *nadimak* ili "umjetničko ime" – što je danas postalo vrlo uobičajeno čak i među običnim ljudi-

ma: susret s Kristom doista je učinio da se tako osjeća, srušivši zid koji ga je sprječavao da samoga sebe istinski spozna. On za sebe kaže: »Da, ja sam najmanji među apostolima i nisam dostojan zvati se apostolom jer sam progonio Crkvu Božju« (1 Kor 15, 9).

Sv. Terezija iz Lisieuxa, kao i neki drugi sveci, voljela je ponavljati da je poniznost istina. Danas se, osobito na društvenim mrežama, ima priliku vidjeti toliko "priča", koje su često pravi umjetnički uradci u čije je snimanje uloženo puno truda, snimljenih iz više kuta-va i s više pozadina. Sve se više traže "svjetla pozornice" kako bi se "prijateljima" i sljediteljima pokazalo sebe u svjetlu koje ponekad ne odgovara istini. Krist, svjetlo podnevno, dolazi nas prosvijetliti i vratiti nam autentičnost, oslobođajući nas svih maski. Jasno nam pokazuje tko smo, jer nas voli takve kakvi smo.

Promijeniti perspektivu

Pavlovo obraćenje nije vraćanje unatrag, nego otvaranje potpuno novoj perspektivi. Naime, on nastavlja put Damaska, ali više nije onaj od prije, on je druga osoba (usp. Dj 22, 10). Moguće je obratiti se i obnavljati se u svakodnevnom životu, čineći sve ono što smo i prije učinili, ali promijenjena srca i s drugačijim motivacijama. U ovom slučaju Isus izrijekom traži od Pavla da ode u Damask, gdje se bio i zaputio. Pavao je poslušao, ali sada su se svrha i perspektiva njegova putovanja stu-bokom promijenili. Od sada pa nadalje stvarnost će gledati novim očima. Prije su to bile oči progonitelja krvnika, odsada će to biti oči učenika svjedoka. U Damasku će ga Ananija krstiti i uvesti u kršćansku zajednicu. U tišini i molitvi Pavao će produbiti vlastito iskustvo i novi identitet koji mu je dao Gospodin Isus.

Snaga i strast mlađih ljudi ne smiju se rasipati

Pavlovo držanje prije susreta s uskrsnim Isu-som nije nam potpuno strano. Koliko je samo snage i strasti u vašim srcima, dragi mlađi!

Ali kad vas tama oko vas i u vama sprječava da ispravno vidite, u opasnosti ste da se izgubite u besmislenim bitkama, pa čak i postanete nasilni. A, nažalost, prve žrtve bit ćete upravo vi i vaši najbliži. Postoji isto tako opasnost da se borite za stvari koje izvorno zastupaju prave vrijednosti, ali koje se, kad se jednom zaoštре do krajnosti, pretvaraju u destruktivne ideologije. Koliko samo danas mladih, potaknutih možda vlastitim političkim ili vjerskim uvjerenjima, na kraju postaju oruđe nasilja i uništenja u životima mnogih drugih! Pojedini digitalni urođenici koriste virtualnu stvarnost i društvene mreže kao novo bojno polje, beskrupulozno koristeći oružje lažnih vijesti (*fake news*) za širenje otrova i uništavanje svojih protivnika.

Kad Gospodin naglo prodre u Pavlov život, ne oduzima mu osobnost i ne gasi njegovu revnost i strast, već koristi te njegove darove i sposobnosti da ga učini velikim vjerovjesnikom koji će pronositi evanđelje do nakraj svijeta bijelog.

Apostol narodâ

Pavao će kasnije postati poznat kao "apostol narodâ": on koji je prije bio farizej koji je revno i savjesno opsluživao Zakon! Evo još jednog paradoksa: Gospodin stavlja svoje pouzdanje upravo u čovjeka koji ga je progonio! Poput Pavla, svaki pojedini od nas može u dubini srca čuti ovaj glas koji mu govori: "Uzdam se u te. Znam tvoju povijest i uzmam je u svoje ruke, zajedno s tobom. Pa i ako si često bio protiv mene, biram baš tebe i činim te svojim svjedokom". Božja logika može od najgoreg progonitelja učiniti velikog svjedoka.

Kristov učenik pozvan je biti »svjetlost svijeta« (Mt 5, 14). Pavao mora svjedočiti o onome što je video, ali sada je slijep. Došli smo tako do sljedećeg paradoksa! Upravo zahvaljujući tom svom osobnom iskustvu Pavao se može staviti u položaj onih kojima ga Gospodin šalje. Naime, postavljen je za svjedoka »da im otvorí oči pa se obrate od tame k svjetlosti« (Dj 26, 18).

"Ustani i svjedoči!"

Kad prigrimo novi život koji nam je dan u krštenju, primamo od Gospodina također poslanje: "Bit ćeš mi svjedok!". Poslanje je to kojem se valja posvetiti i koje mijenja život.

Kristov je poziv Pavlu danas upućen svakom mladiću i djevojci: Ustani! Ne možeš ostati na zemlji i sažalijevati samoga/samu sebe, ima jedno poslanje koje te čeka! I ti možeš biti svjedokom djelâ koja je Isus započeo u tebi. Zato ti, u Kristovo ime, kažem:

- Ustani i svjedoči o svom iskustvu slijepca koji je susreo svjetlo, koji je video dobrotu i ljepotu Božju u samome sebi, u drugima i u zajedništvu Crkve koje pobjeđuje svaku samoću.

- Ustani i svjedoči o ljubavi i poštivanju koji se mogu uspostaviti u ljudskim odnosima, u obiteljskom životu, u dijaligu između roditelja i djece, između mladih i starih.

- Ustani i brani socijalnu pravdu, istinu i pravednost, ljudska prava, proganjene, siromašne i slabe, one čiji se glas ne čuje u društvu, migrante.

- Ustani i svjedoči o novome pogledu koji ti omogućuje da očima punim divljenja promatraš stvoreni svijet, koji ti omogućuje da promatraš Zemlju kao naš zajednički dom i daje ti hrabrost da branиш cjelovitu ekologiju.

- Ustani i svjedoči da se promašeni životi mogu popraviti, da oni koji su već mrtvi duhom mogu ustati na novi život, da se robovi mogu osloboditi, da srca opterećena tugom mogu ponovno pronaći nadu.

- Ustani i radosno svjedoči da Krist živi! Širi njegovu poruku ljubavi i spasenja među svojim vršnjacima, u školi, na sveučilištu, na radnom mjestu, u digitalnom svijetu, posvuda.

Gospodin, Crkva, Papa, uzdaju se u vas i postavljaju vas za svjedoke mnogim drugim

mladima koje susrećete na "putovima Dama-ska" našeg doba. Ne zaboravite: »svaki onaj koji je stvarno iskusio ljubav Boga koji ga spašava ne treba dugotrajnu poduku i obu-ku i pripremu da pođe naviještati tu ljubav. Svaki je kršćanin misionar u mjeri u kojoj se susreo s Božjom ljubavlju u Kristu Isusu« (Apost. pob. *Evangelii gaudium*, 120).

Ustanite i slavite SDM u partikularnim Crkvama!

Još jednom pozivam vas, mlade iz cijelog svijeta, da sudjelujete u ovom duhovnom hodočašću koje nas će dovesti do proslave Svjetskog dana mladih u Lisabonu 2023. godine. Sljedeći susret je, međutim, u vašim partikularnim Crkvama, u raznim biskupijama i eparhijama svijeta, gdje će se na svetkovinu Krista Kralja proslaviti – na mjesnoj razini – Svjetski dan mladih 2021.

Nadam se da ćemo svi moći proživjeti te eta-pe kao pravi hodočasnici, a ne kao "turisti vjere"! Otvorimo se Božjim iznenadenjima koji svojim svjetлом želi obasjavati naš put. Budimo otvoreni za ono što nam želi reći, također po našoj braći i sestrama. Tako ćemo pomoći jedni drugima da zajedno ustanemo i u ovom teškom povijesnom času postat ćemo proroci novih vremena, punih nade! Neka nam Blažena Djevica Marija bude za-govornicom.

*Rim, Sveti Ivan Lateranski, 14. rujna 2021.,
blagdan Uzvišenja svetoga križa.*

FRANJO

PORUKA PAPE FRANJE ZA MEĐUNARODNI DAN OSOBA S INVALIDITETOM

3. prosinca 2021.

»Vi ste moji prijatelji« (Iv 15, 14)

Draga braćo i sestre!

U prigodi Međunarodnog dana osoba s invaliditetom, želim se obratiti izravno vama koji ste pogodjeni bilo kojom vrstom invaliditeta. Želim vam reći da vas Crkva voli i da treba svakoga od vas da ispunite svoje poslanje u službi evanđelja.

Isus prijatelj

Isus je naš prijatelj! On sâm je to rekao svojim učenicima na Posljednjoj večeri (usp. Iv 15, 14). Njegove riječi dopiru sve do nas i ravnateljuju otajstvo našeg odnosa s njim i naše pripadnosti Crkvi. »Prijateljstvo s Isusom neraskidivo je. On nas nikada ne napušta, iako se katkad čini da šuti. Kad ga trebamo, on pušta da ga nađemo i ostaje uz nas kud god da pošli« (posin. apost. pob. Christus vivit, 154). Mi kršćani smo primili dar: pristup Isusovu srcu i prijateljstvo s njim. Sretni smo što nas je zapao taj privilegij i to postaje naš poziv: biti njegovi prijatelji! Imati Isusa za prijatelja najveća je utjeha. To svakog od nas može učiniti zahvalnim i radosnim učenikom koji može posvjedočiti da naša vlastita slabost nije prepreka za življenje i prenošenje evanđelja. Naime, povjerljivo i osobno prijateljstvo s Isusom može biti duhovni ključ za prihvatanje ograničenjâ koja svi imamo, te za življenje svojega vlastitog ljudskog stanja u duhu prihvatanja. Iz toga prijateljstva može poteći radost koja »ispunja srca i čitav život« (apost. pob. Evangelii gaudium, 1), zato što, kao što je jedan veliki egzeget napisao, prijateljstvo s Isusom je »iskra od koje nastaje požar oduševljenja i zanosa«¹.

¹ Rudolf Schnackenburg, Amicizia con Gesù, Brescia 2007., str. 68.

Crkva je vaš dom

Po krštenju svaki od nas postaje punopravni članom zajednice Crkve tako da svaki pojedini, bez isključenjâ ili diskriminacijâ, može reći: "Ja sam Crkva!". Crkva je, naime, vaš dom! Mi, svi zajedno, činimo Crkvu jer je Isus odlučio biti naš prijatelj. Ona – i to je nešto što sve bolje moramo učiti u sinodalnom procesu koji smo započeli – »nije zajednica savršenih, nego zajednica učenikâ na putu koji slijede Gospodina i kojima je potrebno njegovo oproštenje« (Kateheza na općoj audijenciji, 13. travnja 2016.) U ovom narodu, koji kroči naprijed kroz povijesna zbivanja vođen Božjom riječju, »svi su protagonisti, nitko se ne može smatrati tek pukim statustom« (Obraćanje vjernicima Rimske biskupije, 18. rujna 2021.). Zato je svaki od vas pozvan dati vlastiti doprinos sinodalnom putu. Uvjerem sam da će, ako to doista bude »sudionički i inkluzivan crkveni proces²«, crkvena zajednica njime biti stvarno obogaćena.

I danas se, nažalost, s mnogima od vas »u društvu postupa kao sa strancima. [Mnogi od vas] osjećaju da su uskraćeni za pripadnost i sudjelovanje« i »još uvijek postoje mnoge stvari koje [vam onemogućuju] punopravno građanstvo« (enc. Fratelli tutti, 98). Diskriminacija je još uvijek previše prisutna na različitim razinama društvenog života. Nju jačaju predrasude, neznanje i kultura kojoj je teško shvatiti neprocjenjivu vrijednost svake osobe.

² Biskupska sinoda, Pripremni dokument. Za sinodalu crkvu: zajedništvo, sudjelovanje i poslanje, 2.

Na poseban način, smatrati još uvijek invaliditet bolešcu – što je rezultat interakcije između socijalnih barijera i osobnih ograničenja svakog pojedinca – nešto je što pridonosi vašem odvajanju i jačanju stigmatizacije vas kao osoba.

Što se života Crkve tiče, »njegora diskriminacija [...] je nedostatak duhovne skrbi« (apost. pob. Evangelii gaudium, 200), koja se ponekad očituje u uskraćivanju pristupa sakramentima, što su neki od vas, nažalost, doživjeli. Učiteljstvo je u tom pogledu vrlo jasno i nedavno je u Direktoriju za kateheza izričito dalo do znanja da »nитко не смје uskraћivati sakramente osobama s invaliditetom« (br. 272). Kad smo suočeni s diskriminacijama, upravo nas prijateljstvo s Isusom, koje svi primamo kao nezasluženi dar, otkupljuje i omogućuje nam živjeti različitosti kao bogatstvo. On nas, naime, ne naziva slugama, ženama i muškarcima s polovičnim dostojanstvom, nego prijateljima: pouzdanicima koji su dostojni znati sve što je čuo od Oca svojega (usp. Iv 15, 15).

U vremenu kušnje

Prijateljstvo s Isusom štiti nas u vrijeme kušnje. Jako dobro znam da je pandemija Covid-a-19, iz koje se borimo izaći, imala i nastavlja imati vrlo ozbiljan utjecaj na živote mnogih od vas. Pritom mislim, na primjer, na to da ste morali dugo vremena provoditi u kući; na teškoće na koje nailaze mnogi studenti i učenici s invaliditetom u pristupu alatima za učenje na daljinu; na osobne usluge koje su u mnogim zemljama već duže vrijeme obustavljene; i mnoge druge neugodnosti s kojima se svaki od vas suočio. Ali tu prije svega mislim na mnoge od vas koji živate u zajedničkim stanovima i patnju koju je donijela prisilna odvojenost od vama dragih osoba. Virus je poharao ta mjesta i, unatoč požrtvovnoj službi osoblja, odnio previše žrtava. Budite sigurni da su vam Papa i Crkva posebno bliski, s ljubavlju i nježnošću!

Crkva je uz one od vas koji se još uvijek bore protiv koronavirusa. Ona, kao i uvijek, potvrđuje da je prijeko potrebno svima omogućiti liječenje, pri čemu stanje invalidnosti ne smije biti prepreka pristupu najboljoj mogućoj dostupnoj skrbi. U tome smislu, neke biskupske konferencije, poput one Engleske i Walesa³ te Sjedinjenih Američkih Država⁴, već su intervenirale tražeći poštivanje prava svakoga, bez diskriminacijâ, na zdravstvenu skrb.

Evangelije je za sve

Iz prijateljstva s Gospodinom dolazi također naš poziv. On nas je izabrao da donešemo mnogo roda i da naš rod ostane (usp. Iv 15, 16). Predstavljajući se kao pravi Trs, želio je da svaka loza, koja je s njim povezana, doneše rod. Dà, Isus želi da prispijemo »sreću za koju smo stvoreni. On želi da budemo svi i ne očekuje da se zadovoljimo osrednjim, mlakim, razvodnjenim životom« (apostolska pobudnica Gaudete et exsultate, 1).

Evangelije je također za tebel! Riječ je to koja je upućena svima, koja tješi i u isti mah poziva na obraćenje. Drugi vatikanski koncil, govoreći o općem pozivu na svetost, uči da su »svi Kristovi vjernici, kojega god stalež ili reda, pozvani na puninu kršćanskog života i na savršenstvo ljubavi [...]. Da bi postigli tu svetost, vjernici neka ulazu sile koje su primili prema mjeri Kristova dara da se [...] svom dušom posvete Božjoj slavi i služenju bližnjemu« (Lumen gentium, 40).

U evanđeljima se pripovijeda da, kad god bi osobe s invaliditetom susrele Isusa, njihov se život stubokom mijenja i počele su biti njegovi svjedoci.

³ Biskupska konferencija Engleske i Walesa, *Coronavirus and Access to Treatment*, 20. travnja 2020.

⁴ USCCB – Ured za odnose s javnošću, *Statement on Rationing Protocols by Health Care Professionals in Response to COVID-19*, 3. travnja 2020.

To je, primjerice, slučaj s čovjekom slijepim od rođenja, koji, nakon što ga je Isus ozdrovio, hrabro pred svima kaže da je On prorok (usp. Iv 9, 17); i mnogi drugi radosno razglasuju što im je Gospodin učinio.

Znam da neki od vas žive u izuzetno teškoj situaciji. Ali želim se obratiti upravo vama i zamoliti možda – tamo gdje za tim postoji potreba – članove vaše obitelji ili one koji su vam najbliži da pročitaju moje riječi, ili prenesu ovaj moj apel kojim vas pozivam da molite. Neka nitko ne kaže: »Ja ne umijem moliti« jer, kao što kaže Apostol, »Duh potpomaže našu nemoć. Doista ne znamo što da molimo kako valja, ali se sâm Duh za nas zauzima neizrecivim uzdasima« (Rim 8, 26). U evanđeljima, naime, Isus sluša one koji mu se obraćaju na naizgled neprikladan način, možda samo gestom (usp. Lk 8, 44) ili vapajem (usp. Mk 10, 46). U molitvi postoji poslanje koje je svima dostupno i ja ga želim povjeriti na poseban način vama. Nitko nije toliko slab da se ne može moliti, klanjati se Gospodinu, slaviti njegovo sveto ime i posredovati za spas svijeta. Pred Svemogućim prepoznajemo da smo svi jednaki.

Draga braćo i sestre, vaša je molitva danas hitnija nego ikad. Sveta Terezija Avilska napisala je da su »u teškim vremenima potrebni jaci Božji prijatelji da podrže slave«⁵. Vrijeme pandemije jasno nam je dalo do znanja da nam je stanje ranjivosti svima zajedničko: »Shvatili smo da se nalazimo na istoj lađi, svi krhki i dezorientirani, ali istodobno važni i potrebni, svi pozvani veslati zajedno, svi potrebni utjehe drugoga«⁶. Prvi način da to učinimo jest molitva. Svi to možemo; i ako, poput Mojsija, trebamo potporu (usp. Izl 17, 10), sigurni smo da će Gospodin čuti naš zaziv.

Svima vama upućujem najbolje želje. Neka vas Gospodin blagoslovi i Majka Božja čuva.

Rim, Sveti Ivan Lateranski, 20. studenoga 2021.

FRANJO

5 Vita, 15.5.

6 Izvanredna molitva u vrijeme pandemije, 27. ožujka 2020.

PORUKA DIKASTERIJA ZA PROMICANJE CJELOVITOOG LJUDSKOG RAZVOJA POVODOM SVJETSKOG DANA TURIZMA 2021.

Turizam za uključivi rast. Osoba onkraj statistika

Prigodom Svjetskog dana turizma 2021., Dikasterij za promicanje cjelovitog ljudskog razvoja prepoznaće ozbiljan utjecaj pandemije Covida-19 na poduzeća i radnike koji rade u tom sektoru, posebno na radnike s nepunim radnim vremenom i nisko plaćene radnike koji primaju državne potpore, kao i na radnike lišene svake financijske pomoći. Stoga posebnu pozornost posvećujemo temi koju je Svjetska turistička organizacija odabrala za ovu godinu: „Turizam za uključivi rast“, te poticaju te Organizacije da se prepozna kako je to „prilika da se pogled izdigne iznad statistika vezanih uz turizam i prepozna da iza svakog broja stoji osoba“¹.

Tijekom svog pontifikata papa Franjo često je pozivao vjernike katolike i sve ljude dobre volje da „nadiđu“ ekonomski podatke kako bi „susreli osobu u teškoćama; vježbali se u kreativnosti koja nam omogućuje pronalaženje izlaza kad se nađemo u slijepoj ulici; dozivati u pamet ljudsko dostojanstvo pred krutošću birokracije“ i „promicati društvenu i ekonomsku dobrobit cijelog čovječanstva, nudeći svakoj osobi mogućnost da slijedi vlastiti razvoj“².

Pred pandemijom Covida-19, Sveti Otac apelirao je na cijelu ljudsku obitelj jer se „ne možemo vratiti lažnoj sigurnosti političkih i ekonomskih struktura koje smo imali prije krize“³. Potrebni su nam gospodarski sustavi koji svima omogućuju pristup plodovima stvaranja, osnovnim životnim potrebama: zemlji, domu i poslu. To je, naime, vrsta *uključivog rasta* ili, jezikom socijalnog nauka Crkve, *cjelovitog ljudskog razvoja* koji Dikasterij želi promicati prigodom ovog Svjetskog dana turizma. Razvoj koji je za svaku osobu, za sve njezine dimenzije, koji poštuje zemlju,

odnosno naš „zajednički dom“⁴. Pandemija nam je dala do znanja da smo povezani jedni s drugima. I turizam u pojedinoj zemlji pati ako ljudi u ostalim zemljama ne mogu putovati zbog epidemioloških ograničenja.

„Moramo obnoviti svijest da, kao narod, imamo zajedničku sudbinu“⁴. Stoga je potrebno usredotočiti se na cjeloviti pristup turizmu i othrvati se napastima individualizma i nacionalizma koji previše prevladavaju u suvremenom društvu. Samo na taj način moći ćemo izbjegići „varijantu“ virusa koji se širi kada potičemo bolesnu ekonomiju koja dopušta nekolicini vrlo bogatih ljudi da posjedu više nego što ima ostatak čovječanstva, te kada modeli proizvodnje i potrošnje uništavaju planet.

Stoga, povodom ovogodišnjeg Svjetskog dana turizma, Dikasterij potiče sve da se zalažu za turizam koji omogućuje susret među ljudima i s različitim teritorijima, gdje divljenje ljepoti može otvoriti načinima života koji poštue druge ljude i planet.

Apeliramo na biskupe i odgovorne za očuvanje turizma, kako bi se uspostavila bliska suradnja s mjesnim vlastima u promicanju turizma koji poštije ljude i prirodu, te promiče pravednu i uključivu ekonomiju. Samo takav turizam može postati činitelj od primarne važnosti u izgradnji svijeta u kojem se svako ljudsko biće potpuno ostvaruje⁵.

Izražavamo našu iskrenu zahvalnost svima onima koji se zalažu podržati, bilo materijalno ili duhovno, one koji su još uvijek u ekonomskim teškoćama zbog prekida turističkih aktivnosti. U mnogim mjesnim Crkvama pastiri su, zajedno sa svojim suradnicima, uz

podršku nacionalnih i lokalnih skupina Caritasa, povećali svoje napore u pronađenju najboljih rješenja za rješavanje društvenih teškoća. To je konkretan primjer uključivog razvoja: onog „novog bratstva sposobnog

za uzajamnu pomoć i uzajamno poštivanje“ koje nam je prijeko potrebno.⁶

Peter K. A. kardinal TURKSON
Prefekt

1 UNWTO, *World Tourism Day 2021 – Background Note*, <https://www.unwto.org/world-tourism-day-2021>

2 FRANJO, *Govor sudionicima Svjetskog kongresa komercijalistâ (Discorso ai Partecipanti al Congresso Mondiale dei Commercialisti)*, 14. studenoga 2014., https://www.vatican.va/content/francesco/it/speeches/2014/november/documents/papa-francesco_20141114_congresso-mondiale-commercialisti.html

3 FRANJO, „The COVID-19 Crisis Reveals What is in our Hearts“, Op-Ed article u *New York Times*, Thanksgiving Day, 26. studenoga 2020.

sgiving Day, 26. studenoga 2020, u: Papa Franjo, *Ritornare a sognare. La strada verso un futuro migliore*, Piemme, Casale Monferrato, 2020., str.6

4 FRANJO, „The COVID-19 Crisis Reveals What is in our Hearts“, Op-Ed article u *New York Times*, Thanksgiving Day, 26. studenoga 2020.

5 Usp. FRANJO, Enciklika *Laudato si'*, 84.

6 FRANJO, *Poruka za 43. Svjetski dan siromaha*, 15. studenoga 2020., br. 7.

HRVATSKI BISKUPI

PRIOPĆENJE SA 63. ZASJEDANJA SABORA HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE

Zagreb, od 19. do 21. listopada 2021.

Plenarno zasjedanje Sabora Hrvatske biskupske konferencije, 63. u nizu, održano je pod predsjedanjem predsjednika HBK zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića u sjedištu HBK u Zagrebu od 19. do 21. listopada 2021.

Na početku zasjedanja sudjelovao je i apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj nadbiskup Giorgio Lingua. Kao izaslanik Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine na zasjedanju je sudjelovao njezin predsjednik vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić koji je prikazao aktualno stanje u Crkvi i društvu u Bosni i Hercegovini.

Pozdravljajući nazočne na početku zasjedanja predsjednik HBK nadbiskup Puljić posebni pozdrav uputio je novom subotičkom biskupu Slavku Večerinu koji je prvi put kao gost bio nazočan na zasjedanju HBK. Ujedno je čestitao nedavno imenovanom srijemskom biskupu koadjutoru mons. Fabijanu Svalini te mu zahvalio na višegodišnjem služenju u različitim službama Hrvatske biskupske konferencije.

U radnom dijelu zasjedanja biskupi su promišljali o sinodalnom putu na koji je papa Franjo poveo Crkvu, a koji će svoj vrhunac imati u održavanju XVI. opće redovite skupštine Biskupske sinode 2023. u Rimu na temu „Za sinodalnu Crkvu: zajedništvo, sudjelovanje i poslanje“. Prikazana je povijest Biskupske sinode kao trajne ustanove Katoličke Crkve koju je 1965. utemeljio papa Pavao VI. Predstavljen je pripremni dokument pape Franje za Sinodu s posebnim naglaskom na dio koji

se odnosi na Biskupske konferencije. Predviđeno je da na kraju prve etape sinodalnog hoda koji će se odvijati u partikularnim Crkvama biskupije pošalju sažetke svojih razmišljanja i razlučivanja Biskupskoj konferenciji. Tako je odlučeno da će se u Hrvatskoj biskupskoj konferenciji do blagdana sv. Josipa 19. ožujka 2022. iz nadbiskupija i biskupija poslati sažetci, iz kojih će se izraditi sadržaj koji će se dostaviti do kraja travnja 2022. Tajništvu Biskupske sinode u Rimu. Biskupi su upoznati i s iskustvima održavanja sinoda u Đakovačko-osječkoj i Zagrebačkoj nadbiskupiji te s nedavno započetom sinodom u Vrhbosanskoj nadbiskupiji.

Posebna pozornost na zasjedanju je posvećena i Godini obitelji *Amoris laetitia* koja je otvorena 19. ožujka 2021. uz petu obljetnicu objave istoimene apostolske pobudnice pape Franje o ljepoti i radosti obiteljske ljubavi. Planirano je da godina završi 26. lipnja 2022. jubilarnim 10. svjetskim susretom obitelji u Rimu i diljem svijeta. Osnovni cilj Godine obitelji je ponuditi Crkvi prigodu za produžljivanje sadržaja ove apostolske pobudnice. To je godina u kojoj se želi potaknuti prepoznavanje važnosti obitelji koju treba staviti u središte brige Crkve i društva. Uz to je istaknuta važnost kvalitetne pripreme za susret pa će u tom vidu biti ponuđeni i neki sadržaji.

Na zasjedanju je bio predstavljen i Ekumeniski vademecum, koji je u hrvatskom prijevodu objavljen prije nekoliko dana.

U kontekstu promišljanja o ekumenskom djelovanju HBK, biskupi su izabrali članove Biskupske komisije za ekumenizam: šibenskog biskupa mons. Tomislava Rogića i bjelovarsko-križevačkog biskupa mons. Vjekoslava Huzjaka, a za predsjednika Komisije izabran je požeški biskup mons. Antun Škvorčević.

Nakon podrobne analize i rasprave te određenih izmjena i dopuna, na ovom je zasjedanju potvrđen Pravilnik Hrvatske biskupske konferencije koji je u proteklih pet godina bio dan *ad experimentum*. Predsjednici pojedinih

Komisija, Vijeća i Odbora HBK na zasjedanju su podnijeli svoja izvješća.

Kao što je poznato, planirani Nacionalni susret hrvatske katoličke mladeži u Zagrebu otkazan je zbog potresa i pandemije. Stoga su biskupi odlučili da se idući susret održi u Bjelovaru 17. rujna 2022. Osim toga, potvrđeno je da će se Četvrti nacionalni susret katoličkih obitelji održati u Ludbregu 21. i 22. svibnja 2022.

Tajništvo HBK

DEKLARACIJA ŠESTOG HRVATSKOGA SOCIJALNOG TJEDNA

Zagreb, 23. listopada 2021.

Demografija – iseljavanje – migracije

Na poticaj *Hrvatske biskupske konferencije*, i u organizaciji *Centra za promicanje socijalnog nauka Crkve*, predstavnici (nad)biskupija u Hrvatskoj okupili su se 22. i 23. listopada 2021. godine na *Šestom hrvatskom socijalnom tjednu* koji je, zbog epidemiološke situacije, istodobno po predstavnicima svih (nad)biskupija u Hrvatskoj održan u fizičkom obliku u Zagrebu i u pojedinim metropolitanskim odnosno (nad)biskupijskim sjedištima u Hrvatskoj gdje su se u većem broju okupili sudionici također u fizičkom obliku i na daljinu pratili i aktivno sudjelovali u događanjima dvodnevног susreta.

Potaknuta povijesnom odgovornošću za biološki opstanak hrvatskoga naroda, za državu Hrvatsku i sve njezine građane, a na temelju svojega socijalnog nauka, Katolička Crkva u Hrvatskoj je u sjedištu Hrvatske biskupske konferencije, u Zagrebu, okupila relevantne stručnjake koji od mjerodavnih vlasti i svih važnih čimbenika u hrvatskom društvu traže konkretne korake u rješavanju demografske

krize i s njom povezanih pitanja iseljavanja, useljavanja te suvremenih migracija. Budući da je riječ o budućnosti hrvatskoga naroda, svih građanki i građana kao i same opštosti države Hrvatske, Crkva želi dati svoj doprinos u pronalaženju rješenja.

Dvjestotinjak sudionika, od čega 34 predavačica i predavača iz cijele Hrvatske pod različitim su vidovima razmatrali iznimno važnu i aktualnu temu *Demografija – iseljavanje – migracije*. Sudionici *Šestoga hrvatskog socijalnog tjedna* cjelokupnoj hrvatskoj javnosti, pojedincima i ustanovama, predstavnicima vlasti i javnim djelatnicima upućuju sljedeću

Deklaraciju

Hrvatska se nalazi u dubokoj demografskoj krizi, zapravo već je ušla u demografski slom zbog intenziviranog pada broja živorodenih, pada broja stanovnika te poremećenosti dobne strukture stanovništva.

Već pola stoljeća, a posebno posljednjih 30-ak godina, Hrvatska je u silaznim demografskim trendovima: dugoročno djelovanje različitih destabilizacijskih čimbenika, snažno demografsko pražnjenje na nacionalnoj i regionalnoj razini; nedostatak jasne, dugoročne i cjelovite strategije i nadstranačke politike demografske revitalizacije.

Odgovarajuća populacijska politika treba obuhvaćati pronatalitetnu i blagu migracijsku politiku koja će se prihvati nacionalnim konsenzusom i koja će dugoročno obvezivati nositelje političke i gospodarske vlasti u Hrvatskoj tako da se sa svakom vlašću neće stvarati nova populacijska politika i na neki način uvijek kretati od početka.

Hrvatska je tradicionalno iseljenička zemlja, a iseljavanje je povećano ulaskom Hrvatske u EU i globalnom gospodarskom krizom 2008. godine.

Hrvatska se u posljednja dva i po desetljeća suočava s novom pojmom *useljeništva i povratništva*. Riječ je prije svega o razmjerno velikom broju Hrvata koji su nakon ratnih stradanja 90-ih godina dvadesetoga stoljeća doselili iz Bosne i Hercegovine te dijelom i iz Srbije.

Druga skupina useljenika se odnosi na Hrvate rođene u raznim zemljama svijeta kojih je razmjerno malen broj.

Činjenica jest da će se u budućnosti Hrvatska morati suočiti puno više i temeljitiće s problematikom useljenika iz različitih zemalja.

Budući da je Hrvatska granična zemlja EU-e preko koje veliki broj migranata želi prijeći u bogatije zemlje EU-e, iznimno je važan način kako se u Hrvatskoj postaviti prema suvremenim migracijama.

Katolička Crkva od kraja 19. stoljeća iskazuje organiziranu brigu za ljude, posebno katolike, koji iz različitih razloga napuštaju svoje domove i odlaze u druge zemlje za boljim

životom. Papa Franjo, znakovitim gestama i uvjerljivim porukama, aktualizira tu brigu i zauzimanje za sve, izbjeglice i migrante, i tako ukazuje na temeljno načelo socijalnog nauka Crkve, a to je zaštita dostojanstva svakoga čovjeka.

Na tragu socijalnoga nauka Crkve, a na temelju analiza i rasprava na *Šestom hrvatskom socijalnom tjednu* o iznimno teškom i alarmantnom stanju u hrvatskom društvu u odnosu na demografsku situaciju i s njom povezana pitanja iseljavanja, useljavanja i suvremenih migracija, želimo i tražimo sljedeće:

1. Usporavanje negativnih demografskih trendova kao preduvjet ublažavanja populacijske polarizacije i ekonomске neravnoteže u regionalnom kontekstu.
2. Demografski razvoj kao prioritetno hrvatsko nacionalno i strateško pitanje što prepostavlja dugoročnu strategiju gospodarskoga razvoja na temelju kojega će se omogućiti demografsku revitalizaciju.
3. Očekujemo sveobuhvatne i djelatne javne politike koje uključuju formalne /državne i neformalne/civilne aktere u njihovu kreiranju. Njihovo oblikovanje treba uključivati prožimanje i suglasje različitih sfera: obiteljske, populacijske, stambene, migracijske i drugih u cilju donošenja politika koje mogu polučiti rezultate u ublažavanju negativnih populacijskih i migracijskih trendova.
4. Tražimo cjelovitu provedbu postojećih i budućih strateških dokumenata uz uvođenje transparentnih kontrolnih mehanizama koji će osigurati praktičnu primjenu mjera u zadržavanju sadašnjega i privlačenju novog stanovništva, povratnika i useljenika.
5. Negativni demografski procesi su, različitim intenzitetom, zahvatili gotovo cjelokupni prostor Hrvatske, stoga ga nije uputno dijeliti na kategorizirana područja po indikatorima demografskog stanja. Mjere populacijske politike trebalo bi provoditi na cjelokupnom

prostoru Hrvatske, a koordinirati s tri upravne razine: državnom, županijskom i gradsko/općinskom.

Na ovaj bi se način pojačao sinergijski učinak mjera te poboljšala kvaliteta praćenja učinka mjera na sve tri prostorne razine. Jednako je važno, osim upravne razine, u aktivnosti i u mjeri, od planiranja do implementacije, uključiti i lokalno stanovništvo kroz različite modele participativnog upravljanja.

6. Usporavanje negativnih demografskih kretanja u Hrvatskoj nije moguće provesti bez podizanja stope nataliteta. U tom smjeru bi svakako trebalo propitati učinkovitost sadašnje stambene politike prema mlađim obiteljima temeljene na subvencioniranju stambenih kredita. Smatramo da bi mjeru bila učinkovitija kada bi je obitelji mogle koristiti ne samo na početku obiteljskog života, nego i kasnije, sukladno povećanju broja djece. Stoga bi kombinirani model (kupovina/najam stana) mlađim obiteljima u početku osiguravao pristupačan najam stambenog prostora potpomognut od strane jedinica lokalne samouprave, a nakon njihova formiranja može im se ponuditi subvencionirani stambeni kredit.

7. Na Šestom hrvatskom socijalnom tjednu poseban naglasak je stavljen na obitelj kao temeljnu jedinicu društva koju je potrebno iznova staviti u središte nacionalnih interesa i prioriteta. Tražimo veća ulaganja u obiteljsku politiku i djecu u Hrvatskoj bez čega je iluzorno očekivati demografsku revitalizaciju Hrvatske.

8. Nedopustiva je ravnodušnost kojom se u Hrvatskoj promatra novije iseljavanje hrvatskoga stanovništva. Određeni podaci govore da je u posljednjih deset godina, to jest između 2011. i 2020. godine iz Hrvatske iselilo oko tristo tisuća stanovnika. Međusobno optuživanje i traženje krivaca za takvo stanje nije i neće riješiti problem već svehrvatski nadstranački konsenzus po tom pitanju.

9. U Hrvatskoj je potrebno uspostavljati praksu natjecanja u rješavanju problema, a ne u

njihovu što boljem opisivanju te pronalaženju krivaca za pojedine probleme. U Hrvatskoj imamo jedno od najnižih povjerenja u institucije i evidentiran rast autoritarnosti, posebice kod mlađih. Hrvatske institucije moraju sve učiniti kako bi se vratilo povjerenje građana u njihovo djelovanje. To je moguće učvršćivanjem dobrih praksi, te usmjeravanjem institucija na rješavanje problema građana. Za to je potrebna reforma javne uprave koja će omogućiti više odgovornosti, a time i učinkovitosti u brizi za opće dobro.

10. Potrebno je ozbiljno uzeti u obzir problematiku useljavanja u Hrvatsku sa svim pozitivnim i negativnim što taj proces nosi sa sobom.

11. U privlačenju stanovništva potreban je aktivan pristup kako bi se izbjegli parcijalni i stihijijski modeli koji eventualno zadovoljavaju samo pojedine segmente tržišta rada, odnosno potrebno je donošenje jasne imigracijske politike. Promocija zemlje, njezinih prednosti, kvalitete života, sigurnosti traži uključivanje svih zainteresiranih aktera u osmišljavanju programa privlačenja stanovništva. Pritom programi useljavanja i integracije moraju imati jasno definirana prava i obveze useljenika. U njihovu kreiranju mogu se koristiti uspješni primjeri zemalja koje imaju duge prakse useljeničkih i integracijskih politika uz poštivanje hrvatskog jezika, kulture i tradicije.

12. Posebnu pozornost treba posvetiti povratnoj migraciji. U tom pogledu povratnicima treba omogućiti što bezbolniji povratak vezano uz smanjenje poteškoća ili/i uklanjanja prepreka u administrativnom ili pravnom smislu kako za pojedince tako i za čitave obitelji.

13. Suvremeni migrantski tokovi globalna su pojava, ali postoji razlika između sadašnjih i prijašnjih migracija. Novija povijest pokazuje da su migracijski procesi neizbjegni, samo je pitanje na koji način će se oni odvijati u budućnosti.

14. Potrebno je razlikovati status *izbjeglica* od statusa *migranta*. Izbjeglice su u životnoj opasnosti i suvremene su države dužne pronaći načine kako im pomoći i osigurati im siguran boravak u zemljama koje su ih primile. Migranti u pravilu traže bolji život. I tu valja biti solidaran. Svakako u oba slučaja treba poštovati red i zakonitost, jer nije pomoć utopljeniku ukoliko se spasitelj i utopljenik zajedno utope. Pomoć treba biti organizirana, orijen-

tirana na rješavanje generatora problema vođeći, s jedne strane, računa o zaštiti domicilnog stanovništva kako bi se izbjeglo kršenje zakona, nasilje i mogući kaos. S druge strane, stoljetna tradicija Crkve u hrvatskom narodu i tradicija gostoljubivosti hrvatskoga naroda traži od nas da svakom čovjeku dobre volje omogućimo, u danim okolnostima, život do stojan čovjeka.

PORUKA STALNOGA VIJEĆA HBK

Zagreb, 12. studenoga 2021.

„Je li cjepivo protiv Covida-19 moralno prihvatljivo?!”

Iako je u više navrata bilo govora o cjepivu protiv Covid-19, čini nam se uputnim iznova reći nekoliko stvari. Ponajprije svjesni opasnosti uzrokovane pandemijom Covid 19, kao i trenutnim stanjem u društvu, potičemo vjernike i ljude dobre volje na promišljanje i konstruktivnu suradnju u sadašnjim okolnostima radi zajedničke dobrobiti pojedinaca i društva. Ovom kratkom Izjavom u duhu Isusova naloga „biti sol zemlje i svjetlo svijeta” želimo pružiti svjetlo Evandjelja u ovom izazovnom društvenom trenutku.

1. Kad je Kongregacije za nauk vjere, 21. prosinca 2020., objavila bilješku o korištenju nekih cjepiva protiv Covid-19, naznačila je da je „moralno prihvatljivo primiti cjepiva protiv Covid-19” (br. 2). Uz to je potaknula „na proizvodnju, odobravanje, distribuciju i ponudu etički prihvatljivih cjepiva koja ne stvaraju konflikt u savjeti, kod zdravstvenih djelatnika i kod onih koji će se cijepiti.” (br. 4). Cijepljenje, dakle, ostaje sredstvom prevencije i suzbijanja transmisije zaraznog agensa, ali

po naputku Kongregacije, ono „mora biti dobrovoljno” (br. 5).

2. Posljednjih dana stvorilo se ozračje određenih pritisaka na osobe koje su očitovalе problem vlastite savjesti. Tematiziranjem gubitka radnih mjesta i socijalnog statusa radi toga što se neki nisu cijepili dodatno je opteretilo i poljuljalo povjerenje i društvenu klimu. Imajući u vidu kako je temelj društvenog uređenja poštivanje čovjeka i njegova dostojanstvo, smatramo potrebnim uzeti u obzir argumente i razloge pojedinaca koji iz opravdanih razloga isključuju mogućnost cijepljenja. U tom kontekstu sve mjere i odluke za sprječavanje širenja zaraze koronavirusom trebaju biti bez prisile i uvjetovanja, kako ističe naputak Kongregacije, posebice u pogledu prava na rad, usluge i sudjelovanje u društvenom životu. Isto tako preporučuje se korištenje neinvazivnih metoda i drugih oblika testiranja.

3. Imajući pred sobom čovjeka i njegovo dostojanstvo, potičemo vjernike i građane,

djelatnike društvenih zbivanja, nositelje odgovornih službi u društvu, kao i djelatnike obavijesnih sredstava neka dadnu svoj osobni doprinos u stvaranju zdrave međuljudske klime. Neka u sprječavanju zaraze od koronavirusa paze na dostojanstvo čovjeka i njegova ljudska prava kako se ne bi stvorila diskriminacija u društvu. Posebice treba

posvetiti pozornost starijima i siromasima i omogućiti im zdravstvenu i svaku drugu bri- gu da se osjećaju zaštićenima i „kod kuće“.

Zagreb, 12. studenog 2021.

Stalno vijeće HBK

POLUGODIŠNJI SASTANAK VLADE I HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE

6. prosinca 2021., predsjednik Vlade Andrej Plenković i članovi Vlade održali su redoviti polugodišnji sastanak s članovima Stalnog vijeća Hrvatske biskupske konferencije.

Na sastanku je izraženo zadovoljstvo kvalitetnim odnosima Vlade i Katoličke Crkve, kao i nastavkom dijaloga o brojnim društvenim temama te pitanjima koja se tiču Hrvatske biskupske konferencije i Vlade.

Sudionici sastanka izrazili su zadovoljstvo dogovorenim prijedlogom provedbenog Ugovora o Caritasu Katoličke Crkve u Republici Hrvatskoj kojim će se uređiti međusobna suradnja na području ustanova za karitativno djelovanje i društvenu skrb te će se osigurati određene trajne garancije djelovanja glede uključenosti Hrvatskog Caritasa radi obavljanja humanitarne, karitativne, zdravstvene, ljekarničke, edukativne i drugih socijalnih djelatnosti na području nadbiskupija ili biskupija ili ordinarijata.

Biskupi i predstavnici Vlade razgovarali su o temi demografije. Predsjednik Vlade izvjestio je o politikama i mjerama koje Vlada provodi na svim područjima da bi se zaustavili negativni demografski trendovi. Sudionici sastanka suglasili su se da je pitanje demografskog oporavka jedno od najvažnijih pita-

nja za budući razvoj Hrvatske. Predstavnici Stalnog vijeća HBK pozdravljaju napore Vlade te podržavaju provođenje sustavne demografske politike. Biskupi su izvjestili da se pitanjem demografije bavio i nedavno održani Šesti hrvatski socijalni tjedan u organizaciji Centra za promicanje socijalnog nauka Crkve Hrvatske biskupske konferencije te su iskazali interes za zajedničkim djelovanjem s Vladom i Središnjim državnim uredom za demografiju i mlade.

Vezano uz borbu s bolešću COVID-19, izražena je potpora i blizina svim zdravstvenim i medicinskim djelatnicima, koji od proglašenja pandemije ulažu nadljudske napore u pružanju potrebne pomoći i njege oboljelim, izlažući pritom svoje zdravlje, ali i žrtvujući svoje privatne i obiteljske živote. Iz svoje briže za čovjeka i želje za unaprjeđenjem društva u kojemu živimo, pozivamo sve građane, sve vjernike i sve ljude dobre volje da daju svoj doprinos u prevladavanju zdravstvene i društvene krize kojoj svjedočimo, ponajprije cijepljenjem kao sredstvom prevencije i suzbijanja transmisije virusa, odgovornim ponašanjem, brigom za zaštitu svojega i zdravlja svojih bližnjih, poštovanjem poziva koji nam svakodnevno upućuje medicinska struka kao i svih protuepidemijskih mjera koje idu za zaštitom ljudskih života i zdravlja. U tom

duhu valja prihvati i obvezu testiranja za one koji nisu cijepljeni ili preboljeli, uključujući svrhovitost COVID potvrde kao sredstva koje smanjuje rizik obolijevanja i prenošenja virusa. Samo kombinacijom svih mjera na raspolaganju, koje zasebno nisu dovoljne, možemo djelotvornije suzbijati širenje epidemije.

Na sastanku se razgovaralo i o problemima vezanim za dokazivanje pravnog sljedništva crkvenih pravnih osoba, a što se negativno odražava na procese povrata crkvene imovine. Dogovoreno je da se u okviru Zajedničke komisije Vlade i HBK za pravna pitanja detaljno analizira sudska praksa u kontekstu zakona i ugovora između Svetе Stolice i Republike Hrvatske te po potrebi, unaprijedi zakonodavni okvir.

Razgovaralo se i o financijskom sredstvima osiguranima za obnovu vjerskih objekata (crkava, župnih dvorova, samostana i ostalih zgrada) te je zaključeno da će se nastaviti surađivati u procesu obnove kako bi se što prije završila konstrukcijska obnova i kako bi objekti bili sigurni.

Na sastanku su sudjelovali predsjednik Hrvatske biskupske konferencije mons. Želimir Puljić, kardinal Josip Bozanić, zagrebački nadbiskup i potpredsjednik HBK te ostali članovi Stalnog Vijeća: predsjednik Komisije HBK za odnose s državom mons. Dražen Kutleša, mons. Đuro Hranić i mons. Zdenko Križić. Nazočan je bio i generalni tajnik HBK vlč. Krunoslav Novak.

Uz predsjednika Vlade bili su potpredsjednik Vlade i ministar unutarnjih poslova Davor Božinović, ministrica kulture i medija i predsjednica Komisije za odnose s vjerskim zajednicama Nina Obuljen-Koržinek, ministar zdravstva Vili Beroš, ministar pravosuđa i uprave Ivan Malenica, državni tajnik u Ministarstvu financija Zdravko Zrinušić, državna tajnica Središnjeg državnog ureda za demografiju i mlade Željka Josić, državna tajnica u Ministarstvu rada, mirovinsko-ga sustava, obitelji i socijalne politike Marija Pletikosa, predstojnik Ureda predsjednika Vlade Zvonimir Frka-Petešić ravnatelj Ureda Komisije za odnose s vjerskim zajednicama Šime Jerčić te posebni savjetnici predsjednika Vlade Mate Granić i Zvonko Kusić.

IZJAVA KOMISIJE HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE IUSTITIA ET PAX

Ljubavlju nadvladati pandemiju straha

Pandemija bolesti COVID-19, uzrokovane virusom SARS-CoV-2, stavila je pred nas nove izazove i prisilila nas da napustimo uobičajeni način života i prihvatimo epidemiološke mјere koje zahtijevaju samoizolaciju, cijepljenje i druge oblike zaštite. Nitko nije mogao predvidjeti ovakvu situaciju te nas je sve zatekla nespremne i često dovodi u koliziju temeljne vrednote i stečene osobne slobode. Sve to od nas zahtijeva veliku odgovornost i razboritost, ali i žrtvu ljubavi prema bližnjemu, sve do odricanja od određenih osobnih sloboda. Ne čudi stoga što istovremeno dolazi i do određenih društvenih prijepora, iako imati različita mišljenja po sebi nije nešto loše za jedno društvo jer to razvija kritički duh i demokratičnost te pridonosi novim rješenjima. Međutim, danas kao da nije poželjno imati drukčiji stav te se samo produbljuju podjele u društvu što dovodi i do nepovjerenja u državne i zdravstvene institucije kao i u samu znanost, a nerijetko i do nepovjerenja jednih u druge. To otvara prostor pseudoznanstvenom govoru, sve do teorija zavjere. Suočeni s ovom situacijom, a u svjetlu sve veće zabrinutosti vjernika i građana, kao Komisija HBK-a za promicanje pravde i mira, slobodni smo crkvenoj, ali i široj javnosti, dobronamjerno uputiti naša promišljanja kako bi se prevladale određene društvene naptosti kojima svakodnevno svjedočimo i kako bismo sve ljudе dobre volje potaknuli na suradnju radi zajedničke dobrobiti društva, osobito u duhu supsidijarnosti i podijeljene odgovornosti.

1. Podjele u društvu. Iako se svi slažemo da ovu krizu treba nadvladati, razlikujemo se u pristupu rješavanja ovog problema. Jedni naglašavaju odgovornost za druge i za sebe te promiču cijepljenje kao jedini mogući odgovor. U središte stavlju drugoga, ističući

da nitko ne smije biti sebičan i misliti samo na sebe; cijepljenje se, dakle, poima kao čin ljubavi prema bližnjemu. To je istovremeno i kršćanska poruka koja nas poziva da nadiđemo brigu za samoga sebe i bližnjega stavimo u središte svoga života. Međutim, ima i onih koji naglašavaju da cijepljenje ne smijemo promatrati kao jedino sredstvo. U pozadini promidžbe cijepljenja vide razne manipulacije od strane međunarodnih korporacija i centara moći te pokušaj oduzimanja osobnih sloboda i zadiranje u dostojanstvo savjesti, jer svatko treba biti osobno odgovoran za svoje zdravlje i o tome samostalno donositi odluke. Na žalost ima i onih koji jednostrano i ničim potkrijepljeno čak osporavaju pandemiju te su promicanjem jednostranih, pristranih i znanstveno neutemeljenih sumnjičenja i širenjem straha pridonijeli stvaranju podjela u društvu. Mnogi od njih pritom nisu skrivali svoju crkvenost te su tako naštetili ne samo sebi i svojim bližnjima, nego i ugledu Crkve.

2. Nepovrednost osobne savjesti i društvena odgovornost. Govoreći o savjesti, Drugi vaticanski sabor istaknuo je da je ona najskrovitija jezgra i svetište čovjeka, gdje se on susreće sam s Bogom čiji glas odzvanja u njegovojoj nutrini i poziva ga da čini dobro, a izbjegava zlo (usp. GS 16). Katekizam Katoličke Crkve stoga ističe da čovjek ima pravo djelovati po savjesti i u slobodi, da bi osobno donosio moralne odluke. Čovjeka se ne smije siliti da radi protiv svoje savjesti, niti ga se smije priječiti da radi po svojoj savjesti, osobito u vjerskoj stvari (usp. br. 1782). Čak i nesavladivo pogrešna savjest, kad čovjek bez osobne krivnje ne spoznaje objektivnu istinu, ne gubi svoga dostojanstva, jer nitko ne smije djelovati protivno uvjerenju vlastite savjesti. Polazeći od dostojanstva osobne savjesti, i Kongregacija za nauk vjere ističe da cijepljenje u načelu

nije moralna obveza i da mora biti dobrovoljno. Iz toga slijedi da bi u slučajevima kad pojedinci imaju ozbiljne moralne prigovore i dvojbe te zdravstvene zabrinutosti u vezi s cjepivima, društvo i vlada to trebali poštivati i da se takve osobe ne bi smjelo prisiljavati na cijepljenje, jer to dovodi u pitanje samo dostanstvo osobne savjesti. No, treba reći da nesavladivo pogrešna savjest ima svoje dostanstvo u pojedinačnim slučajevima, a ne s obzirom na valjanost i obvezu načela i normi moralnoga zakona. Drugi vatikanski sabor zato ističe da smo svi pozvani "tragati za istinom i dobrom i ne dopustiti da savjest, zbog grješne navike, pomalo postaje gotovo slijepom" (usp. GS 16). Sagledavajući stvarnost, moramo ipak priznati da su neki, bez potrebnih znanstvenih i medicinskih kompetencija i bez širine spoznaje i sagledavanja cjelokupne problematike, umjesto primjereno uloženog truda u formiranje osobnoga suda savjesti, miješajući razinu vjerničkog pristupa bolesti i znanstveno opravdane mjere preventivne zaštite, otišli na stranputice osporavanja svih prevencijskih i epidemioloških mjera te su si neutemeljeno i neovlašteno prisvojili pravo donositi meritorne znanstvene i socijalno-etičke zaključke. Istodobno moramo priznati da takvo ponašanje podliježe i društvenoj odgovornosti. Naime, ako netko zahtijeva da zajednica poštuje njegovo uvjerenje, tada i on ima odgovornost prema zajednici.

K tome je potrebno naglasiti da zajednica ima pravo zahtijevati odgovorno ponašanje kojim nećemo drugoga ugrožavati te da ima pravo učiniti i pravno obveznim neke dužnosti i obveze građana kojima će osigurati opće dobro i mir čitavoga društva.

3. Savjest je dijaloška. Savjest je mjesto čovjekova susreta s Bogom, što uvijek uključuje i bližnjega, jer osobna sloboda uvijek je ograničena slobodom i pravom drugoga. Ljubav, naime, uvijek podrazumijeva poštovanje bližnjega i njegove savjesti. U vremenu pandemije to osobito dobiva na važnosti jer smo svi pozvani, kao članovi zajednice, skrbiti jedni o drugima. Nitko se ne smije ponašati kao da

se to njega ne tiče, jer to nije odgovoran stav i plod zrele savjesti. Zar nam Isus nije dao primjer dobrog Samarijanca? Ne smijemo si dopustiti da budemo poput onih koji su čovjeka u nevolji zaobišli i nastavili svojim putem. To zasigurno nisu naši zdravstveni djelatnici, na čija je leđa pao ogroman teret suzbijanja pandemije. Našim milosrdnim Samarijancima dugujemo neizrecivu zahvalu zbog ljubavi koju iskazuju oboljelim. U tom duhu moramo prihvati evanđeoski poziv pape Franje, koji je u više prigoda istaknuo da je cijepljenje čin ljubavi. Svatko je od nas odgovoran za svoje zdravlje i zdravlje svojih bližnjih, ljudi koje susrećemo i s kojima živimo, za posljedice svoga osobnog izbora na zdravstveni sustav, za razinu medicinske skrbi i umiranje teških neadekvatno zbrinutih bolesnika koji ne boluju od bolesti COVID-19, za stopu smrtnosti oboljelih od bolesti COVID-19, za fizičku i mentalnu iscrpljenost te zdravlje preopterećenog medicinskog osoblja, za gospodarski sustav, radna mjesta i socijalni mir te za ukupno dobro svih građana. Kao kršćani, pozvani smo stalno rasti u svetosti i odgoju savjesti koja se upravo očituje u ljubavi prema bližnjemu i odgovornosti za opće dobro čitavoga društva.

4. Nadići moralne dvojbe. Od same najave pronalaska cjepiva za vjernike postoje određene moralne dvojbe s obzirom na moralnost primjene pojedinih od tih cjepiva. O tom se pitanju, kako bi pomogla u nadvladavanju spomenutih dvojbji u savjeti vjernika, očitovala Kongregacija za nauk vjere 21. prosinca 2020. te jasno istaknula da su sva odobrena cjepiva moralno prihvatljiva. Naime, kako naglašava Bilješka Kongregacije, s obzirom na okolnosti pandemije, manje je zlo poslužiti se i takvim cjepivima kako bi se sprječilo umiranje i zaustavila pandemija, nego ih odbiti, osobito u zemljama gdje vjernicima nije ponuđena mogućnost izbora cjepiva (usp. br. 2). Istaknuto je da se u ovom slučaju radi o materijalno udaljenoj i pasivnoj suradnji u zlu pobačaja te da vjernici, u situaciji kada postoji ozbiljna opasnost od širenja zaraznog virusa, mogu u savjeti prihvati takvu suradnju (usp. br. 3). Vjernici nemaju

samo obvezu brinuti se o vlastitom zdravlju, nego i općem dobru, osobito u nedostatku drugih sredstava kako bi se spriječila pandemija i zaštitili najslabiji i oni najranjiviji (usp. br. 5). Istovremeno je pozvala farmaceutske tvrtke, zdravstvene agencije i međunarodne organizacije, kao i sve odgovorne, osobito političare, da se osiguraju uvjeti i sredstva za daljnje istraživanje i pronalaženje etički prihvatljivih cjepiva koja neće vjernicima i zdravstvenim djelatnicima stvarati dvojbe u savjesti (usp. br. 4).

5. Važnost prevencije i epidemioloških mjera. Nitko ne smije dovesti u pitanje odgovornost države u zaštiti građana od zaraznih bolesti te osporavati nužne, znanstveno utemeljene mjere u suzbijanju pandemije, što uključuje i posebne sigurnosne mjere za sprečavanje i suzbijanje zaraznih bolesti, među kojima i obvezu pravilnog nošenja maske za lice ili medicinske maske, zabranu ili ograničenje održavanja javnih događanja i/ili okupljanja, zabranu ili ograničenje održavanja privatnih okupljanja, održavanje razmaka u odnosu na druge itd. Među te mjere spada i cijepljenje. Koliko god one bile teške i zahtjevaju osobnu žrtvu, pozvani smo ih provoditi radi općeg dobra, jer svako pravo prati i određena moralna dužnost. Iako su ljudska prava i osobne slobode stup demokratskog društva, bez osjećaja odgovornosti za zajednicu nijedan pojedinac ne može opstat. Dobrobit pojedinca ovisi o zajednici, i obratno. Pozvani smo vjerovati u dobrotu i stručnost naših liječnika i stručnjaka za javno zdravstvo, da čine sve kako bi pomogli i zaštitili one koji su izloženi ovoj pošasti, a onima kojima je povjerenio upravljanje državom da u skladu sa svojom odgovornošću žele dobrobit građanima i zajednici koja im je povjerenata. U tom smislu, cijepljenje je važno sredstvo prevencije i suzbijanja širenja zaraznog virusa, a neupitno je i da višestruko štiti od težih simptoma i smrtnog ishoda. Drugim riječima, svatko je od nas pozvan procijeniti nadmašuje li dobrobit cijepljenja neželjene nuspojave i terete u svjetlu cjelovitog dobra njegove osobe, uključujući duhovna, psihološka i tjelesna dobra. Međutim, ova procjena terapijske razmjernosti i individualnog dobra mora biti razborita i odgovorna, u skladu sa vlastitom savješću i uz prethodno savjetovanje s obiteljskim liječnikom ili drugom stručnom osobom, jer osobna odluka ne smije nanositi štetu osobnom zdravlju i životu, ali ni zdravlju i životu drugih. Istodobno, subjektivna procjena pojedinca vrijedi samo za njega, a nikako za sve.

6. Nužnost zajedništva i osobne odgovornoosti. Svaki pokušaj prisile i uvjetovanja nužno sobom nosi i gubitak povjerenja. Kao Crkva, koja je upućena svakom čovjeku, nismo pozvani dijeliti ljude, osobito u ovoj situaciji, na cijepljene i necijepljene. Isus nije dijelio ljude nego je snažno naglasio da nije došao pravednicima, već grešnicima i da ne trebaju zdravi liječnika, nego bolesni. Ne smijemo dopustiti da zdrav čovjek postane problem hrvatskog društva. Nije, naime, upitno da su cijepljeni sigurniji za svoje zdravlje i život. Potrebno je ipak istaknuti da potvrdu, kao valjan i siguran dokaz zaštite cijepljenih i onih osoba s kojima oni dolaze u kontakt, današnja znanost i praksa demantiraju. Ne dovodeći u pitanje COVID potvrde kao epidemiološku mjeru koja jamči određenu zaštitu od širenja virusa, moramo imati na umu da je sve očitije da cjepiva, iako sprečavaju teže oblike i smrtni ishod, ne sprečavaju ipak da se oni koji su ga primili ponovno ne zaraze te da tako i oni, iako u manjoj mjeri, prenose zarazu. Ne bi se smjelo zato u pitanje dovoditi načelo dobrovoljnosti cijepljenja niti dopustiti da COVID potvrda postane oblik indirektne prisile na cijepljenje i uvjetovanje radnim mjestom, jer to izaziva kod ljudi određeni strah i podsvjesni otpor te pridonosi rastu društvene napesti.

Svaka naša odluka nužno sa sobom povlači i odgovornost te svatko odgovara i snosi posljedice za svoje ponašanje. U ovom vremenu pandemije stoga je važno uravnotežiti javnu i privatnu, društvenu i osobnu odgovornost za zdravlje. To od nas zahtjeva određeno žrtvovanje vlastite komocije, pobjeđivanje

vlastitog straha te izlaganje određenom riziku kako bi se sačuvala zajednica, osobito oni najranjiviji. Kao važno sredstvo prevencije i suzbijanja širenja zaraze te kao čin ljubavi i promicanja općeg dobra, preporučujemo zato cijepljenje, nošenje maski i održavanje tjelesne udaljenosti. U tom duhu valja prihvati i obvezu testiranja za one koji nisu cijepljeni. A nakon što smo savjesno i odgovorno izvršili sve svoje društvene obveze i moralne dužnosti, budući da je čovjek uvjek važniji od materijalnih sredstava, nijedan oblik zaštite te prevencije protiv pandemije bolesti COVID-19 ne bi smio ići na štetu građana.

7. Vjernost evanđelju i evangelizacijskom poslanju Crkve. Suočavanje s pandemijom bolesti COVID-19 zahtijeva od svih pastira i vjernika vjernost Isusu Kristu i njegovu evanđelju te evangelizacijskom poslanju Crkve. Na taj način najbolje služimo dobrobiti svakog čovjeka, njegovu dostojanstvu i slobodama te općem dobru čitavoga društva. Vjernost Isusu Kristu i njegovu evanđelju sve nas poziva na razumnost, na poštovanje znanosti i medicinske struke, na povjerenje u rezultate njihova istraživanja te na prihvaćanje preporuka kako skrbiti o vlastitu zdravlju i o zdravlju svojih bližnjih. Napokon, poziva

nas i na osobnu poniznost, na odmak od zlorabe kršćanskih simbola i od profaniranja Euharistije, Blažene Djevice Marije i molitve. Na osobit način pozivamo svećenike, redovnike i redovnice na odgovorno ponašanje te da pridržavanjem svih epidemioloških mjera i svima oko sebe pruže primjer društvene odgovornosti te djelotvorne ljubavi prema bližnjima.

U ovim vremenima pandemije i u vremenu Došašća osobito nam je njegovati duh zajedništva, poniznosti i povjerenja te put dijaloga i sinodalnosti, na koji smo zakoračili kao Crkva. Nadom i ljubavlju pozvani smo nadvladati pandemiju straha i osnažiti uzajamno povjerenje te u otvorenosti prema d/Drugo-me i d/Drugačijem prepoznati Isusa Krista, koji je naš jedini istinski izbavitelj iz svake nevolje i zla te jedini spasitelj ovoga svijeta.

U Zagrebu 6. prosinca 2021.

✠ Đuro Hranić
nadbiskup đakovačko-osječki
predsjednik Komisije HBK-a Iustitia et pax

PORUKA MSGR. IVICE PETANJKA, PREDSJEDNIKA VIJEĆA HBK ZA MISIJE, KRČKOG BISKUPA POVODOM SVJETSKOG DANA MISIJA

24. listopada 2021.

Draga braćo i sestre!

Kad sam uzeo u ruke ovogodišnju poruku pape Franje za Svjetski dan misija 2021. zapelo mi je za oko da je poruka napisana već 6. siječnja, na svetkovinu Bogojavljenja, a da je tema ovogodišnjeg Svjetskog dana misija svjedočenje apostola nakon Isusova uskrsnuća: »Ne možemo ne govoriti što vidjesmo i čusmo« (Dj 4, 20).

Kad je riječ o vidjeti i čuti, Isusovi apostoli imaju preteče. Ima netko tko ne pripada Izabranom narodu, a davno prije njih je video i čuo za Isusa Krista. Bili su to upravo Mudraci s Istoka, koji su ušli u kuću i ugledali dijete s Marijom, majkom njegovom, pali ničice pred njim, poklonili mu se i prinijeli svoje darove (usp. Mt 2, 11). Očito da oni koji su prevalili toliki put kako bi vidjeli novorođenog kralja, nisu mogli ne govoriti o onom što su vidjeli i čuli.

U tim Mudracima možemo vidjeti sve one narode koji nemaju biblijsku i kršćansku Objavu, koji nisu čuli za Mesiju i Spasitelja svijeta, ali negdje u dnu svoje duše i svoga bića imaju jednu iskonsku želju i potrebu da upoznaju onu vječnu Istinu koja se zove Isus Krist.

Vjerujem da bi ovo mogli potvrditi i posvjedočiti mnogi naši misionari i misionarke, koji diljem svijeta nailaze na plodno tlo koje željno iščekuje rosu i kišu evanđeoske poruke. Misionari i misionarke su oni koji ne mogu šutjeti, nego moraju govoriti ono što su u svome redovničkom i svećeničkom životu iskustveno doživjeli i tko je Onaj koji ih iznutra potiče i goni da ostave sve i poput praoča naše vjere, Abrahama, pođu u nepoznato,

vođeni i poslušni jedino Božjem glasu i njegovu nadahnuću.

U duhu sveopće evangelizacije i sve veće svijesti da je cijela Crkva pozvana i posljana, tj. da svaki od nas po sakramentu krštenja dobiva i poslanje svjedočenja za Isusa Krista veoma se radujemo što se posljednjih godina osobito među mlađim vjernicima javlja želja i potreba da kao volonteri pođu u misijska područja, i da po završetku svoga studija ili nakon već određenih godina radnog iskustva stave svoje znanje i sposobnosti na dobrobit tamošnjeg svijeta, te i kroz taj određeni vremenski period i sami iskuse kako se Bog u svojoj ljubavi i dobroti ni od koga ne da nadvisiti, jer su misionari i misionarke najpovlašteniji među vjerovjesnicima, jer prije svih drugih vide opipljive plodove svoga rada.

Misionarski bi se rad mogao usporediti s radom zemljoradnika koji svednevice uživaju u svome radu jer gledaju kako njihov trud i znoj nisu bili uzaludni, nego ono što su posijali i što obrađuju, svaki dan sve više raste, razvija se i plod donosi.

Vjerujem da će se svaki od naših volontera i volonterki vratiti svome domu s jednim bogatim iskustvom, i da neće moći ne govoriti o onome što su vidjeli i čuli, što su živjeli i proživjeli, jer su se uvjerili kako Gospodin velikodušno nagrađuje njihovu nesebičnost i daje da već ovdje na zemlji ubiru plodove svoga rada.

Svjetski misijski dan je osobito pogodan trenutak kojeg treba iskoristiti cijela naša domovinska Crkva kako bi na iskustvu naših misionara, misionarki i kršćanskih volontera,

ponovno otkrila vrijednost i snagu molitve, rada, odricanja i žrtve, kao najprikladnijih načina i sredstava koji ispunjavaju, obogaćuju i osmišljavaju život svakome čovjeku.

Neka nas na putu izgradnje Kraljevstva Božjega u svijetu ne pokoleba ni ovaj nesretni virus, koji sigurno nije s neba pao, nego je plod mnogih mračnih sila ovog svijeta, i koji je i mnoge od naših misionara i misionarki omeo u njihovom dolasku u domovinu gdje bi nas svojom prisutnošću i iskustvom misionarskog rada osvježili i obogatili i unijeli novi žar i polet među nas i naše zajednice koje su možda već pomalo klonule i predale se letargiji životarenja.

U ovogodišnjoj poruci za Svjetski dan misija papa Franjo govori kako su nam »u sadašnjim okolnostima prijeko potrebni misionari nade.«

Ne tako davano, papa Benedikt XVI. je jednu cijelu svoju encikliku posvetio nadi: *Spe salvi (U nadi spašeni)*.

Svojim pronicavim duhom i umom papa Benedikt pristupa nadi s mnogo različitih stajališta, ali nakon svega, uvjereni tvrdi: »Istina je da je onaj tko ne pozna Boga, pa gajio on mnoge nade, zapravo bez nade, lišen one velike nade koja je glavni oslonac u životu (usp. Ef 2,12). Prava, velika čovjekova nada, koja opstaje unatoč svim razočaranjima, može biti samo Bog – Bog koji nas je ljubio i ljubi nas „do kraja“, sve dotle „dok se sve ne ispuni“ (usp. Iv 13,1 i 19,30). Onaj koga ljubav dotačne počinje shvaćati što „život“ stvarno jest.« (*Spe salvi*, br. 27.).

»Zajedništvo s Isusom Kristom za sobom povlači zajedništvo s drugima, sa svima. On nas obvezuje da živimo za druge, ali samo u zajedništvu s njim moguće je doista živjeti za druge, za sve ljudе. [...] Živjeti za njega znači dopustiti da nas on privuče da živimo „za druge“« (*Spe salvi*, br. 28.).

Iz ovih nekoliko misli koje smo istrgnuli iz ove prebogate enciklike o nadi pape Benedikta XVI. jasno se zrcali misionarski duh svih onih koji se i danas odazivaju pozivu Isusa Krista i spremno napuštaju svoj dom i zavičaj i odlaze onima kojima će služiti put Milosrdnog Samaritanca, vođeni i oboružani jedino vjerom i ljubavlju prema Bogu i bližnjemu.

I dok smo ove misijske nedjelje na osobiti način u duhu, molitvama i dobrim djelima vezani s našim misionarima i misionarkama, kao i s našim misijskim volonterima i svim dobročiniteljima i priateljima misija, molimo Gospodara žetve da istim misionarskim žarom i zanosom prožme cijelu našu Crkvu i sav svijet kako bi evanđeoska poruka i kršćanske vrijednosti zaživjele na dobrom i zdravim kršćanskim korijenima, jedinima na kojima se može graditi siguran i postojan život pojedinca, obitelji, naroda i svega stvorenoga.

Krk, 19. rujna 2021.

✠ Ivica Petanjak
biskup krčki
Predsjednik Vijeća HBK za misije

PORUKA MSGR. RANKA VIDOVIĆA, PREDSJEDNIKA ODBORA HBK ZA PASTORAL POMORACA, HVARSKOG BISKUPA POMORCIMA I RIBARIMA O BLAGDANU SV. NIKOLE 2021.

Sv. Nikola - živi svjetionik za pomorce i ribare na moru života

Dragi pomorci i ribari!

Svake godine o blagdanu sv. Nikole biskupa, vašeg nebeskog zaštitnika, šaljemo vam poruku kojom vas želimo ohrabriti i usmjeriti vaša srca i pogled prema nebeskom Ocu, stvoritelju svega, pa tako i mora i svega blaga što ga more u sebi krije.

Tu golemu vodenu površinu koja spaja udaljene kontinente, vi pomorci koristite kao put koji daleke obale čini bližima, a ljude koji njime plove bliskima. Prenoseći na svojim lađama mnogovrsna dobra različitih krajeva i zemalja, jer uvjek nešto odvozite ili nešto dovozite, vi pomorci pridonosite povezaniosti ljudske zajednice i osnažujete osjećaj bratstva među ljudima.

U sličnoj ste misiji i vi ribari, koji svoje mreže uranjate moru u dubinu, u taj veliki Božji ribnjak, kako biste njegove plodove ponudili ljudima za hranu, a zauzvrat dobili sredstva potrebna za život svojih obitelji. Na taj način, još više, očituјete važnost i potrebu bratskog zajedništva. Zapravo, tako najbolje svjedočite kako je najveći dar za čovjeka upravo sam čovjek te da se u izmjeni darova, odnosno u sebedarju događa punina života i zajedništva djece Božje.

Iskustvo nas uči da kopneni i morski putovi imaju svoje signale i znakove koje treba prepoznati i poštivati kako bismo sigurno putovali, mirno plovili i sretno stigli do cilja. Ti su znakovi na kopnenim putovima, posebno u napućenim urbanim sredinama, svjetla semafora, dok su na prostranim morskim putovima to velika svjetla, svjetionici. Svjetionici su najveći i najznačajniji objekti pomorske signalizacije, a služe za označavanje blizine

obala, plićina i grebena. Oni omogućuju sigurnu dnevnu i noćnu plovidbu određenim morskim područjem, te sigurno i mirno uplovljavanje u luku.

Ovih posljednjih dana zapala me milost promatrati kako nastaje jedno umjetničko djelo. Fra Joakim Jaki Gregov, akademski kipar koji već dugi niz godina živi i djeluje u Hvaru, upravo je dovršio izradu kipa sv. Nikole za hvarsку bratovštinu sv. Nikole. Skulptura je isklesana u bijelom bračkom kamenu kao elegantna izdužena vertikala, zapravo kao svjetionik. Uistinu je to čudesna i izvorna ideja: sv. Nikola kao živi svjetionik za pomorce i ribare na moru života.

Svjetlo kojim je bio prožet sv. Nikola biskup, taj živi svjetionik, jest ljubav. Božja ljubav kojom Stvoritelj preko sv. Nikole želi zahvatiti srca svih njegovih štovatelja, posebno vas pomoraca i ribara, kako biste i sami postali živa svjetla - svjetionici koji žarom svoje ljubavi uočavaju i svladavaju oluje na moru života, danas učestalije i pogubnije od morskih oluja kojima ste izloženi na pučini.

Kako bi, bez tog svjetla, bilo moguće primijeti i na vrijeme ugasiti oluju koja se može dogoditi zbog razdvojenosti od obitelji, posebno razdvojenosti supružnika? Kako bez tog svjetla utišati oluju koja se nerijetko događa zbog nesnošljivosti među članovima posade koji dijele istu sudbinu? Kako bez tog svjetla izbjegći oluje koje se rađaju iz osjećaja osamljenosti i često vode u alkoholizam i druge poroke?

Sve su to opasnosti, uz more drugih, koje se, ako ih navrijeme ne uočimo, mogu pretvoriti u prave oluje s kobnim ishodom.

Zato je sv. Nikola, ta živa lanterna Božje ljubavi, za vas pomorce i ribare neizmjerni Božji dar, zapravo jedina mogućnost da ostanete mirni i postojani u svim olujama, kako onima na pučini mora, tako i onima na moru života, te da se uvijek iznova sretno vraćate u luku i sa sobom, uz kruh, donosite mir i Božji blagoslov svojoj obitelji i svima koje ljubite.

To je upravo ono što je svim ljudima pa tako i vama pomorcima i ribarima, kao i članovima vaših obitelji, najbitnije te stoga i najpotrebitnije.

Kao biskup kojemu je povjerena pastoralna briga i skrb za pomorce i ribare, obećavam iskrene molitve. Na blagdan vašeg zaštitnika

u prosincu ove godine bit će na Visu, u Komiji, gdje će sv. Misu slaviti u drevnoj crkvi sv. Nikole. Prikazat će je za vas i vaše obitelji.

Dragi pomorci i ribari, čestitam vam blagdan sv. Nikole, želim mirno more, sretan povratak u luku i obilje Božjeg blagoslova po zagovoru vašeg nebeskog zaštitnika.

U Hvaru, 24. studenoga 2021.

✠ Ranko Vidović, hvarske biskup,
predsjednik Odbora HBK-a
za pastoral pomoraca

POSLANICA MSGR. BOŽE RADOŠA, PREDSJEDNIKA HRVATSKOG CARITASA, VARAŽDINSKOG BISKUPA ZA NEDJELJU CARITASA 2021.

Radost darivanja – put obraćenja

Nedjelja Caritasa izrasta iz Radosne nedjelje (Gaudete). Prepoznatljiva je po jedinstvenom suputniku i sugovorniku – Ivanu Krstitelju, koji poziva na obraćenje i sugerira da put obraćenja prolazi dionicom solidarnosti, pravednosti i nenasilja. Poruku za Nedjelju Caritasa razabiremo u poruci Isusovog preteče.

Glas pustinjaka Ivana odzvanja jordanskom dolinom: „Obratite se!“ Ivanov glas je zreo, sazrijevao je u šutnji, miru pustinje, hratio ga je sadržajem i smislom koji samo pustinja u svojoj ogoljelosti i bogatstvu u dodiru s Bogom dariva. Oštar je i šiba dok govori s distance, ali srdačan i blag kad mu se sugovornik približi.

Bistrom okom, kojega je pustinja izoštala, Glasnoša radosti gleda u smjeru ljudskoga kretanja, ali vidi i put po kojem Spasitelj do-

lazi. Razabire, ako nastave započetim putem, neće ga susresti. Moraju se obratiti, okrenuti i zaputiti drugim putem, kako bi ga susreli i s Njim pošli na hodočašće života.

Živopisno ukazuje da se doline slabosti i brda samodostatnosti trebaju izravnati kako bi vidjeli dalje od sebe, vidjeli one pored sebe – jer oni su nezaobilazan dio puta, jedino u društvu s njima mogu poći u susret. Za svakoga ima putokaz na dionici solidarnosti, pravednosti i nenasilja. Mnoštvo [solidarnost] senzibilizira za socijalnu osjetljivost, da ne čuvaju rezervnu haljinu, nego da njome pokriju suputnika koji je gol, jer je po njegovoj mjeri sašivena.

Carinike [pravednost], državne službenike, upozorava na virus korupcije, da postupaju po zakonu i hode ravnim putem jer pohlepa

uništava suputnike. Vojnike [nenasilje] motivira da budu graditelji mira, a ne izvor pobune, nesigurnosti i straha; da prepoznaju u drugima suputnike a ne suparnike.

I mi, na putu za Betlehem, željni smo jasnih putokazâ. Puno govorimo, međusobno se uvjeravamo, sve smo glasniji, zavaravamo se da jačina glasa daje snagu argumentima; puno je praznine. Priželjkujemo vijaču Onoga koji će pročistiti naše gumno, spaliti pljevu naših praznina i sačuvati žito za hranu zajedništva. U borbi „jakih“ sjeme zajedništva čuvaju potisnuti na periferiju društva. Njihova ispružena ruka nije tek ruka prosjaka, ona je dar, poziv na zajednički hod, prilika da se oslobođimo od sebe i sebičnosti, okrenemo drugima i obratimo. Marginalizirani znaju put, a i sami su nezaobilazna dionica puta, prema Betlehemu. U mjeri u kojoj im ruku

prihvativmo ravnimo put za Kristov dolazak i idemo mu u susret. Oni su uzorana njiva na koju možemo posijati ljubav i niknut će radost.

Elizabeta Ugarska, svetica siromaha poučava: Ondje gdje siješ ljubav, niče radost.

Nedjelja Caritasa ore njivu naše duše za sjetvu ljubavi da radost Božića nikne i procvjeta u srcima darovanoga i darovatelja.

U Varaždinu, 23. studenoga 2021.

✠ Bože Radoš, varaždinski biskup
predsjednik Hrvatskog Caritasa

HRVATSKI PRIJEVOD NOVIH ZAZIVA U LAURETANSKIM LITANIJAMA I LITANIJAMA SV. JOSIPA KOJEG JE POTVRDILA HBK NA 63. PLENARNOM ZASJEDANJU

Nakon što je Hrvatska biskupska konferencija potvrdila hrvatski prijevod novih zaziva u Lauretanskim litanijama i u Litanijama sv. Josipa na svojem 63. plenarnom zasjedanju održanom od 19. do 21. listopada 2021. u Zagrebu, Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine na svojem 82. plenarnom zasjedanju 4. i 5. studenoga 2021. potvrdila je da isti prijevod vrijedi i za njezino područje. O odluci pape Franje da se u Lauretanske litanije dodaju novi zazivi biskupske konferencije diljem svijeta obavijestio je prigodnim

pismom prefekt Kongregacije za bogoslovje i disciplinu sakramenata kardinal Robert Sarah 20. lipnja 2020. Riječ je o tri nova zaziva: **Majko milosrđa, Majko nade i Okrjepo selilaca**. O novim zazivima u Litanijama sv. Josipa kardinal Sarah je obavijestio biskupske konferencije dopisom od 1. svibnja 2021. U spomenute litanije papa Franjo je uvrstio sedam novih zaziva: **Čuvaru Otkupiteljev, Slugo Kristov, Služitelju spasenja, Potporu u teškoćama, Zaštitniče prognanih, Zaštitniče potlačenih i Zaštitniče siromašnih**.

Litanije Lauretanske s tri nova zaziva

Gospodine, smiluj se!
Kriste, smiluj se!
Gospodine, smiluj se !
Kriste, čuj nas!
Kriste, usliši nas!

Oče Nebeski, Bože, smiluj nam se
Sine, Otkupitelju svijeta, Bože
Duše Sveti, Bože,
Sveto Trojstvo, jedan Bože,

Sveta Marijo, moli za nas

Sveta Bogorodice,
Sveta Djevo Djevice,
Majko Kristova,
Majko Crkve,
Majko milosrđa,

Majko Božje milosti,

Majko nade,

Majko prebistra,

Majko prečista,

Majko neoskvrnjena,

Majko nepovrijeđenja,

Majko ljubezna,

Majko divna,

Majko dobroga savjeta,

Majko Stvoriteljeva,

Majko Spasiteljeva,

Djevice premudra,

Djevice časna,

Djevice hvale dostoјna,

Djevice moćna,

Djevice milostiva,

Djevice vjerna,

Ogledalo pravde,

Prijestolje mudrosti,

Uzroče naše radosti,

Posudo duhovne,

Posudo poštovana,

Posudo uzorna pobožnosti,

Ružo otajstvena,

Tornju Davidov,

Tornju bjelokosti,

Kućo zlatna,
Škrinjo zavjetna,
Vrata nebeska,
Zvijezdo jutarnja,
Zdravlje bolesnih,
Utočište grješnika,
Okrjepo selilaca,
Utjeho žalosnih,
Pomoćnice kršćana,
Kraljice anđela,
Kraljice patrijarha,
Kraljice proroka,
Kraljice apostola,
Kraljice mučenika,
Kraljice priznavalaca,
Kraljice djevice,
Kraljice svih Svetih,
Kraljice bez grijeha istočnoga začeta,
Kraljice na Nebo uznesena,
Kraljice svete krunice,
Kraljice obitelji,
Kraljice Hrvata,
Kraljice mira,

Jaganje Božji, koji oduzimaš grijeha svijeta,
oprosti nam, Gospodine!

Jaganje Božji, koji oduzimaš grijeha svijeta,
usliši nas, Gospodine!

Jaganje Božji, koji oduzimaš grijeha svijeta,
smiluj nam se!

Moli za nas, sveta Bogorodice!
da dostoјni postanemo obećanja Kristovih!

Pomolimo se: Dopusti nama, slugama svojim, molimo Te, Gospodine Bože, da se ne prestano radujemo duševnom i tjelesnom zdravlju i da se slavnim zagовором Blažene Marije, vazda Djevice, izbavimo od sadašnje žalosti i naužijemo vječne radosti. Po Kristu, Gospodinu našemu. Amen

Litanije sv. Josipa sa sedam novih zaziva

Gospodine, smiluj se!
Kriste, smiluje se!
Gospodine, smiluj se!
Kriste, čuj nas!
Kriste, usliši nas!
Oče nebeski, Bože, smiluj nam se!
Sine, Otkupitelju svijeta, Bože, smiluj nam se!
Duše Sveti, Bože, smiluj nam se!
Sveto Trojstvo, jedan Bože, smiluj nam se!

Sveta Marija, moli za nas!
Sveti Josipe, moli za nas!
Slavni porode Davidov, moli za nas!
Svjetlosti patrijarha, moli za nas!
Zaručniče Bogorodice, moli za nas!
Čuvaru Otkupiteljev, moli za nas!
Stidljivi čuvaru Djevice, moli za nas!
Hranitelju Sina Božjega, moli za nas!
Brižni branitelju Kristov, moli za nas!
Slugo Kristov, moli za nas!
Služitelju spasenja, moli za nas!
Glavaru slavne obitelji, moli za nas!
Josipe pravedni, moli za nas!
Josipe prečisti, moli za nas!
Josipe premudri, moli za nas!
Josipe jaki, moli za nas!
Josipe poslušni, moli za nas!
Josipe vjerni, moli za nas!
Ogledalo strpljivosti, moli za nas!
Ljubitelju siromaštva, moli za nas!
Uzore radnika, moli za nas!
Uresu domaćega života, moli za nas!
Čuvaru djevice, moli za nas!
Potporo obitelji, moli za nas!
Potporo u teškoćama, moli za nas!
Utjeho bijednih, moli za nas!

Ufanje bolesnih, moli za nas!
Zaštitniče prognanih, moli za nas!
Zaštitniče potlačenih, moli za nas!
Zaštitniče siromašnih, moli za nas!
Zaštitniče umirućih, moli za nas!
Strahu zlih duhova, moli za nas!
Pokrovitelju svete Crkve, moli za nas!
Zaštitniče Hrvatske, moli za nas!

Jaganje Božji, koji oduzimaš grijeha svijeta,
oprosti nam, Gospodine!

Jaganje Božji, koji oduzimaš grijeha svijeta,
usliši nas, Gospodine!

Jaganje Božji, koji oduzimaš grijeha svijeta,
smiluj nam se!

Postavio ga je gospodarom doma svojega.
I poglavaram svega imanja svojega.

Pomolimo se: Bože, koji si se neiskazanom
providnosti udostojao izabrati blaženoga Josipa
za zaručnika presvetoj Majci svojoj, daj, mo-
limo, da koga kao pokrovitelja častimo na ze-
mlji, zavrijedimo imati zagovornikom na nebu.
Koji živiš i kraljuješ u vjeke vjekova. Amen.

Zagreb – Sarajevo, 3. prosinca 2021.

Tajništvo HBK
Tajništvo BKBiH

PROPOVIJED VOJNOG ORDINARIJA MSGR. JURE BOGDANA NA VII. POKRAJINSKOM HODOČAŠĆU GOSPI SINJSKOJ

Svetište Gospe Sinjske u Sinju, 30. srpnja 2021.

Lev 23, 1.4-11.15-16.27.34b-37; Ps 81,3-6ab.10-11ab; Mt 13,54-58

Draga braćo i sestre,

1. Trinaesto poglavlje Matejeva evanđelja započinje Isusovim propovijedanjem na obali Galilejskoga mora. Veliko mnoštvo svih dobi htjelo ga je čuti, vidjeti dok im govori, a po mogućnosti i štogod zamoliti. Otkako je javno obznanio u tridesetoj godini života tko je i koja mu je misija, njegova pojавa posvuda izaziva veliku pozornost! Stoga se ukrcao na barku, malo otisnuo od obale odakle govori mnoštvu. To će učiniti više puta u svojim nastupima. Isus u svojim govorima iznosi primjere iz običnog života koji su bliški slušateljima kako bi ga bolje razumjeli. Cilj njegova propovijedanja je dolazak Kraljevstva Božjega među ljude, uspostavljanje nutarnje ravnoteže i mira, u srcu i duši čovjeka, uspostavljanje sklada savjesti – Božjega glasa u čovjeku i njegovih čina. Tako se uspostavlja Isusovo kraljevstvo koje nadilazi prostor i vrijeme; ono nije od ovoga svijeta. Isus je iznio prispodobe o sijaču i sjemenu, o kukolju, o gorušićinu zrnu, kvascu, o skrivenoj blagu na njivi – dragocjenome biseru, i o ribarskoj mreži. Kao i uvijek neki su ga oduševljeno prihvatali, a za mnoge to je bio tvrd govor.

Nakon toga Isus odlazi u svoj zavičaj. Evanđeoski odlomak koji smo upravo čuli, posljednji je dio Matejeva trinaestog poglavlja. Došao je k svojima u Nazaret, mjesto svoga djetinjstva i mladenaštva. Tu je njegova majka Marija, pocrkim Josip, rodbina koja se naziva braćom i sestrama, prijatelji, poznanici...

Kao vjerni Židov - učitelj, po židovskom običaju i zakonu, dolazi subotom u sinagogu i

tamo i sam uzima riječ, naučava. Je li to bila ona ista sinagoga odakle je počeo svoje javno djelovanje u Nazaretu možemo samo nagađati. Slušaju ga njegovi sumještani, rodbina, znaci, prijatelji iz djetinjstva, poznanici - Nazarećani. I bilo je za očekivati da će njegove riječi još bolje i dublje prodrijeti u njihova srca, ali nije tako. Kod njegovih slušača toga se dana javila reakcija koju evanđelist sažima sljedećim riječima: „Naučavaše ih te zapanjeni govorahu: ‘Odakle ovomu ta mudrost i te čudesne sile? Nije li ovo drvodjeljin sin? Nije li mu majka Marija, a braća Jakov, i Josip, i Šimun, i Juda? I sestre mu nisu li sve među nama? Odakle mu sve to?’“ Isusovi sumještani su „zapanjeni“! Zapanjeni čime? Isusovim naučavanjem! Njegovom mudrošću. Njegovim čudesnim silama. To je zasigurno bilo tako snažno da ih je sve zapanjilo. No, oni ga poznaju i u tom trenutku samo i jedino prepoznaju kao „drvodjeljina sina.“ Poznaju ga i prepoznaju po njegovoj majci Mariji, po njegovoj rodbini... Ne uspijevaju se odmaknuti dalje od toga svog ljudskog pogleda na Isusa, na njegov nauk, na njegovo djelovanje... I, zaključuje evanđelist, gotovo dramatično: „Sablažnjavahu se o njega.“ Strašna konstatacija! Zaista strašna! Što nam, draga braćo i sestre, poručuje ova scena, ovaj susret, ove reakcije?

2. Poruka svima nama je snažna i jednoznačna: Nije dovoljno, zapravo, posve je nedovoljno Isusa Krista, njegov nauk i njegovo djelovanje promatrati samo ljudskim očima i promatrati ga samo u njegovoj ljudskoj dimenziji. Treba svakako ići korak dalje i u Isusovoj osobi otkriti ono što izmiče našem običnom ljudskom pogledu koji je uvijek i

nedostatan i nedorečen - a to je njegovo božanstvo. Isus iz Nazareta je pravi Bog i pravi čovjek. Njegova mudrost i njegovo djelovanje plod su djelovanja njegove osobe koja je bogočovječanska (*teandrična*). A do toga nas dovodi samo pogled vjere! To može otkriti i prepoznati samo vjera! I baš je taj pogled - pogled vjere - nedostajao Isusovim sumješanima. Nazarećani su ostali ograničeni na ljudsku dimenziju, nisu ušli u dimenziju vjere. A bez toga pogleda i te dimenzije ne može se Isusa shvatiti ispravno, cjelovito, potpuno. Bez te dimenzije izmiče nam Isusova osoba, ostaje nam nedorečenom, osiromašenom... I baš zato, zbog pomanjkanja vjere, Isus nije učinio ni jedno čudo u svom zavičaju, u Nazaretu. Kaže tako evanđelist: „I ne učini ondje mnogo čudesa zbog njihove nevjere.“

3. Taj stav je prisutan i danas, u našoj suvremenosti. Mnogi u Isusu rado i bez problema prepoznaju samo čovjeka Isusa iz Nazareta, dobrog, doduše, ali ipak samo čovjeka koji nam je poznat po svojem podrijetlu, svojemu naučavanju, svojem humanom djelovanju, mudrosti... No, prepoznati ga kao Boga, prepoznati ga kao Božju Riječ koja je Tijelom postala, prepoznati ga kao jedinorođenca Očeva „puna milosti i istine (Iv 1, 14) – upravo to se hoće, to je izazov i to je zahtjev koji nadilazi ljudsku percepciju, ljudska shvaćanja, ljudsku logiku i prosudbe. To je zahtjev vjere – vjere koja nas jedina uzdiže u gledanje Isusa kao Onoga što On doista jest: Bog, pravi Bog i – ujedno – pravi čovjek! Nazarećanima se dogodilo ono što se, nažalost, događa i mnogim našim suvremenicima, a može se lako dogoditi i svakomu od nas, a to je da Isusovu osobu i poruku odbacimo kao ono što se nas osobno ne tiče, kao ono što smo smjestili u svoje vlastite sheme, što nas možda „zapanjuje“, ali zapravo nimalo ne utječe na naš život, na naše stavove, što nas nimalo ne mijenja i što – u konačnici – odbacujemo na temelju svojih ljudskih razloga i uvjerenja... ne htijući se zapravo uzdignuti u ono što nas izvodi iz nas samih i uvodi u ono nadljudsko, nadnaravno, ono šire i više, daleko šire i više. Ukratko: u ono Božje!

4. I ljudi našeg vremena, pa i mi sami, ako se ne potrudimo izići iz samih sebe, i dati šansu Bogu da uđe u naš život i da ga ispunji svojim sadržajem, a to je spasonosna poruka o smislu nas samih i našega života, možemo lako upasti u zamku da Boga prilagodujemo svojim mjerilima, svojim nazorima i načinima i da odbacimo mogućnost da nam Bog progovara u našoj svakodnevnici na njemu svojstven način. A taj je uvijek nenametljiv i jednostavan način. Bog ne djeluje u spektaklima koji bi nas fascinirali niti u buci koja bi nas odvojila od nas samih, nego u skromnosti i skrovitosti blagog i jednostavnog govora kojim nam se nudi, a ne nameće, koji nam govori, a ne oduzima nam govor, koji je jasan i ne zasjenjuje niti zamagljuje niti zatvara, nego bistri i otvara naše oči, naše uši, naša srca, cijelo naše biće. Neizmjerna Božja Riječ je postala ljudskim tijelom, s nama u svemu solidarna, osim u grijehu. (usp. Heb 4, 15). Postala je opipljiva, dohvataljiva, bliska. Sv. Ivan Apostol će o tomu reći: „Što bijaše od početka, što smo čuli, što smo vidjeli očima svojim, što razmotrismo i ruke naše opipaše o Riječi, Životu (...) što smo vidjeli i čuli, navješćujemo i vama...“ (1 Iv, 1, 1-3).

Prihvaćanje Isusa kao Bogo-čovjeka nužno znači prihvaćanje njegova Utjelovljenja. A ona izmiče ljudskim mjerilima i ljudskim mogućnostima. Do njega vodi vjera i samo vjera! Isto vrijedi i za Kristovu prisutnost i djelovanje u vidljivim znakovima, njegove nevidljive milosti- u svetim sakramentima. Ako ih svedemo samo na vidljivo, na ljudsko, onda su to samo materijalni elementi i čini: kruh, vino, voda, ulje, riječi, polaganje ruku... Ali vjera nas uzdiže iznad ljudskog gledanja i po njoj u sakramentima gledamo i prihvaćamo da je „ono što bijaše vidljivo u našem Gospodinu prešlo u njegova otajstva (Katekizam Katoličke Crkve, br. 1115) Ta otajstva Krist danas podjeljuje po svojim službenicima Crkve. Vjera i samo vjera nas uzdiže iznad ljudskog gledanja i samo po vjeri mi vidimo i prihvaćamo: „Kao ‘sile koje izlaze’ iz uvijek živog i oživljujućeg Kristova tijela, i kao čini Duha Svetoga koji djeluje u njegovu tijelu, koje je Crkva, sakramenti su “Božja

remek-djela” u novom i vječnom savezu” (*Katekizam Katoličke Crkve*, br. 1116).

5. Draga braćo i sestre, evanđeoska poruka današnjeg dana koju smo navijestili i protumačili poziva nas dakle da oživimo svoju vjeru u Isusa Krista, pravog Boga i pravog čovjeka, da oživimo svoju vjeru u njegovu svetu Crkvu i njegova sveta Otajstva – svete sakramente.

Potiče nas da budemo ljudi čestih primanja sakramenata – napose sv. euharistije te sakramenta pomirenja – sv. ispovijedi. Potiče nas današnja Božja Riječ i da molimo od Boga dar jednostavne, djetinje vjere, koja će nas sačuvati od nevjere koja, nažalost, kako smo vidjeli u evanđelju, ima i onu tužnu mogućnost, a to je da i samom Bogu onemogućava njegovo djelovanje, da mu „veže ruke“. Jer Bog ništa ne želi činiti niti čini na silu. Čuli smo da Isus „ne učini ondje mnogo čudesa zbog njihove nevjere.“

6. *Exempla trahunt!* Dana 30 listopada 1886. mladi Charles de Foucauld (Strasbourg 15. rujna 1858. – 1. prosinca 1916.) žedan istine i znanja, uzburkane nutrine, razmaženjak, slobodnijih ideja i nazora, upravlja Bogu svoju molitvu: „O Bože, ako postojiš, učini da te upoznam“¹. U pariškoj crkvi svetog Augustina zastao je, okuražio se i kleknuo u ispovjedaonici oca Huvelina. Ništa posebnoga! Svakidašnji događaj u mnogim našim crkvama. Charles de Foucauld je ostao vrlo rano bez roditelja. Odgojio ga je djed po majci, pukovnik. O svome odgoju napisat će poslije: „Nisam imao nijednoga lošega učitelja. Svi su bili puni poštovanja. Ali također i oni koji nisu loši učitelji mogu učiniti veliko зло jer su neutralni“. Ne znaju mlade pravilno usmjeravati.²

U 15. godini izgubio je vjeru. Izabrao je vojni karijeru. Nakon djedove smrti bogato nasljedstvo je unovčio i potrošio ispijajući nektar života na svim razinama. Nakon mnogih avantura i vojnoga službovanja u Alžиру povukao se u Pariz. Osjećaj nezadovoljstva, besmisla, nutarnje praznine sve više su ga progonili.

U veljači 1886. godine susreo je po prvi put don Huvelina župnika Sv. Augustina u pariškoj crkvi. Ovaj Božji čovjek bio je isповjednikom glazbeniku Charlesu-Francoisu Gounodu, znanstveniku Louisu Pasteuru. Pobožni župnik, čovjek molitve, ispovjedaonice, vrlo diskretan znao je ponavljati: „Kad se hoće obratiti jednu dušu, ne treba pokušavati uvjeriti ju u to. Najbolji način nije u držanju dugih propovjedi nego pomoći joj shvatiti da joj želite doista dobro“.

Župnik don Huvelin odigrat će bitnu ulogu u duhovnome životu i na putu Foucauldova obraćenja. Bez vjere dolazi u praznu crkvu i tu se osjeća dobro. Ponavlja samo jednu molitvu: „Bože moj, ako postojiš daj da te upoznam!“ Započinje razgovor sa svećenikom u ispovjedaonici: „Oče, ja ne vjerujem. Došao sam da me poučite u katoličkoj vjeri“. „Kleknite!“ reče župnik. „Nisam došao za to“, kaže mladi Charles. „Samo vi kleknite“, nastavio je don Huvelin proničući srce mladića željnoga Boga: „Ispovjedite se i povjerovat ćete!“ Charles je doživio susret s milosrdnim Bogom u sakramentu sv. ispovijedi! Sve se promijenilo, toga dana, toga trenutka! „Čim sam povjerovao da Bog postoji, shvatio sam da ne mogu ništa drugo činiti nego živjeti samo za njega: moje duhovno zvanje je rođeno istoga časa kad se rodila i moja vjera. Bog je tako velik. Tolika je razlika između Boga i svega onoga što nije On.“³

1 ANGELO COMASTRI, *Dio è amore, Esercizi spirituali predicati a Giovanni Paolo II e alla Curia romana*, Edizioni San Paolo, Cinisello Balsamo (Milano) *2008, str. 22.

2 ANGELO COMASTRI, *Nel buio brillano le stelle, Storie di conversioni del XX secolo*, Cinisello Balsamo (Milano), *2008., str. 17-18.

3 ANGELO COMASTRI, *Dio è amore, Esercizi spirituali predicati a Giovanni Paolo II e alla Curia romana*, Edizioni San Paolo, Cinisello Balsamo (Milano) *2008, str. 22.

Charles de Foucauld je susreo Boga, Isusovo milosrdno lice po sakramantu opraštanja, i od toga trenutka sve je krenulo drugim kolosijekom u njegovu životu. Ubijen je kao misionar u sjevernoj Africi.

Konačno, poruka današnje Božje Riječi je da vjeru živimo svakog dana i da ju svjedočimo tamo gdje živimo i djelujemo, da budemo vjerodostojni svjedoci Isusa Krista, pravog Boga i pravog čovjeka, jedinoga Spasitelja svakog čovjeka i svega svijeta. Amen.

PROPOVIJED VOJNOG ORDINARIJA MSGR. JURE BOGDANA U POVODU DANA POBJEDE I DOMOVINSKE ZAHVALNOSTI, DANA HRVATSKIH BRANITELJA I GOSPE VELIKOGA HRVATSKOG KRSNOG ZAVJETA

Knin, 5. kolovoza 2021.

„Lijepa naša domovino“

Br 20, 1-13; Ps 95 (94), 1-2.6-7ab. 7c-9; Ef 4, 17.20-24; Mt 16, 13-23;

Draga braćo i sestre,

sve vas srdačno pozdravljam u domovini i svijetu te vam čestitam Dan pobjede i domovinske zahvalnosti, Dan hrvatskih branitelja i Dan Gospe Velikoga Hrvatskoga Krsnog Zavjeta, zaštitnice Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj!

1. Diljem naše Domovine danas se s posebnim poštovanjem i osjećajima izvodi himna Republike Hrvatske. Himna je to koja veliča „lijepu našu domovinu“, njezin prostor i vrijeme: prošlost, sadašnjost i budućnost junačke zemlje i slavne djedovine smještene ovdje, na susretištu svjetova i kultura, u srcu europskog kontinenta. Stihovi naše himne upućeni su čovjeku koji je stanovnik, žitelj ove lijepe i bogate zemlje! Konkretnome čovjeku koji je Stvoritelju toliko važan da u povijesti spaseњa predstavlja krunu Božjega stvaranja; isti je čovjek pozvan biti stvaratelj svijeta i života,

suradnik Božji u izgradnji Kraljevstva Nebeskog. Za istog je čovjeka Isus Krist prinio i podnio svoju otkupiteljsku i spasiteljsku žrtvu na križu.

Imamo zemlju koje se ni slikoviti rajske vrtovi iz knjige Postanka ne bi zastidjeli. Nevjerojatno je koliko čovjek može naučiti promatrajući njenu divnu prirodu. Običnu travku ili stabljiku koja i u krškim dijelovima lijepe naše domovine pronalazi svoj put do života, probija se kroz pustoš krajolika, opire se vrućini kotline, probija strpljivo kroz otpor kamena, raste prema suncu i nebesima, koji put ne dopuštajući niti škrtoj zemlji da takva i ostane. Koliko je samo upornosti i volje u tom biljnom svijetu koji želi rasti i živjeti te dati život prirodnom biotopu naše lijepe domovine? Kako li je blagotvorno učiti od Božjeg stvorenja – prirode koja sama svjedoči čovjeku o tome koliko bi prostor bio pust bez života, osobito bez čovjeka, bez ljudi!

U središtu svih naših slavlja, danas i ovih dana je proslava života, toga prvog, nezasluženog i važnog Božjeg dara.

2. Za našu domovinu i njezine žitelje zahvaljujemo ponajprije dragom Bogu u svakoj svetoj misi. Ovdje danas pred našim Spasiteljem, okupljeni oko njegova oltara, puni smo zahvalnosti jer nam je On osmislio zemaljski život, ali i otvorio vrata vječnog života. To je isti onaj Isus za kojeg Petar tvrdi u današnjem evanđelju: „Ti si uistinu Sin Božji“. U Isusu Kristu prepoznati Boga može onaj koji je zahvalan na daru života. U euharistijskom otajstvu vjere čovjek ne može dovoljno izraziti svoju zahvalnost Bogu na daru života, ali može slaveći Boga...

Zahvalni smo ovdje danas i Bogomajci - Gospipi Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta, majci i ženi koja je bila otvorena Božjoj volji da se u njoj utjelovi Riječ koja će „spasom svijeta“ postati. Koliki je samo primjer Gospa naša; kolika je snaga i utjeha brojnim obiteljima, majkama, ženama i očevima; koliko li je značila u hrvatskoj povijesti, a i danas jednako znači.

Zahvalni smo ovdje danas i svojim roditeljima, bakama i djedovima, našim precima koji se nisu bojali od stoljeća sedmog u „zgodnim i nezgodnim vremenima“, život darivati, život nastavljati, život braniti i vlastitim životom, čuvajući Bogom danu baštinu.

3. Na osobit način u današnjoj proslavi zahvaljujemo našim braniteljima koji su izložili svoj život da bismo mi danas mogli slobodno živjeti u „lijepoj našoj domovini“. Bez njihove žrtve i spremnosti da obrane integritet domovine i život njezinih žitelja, danas nas ovdje ne bi bilo.

Cvijet hrvatske mladeži ustao je devedesetih godina da bi obranio svoje domove kako bi na vlastitome ognjištu u Lijepoj Našoj nastavio život! Znali su naši branitelji da je život tolika vrijednost da se isplati žrtvovati i vlastiti. Svoj su život izložili i mnogi položili

da bi se ovdje moglo živjeti. Nisu oni učinili veliku žrtvu samo za povijesne granice i prostor naše domovine, ljepotu njezine prirode, nego i za plač novorođenog djeteta, veselje i radost naše djece u školskim dvorištima, za ljubav mladića i djevojke koji daju svoju privolu pred Božjim oltarom. Dali su hrvatski branitelji svoje živote kako bi današnja obitelj mogla živjeti i život darivati. Predali su se Bogu naši branitelji da bi bake i djedovi svojim životnim iskustvom, ali prije svega molitvom, odgajali i bili pomoć našim roditeljima.

4. Kako, draga braćo i sestre zahvaliti na braniteljskoj žrtvi koja nas sve obvezuje u sadašnjosti i budućnosti?

Pozvani smo i prema kršćanskom pozivu, koji je od Boga u nama duboko kodiran, život čuvati, život braniti i život promicati! Ljepota domovine naše ne znači ništa bez njezinih stanovnika, bez ljudi koji u njoj žive. Teško je i zamisliti da bi moglo biti nešto veće i smislenije što ispunja ljudski život i ljudsko srce od Božjeg dara obitelji! Kako je važno shvatiti ovaj kršćanski zadatak, obvezu koju imamo prema našim poginulim braniteljima, a na osobnoj razini najveću sreću našega zemaljskog hoda: da budemo otvoreni prema životu. Domovina: to su prije svega ljudi koji u njoj žive! Život - svetinja ljudskog postojanja u našim se prilikama brani otvorenosću prema Božjem daru od začeća pa do prirodnog odlaska u Božji zagrljaj!

U prvom današnjem čitanju iz Knjige brojeva čuli smo tekst koji govori o izraelskoj nezahvalnosti prema Bogu i njegovu izabraniku na zemlji Mojsiju, osobito u nama poznatim riječima: „Zašto ste nas izveli iz Egipta da nas dovedete u ovo nesretno mjesto?“ (Br, 20, 1-13). Mojsije ih naziva buntovnicima! Bila je to nesretna generacija koja nije doživjela ulazak u Kanaan, obećanu zemlju meda i mlijeka, upravo zbog vlastite sebičnosti, koja se nije mogla žrtvovati za veće ciljeve, nije imala zahvalnosti i pouzdanja u Božji plan. To je bila generacija nezadovoljnih u

žrtvi prelaska u Obećanu Zemlju. Trajno nezadovoljstvo kao ljudski stav guši bilo kakav oblik vizije prema budućnosti, nezadovoljstvo zakopava zahvalnost i briše uspomenu na žrtve prošlosti.

Kako je lijepo vidjeti mlade obitelji koje zajedno s djecom dolaze na svetu misu - to je budućnost Crkve, naroda, društva i svijeta. Ta njihova otvorenost prema životu daje smisao roditeljima unutar braka, a društvu i Crkvi smisao postojanja i poslanja. To je „lijepa naša domovina“! Otac, majka i dječa! Kada mladi ljudi unatoč brojnim poteškoćama, pa i nepravdama, uspiju nadvladati vlastitu sebičnost i predaju se Božjoj providnosti, radeći i trudeći se odgajati svoju djecu prema evanđeoskim vrijednostima, ispunja se žrtva naših branitelja i živi se u punini kršćanski poziv. Naši mladi koji su otvoreni životu jesu poput one stabljike koja pustoši svoga okruženja ne dopušta ugasiti život. Mladi u našoj domovini koji su prihvaćajući život spremni preuzeti odgovornost za budućnost Hrvatske, sigurnost su naše budućnosti. Papa Benedikt XVI. na zagrebačkom hipodromu jasno je izrekao: „Vrlo je važno i svjedočenje te zauzetost kršćanskih obitelji, vaše konkretno svjedočanstvo, posebno kao potvrda nepovredivosti ljudskoga života od začeća do njegova prirodnoga skončanja, što je jedinstvena i nezamjenjiva vrijednost obitelji utemeljene na braku i na potrebi zakonskih odredbi koje bi podupirale obitelj u zadaci rađanja i odgoja djece.“¹

Zadnji stih naše himne *Lijepa naša domovino* završava riječima: „Dok mu živo srce bije“, a otkriva i najvažniju poruku naše himne da ljepotu naše domovine stvara jedino

¹Usp. J. GRBAC, Otvorenost obitelji životu - problem ili svjedočanstvo? RTČ, 35.

živo srce Hrvata. Živo srce u djetetu koje čeka svoje rođenje, živo srce naše djece, mlađeži i ljudi srednje dobi, koje slobodno živi i radi u svojoj domovini. Živo srce koje kuca u našim starijima okruženo svojim najbližima koji u duhu zahvalnosti uzvraćaju svojim roditeljima, djedovima i bakama na daru života, odgoju i vrijednostima koje su im prenijeli. Da bi naša domovina „vazda sretna bila“ potrebno je da živo srce kuca u našoj sadašnjosti! To je jedina logika sadašnjosti i budućnosti! To je jedini put pojedinca i društva kojim moramo ići kako ne bismo zalutali u šumi liberalnih ideologija vrlo vidljivih i opasnih kada se radi o pitanjima života i kršćanske antropologije. Bez obzira jesmo li vjernici ili ne, i kako vjerujemo, u ovome se svi slažemo, otvorenost životu naše je zajedničko dobro i o njemu ovisi naša budućnost.

Ovdje na ovoj „stini naših pradidova“ kučalo je srce naših predaka, ovdje u kraljevskom gradu Kninu kučalo je i srce naših branitelja kao i duž cijele obrane domovine, ovdje smo se danas sabrali u znak zahvalnosti njihovoj žrtvi i otkucajima srca koji predstavljaju ono istinsko domoljublje! I ukoliko ne bude otvorenosti životu, neće biti ljepote koju svečano pjevamo u himni. Naše je poticati, podržavati, stvarati uvjete poštenim životom i čistim domoljubljem i pomagati kako bi hrvatsko srce kučalo u budućnosti, a onda se ne bojimo da će dragi Bog, koji nas je vodio i kroz veće pustinje naše povijesti, svojim blagoslovom pratiti lijepu našu domovinu, naše obitelji i našu djecu.

Ovdje danas u Kninu, a u mislima s cijelom domovinom, osobito onima koji su se raselili diljem svijeta, pjevamo i molimo: „Život svoj prikazujemo Bogu, za budućnost hrvatskome rodu. Za tebe molimo, za te žrtvujemo, lijepa naša zemljo Hrvatska!“ Amen.

PROPOVIJED VOJNOG ORDINARIJA MSGR. JURE BOGDANA NA 29. HODOČAŠĆU HRVATSKE VOJSKE, POLICIJE I BRANITELJA

Marija Bistrica, 3. listopada 2021.

Božja briga za čovjeka - temelj svake naše nade i svake naše sigurnosti

Što Bog združi, čovjek neka ne rastavlja!

Post 2, 18-24; Ps 128, 1-6; Heb 2, 9-11; Mk 10, 2-16;

Draga braćo i sestre,

1. Božja Riječ u današnjem prvom čitanju stavlja pred nas duboku istinu o čovjekovu životu na zemlji. Reče Gospodin, Bog: »Nije dobro da čovjek bude sam! Načinit će mu pomoći kao što je on.« Tu mu je pomoći dodijelio u ženi – istoga dostojanstva po svojoj naravi i po svom podrijetlu. Ni „životinje poljske“, „ni sve ptice nebeske“, niti išta od onoga što je stvoreno, nije ublažavalo tešku čovjekovu samoću, niti se čovjeku „nađe pomoći kao što je on.“ Jedino žena, osoba poput njega samoga, izaziva oduševljeno divljenje svoga muža, usklik ljubavi i zajedništva¹: »Odjednom, evo kosti od mojih kosti, mesa od mesa mojega!« Slikovitim rječnikom, draga braćo i sestre, Sveti pismo nam progovara o iskonskom Božjem naumu: Muško i žensko stvorení su, to jest Bog ih je tako htio: s jedne strane u savršenoj jednakosti, ukoliko su ljudske osobe, a s druge strane svatko u svom bitku kao muško i žensko: »Biti muško« i »biti žensko« jest nešto dobro što Bog hoće; oni su stvorení zajedno i Bog hoće da budu jedno za drugo.² U ženidbi ih Bog ujedinjuje tako da, tvoreći »jedno tijelo« (Post 2, 24) mogu predavati ljudski život te njih dvoje, kao supružnici i roditelji na jedinstven način surađuje u Stvoriteljevu djelu.³

Isus u evanđelju svojim odgovorom na pitanje farizeja »Je li mužu dopušteno otpustiti ženu?« govori o tom praiskonskom Božjem naumu o ljudskom paru te potvrđuje nerazrešivost zajednice između muškarca i žene; on naviješta poruku vezanu uz značenje obitelji kao puninu Božje objave koja obnavlja prvobitni Božji naum te ponovno vraća ženidbi i obitelji prvobitni oblik.⁴ Ženidba i obitelj primaju od Krista, po Crkvi, milost Duha Svetoga da svjedoče evanđelje ljubavi.⁵

2. U tomu se, draga braćo i sestre, i ovaj put i u ovoj stvari, na zoran način očituje veličina i ljepota Božje susretljivosti i Božje brige za čovjeka koja uvijek prati čovjeka na njegovu životnom putu, koja ozdravlja i preobražava njegovo otvrđnulo srce svojom milošću, i koja ga usmjerava prema njegovu počelu, i to putem križa.⁶

O toj bismo Božjoj brizi i Božjoj ljubavi prema nama ljudima htjeli danas, ovdje progovoriti. U današnjem evanđeoskom primjeru riječ je o bračnoj zajednici muškarca i žene. Mi tako već na počecima Biblije čitamo: »I reče Bog: "Nije dobro da čovjek bude sam: načinit će mu pomoći kao što je on"« (Post 2,18). No takvih primjera Božje brige za čovjeka - brige Boga koji najbolje zna što jest,

1 Katekizam Katoličke Crkve, br. 371.

2 Katekizam Katoličke Crkve, br. 369, 371, 372.

3 Katekizam Katoličke Crkve, br. 372.

4 Papa Franjo, Amoris laetitia, KS, Zagreb 2021, br. 62, 63.

5 Papa Franjo, Amoris laetitia, br. 73.

6 Papa Franjo, Amoris laetitia, br. 62.

a što nije za čovjeka dobro i koji sve čini da mu bude dobro, evanđelja su prepuna. Isus susreće, Isus podučava, Isus ozdravlja, Isus tješi, Isus uskrisuje... Isus je u stalnoj brizi i potrazi za čovjekom. On je onaj koji je otkupio i obitelj i ženidbu i obnovio ih na sliku Presvetog Trojstva, toga otajstva iz kojega izvire svaka prava ljubav.⁷ On je onaj milosrdni samaritanac koji čovjeka ranjenog i napuštenog podiže, povija mu rane i zbrinjava u zakloništu. On je onaj dobri pastir kojemu je svaka ovca važna i nimalo ne okljeva uputiti se u potragu za onom jednom koja se izgubila, iako je njih devedeset i devet već na sigurnom. On je onaj koji nas uporno traži i pita: »Gdje si?«, »Gdje ste?« On je onaj koji ne osuđuje, nego oslobađa, podiže i ospozobljava za novi, obnovljeni život... To je naš Bog. To je Bog u kojega mi kršćani vjerujemo. Dobri Bog, milosrdni Bog, brižni Bog, vjerni Bog. To je Bog koji nam trajno hita ususret – da nas spasi i učini sretnima. Da nam povrati i objavi smisao našega života na ovoj zemlji.

3. Divna je, braćo i sestre, ta Božja briga za čovjeka, ta Božja bezuvjetna ljubav prema čovjeku. Danas smo, u svijetu u kojem živimo, suočeni s mnoštvom tegoba koje nas pritišću, s mnogim bolima, brigama, neizvjesnostima... Puno je toga što nas muči i zadaje nam besane noći. Mnogima koji u znoju lica svoga zarađuju kruh, prijeti mogućnost gubitka posla. Mnogi ga pak nikako ne mogu pronaći. Jednima je neimaština, a drugima bolest zamračila horizonte života. Mnogima je smrt njihovih dragih i milih unijela u njihove živote golemu tugu i bol... Obiteljski su nam odnosi počesto narušeni, i izvana i iznutra. Sve je to dio našeg života. Često čujemo ovakva bremenita ljudska pitanja: »Što je to, ili – bolje rečeno – tko je temelj naše nade, našeg optimizma, naše motivacije, naše snaže za nastavak našeg životnoga hoda..? I postoji li takav temelj uopće? Ima li ga? Na to pitanje odgovaramo kao vjernici: Ima ga! Postoji! Blizu je! Taj temelj je naš Bog. Taj temelj je Isus Krist, Božji Sin, Riječ Božja koja je po-

stala čovjekom. On je ušao u dramu našega života i dramu povijesti ovoga našeg svijeta. Riječ Božja je postala čovjekom da nas spasi pomirujući nas s Bogom, da tako spoznamo ljubav Božju, da nam bude uzor svetosti i da mi uđemo u zajedništvo s njime i tako postanemo Djeca Božja.⁸ On »Sin Božji [...]» radio je ljudskim rukama, razmišljaо ljudskim umom, odlučivao ljudskom voljom, ljubio je ljudskim srcem. Rođen od Marije Djevice, postao je uistinu jedan od nas, u svemu nama sličan osim u grijehu.⁹ Eto, ta je istina temelj i izvor našeg optimizma, i naše nade. Usudujemo se kazati: ona je temelj svakog optimizma i svake nade. Ona je temelj svake naše sigurnosti u mnoštvu golemyih nesigurnosti koje nas svednevice okružuju i tište. Ona je za nas temelj i izvor svake jakosti na životnom putu za svakoga od nas, za svakoga čovjeka. Bog nas ne napušta. On je uvijek s nama i za nas. Samo je pitanje: napuštamo li mi njega? Jesmo li mi njegovi i želimo li to biti?

Dragi vojnici, policajci, branitelji, vatrogasci, dragi – svi vi prisutni hodočasnici! Mi smo danas ovdje jer uistinu želimo biti s Onim koji nam otkriva cjelovitu istinu o Bogu, svijetu i nama samima. Stoga naš Bog je vrijedan svakog našeg povjerenja i svakog našeg predanja u njegove ruke. To se uvijek događa po vjeri. Naš Bog nas nikada ne napušta, jer kako bi Stvoritelj napustio čovjeka - svoju »sliku« (Post 1,26-27)? Kako bi ga On prepušio njegovoj samoći, njegovoj usamljenosti, njegovim lutanjima...? Kako bi nas napustio Onaj koji nam je dao svoga Sina koji je »početnik našega spasenja« i koji se »ne stidi zvati nas svojom braćom«.

4. Braćo i sestre! Permanentna Božja briga za čovjeka temelj je i razlog nade naše. Ta nada nas poučava da nam i u osobnom, i u obiteljskom i u društvenom životu valja prihvatići da, iako neke stvari neće ići onako kako mi želimo, Bog može ravno pisati po krivim crtama

7 Papa Franjo, Amorislaetitia, br. 63.

8 Usp. Katekizam Katoličke Crkve, br. 457- 460.

9 Drugi vatikanski Koncil, Past. konst. Gaudium et spes, br. 22.

i izvući nešto dobro iz zala koje pojedinac ne uspijeva nadvladati u ovom svijetu.¹⁰ Ovaj svijet i ono što nam se događa počesto su nalik pustinji, koja je prepuna praznina, strahova, bespomoćnosti... A baš su takve pustinje šansa da ponovno otkrijemo u svomu životu one vrijednosti koje su bitne za naš život. Da u tim „sušnim područjima“ u kojima pred nama zjapi golema provalija besmisla, otkrijemo životne prioritete, da otkrijemo onaj iskonski smisao i temelj našega života i života svijeta, da otkrijemo nadu, i to onu nadu »koja ne postiđuje« (Rim, 5, 5); u koначnici: da iznova u svom životu otkrijemo Boga koji nas beskrajno ljubi i brine se za nas te da se vratimo na put vjere. A to nije ništa drugo nego put istinskog i iskrenog obraćenja. I baš u tim našim brojnim pustinjama na vidjelo izlazi potreba prije svega za ljudima autentične vjere. Oni nam samim svojim životom pokazuju put prema obećanoj zemlji i tako održavaju budnom našu nadu. Takva vjera, življena vjera, vjera koja od svakog od nas čini da postanemo živi izvor vode na koji će drugi dolaziti pitи, takva vjera otvara srce Božjoj milosti koja oslobađa od pesimizma i beznađa.¹¹ Takva vjera ovom životu daje novi temelj, novi oslonac, novo čvrsto tlo pod nogama, koje nam nitko ne može oteti i koje trajno ostaje.¹²

5. Draga braćo i sestre, to ćemo moći iskusiti ako Isusovu poruku spasenja, njegovo evanđelje, trudimo se primiti iskrena srca, otvorena uma i bez predrasuda. S djetinjnjim predanjem i povjerenjem u Boga Oca koji nas trajno i bez zadrške ljubi! Poput djece koju Isus, kako smo to čuli u evanđelju, rado prima, blagoslivlja i na njih polaže svoje ruke. Jer, čuli smo: »Zaista, kažem vam, tko ne primi kraljevstva Božjega kao dijete, ne, u nj neće ući.« Molimo se, danas braćo i sestre, za takvu vjeru. Molimo se za dar takve vjere, takva prihvatanja i sve jačeg poznavanja Boga: Boga koji je glavni oslonac u životu (usp. Ef 2,12), Boga koji je jedini prava velika čovjekova nada, nada koja opstaje unatoč svim razočaranjima i svim pesimizmima. Boga koji nas je ljubio i ljubi nas »do kraja«, Boga koji je sam Život i sama Ljubav.¹³

Sveta Marijo, Majko Božja Bistrička, Gospe Velikog Hrvatskog Krsnoga Zavjeta, utjeho naša, zagovornice naša, nauči nas vjerovati, nadati se i ljubiti zajedno s tobom. Pokaži nam put prema njegovu Kraljevstvu!¹⁴ I pomoli nam da ga prihvativmo iskrenom, djetinjom vjerom da bismo mogli u njega i ući. Tebi se utječemo i Tebi se molimo: „Najvjernija odvjetnice na braniku stoj, čuvaj našu svetu vjeru i hrvatski dom.“ Amen.

10 Papa Franjo, *Amoris laetitia*, br. 116.

11 Papa Franjo, *Evangelii gaudium / Radost Evanđelja*, KS, Zagreb 2015, br. 73.

12 Benedikt XVI, *Spes salvi / U nadi spašeni*, KS, Zagreb 2008, br. 8.

13 Benedikt XVI, *Spes salvi*, br. 27.

14 Isto, br. 49.

PROPOVIJED VOJNOG ORDINARIJA MSGR. JURE BOGDANA NA SV. MISI ZA POGINULE I STRADALE U VUKOVARU I ŠKABRNJI, ZA SVE STRADALE I NESTALE U DOMOVINSKOME RATU

Crkva Sveta Mati Slobode u Zagrebu, 18. studenoga 2021.

„Dobrota Gospodnja nije prestala i milosrđe njegovo nije presušilo“ (Tuž 3, 22)

Tuž 3, 17-26; Ps. 27 (26), 1,4.7 i 8b i 9a. 13-14; Mk 15, 33-39; 16,1-6.

Draga braćo i sestre,

1. Sabrani u molitvi u crkvi Sveta Mati Slobode, gdje se posebice čuva spomen na sve stradalike Domovinskoga rata, dijelimo iste misli i osjećaje: spomen i sjećanje na okrutne masakre, ubijanje hrabrih branitelja, nedužnih civila, rušenje i neshvatljivo razaranje naših domova, sela i gradova. Zločin je kulminirao na današnji dan prije trideset godina, kad su neprijatelji našeg naroda, naše slobode i neovisnosti, opjeni ideošugom osvajanja, sijali smrt te nemilosrdno pustošili i ubijali gdje su stigli.

Prije trideset godina, na današnji dan 18. studenoga 1991. pali su herojski Vukovar i jučka Škabrnja u ruke okrutnog zla i mržnje. Zatečeni smo i zbunjeni provalom mržnje koja je ubojito progovorila i koja je ostavila tragove dubokog mraka, pomračenja ljudske savjesti, srca i čovječnosti. I trideset godina poslije, svima nama nameće se teško pitanje: Otkuda i zašto zlo u svijetu? Ovo pitanje proizlazi iz dubokog iskustva strašnog i velikog zla koje nam se dogodilo.

„Da bi uništio jedan narod, moraš prvo sajći njegove korijene“, napisao je ruski književnik nobelovac Aleksandar Solženjicin. A kako se sasijecaju korijeni jednog naroda? Uništavanjem pamćenja. Oduzimanjem pamćenja o vlastitim korijenima, razvoju i rastu kroz povijest! Uništavanjem povijesnih dokumenata jednoga naroda, ostavljujući ga

u neznanju o tome tko su mu bili preci i što su postigli, a onda prazne posude njihovih duša puniti novom poviješću Obeščastiti i osramotiti junake jedne nacije znači demoralizirati njezin narod. Sve to vodi uništenju jednog naroda¹.

Grad Vukovar, Škabrnja i naša Domovina uopće, živi su svjedoci jednog takvog smisljenog i razrađenog projekta, jedne takove političke ideje koja je sustavno i neprestano napadala i razarala povijest, sadašnjost i san o budućnosti. Rušenje grobova i oskviranjanje posmrtnih ostataka njezinih predaka, uništavanje hramova i svetišta, duhovnih središta i identitetskih simbola velik je i težak zločin.

Ne možemo razumjeti kako su počinitelji mogli povjerovati da će zlom i ubijanjem nešto postići? I pitamo se i danas i za ono vrijeme i događaje, i podjednako za naše vrijeme i suvremena poprišta sukoba, što u svojim glavama proživljavaju inspiratori i kreatori osvajačkih ideošugova, koji odlaze u tuđu zemlju, krasti, paliti, silovati, ubijati, osvajati? O kakovoj to budućnosti sanjaju za sebe i svoju djecu oni koji ju grade na zločinima? Kako razumom protumačiti svu nerazumnost i okrutnost zla koje nam se dogodilo?

¹ Vidi kod Patrick J. BUHHANAN, Smrt Zapada, Zagreb, 2003., str. 161.-163.

I drugo vrlo teško egzistencijalno pitanje: Jesu li oni koje je mržnja pogubila i sve im uništila, od kojih mnogima ni za grob ne znamo, jednostavno žrtve mržnje, ili njihovu konačnu sudbinu određuje netko drugi? Imaju li ova strašna vukovarska i škabrnjska patnja, i uopće patnje i trpljenja Domovinskoga rata, neko značenje, neku vrijednost ili su i ona sa stavnim dijelom besmisla koje je zlo stvorilo?

2. U ovome svetom molitvenom činu i uopće u našem životu, stradanje naših milih i dragih, kao i stradanje naših neprijatelja, ne želimo zalijevati uljem mržnje i osvete jer to jednostavno nije primjereno čovjeku, kršćaninu. Ovdje, kao i u svim sličnim situacijama razbojstava i ubojstava, vrijede kršćanska načela i valja ih poštovati: Ne može se mržnjom pobijediti mržnju! Ne može se osvetom pobijediti zlo! Ako li na zlo pokušavamo odgovoriti istom mjerom, istim zlom, onaj koji nam je nanio ili i dalje nanosi zlo je uspio. I nas je uveo u tamna podzemљa mržnje i sunovratio u ponore zla. Doveo nas je na svoju neljudsku razinu. Promašen je također i svaki pokušaj onih koji duboke ratne rane, poznate i manje poznate, iskorištavaju za vlastite interese bez poštovanja i samilosti prema poginulima. Poigravati se dostojanstvom poginulih žrtava i patnjom živih je veliko zlo. U trenutcima boli i patnje želimo i odgovaramo dostojanstvenom šutnjom, poštovanjem prema svim žrtvama, vjerničkom molitvom, ljudskom blizinom, ljubavlju i pažnjom prema svima koji su pogođeni ovom tragedijom u Vukovaru, Škabrnji i u zemljji Hrvatskoj.

Ovo ne znači da ove i druge naše tragedije ne prihvaćamo kao teške činjenice i da preko njih želimo prijeći kao da se nije ništa dogodilo. Ne želimo ih staviti pod tepih, poslati u zaborav! Naprotiv, mi ih nosimo duboko u svome srcu i svome pamćenju. Boli nas i duboko ranjava u našem ljudskom dostojanstvu i nacionalnome osjećaju kad se o njima piše i govori neprimjerenum jezikom. A kad bi njih i pokušali zaboraviti, bio bi to bezuspješan bijeg od teške stvarnosti i zaron u nove frustriranosti. To nas ne oslobađa od posljedica zla u našem ljudskom biću, u našoj duši.

3. Svi naši ljudski pokušaji govora i odgovora na vukovarsku i škabrnjsku tragediju nisu u stanju prodrijeti u dubinu i misterij zla, otkriti smisao patnje i nasilnog umiranja, smiriti dušu i utješiti srce onih koji su zlom izravno pogodeni. Ovdje nam je potrebna nadljudska riječ koja otvara nova obzorja, daje snagu i ne truje naše srce osvetom i mržnjom.

Bog je stvorio čovjeka na svoju sliku i postavio ga u svoje prijateljstvo. Kao duhovno stvorene čovjek može živjeti to prijateljstvo samo ako se podredi Bogu. „Čovjek napastovan od đavla pustio je da mu u srcu zamre povjerenje prema Stvoritelju i zlorabeći slobodu nije poslušao Božju zapovijed i počinio je grijeh. „U tom je grijehu čovjek sam sebe pretpostavio Bogu, a time je prezreo Boga: izabrao je sebe nasuprot Boga, protiv zahtjeva svoga položaja kao stvorenja, a otud i vlastitog dobra. (...) Zaveden od đavla htio je ‘biti kao Bog’, ali ‘bez Boga i ispred Boga, a ne u skladu s Bogom’.”² „Grijehom prvog čovjeka razoren je unutarnji sklad koji je vladao u čovjeku. Slomljeno je gospodstvo duhovnih moći duše nad tijelom. Povezanost muškarca i žene podvrgnuta je napetostima, odnosi će im biti u znaku požude i gospodarenja. Sklad sa stvorenjem narušen je. Vidljivo stvorenje je podvrgnuto robovanju i ispraznosti. I na kraju ostvarit će se posljedica izričito najavljenja za slučaj neposluha. Čovjek će se vratiti u prah iz kojeg je i uzet. Smrt ulazi u povijest čovječanstva.”³

4. U prvome čitanju iz knjige Tužaljki objavljen je Božji pristup ljudskim stradanjima. Izvor je ove tragedije u duhovnoj dimenziji, u ljudskoj slobodi zahvaćenoj na neshvatljiv način zlom, koje je pomračilo savjest i um. „Svi su ljudi zahvaćeni Adamovim grijehom. Sv. Pavao kaže: ‘Neposluhom jednoga čovjeka svi su postali grješnici’ (*Rim 5,19*); ‘kao što po jednom Čovjeku uđe u svijet grijeh i po grijehu smrt, i time što svi sagriješiše, na

² Katekizam Katoličke Crkve (KKC), 396.

³ KKC, 400.

sve ljude prijeđe smrt' (*Rim 5,12*)⁴. „Crkva je uvijek naučavala da golema bijeda koja pritišće ljude i njihova sklonost na zlo i na smrt nisu shvatljivi bez veze s Adamovim grijehom i činjenice da nam je on u nasljeđe predao grieh s kojim se rađamo svi zaraženi i koji je 'duševna smrt'.⁵

Starozavjetni pisac u knjizi Tužaljki ne bavi se počiniteljem zla, nego usmjerava svoju pažnju, ljudskom i vjerničkom solidarnošću, prema onima kojima je naneseno zlo te svjedoči Božju blizinu i solidarnost s njima. To nas sve potiče da u ovakvim i sličnim kušnjama i situacijama mi svoju pažnju prvenstveno usredotočujemo na rodbinu i prijatelje preminulih, ubijenih i nestalih, i njima očitujemo svoju solidarnost s njihovim trpljenjem i ranama. Svojim dolaskom na molitvu u crkvu Sveta Mati Slobode, u Vukovar i Škabrnju, u druga središta komemoracija i molitvena mjesta, mi želimo svetopisamskim riječima biti blizu ranjenoj duši „kojoj je oduzet mir”, koja „sahne u grudima”. Mi želimo biti blizu ranjenom čovjeku u bijedi i stradanju, njegovu „pelinu i otrovu” (*Tuž 3, 17-19*). Poput pisca knjige Tužaljki želimo to naše bolno stanje povjeriti Bogu u koga se uzdamo i zajedno vjernički moliti: „Dobrota Gospodnja nije nestala, milosrđe njegovo nije presušilo (...) Tvoja je vjernost velika! Gospodin je dio moj, veli mi duša, i zato se u nj pouzdajem, i gojim nadu u sebi. (...). Jer dobar je Gospodin onom koji se u nj pouzdaje, duši koja ga traži” (*Tuž 3, 22-26*). Predati Bogu sve

terete svoje duše, vjerovati mu i u zlu, znati da postoji svjetlo iako smo trenutno u mruku, to je put oslobođenja od zla koje iznutra pritišće, osjećaj je to smirenosti u iščekivanju da Bog na nama ostvari ono što može samo njegova ljubav.

5. Braćo i sestre. Iz naše tjeskobne situacije jedna snažna Isusova riječ želi nas božanskom snagom podići: „Ne bojte se onih koji ubijaju tijelo, ali duše ne mogu ubiti. Bojte se više onoga koji može i dušu i tijelo pogubiti u paklu!” (*Mt 10,28*). Ovaj „Ne bojte se!” izgovorio je Sin Božji, koji je i sam „ubijen u tijelu” – kako veli sv. Petar – a „oživljen u Duhu” (*1 Pt 3,18*). On zna da čovjek može ubiti čovjeka, i obznanjuje da to ubojstvo ne određuje njegovu konačnu sudbinu. Što nam može zlo ako smo Božji? Može slomiti naše prolazno i smrtno tijelo, ali dušu ne može ubiti. Tu moć ima Zli, đavao, čije zlodjelo se suptilno očituje u svakoj maloj i velikoj opačini, malome i velikome grijehu, zlu. Čvrsto vjerujemo da su duše naših pokojnih vjerničkom povezanošću s Bogom živim i snagom njegove ljubavi, pobjednice nad smrću koja se očitovala u Isusovu križu i uskrsnuću, o čemu nam govori pročitani Markov evanđeoski navještaj.

Ujedinjeni u molitvi za sve stradale u Domovinskoj ratu, upravljamo Bogu molitvu da nam očuva Vukovar, Škabrnju i cijelu Hrvatsku i sve njezine stanovnike od svakoga zla. Molimo ga da nam dušu i srce sačuva od mržnje i težnje za osvetom prema bilo kome i da vođeni njegovom riječju i snaženi njegovim Božanskim Duhom radosno i zauzeto izgrađujemo novi i bolji svijet među nama. Amen.

4 Katekizam Katoličke Crkve (KKC), 402.

5 KKC 403.

PROPOVIJED VOJNOG ORDINARIJA MSGR. JURE BOGDANA U POVODU 22. OBLJETNICE SMRTI DR. FRANJE TUĐMANA

Crkva Sveta Mati Slobode u Zagrebu, 10. prosinca 2021.

"Ja, Gospodin, Bog tvoj, tvojem te dobru učim, vodim te putem kojim ti je ići."

II. tjedan došašća, petak, Iz 48,17-19; Ps 1,1-4.6; Mt 11, 16-19;

Draga braćo i sestre,

1. Kratko prvo čitanje u ovoj svetoj misi uze-to je iz knjige proroka Izajije. Starozavjetni prorok prenosi Božju poruku svojim suna-rodnjacima: „Ovako govori Gospodin, otku-pitelj tvoj, Svetac Izraelov: 'Ja, Gospodin, Bog tvoj, tvojem te dobru učim, vodim te putem kojim ti je ići.'“ (Iz 48,17).

Liturgijsko vrijeme došašće – advent svoj vr-hunac – svoje ostvarenje postiže u utjelovlje-nju, u Božjem silasku među ljude, u Božjem dolasku na zemlju, u Božjem ulasku u zbilju svakog čovjeka. Došašće za kršćanske vjer-nike je vrijeme sabranosti, vrijeme osobnog preispitivanja: kojim smjerom ide moj život? Je li usmjeren prema pravom cilju? Ili možda ima odstupanja s pravca, a onda i opasnosti da se udaljim od pravog cilja? Za kršćanske vjernike cilj i svrha našeg života jest život u zajedništvu s Bogom.

Život po Božjem zakonu daje pravo usmje-renje našem životu. Takav način života vodi pravome cilju - samom Bogu. To je sržna poruka u današnjem prvom čitanju iz knjige proroka Izajije: »Ovako govori Gospodin, otkupitelj tvoj, Svetac Izraelov: "Ja, Gospodin, Bog tvoj, tvojem te dobru učim, vodim te putem kojim ti je ići."«. Sam Bog nas uči onomu što je *dobro za nas, za naš život*; on je onaj koji nas vodi *putem kojim nam je ići*. A to je pravi put. Dapače, to je jedini pravi put. U svomu Sinu Isusu Kristu Bog nam je dao to dobro. Dapače, dao nam je sve dobro. On je i njegov zakon - a to je evanđelje - put

kojim nam je ići. Težiti prema tomu *Dobru* i hoditi tim *Putem* - istinski je izazov. Puno je toga što nas u svakodnevici našeg života od toga odvraća. Prorok to zna, pa zato jasno ističe veličinu nagrade kojom Bog obdaruje vjernost njemu, ali i koja se gubi nevjernošću Bogu, pa zato veli: »O, da si pazio na zapovijedi moje, kao rijeka sreća bi tvoja bila, a pravda tvoja kao morski valovi! Potomstva bi tvojeg bilo kao pijeska, a poroda utrobe tvoje kao njegovih zrnaca! Nikad ti se ime ne bi zatrlo niti izbrisalo pred mnom!« (Iz 48, 18-19). Biti vjeran Bogu – to je ono što se traži od svakog čovjeka – vjernika. Ta mu vjernost daje posebno dostojanstvo. S vjernošću Bogu raste i naše vjerničko, dapače – raste svako ljudsko dostojanstvo! Božji poziv čovjeku da mu bude vjeran očituje Božje povjerenje koje mu Bog ukazuje.

S druge pak strane, taj poziv obvezuje čovje-ka na odgovoran život, život dostojan Božjeg povjerenja i Božjeg poziva. To je toliko važno da apostol Pavao u svojoj poslanici Filiplj-a-nima Kristove učenike zaklinje: »Zaklinjem vas dakle ja, sužanj u Gospodinu: sa svom poniznošću i blagošću, sa strpljivošću živi-te dostoјno poziva kojim ste pozvani!« Ovomu apostol nadodaje i vrlo konkretan zadatak: »Podnosite jedni druge u ljubavi; trudite se sačuvati jedinstvo Duha svezom mira!« (Ef 4, 1-4). Tako, draga braćo i sestre, *podnositi jedni druge u ljubavi, čuvati jedinstvo duha svezom mira* – konkretan je dokaz odgovorno življe-nog života, života *dostojna poziva kojim smo pozvani*. Taj se Pavlov vapaj odnosi, naravno, u prvom redu na Kristove učenike – vjernike i na

njihovu vjerničku zajednicu. No, rekli bismo ovdje, da se on može primijeniti i u općeljudskom smislu, na svakog čovjeka pojedinca i na svaku ljudsku zajednicu. Jer: svaki čovjek ima svoje izvorno, neotuđivo dostojanstvo. Svaki čovjek je pozvan strpljivo „podnosit“ drugog čovjeka, u iskrenom poštovanju i ljubavi. Svaki čovjek je pozvan, u općeljudskim vrijednostima, čuvati *jedinstvo duha* s ljudima s kojima živi te ove vrijednosti čvrsto vezati *svezom mira* - jer su mu upravo to – *jedinstvo i mir* - neotuđivi jamci sretnog života na zemlji. Nema sretna života ni pojedinca, ni zajednice bez jedinstva i mira, bez međusobnog razumijevanja u poštovanju i ljubavi. To, svakako, vrijedi i za svaki narod i za svaku njegovu zajednicu – pa tako i za naš hrvatski narod i za našu hrvatsku državnu zajednicu.

2. O tim vrijednostima danas i ovdje razmišljamo i za njih se zauzimamo. *Što nam u ovim turbulentnim vremenima više treba od međusobnog poštovanja u ljubavi, od jedinstva i mira?* To su one vrijednosti koje jamče dostojanstven život svakom od nas pojedinačno i svima nama zajedno. Svakom čovjeku – građanu naše Domovine i našoj Domovini samoj – jedinstvo i mir danas su potrebni poput *nasušnog, svagdanjeg kruha*. U svijetu u kojem živimo nažalost sve vrvi rascjepkanošću, nemirima i podjelama, ugrozom dostojanstva i pojedinca i zajednicā.

Barem je nas, i kao narod i kao pojedince, uvjeren sam, naš vrlo teški put u nacionalnu i političku samostalnost poučio koliko nam je bilo dragocjeno jedinstvo! Taj put nas je u Domovinskom ratu i poraću, ispunjen gubitcima brojnih ljudskih života, ranjenima i prognanima, razaranjima naših gradova i sela, slomljenim gospodarstvom te brojnim drugim ugrozama, poučio kako je dragocjen mir – mir za kojim smo tako čeznuli i s velikom ga zebnjom iščekivali, za njega molili i Bogu vapili. Hrvatska bi i hrvatski narod, pa i svatko od nas osobno, mogao cijelom svijetu, vlastitim iskustvom, plaćenim golemlim žrtvama, posvjedočiti kako je dragocjeno jedinstvo i što se sve, kad ga se posjeduje,

njime može postići. Jednako tako, mogli bismo cijelom svijetu posvjedočiti kako je dragocjen, upravo predragocjen - mir i kako je teško željeti ga, a ne imati ga, kako je teško i tragično biti bespomoćan, a životno ugrožen nemicom, ugrozom, ratom...

3. Draga braćo i sestre, 22. obljetnica smrti prvog predsjednika samostalne, neovisne Republike Hrvatske dr. Franje Tuđmana prigoda je da se sjetimo upravo njegovih naporu i zauzimanja za *jedinstvo hrvatskog naroda* i za *mir u našoj Domovini*. I jedno i drugo su mu na osobit način bili na srcu. Jedinstvo domovinske i iseljene Hrvatske, jedinstvo u samoj našoj Domovini te nacionalna pomirba, smatrao je uvjetom opstanka Hrvatske i hrvatstva. Govorio je: „Treba stalno isticati da ovo što smo sada postigli jedinstvom, pomirbom prije razdijeljenog naroda, da smo to postigli s deseterostruko manjim žrtvama negoli što ih je hrvatski narod dao u Drugom svjetskom ratu, a bez konačnoga uspjeha. Znači, ne smijemo dopustiti rastrojstvo tog hrvatstva koje smo jedva okupili ovakvom politikom pomirbe“ (...).¹ Poznata su svima nama Predsjednikova neumorna zalaganja za mir, i to pravedni i trajni mir. Tek su se postignućem trajnog i sigurnog mira stekli uvjeti za postupni oporavak ratom opuštene Domovine i daljnje učvršćene mlade hrvatske države u domaćim i međunarodnim odnosima. U tomu je pokojni Predsjednik u svojim razmišljanjima kao primarni cilj nalažavao duhovni i moralni preporod hrvatskog naroda nakon sloma polustoljetne jugoslavenske komunističke vladavine te bolnih posljedica nametnutog nam rata. Bio je uvjeren „da je danas najpreča zadaća, sviju nas, rad na duhovnom i moralnom preporodu hrvatskog čovjeka i naroda, da bismo se što uspješnije odupirali svim zlima suvremene civilizacije.“²

1 <https://biramdobro.com/zaboravljeni-intervju-s-prvim-hrvatskim-predsjednikom-franjom-tudmanom/>
Intervju 1999. godine prije smrti.

2 https://hr.wikisource.org/wiki/Govor_Franje_Tuđmana_u_prigodi_umirovljenja_kardinala_Kuharića

4. Draga braćo i sestre, iako u promijenjenim okolnostima, ove poruke jedinstva i mira, poruke duhovnog i moralnog preporoda hrvatskog naroda i hrvatske države, i danas su itekako aktualne i važne. Važno ih je spominjati i o njima razmišljati. Važno ih je uzeti ozbiljno i oko njih se zauzeto truditi. Kao vjernici mi znamo i vjerujemo da takvih vrijednosti nema niti može biti bez vjernosti Bogu i njegovu zakonu na koje nas poziva prorok Izaja u današnjem prvom čitanju. Bog će obilato darovati one pojedince i narode koji se odluče prihvatići dobro kojemu ih sam Bog uči, te da idu putem kojim ih On želi voditi. Ako na Božje zapovijedi budemo pazili u našem osobnom i javnom životu, kao rijeka naša će sreća biti, a tvoja pravda kao morski valovi!

Gospodin će nas obilato blagosloviti. Doista, kako nam to poručuje i psalmist: »Tko ide za tobom, Gospodine, imat će svjetlo života.« Neka nam Gospodin udijeli to svjetlo života, neka nam udijeli istinsko jedinstvo, i neka to jedinstvo učvrsti snažnom svezom mira – u međusobnom razumijevanju, u poštovanju i ljubavi. Neka nam pomogne svima u izgradnji mira, sruštanju međusobnih tenzija te jačanju međusobne sloge i jedinstva.

A prvom hrvatskom predsjedniku dr. Franji Tuđmanu i svim poginulim i preminulim hrvatskim braniteljima: Pokoj vječni daruj im, Gospodine, i svjetlost vječna svjetlila njima. Počivali u miru Božjem. Amen.

PROMIŠLJANJA

VOJNA REVOLUCIJA U DALMACIJI: OBRAMBENO GRADITELJSTVO ALLA MODERNA

Josip VRANDEČIĆ¹

Od početka čovječanstva sve do pojave topništva u 15. stoljeću obrambene su se zidine gradile prema okomitom načelu kako bi visoki zidovi ojačani kulama, otežali uspon napadača. Pojavom topništva visoka su zidna platna postala ranjiva pa je započelo njihovo spuštanje i pregradnja. Grade se niže, nakošene i podebljane zidine s polukružnim ili šiljastim bastionima nasutim zemljom i ispruženim u prostor kako bi opsadne snage udaljile od zida. Oblikuju se bastioni svih mogućih oblika i veličina: polukružni, šiljasti, oni poput krune ili rogova te se na njihove prostrane platforme raspoređuje ljudstvo i topništvo. Cilj je osuvremenjene zidine učiniti neprobojnim za topovske kugle, a sustavom bastiona flankirati ranjiva mjesta, odnosno stvoriti mrtve kutove pod zidom podno kojeg će se napadači izložiti ubojitoj vatri. Novo fortifikacijsko oblikovanje suvremenici su nazivali gradnjom *alla moderna tracce italiennes* jer je reforma prednjačila u Italiji. Tijekom 16. stoljeća posvuda u Europi niču tzv. „savršeni gradovi“ izlomljenih zidina nalik zubovima pile, zatvoreni u zvjezdoliki tlocrt. U 17. stoljeću ojačane granične utvrde u Nizozemskoj i Francuskoj čine kilometarski duge obrambene sklopove protegnute uz habsburšku granicu prema Rajni.

Novo bastionsko graditeljstvo mijenja takтиku napadača koji moraju napornije i dugotrajnije raditi da bi slomili grad. Breširanje – stvaranje pukotina u zidu i eskaliranje – uspon na zidine, postaju vrlo otežani; napadači se sustavom cik-cak rovova najprije nastoje približiti zidinama te ih urušiti kopanjem tunela i miniranjem podno utvrde. Opsada se stoga pretvara u dugotrajno iscrpljivanje te

nerijetko u nadmudrivanje u podzemlju. Uz to se napadači moraju gradnjom rovova osigurati od mogućeg protuudara snaga koje dolaze u pomoć braniteljima. Povijesni izvori stoga svjedoče da opsadne snage imaju podjednaki broj vojnika i civila koji umjesto koplja i puške nose krampove i lopate.

1 Redoviti je profesor u trajnom zvanju moderne i suvremene povijesti na Odsjeku za povijest Filozofskog fakulteta u Splitu. Rođen je 2. kolovoza 1964. godine; potječe iz Pučišća na otoku Braču. Godine 1984. upisan na Odsjeku za povijest i sociologiju na Filozofskom fakultetu u Zadru, na kojem je diplomirao 1988. Sljedeće godine primljen kao znanstveni novak na Odsjeku za povijest navedenog fakulteta. Dana 10. studenog 1993. magistrirao na poslijediplomskom studiju u Dubrovniku u Centru za postdiplomske studije Sveučilišta u Zagrebu s temom „Dvije Dalmacije“ za vrijeme osmanlijskih ratova u XVI. stoljeću. U razdoblju od 1994. do 2000. godine pohađao doktorski studij na Sveučilištu Yale, u Sjedinjenim Američkim Državama. Doktorirao na Yaleu 4. prosinca 2000. na temi iz hrvatske povijesti, The Autonomous Movement in Austrian Province Dalmatia 1814-1914. koja je objavljena u hrvatskom prijevodu 2002. godine i na engleskom originalu u Kœlну 2009. Sudjelovao je na brojnim znanstvenim i stručnim skupovima te pozivnim predavanjima u zemlji i inozemstvu: u Splitu, Zagrebu, Pescari, na Krfu, u Rimu, Veneciji, Parizu, Fribourgu/Freiburgu i Beču. Na matičnom Filozofskom Fakultetu u Splitu drži nastavu na dodiplomskom i diplomskom studiju Povijesti. Kao voditelj modula povijesti pridonio je izradi plana i programa doktorskog studija humanističkih znanosti Filozofskog fakulteta. Autor je i urednik osam knjiga te brojnih znanstvenih i stručnih radova. Osim nastave na doktorskom studiju svojeg matičnog Fakulteta, angažiran je i na doktorskim studijima Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Splitu i Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

Vojna revolucija obilježena uporabom vatre nog oružja i bastionskom graditeljstvom ne mijenja samo takтику na bojišnici nego i strategiju ratovanja. Budući da su zgušnute vojne formacije na otvorenom polju izložene pogibeljnom djelovanju topništva i mušketa, tijekom 16. stoljeća prorjeđuju se takve bitke a ratovi se pretvaraju u serije dugih i naporanih opsada gradova. Novo je obrambeno graditeljstvo i uporaba vatre nog oružja najprije usporilo, a potom i potpuno zaustavilo osmansko napredovanje u srce Europe. Habsburgovci su zahvaljujući zlatu i srebru iz svojih rudnika u Meksiku i Peruu prionuli izgradnji složenog sustava obrane od Senja do ugarskih gradova u Panoniji s osloncem na novoizgrađeni Karlovac. Osmanlije su kretale iz Carigrada na pohod početkom proljeća i mogli su ostati na bojištu do prvih jesenskih kiša. U slamanju male bastionske utvrde San Elma na Malti 1565. godine izgubili su čitav lipanj što je omogućilo Španjolcima da vitezovima pošalju pojačanje koje je u rujnu Turke protjeralo s otoka. Sljedeće, 1566. godine maleni im je Sveti Žilavo odolijevao sve do početka rujna i time sprječio planirani pohod na Beč.

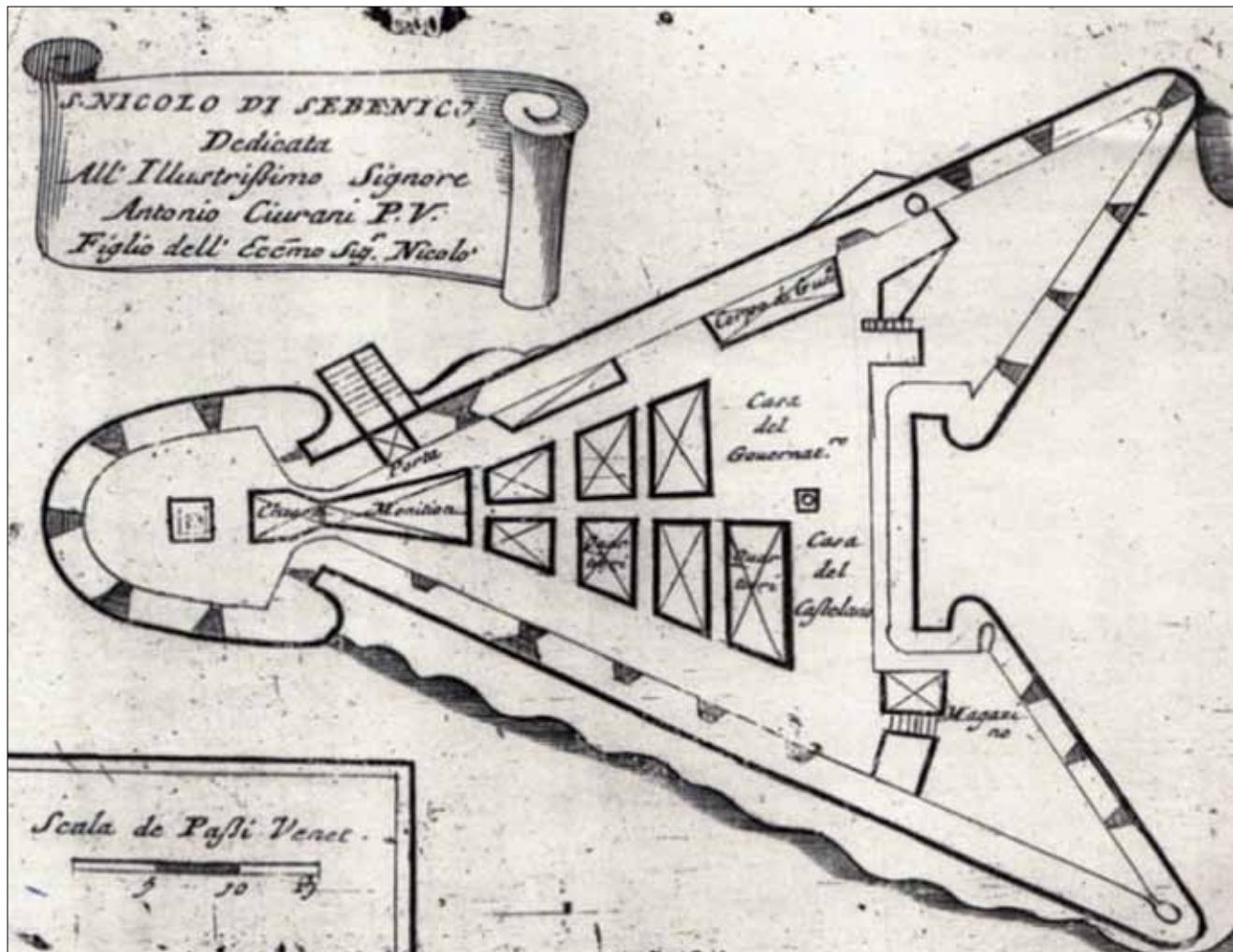
Vojna revolucija, posebno uvođenje vatre nog oružja i gradnja zidina *alla moderna* proželi su sve rodove vojske. Omogućili su pobjedu atlantskih europskih sila, odnosno vesternizaciju svijeta. Razvoj znanosti usmjeren je u korist ratnih vještina. U prvi su plan stupili vojni inženjeri, stručnjaci raznovrsnih znanja, prije svega onih tehničkih, koji su projektirali i nadzirali gradnju. Široki raspon njihovih znanja obuhvaćao je matematiku, geometriju, balistiku, hidrauliku i arhitekturu. Projektirali su i nadzirali gradnju svih vrsta javnih građevina, ali i državnih cesta i kanala, isušivanje močvara, gradnju mostova, groblja, crkava i zvonika i vojnih skladišta i bolnica. Koliko je vojno inženjerstvo bilo na cijeni svjedoči primjer glasovitoga graditelja

Tadina de Martenenga kojeg su ivanovci ote li Mlečanima dok je utvrđivao Kretu i zapo slili ga na Rodosu uoči osmanskog napada 1521. godine.

Vojna je revolucija korjenito promijenila europsko društvo. Izgradnja bastionskog sustava bila je enormno skupa. Za primjer navodimo da je gradnja dvaju početnih modernizacijskih sklopova u Dalmaciji: tvrđave sv. Nikole na ulazu u šibenski kanal te zadarskih Kopnenih vrata stajala 40.000 dukata; za usporedbu navodimo da je stoljeće ranije Venecija Ladislavu Napuljskom platila 100.000 dukata za njegov posjed u Dalmaciji.

Izgradnja tvrđave Palmanove koju su Mlečani dovršili 1594. godine za obranu Furlanije od Turaka i Habsburgovaca, koštala je više od milijun dukata. Vojna revolucija zahtjevala je, dakle, velika novčana sredstva; njihovo pak sakupljanje učinkovit porezni sustav, a ovaj državnu birokraciju obrazovanu na sveučilištima. Sitni feudalci više nisu mogli snositi troškove zaštite vlastitog posjeda što je išlo u prilog centralizaciji monarhija i stvaranju modernih nacionalnih država. Od ranog novog vijeka rat je glavni društveni pokretač i integrator, koji prisiljava društvo na brze i temeljite promjene.

Vojna se revolucija odrazila i na hrvatske zemlje, kako one podno i iza Velebita pod habsburškom upravom, tako i na Istru i Dalmaciju pod mletačkom vlašću. Dok su se Habsburgovci usmjerili na izgradnju spomenutog *limesa* nasuprot Osmanlijama od Jadrana do Panonije, Mlečani su svoj obrambeni sustav protegли od Bergama do Cipra i Krete. Posjedovanje plovног puta uzduž dalmatinske obale: njenih gradova, otoka, luka i sidrišta omogućilo je uspostavu i održanje mletačkog pomorskog imperija „*Stato da Mar*“ koji je trebalo zaštititi od rastuće osmanske prijetnje.

V. M. Coronelli, Utvrda sv. Nikole na ulazu u šibenski kanal

Dinamika graditeljstva

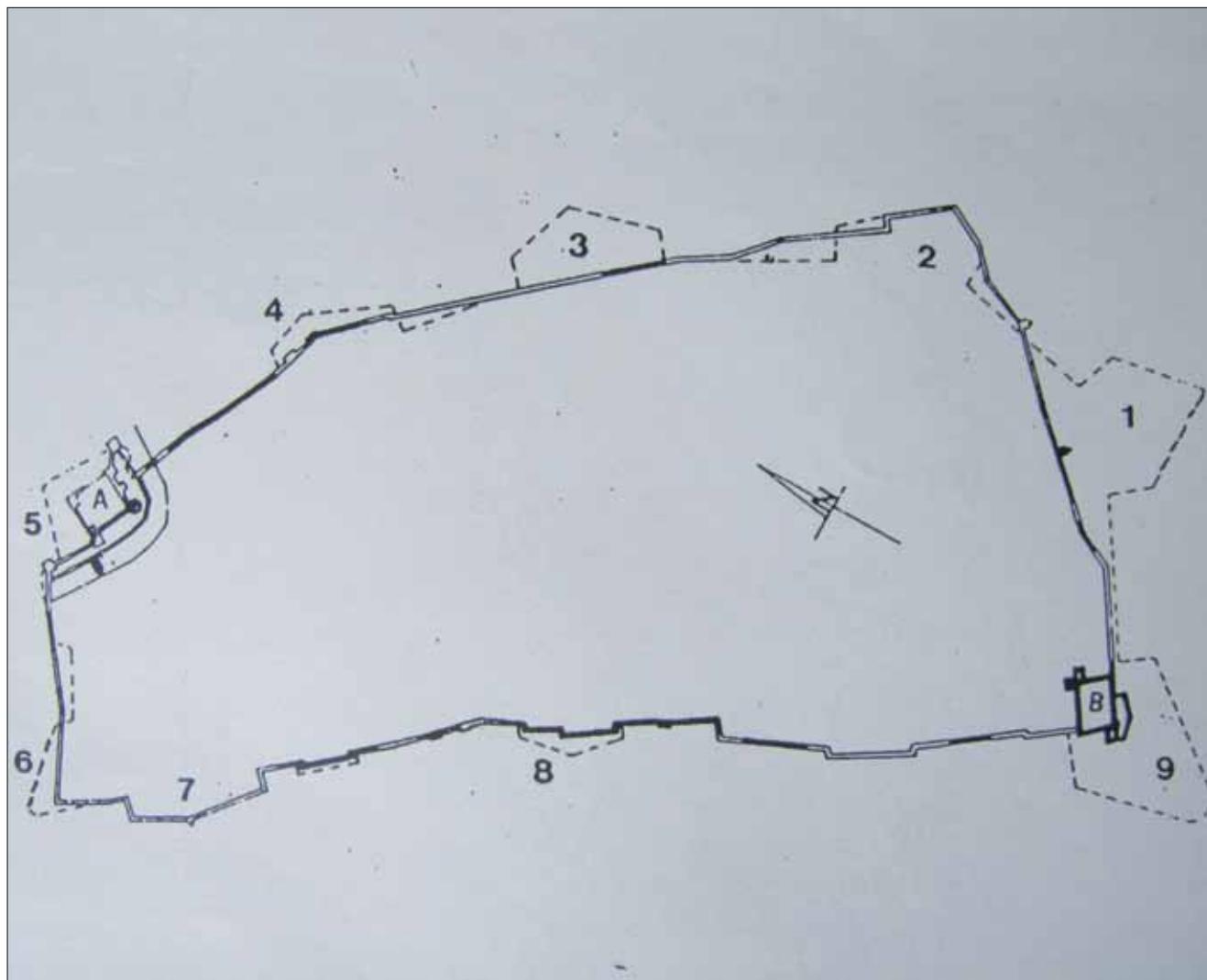
Dolazak Turaka na Jadran, nakon pada Bosne 1463. godine, prisilio je Veneciju na modernizaciju dalmatinskih zidina *alla moderna*. Urbanistička reforma pokrenuta je za vrijeđe dužda Andrije Grittija (1523. – 1538.) tijekom 1530-ih godina. Zbog ogromnih vojnih troškova diljem prostranog posjeda, Republika se na moru mogla posvetiti samo najznačajnijim strateškim uporištima: Nikoziji i Famagusti na Cipru, Candiji na Kreti i gradu Krku, ključu ulaska u Jadran. U Dalmaciji su izabrali Zadar, a u ostalim su gradovima tijekom 16. stoljeća poduzeli tek manje modernizacijske zahvate. Nakon rata Svetе Lige (1537. - 1540.) obilježena mletačkim povlačenjem s Peloponeza i porazom kod Preveze, Mlečani su 3. rujna 1540. godine počeli graditi navedenu šibensku pomorsku utvrdu sv.

Nikole koju su dovršili do sredine stoljeća. Istovremeno su počeli s masovnom izgradnjom zadarskog obrambenog sklopa, s manjim zahvatima u Šibeniku, Omišu i Kotoru.

Početno graditeljsko oblikovanje *alla moderna* vodio je glasoviti veronski vojni arhitekt Giangirolamo Sanmichieli (1513. – 1558.) koristeći vlastite nacrte i one svoga strica Michielea (1484. – 1559.). Giangirolamo je jedina zadarska kopnena vrata, ona od *Terraferme*, flankirao sa sjeverne strane moćnim petrokovutnim bastionom nazvanim Grimani ili Ponton, a do 1555. protegao je južno platno prema moru ponad uvale Foša sve do utvrde Citadele smještene na sjecištu kopnenog i morskog pročelja. Michiele i Giangirolamo šibenskoj su tvrđavi i zadarskim Kopnenim

vratima dali snažni umjetnički pečat pa su obje građevine 2017. godine uvrštene na UNESCO-ov popis svjetske spomeničke baštine. U početnom je modernizacijskom zahvatu diljem Dalmacije od 1540. do 1561. godine potrošeno 250.000 dukata, pri čemu je

najveći iznos od 144.000 dukata potrošen na Zadar. Nabavu i trošenje novca nadziralo je mletačko ministarstvo *Provveditori alle Fortezze* zaduženo za fortifikacijsko graditeljstvo na području čitave države.

Bastionska pregradnja Zadra u 16. stoljeću (Tomislav Raukar, Ivo Petricioli, Franjo Švelec, Šime Perićić,
Zadar pod mletačkom upravom : 1409-1797 (Narodni list: Filozofski fakultet, Zadar 1987.)

Rad dvojice Sanmichelija nastavio je u Zadru energični vojni inžinjer Sforza Pallavicino, koji je uoči Ciparskog rata (1570.-1573.), od 1567. do 1569. srušio gradsko predgrađe Varoš kako bi ponad sjeverne uvale Jazine, sagradio snažnu i prostranu utvrdu Forte koja

se svojim masivnim kliještima ispriječila prema kopnu. Pod tim je modernim kamenim otokom u travnju 1570. našla svoje zaklonište mletačka flota na putu za Levant, na kojem su se Turci pripremali na opsadu Nikozije.

Dovršeni zadarski bastionski sustav (Tomislav Raukar, Ivo Petricioli, Franjo Švelec, Šime Peričić, *Zadar pod mletačkom upravom: 1409-1797* (Narodni list : Filozofski fakultet, Zadar 1987.)

Gradnjom tog prostranog zadarskog bastionskog otoka ispred gradske jezgre, odijeljenog od grada prokopanim kanalom između uvala Jazine i otvorenog mora, otpočela je nova faza mletačko-osmanskog sukoba na Jadranu, borba gospodara kopna protiv gospodara mora, borba kita i slona, najjačih stvorenja u svojim domenama. Dugotrajna i uspješna osmanska strategija iscrpljivanja kopna za Ciparskog je rata konačno potisnula Mlečane u preostala jadranska grijezda. Pallavicino u Zadru nije ostavio samo snažni Forte nego i dalekosežnu mletačku strategiju „spaljene zemlje“ koja je nalagala taktičke udare na ekstramuralnu osmansku infrastrukturu po dubini uključujući rušenje i vlastitih uporišta poput Nina 1571. godine kako ne bi dospjeli u turski posjed. Novo je zadarsko bastionsko pročelje tijekom rata izdržalo nekoliko osmanskih napada na grad. Gubitak Zemu-

nika i Poličnika u neposrednom gradskom zaleđu uvjerio je pak Mlečane da se na kopnu ne mogu održati bez jakih utvrda i masovne podrške pješaka i konjice kojima su oskudijevali. Tijekom navedenog rata kratkotrajno su zauzeli Makarsku, Klis i Skradin ali ih se nisu usudili zadržati. U Dalmaciji, kao i na čitavom Mediteranu, zanimali su ih glavni primorski gradovi, kao središta trgovачke komunikacije i novca, koje su mogli obraniti bastionskim sklopovima i volejima s galija pri čemu ih prodor u dubinu nije zanimalo. Isti su model prakticirali Nizozemci i Portugalci, koji su se zbog manjka stanovništva ograničili na kontrolu strateški važnih pomorskih centara na Dalekom istoku. S druge strane, Španjolce i Osmanlije zanimalo je prostor jer su osobito Turci u nedostatku plemenitih metala vojsku plaćali dodjelom osvojene zemlje, tzv. timarskim sustavom.

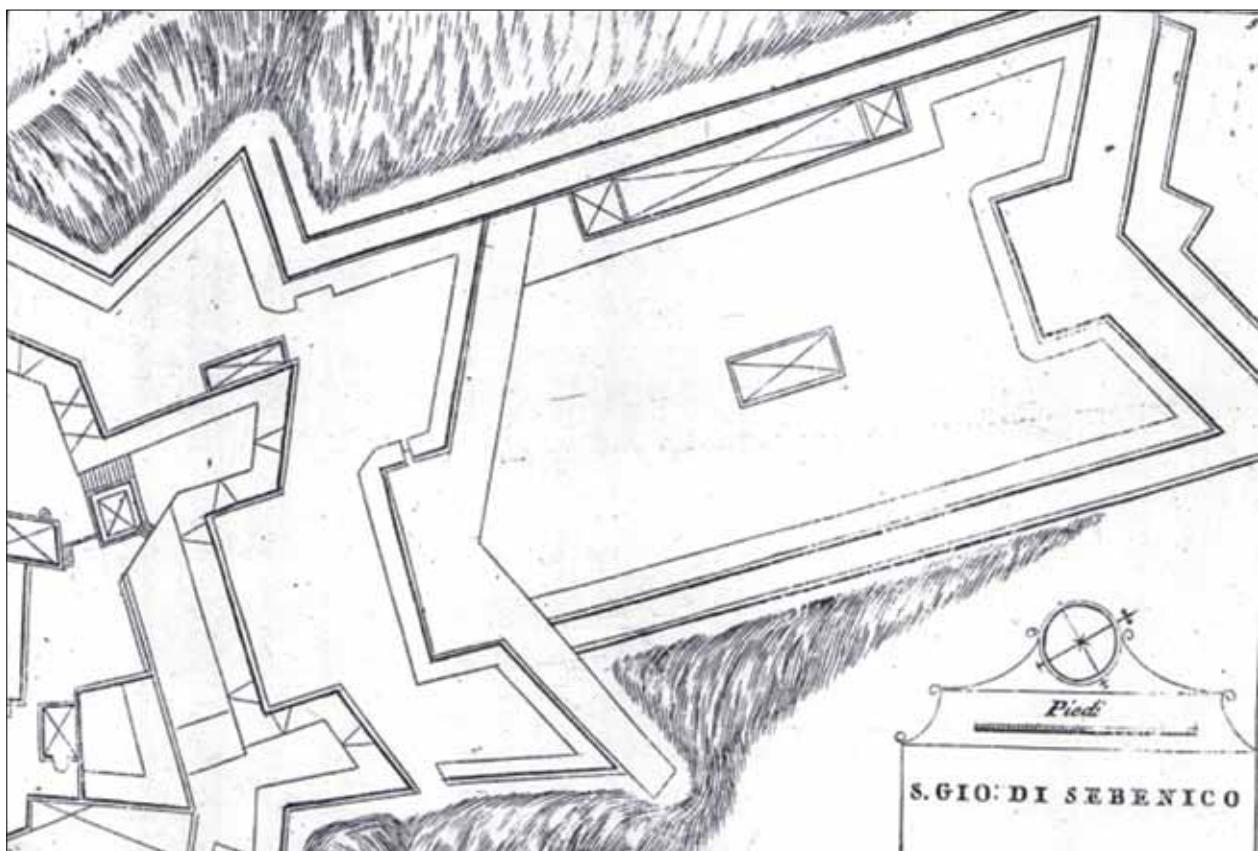
U nastavku stoljeća, nakon Ciparskog rata, dovršeni su u Zadru plitki peterokutni šiljasti bastioni sv. Dimitrija, sv. Marcele, sv. Krševana, sv. Nikole, sv. Marije i sv. Frane poredani uzduž sjevernog i južnog pročelja grada. Mletački nuncij Lorenzo Campeggi (1581.- 1585.), potvrdio je u izveštima Rimu važnost Zadra koji se pojačano utvrđivao opisujući ga kao glavnu luku i uporište dalmatinskog posjeda (*esser principale in quella Provincia*). Do sredine devedesetih godina grad je poprimio novi multibastionski tlocrt pojačan topovima, morskim kanalom između Pontona i Fortea te nasutim kamenim lukobranima ispred južnog morskog pročelja. Kapetan Zadra Andrea Soranzo mogao je 1593. godine izvijestiti vladu – Malo vijeće (*Collegio*) da je projekt gradnje gradskih zidina uglavnom završen. Preostali su dalmatinski gradovi „ostali na čekanju“ s tipičnim srednjovjekovnim obzidom; u Splitu još s antičkim zidinama Dioklecijanove palače.

Napadi na zidine

Iscrpljeni Ciparskim ratom i razmiricama s

Bečom oko uskoka i Furlanije, Mlečani su ostali po strani u Dugom ratu (1593. - 1606.) između Habsburga i Osmanlija, otpočetim padom Bihaća 1592. godine. Čak su u travnju 1596. pripomogli Turcima u slamanju Klisa koji su zauzeli uskoci uz pomoć splitskih plemića legitimista, odanih habsburškom caru kao hrvatskom kralju. Stoga su se u Kandijском ratu (1645. - 1669.) Mlečani našli sami u obrani Krete i Dalmacije od Turaka.

Za razliku od prošlog, Ciparskog rata, Osmanlije su ovaj put mnogo ambicioznije nastupili u Dalmaciji. Sultan Ibrahim I. (1640. – 1648.) naložio je 1645. godine bosanskom namjesniku Ibrahimu paši Gabeljaku osvajanje dalmatinskih gradova, pri čemu je imao najprije zaposjeti Zadar i Šibenik. Potonji je Osmanlijama bio osobito privlačan jer bi njegovim osvajanjem zavladali dalmatinskom kičmom od Knina do ušća Krke i time Pokrajini presjekli na dva dijela. U osvojenom gradu planirali su podići svoju glavnu ratnu luku na Jadranu s pripadajućim brodogradilištem, za koju bi sirovine dopremali spomenutom riječkom iz zaleđa.

V. M. Coronelli, Šibenska utvrda sv. Ivana s tri platforme

U ljetu 1646. godine propao je njihov pokušaj osvajanja Zadra. Dolazak Ibrahim-paše pod moderne zadarske zidine rasplinuo je njihove iluzije u svezi s osvajanjem grada. Kandjiski je rat dočekao oklopljen bastionskim sustavom; nije se mogao osvojiti bez dugotrajne opsade, jake podrške s mora i teških topova i bacača čije je dovlačenje zahtjevalo dugačke volovske ili konjske zaprege. Stoga su se u jesen Osmanlije okrenuli Šibeniku s 30.000 vojnika; nakon početnog čarkanja zagospodarili su sjevernim prilazima gradu potisnuvši branitelje u rovove na brdu Sv. Ivana, dominantnoj koti ponad grada s koje se pružao panoramski pogled na grad i na otočni arhipelag ispred šibenskog zaljeva. Na njoj su Šibenčani prije dva mjeseca, 1. kolovoza, na čelu sa svojim biskupom Luigijem Marcellom (1635. – 1653.) počeli žurno graditi jaku zvjezdoliku utvrdu s ispruženim kliještima prema sjeveru. Istovremeno su napadači nasrnuli na zapadne bedeme pred Crnicom (*Borgo di S. Croce*) ispred kojih su postavili bitnicu kako bi mogli tući predgrađe i navedene zidine. Nakon nekoliko dana morali su napustiti opsadu zbog snažnog otpora i poodmakle ratne sezone koja je donijela prvu jesensku kišu.

U veljači sljedeće, 1647. godine, dalmatinški je namjesnik Leonardo Foscolo (1645. – 1650.) izišao s vojskom u Ravne kotare koristeći snijeg u Bosni koji je prikovao osmanske postrojbe za njihova zimska staništa. Do svibnja iste godine Foscolo je osvojio najjača osmanska uporišta u Kotarima: Zemunik, Karin, Nadin, Vranu i južnije Skradin, čime je ohrabrio Poljičane i Makarane, koji su zbacili osmansku vlast te su se u nastavku rata pridružili kršćanskim naporima u oslobođenju Dalmacije.

Kako bi zaustavili Foscola, Turci su u ljetu iste godine s velikim snagama od 40.000 ljudi po drugi put napali Šibenik pod novim bosanskim pašom Mustafom Tekelijem. Opsada je trajala od početka kolovoza do sredine rujna a glavne su danonoćne bitke ponovno vođene za utvrdu sv. Ivana koja je u međuvremenu poprimila glavne konture.

Obrana je odoljela zahvaljujući odlučnosti domaćih branitelja, pomognutih probranim europskim plaćenicima unovačenim na početku rata na čelu s glasovitim njemačkim barunom Martinom Degenfeldom. Nakon prvog je napada na grad počeo graditi utvrdu istočnije od sv. Ivana, koja je po njemu dobila ime Barone. Tijekom opsade galije su s mora braniteljima pružale djelatnu topničku, desantnu i logističku podršku. Suočen s upornom obranom, sa stotinama poginulih i dizenterijom, Tekeli je sredinom rujna podigao opsadu te se povukao u Knin. U subotu 21. rujna 1647. godine mletački je nuncij Francesco Pannocchieschi potvrđio državnom tajniku Giovanniju Panciroliju da su se Turci povukli ispred grada naglasivši da je njihov odlazak izazvao veliko veselje diljem Dalmacije jer se držalo da je ovom pobjedom Pokrajina očuvala slobodu i sigurnost (*liberata, ed assicurata*).

Opsada je Šibenika ukazala u malom na osmanske globalne probleme izoštrene do sredine 17. stoljeća. Zbog kratke ratne sezone i vjere u konjicu nisu podizali opsadne tabore. Vojna je praksa zahtjevala naporne opsadne radove za koje nisu imali dovoljno vremena. Nicanje bastionskog sustava na mletačkoj i habsburškoj strani skratilo je ionako kratku ratnu sezonu vremenski nedostatnu za slamanje sve složenije kršćanske obrane. Njihova je vojska ovladala zapadnom vojnom tehnologijom ali su i dalje ostali vjerni starim taktičkim navadama i formacijama. Lijevali su velike topničke kalibre, na štetu malih i pokretljivijih oruđa, koje nisu mogli lako dopremiti u Dalmaciju. Osmanski su topnici imali poteškoća s opsluživanjem cijevi, koje su, kako su uvodni sukobi na Kreti i u Dalmaciji pokazali, često stradale od protuvatre mletačkog topništva, pregrijavanja i rasprsknuća. Dok su mletačkim topnicima trebale samo dvije minute za potpaljivanje tijekom kojih bi očistili ždrijelo i uklizali kuglu, kod Osmanlija je proces dulje trajao. Nedostatak metala u Carstvu doveo je posljedično i do kvarenja novca odnosno inflacije, koja je potkopala cijeli nadarbinski timarski sustav.

Njihove su se spahije radije povlačile na selo i otimale prihod seljaku nego se izlagali pred sve snažnijim habsburškim i mletačkim bedemima.

Nakon uspjeha kod Šibenika Foscolo je ponovno preuzeo inicijativu na bojišnici koju je okrunio oslobođenjem Klisa krajem ožujka 1648. godine. Prethodno je početkom mjeseca osvojio Drniš i Knin ali ga se nije usudio zadržati, premda su ga na to poticali lokalni kršćani vođeni glasovitim hrvatskim protousmanskim ratnicima don Stjepanom Sorićem i Vukom Mandušićem. Premda je Foscolova kampanja privremeno dokinula osmansku vlast u Kotarima, mletačka se uprava nije učvrstila na navedenom području, nego su osvojene utvrde pretvarali u ruševine i zgarista ponovno prepuštali Osmanlijama. U vojnim je akcijama Venecija tek povremeno, objedinjavala svoje raznorodne snage sastavljene od plaćenika i domaćih teritori-

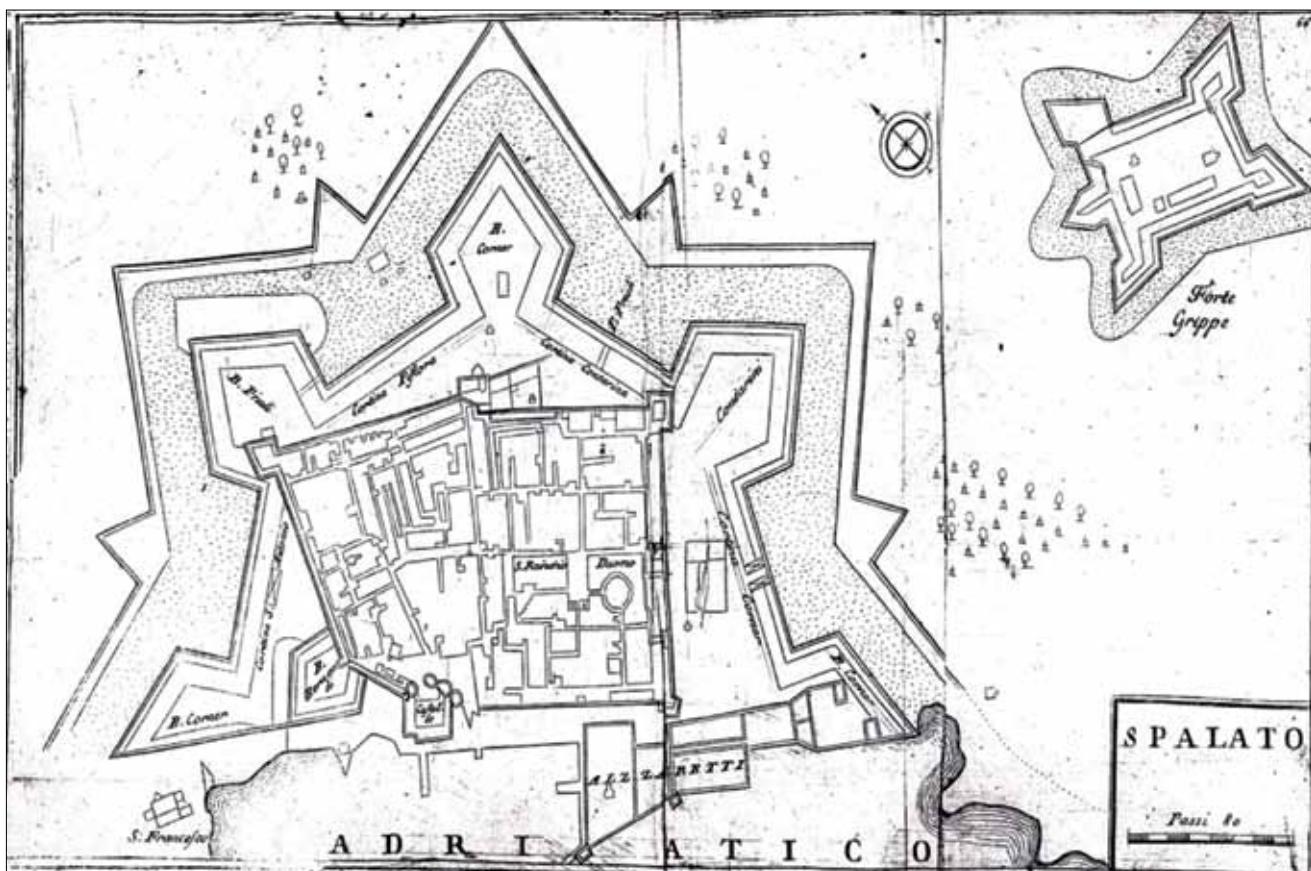
jalaca koji su pristizali pod njenu upravu i kojima je morala osigurati boravište unutar ili ispred zidina primorskih gradova. Veliki vojni i politički uspjesi poput pridruživanja Poljica, Makarske te općina južno od Boke, uspješna obrana Šibenika i oslobođenje Klisa 1648. nisu stoga donijeli rasplet na dalmatinskoj bojišnici. Kada je sljedeće 1649. godine velika kuga pomorila gotovo cijeli Šibenik a mletačka se plaćena vojska zbog nedostatka novca rasula, otkrivene su slabosti mletačke defanzivne strategije. Pobuna postrojba, pogibija Sorića i Mandušića 1648. godine, produbili su krizu. Veneciju nije zanimala strateška dubina koja je za lokalno stanovništvo predstavljala uvjet njihova opstanka. Pri ponovnom napadu na Knin, sredinom travnja 1654. godine mletačku je vojsku pred gradom raspršilo osmansko pojačanje iz Bosne jer se nisu prethodno osigurali kopanjem rovova kako bi se oduprli prijetnji s leđa.

Oslobođenje Klisa 1648. (suvremena grafika)

Ratno je zatišje nakon 1654. godine iskorišteno za ambiciozan program gradnje bastionskog sklopa u Splitu, Šibeniku i Trogiru. Na početku rata stanovništvo je vlastitom iniciativom i pritiskom na mletačku vlast ubrzalo program izgradnje, posebno u Splitu i Šibeniku. Početkom rata u Splitu je izbila pobuna građana prigodom zamjene topova na zidinama koja je posvjedočila o razmjerima panike u gradu. Splitski je nadbiskup Leonardo Bondumier (1641. – 1667./8.) otplovio u Veneciju jer je procijenio da se grad neće moći održati. No građani su se posvuda pokrenuli i vlastitim naporima i novcem prionuli gradnji svojih bedema. U Splitu su sakupili 20.000

dukata za gradnju utvrde na Gripama iznad Dioklecijanove palače, ključnu za obranu grada koju su počeli graditi 1647. godine. Sačuvane blagajničke knjige državne komore u Splitu sadrže dugačke isplatne liste klesarima, zidarima, drvodjelcima i nadničarima za rad na gradskim zidinama. Godine 1657. podignuta je utvrda na poluotoku Bačvice koja je zaštitila grad s juga. Iste je godine u lipnju uslijedio veliki osmanski napad na Split. Tijekom opsade vođene su velike borbe za navedenu utvrdu Gripe na koju su se Osmanlije uspele 13. lipnja, ali su ih pristigla pojačanja s mora odbacila u dubinu.

V. M. Coronelli, Tlocrt bastionskog sustava „savršenog grada“ – splitski fortifikacijski sustav s utvrdom Gripe

Osmanski napad na Split 1657. godine predstavljao je njihov posljednji izazov jednom primorskom dalmatinskom gradu. Potvrdio je da otežano sakupljaju ljudi te da nemaju vremena ni snage za dugotrajnu opsadu. Za to im je trebalo snažnije topništvo, brojnije i odlučnije ljudstvo, podrška s mora te mjeseci

ci opsadnog napora. Jadranom su još uvijek vladale brze mletačke galije, pogodne za njegove plitke obale i riječna ušća. One su tijekom rata polako ustupale mjesto klasičnom ratnom brodovlju jer je za njih nedostajalo veslača i novca. Foscolova inspekcija osam ratnih galija u Kotoru u travnju 1649. godine,

pokazala je da im prosječno nedostaje četvrtina veslača i trećina boraca (*scapoli*) te da je posada primila tek polovicu plaće.

Nakon povlačenja Osmanlija pred gradom, mletački su vojni graditelji Onofrio del Campo i Innocenzo Conti nastavili u Splitu graditeljske napore njihova prethodnika Cami-

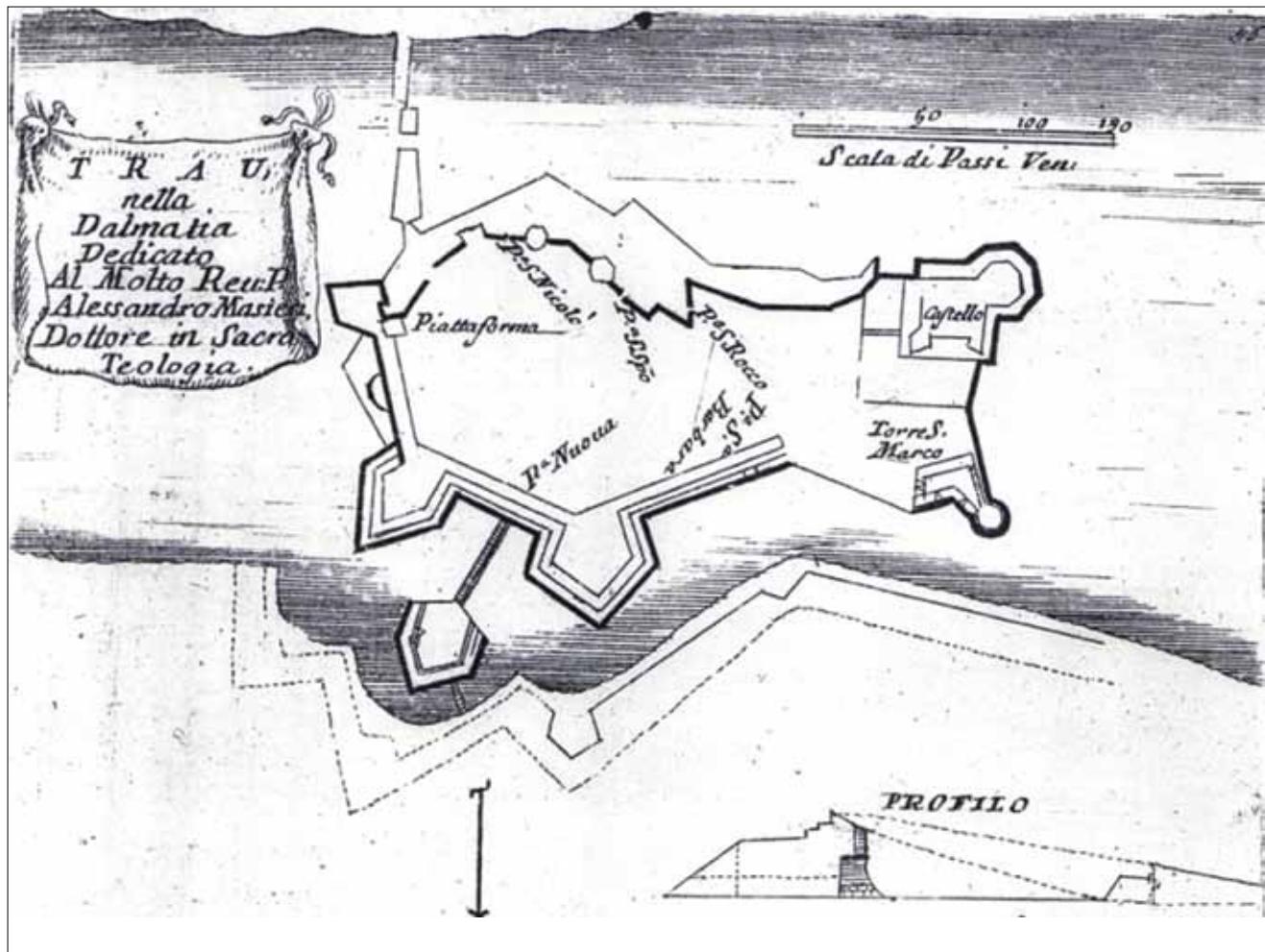
lla Gonzage. Conti je dao završni projekt za cjeloviti obrambeni pojas koji se temeljio na trima dubokim peterokutnim bastionima nazvanima po generalnim providurima u vrijeme njihove gradnje: Andrei Cornaru (1660. – 62.), Gerolamu Contariniju (1662. – 64.) i Antoniju Priuliju (1667. – 69.).

Splitska bastionska zvijezda

Zvjezdoliki polukružni tlocrt Splita zatvoren je dvama polubastionima na suprotnim krakovima luke: onome istočnom ispred lazareta i samostana sv. Dominika, i onom na zapadu ispred samostana sv. Frane na Rivi. U susjednom je Trogiru Foscolo počeo gra-

diti dva centralna bastiona da bi flankirao gradska vrata. Gradnja je završena u doba providura Antonia Bernarda (1656. – 1660.). Zaklonjen na otoku iza proširenog morskog jarka i kanala na jugu, Trogir je izgledao kao kamena galija koja pluta između kopna i Čiova.

V. M. Coronelli, Plan trogirskih fortifikacija

U Šibeniku je u studenom 1656. providur Bernardo nakon konzultacija s del Campom počeo gradnju snažnog ulaznog sklopa pred

gradskim vratima sv. Frane (*Porta di S. Francesco*), ispred istoimenog samostana, na jugoistočnoj strani grada. Godinu poslije, završio

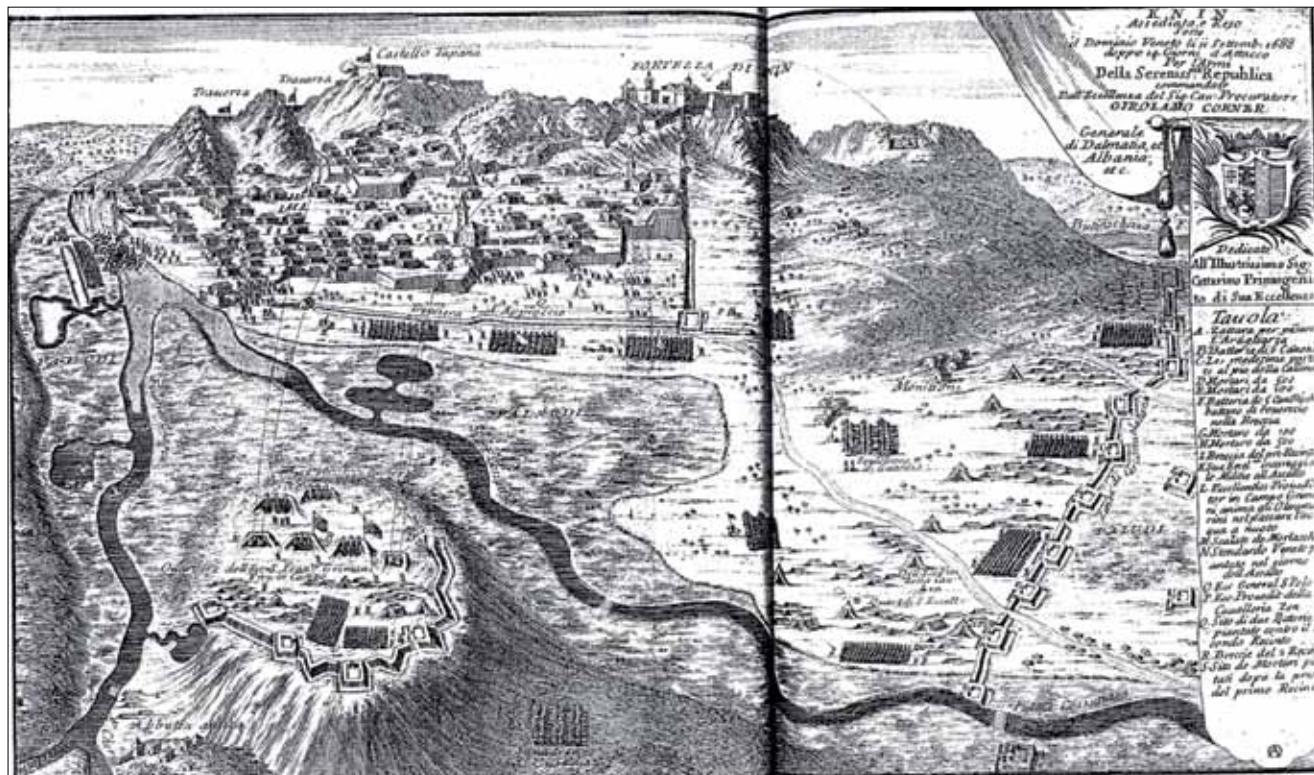
V. M. Coronelli, Šibenik

je gradnju dvaju bastiona koji su flankirali navedena ulazna vrata. U Zadru je Bernardo sagradio manji peterokutni Revelin ispred utvrde Forte stavivši završni pečat na gradski obzid. Gledajući bijele kamene zidine, 1660. godine turski je putopisac Evliya Celebi zapisao da nije video jačeg grada u kršćanstvu, da zidovi sliče kornjačinu oklopu, da su jaki kao kremen i dovoljno široki za konjski galop.

Uz pomoć svojih inženjera i lokalnog stanovništva Republika je tijekom Kandijskog rata cijelovito zaštitila svoje gradove bastionskim graditeljstvom. Defanzivan strateški pristup osvetio joj se pak u mirovnom ugovoru sklopljenom 1669. godine prema kojemu je u Dalmaciji uspjela zadržati samo Klis, premda je najmanje jedanput uspjela osvojiti sva osmanska uporišta u centralnoj i sjevernoj Dalmaciji. Makarsko primorje, Poljica i Kotarski morala je vratiti pod osmansku upravu.

Tijekom sljedećeg, Prvog morejskog rata (1684. – 1699.) Venecija je nerado pristupila kršćanskoj Svetoj ligi stvorenoj na poticaj pape blaženoga Inocenta XI. (1676. – 1689.)

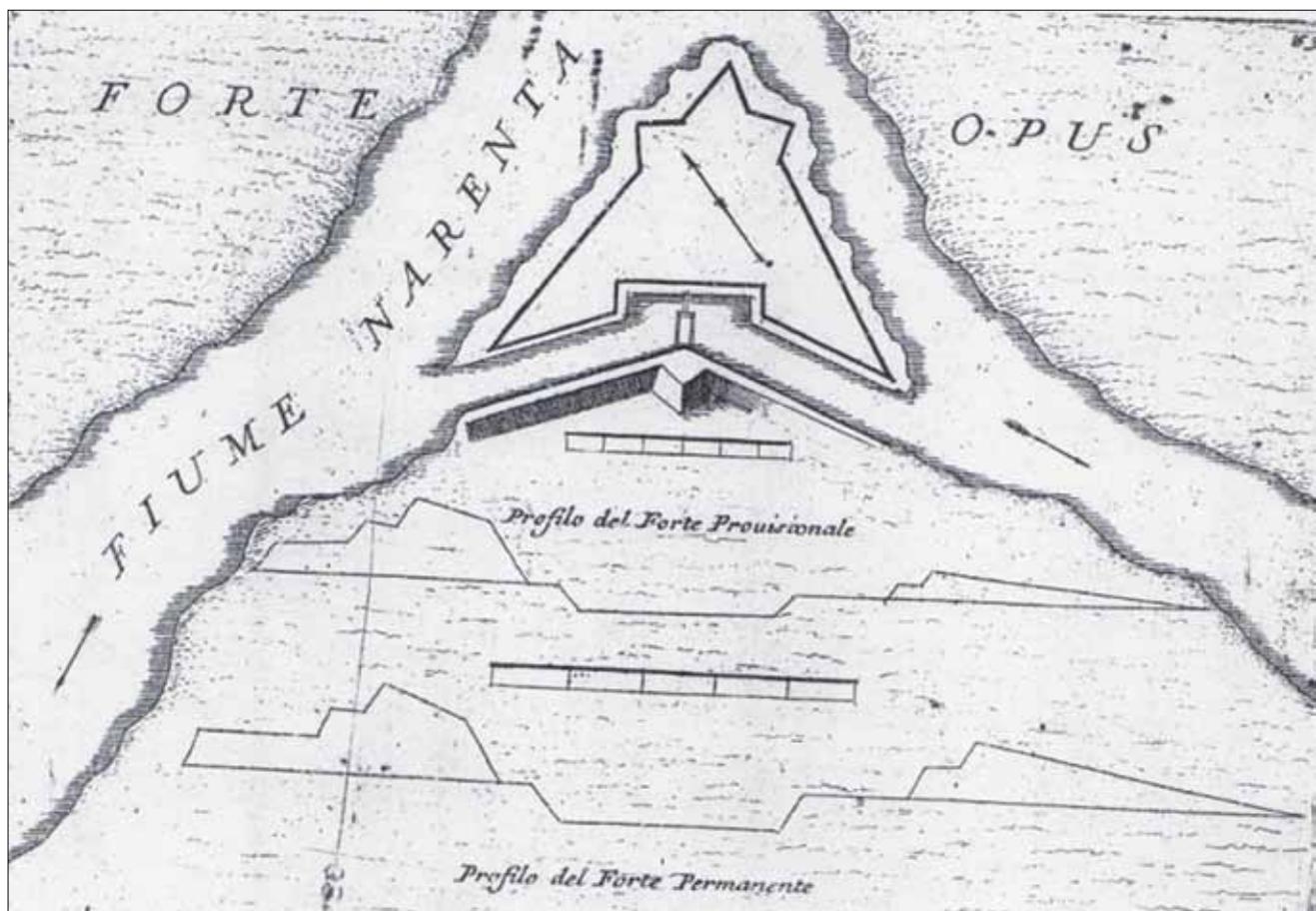
nakon osmanskog poraza kod Beča 1683. godine. Na to je prisililo lokalno stanovništvo u dalmatinskom zaleđu (*Morlacchi Imperiali*) koji su na vijest o kršćanskom uspjehu kod Beča sami zaratili s Turcima, ali pod habsburškom i papinskom zastavom. Pritisak bivših osmanskih podanika koji su očekivali dolazak vojske habsburškog cara u Dalmaciju preko Like ili Bosne, povukli su Mlečane u dalmatinski prostor. Tijekom navedenog rata zbog zahtjevnih napora u Grčkoj, u Dalmaciji su konačno prigrili lokalne postrojbe koje su naoružali i vojno organizirali po činovima. Zahvaljujući aktivnom pristupu providura Jeronima Cornara (1686. – 1689.), a ponajviše spomenutim domaćim snagama Mlečani su 1686. oslobodili Sinj, a sljedeće su ga godine obranili od osmanskog napada. Krajem rujna 1687. godine uz pomoć malteške i papinske mornarice zauzeli su Herceg Novi, jako osmansko uporište u Boki, čime su cijeli Kotorski zaljev stavili pod svoju vlast. Godine 1688. sredinom rujna oslobođen je Knin a krajem 1690. godine Vrgorac. Osmanske utvrde tijekom dvaju stoljeća nisu doživjele značajniju modernizaciju pa su ih Mlečani uspješno rastvarali razornim topništvom.

Oslobođenje Knina 1688. godine (Kriegsarchiv, Beč)

Nakon oslobođenja Herceg Novog usredotočili su se na hercegovačko ratište kako bi odsjekli Dubrovnik od zaleda jer se očekivao dolazak habsburške vojske preko Bosne na Jadran. Stoga je početkom rata aktivirana neretvanska bojišnica na kojoj su u studenom 1684. godine otpočeli gradnju utvrde Forte Opus (Opuzena) na otoku Posrednici, iz-

među tokova Neretve i Male Neretve. Zbog napada francuskoga kralja Luja XIV. na habsburške posjede u Njemačkoj, carska se vojska, koja je do ljeta 1689. napredovala do Skopja i Prištine, morala povući s Balkana, pa su već sljedeće godine Osmanlije vratile Beograd.

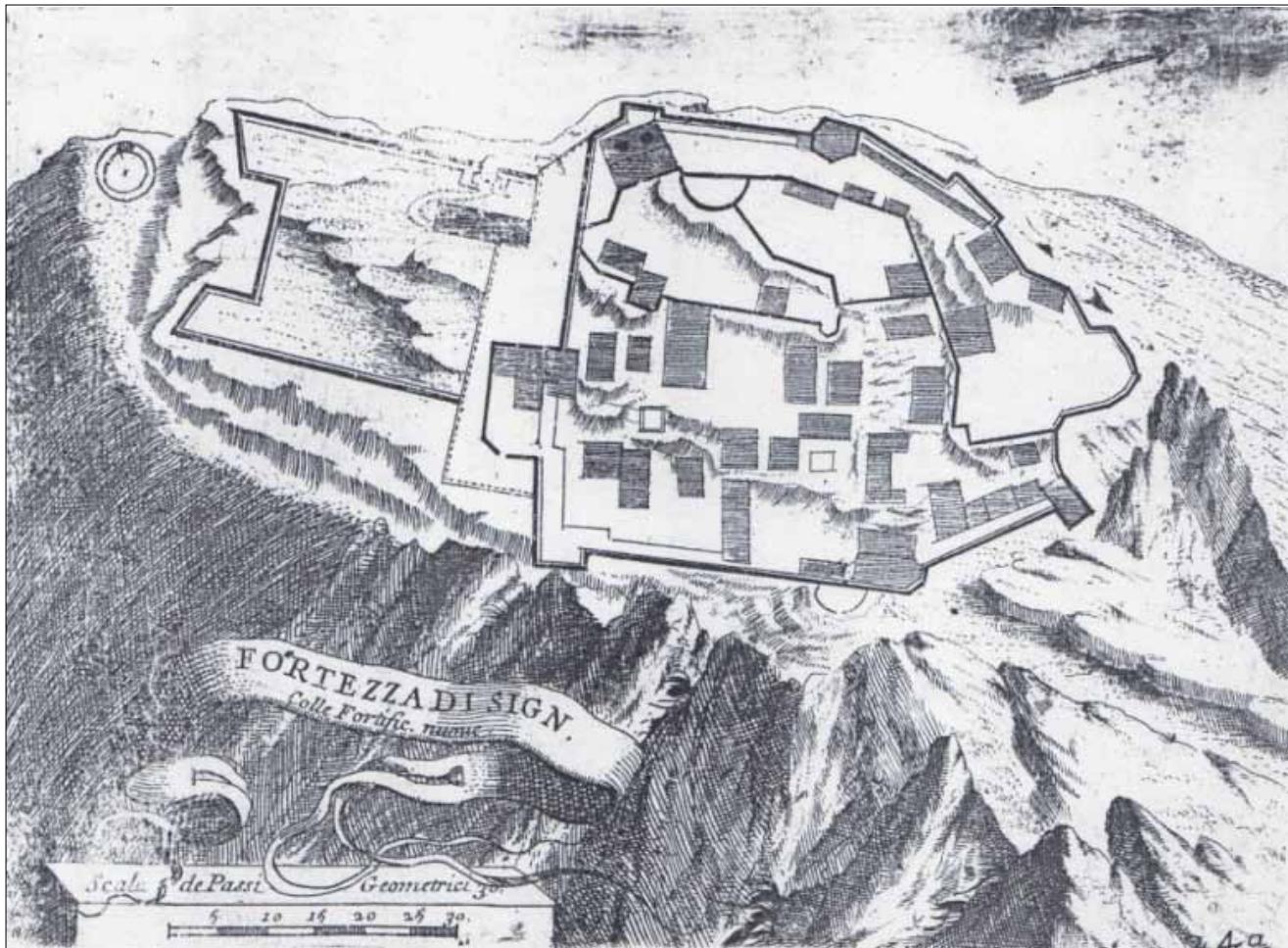

V. M. Coronelli, Opuzenska utvrda

Mirovni ugovor u Srijemskim Karlovcima 1699. godine potvrdio je mletačke dobitke u Dalmaciji. Nova je granična linija tekla linijom Knin, Vrlika, Sinj, Zadvarje, Vrgorac do Gabele na Neretvi. Pokušaj teritorijalne izolacije Dubrovnika nije uspio jer su Austrija i Turska stale na dubrovačku stranu pa su osmanski koridori u Kleku i Sutorini odijelili Dubrovčane od mletačkog posjeda na Neretvi i u Boki.

Tijekom sljedećeg, Drugog morejskog rata (1714. – 1718.), u Dalmaciji poznatijeg pod

nazivom Mali ili Sinjski rat, Veneciji je 1715. godine uspjelo obraniti Sinj od mnogobrojne osmanske vojske. U nastavku je rata, početkom kolovoza 1717. godine oslobođen Imotski, posljednji mletački dobitak u Dalmaciji. Nakon Imotskog, Venecija nije pokazala interes za nastavak operacije u Zapadnoj Hercegovini premda je kršćansko stanovništvo ondje s nadom očekivalo. Mirovnim ugovorom u Požarevcu 1718. godine uspjela je proširiti dalmatinski posjed do vrhova Dinare i Kamešnice.

V. M. Coronelli, Tlocrt sinjske utvrde

Zahvaljujući vojnoj revoluciji i još više privrženosti lokalnog stanovništva ratni je uspjeh prevagnuo na mletačku stranu. Koristeći se masovnim programom bastionske izgradnje *alla moderna*, uporabom vatretnog oružja, združenim djelovanjima svih rodova vojske i pojačanom logistikom, osmanska je sila potisnuta s Jadrana.

Tijekom 18. stoljeća nastavljena je modernizacija dalmatinskih utvrda posebno u zaleđu. Nakon konačnog oslobođenja Drniša 1688. godine započeta je izgradnja bastionske utvrde na Gradini iznad kanjona Čikole. Do kraja 17. stoljeća završeno je osuvremenjivanje Kliške tvrđave koja je proširena sa svih strana kako bi se dobio prostor za podizanje vojarne, barutane, stražarnica i drugih zgrada. U Kninu su veliki radovi gradnje bastionskog sustava na Tvrđavi započeli 1710. godine a završeni su nakon tri godine, uoči Sinjskog rata. Podno Sinjske tvrđave nasu-

prot glavnim vratima crkve Gospe Sinjske podignuta je 1712. godine zvjezdolika utvrda Kamičak, povezana s Kvartirima, odnosno konjičkom vojarnom.

Početkom 1722. godine Venecija je naložila glasovitom generalu Johannu Matthiasu von der Schulenburgu, pruskog porijekla, koji je u mletačkoj službi obranio Krk 1716. godine tijekom osmanske opsade, da s Krfa otplovi u Dalmaciju kako bi pogledao gradove i ojačao njihove utvrde. U nastavku stoljeća, prema njegovim su nacrtima završeni zadarski nasipi na bastionima, izgrađeni kazamati u Forteu, podzemni hodnici te je usavršen sustav zaklona i stražarnica na izduženim platformama prema kopnu. Konačno, 1781. godine osnovana je vojna škola u Zadru jer je Dalmacija u proteklim četirima stoljećima bila glavni „rasadnik“ mletačkih časnika i vojnika, posebno u konjičkim postrojbama (*Croati a cavallo*).

Odabrana literatura:

Darka Bilić, *Inženjeri u službi Mletačke Republike. Inženjeri i civilna arhitektura u 18. stoljeću u mletačkoj Dalmaciji i Albaniji*, Književni krug Split, Split 2013.

Arsen Duplančić, *Splitske zidine u 17. i 18. stoljeću*, Mala biblioteka Godišnjaka zaštite spomenika kulture Hrvatske, Zagreb, 2007.

Duško Kečkemet, *Utvrde Splita*, Naklada Bošković, Split 2020.

Michael E. Mallett, John R. Halle, *The Military organization of a Renaissance State ca. 1400 to 1617* (Cambridge University Press, Cambridge) 1984.

Geoffrey Parker, *The military revolution. Military innovation and the rise of the West, 1500-1800*, (Cambridge university press, Cambridge 1988.

Ivan Pederin, *Mletačka uprava, privreda i politika u Dalmaciji (1409-1797)* (Časopis Dubrovnik, Dubrovnik) 1990.

Tomislav Raukar, Ivo Petricoli, Franjo Švelec, Šime Peričić, *Zadar pod mletačkom upravom: 1409-1797*, Narodni list: Filozofski fakultet u Zadru, Zadar 1987.

Josip Vrandečić, Miroslav Bertoša, M., *Dalmacija, Dubrovnik i Istra u ranom novom vijeku*, Leykam International, Zagreb 2007.

Josip Vrandečić, *Borba za Jadran u ranom novom vijeku: Mletačko-osmanski ratovi u venecijanskoj nuncijaturi*, Filozofski fakultet u Splitu - Odsjek za povijest, Split 2013.

Andrej Žmegač, *Bastioni jadranske Hrvatske*, Školska knjiga, Zagreb 2009.

IZ UREDA VOJNOG ORDINARIJATA

KLASA: 610-01/21-01/02

URBROJ: 512-07-21-31

Zagreb, 27. srpnja 2021.

VOJNIM I POLICIJSKIM KAPELANIMA

- svima -

PREDMET: Svetkovina zaštitnice Vojnog ordinarijata u RH

Gospe velikoga hrvatskog krsnog zavjeta

- poziv i uputa

Poštovana braćo svećenici,

Pred nama je svetkovina naše nebeske zaštitnice Gospe velikoga hrvatskog krsnog zavjeta i obilježavanje Dana pobjede i domovinske zahvalnosti i Dana hrvatskih branitelja te 26. obljetnica vojno-redarstvene operacije "Oluja 95". Dosadašnjih godina poticao sam Vas na sudjelovanje u Kninskoj proslavi. Taj jedinstveni dan je bio prigoda da na osobit način živimo i svjedočimo naše biskupijsko zajedništvo i povezanost.

I ove godine proslava će biti održana u Kninu. Program i tijek same proslave ovih se dana usuglašava s Organizacijskim odborom za središnje obilježavanje Dana pobjede i domovinske zahvalnosti i Dana hrvatskih branitelja koji je osnovala Vlada Republike Hrvatske te sa Šibenskom biskupijom, Vojnim ordinarijatom i drugima.

Uslijed izvanrednih okolnosti izazvanih pandemijom koronavirusa, pozvani smo i nadalje voditi računa o pridržavanju epidemioloških mjera sprječavanja zaraze.

Predviđeno je da 5. kolovoza svetu misu u Kninu, s početkom u 11.45 sati, predvodi vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan, uz sudjelovanje mjesnog biskupa šibenskog i svećenika... Pozivam stoga sve svećenike Vojnog ordinarijata u RH da sudjeluju na proslavi svetkovine naše zaštitnice u Kninu, ali s mogućnošću da osobno odluče o sudjelovanju, sukladno svojim mogućnostima i prosudbi. To isto vrijedi i za pomoćnike vojnih i policijskih kapelana. Svećenici trebaju ponijeti svoju albu.

Svećenici i pomoćnici kapelana koji će sudjelovati neka u Vojni ordinarijat putem elektroničke pošte (e-mail: vojni.ordinarijat@mohr.hr) potvrde svoje sudjelovanje do 3. kolovoza o. g. Nakon svete mise predviđen je ručak za sve svećenike, djelatnike Ordinarijata i pomoćnike kapelana u franjevačkom samostanu u Kninu. Sudjelovanje na ručku također treba potvrditi do 3. kolovoza o. g.

Sve svećenike potičem da u prigodi 5. kolovoza slave svetu misu u svojim postrojbama i upravama, u dogовору са заповједником постројбе односно наčelnikom Policijske uprave u kojoj djeluju, koristeći obrazac svete mise koji je predviđen za ovaj blagdan.

I ove godine uputio sam pismenu poruku – poslanicu povodom blagdana zaštitnice naše biskupije Gospe Velikoga hrvatskog krsnog zavjeta. Istu poruku Vam dostavljamo u prilogu i molimo da ju predstavite našim vjernicima. Tiskali smo ju i u Službenome Vjesniku Vojnog ordinarijata (Br. 2. /88/2021) kojeg Vam ovih dana također šaljemo a bit će uskoro postavljen i na biskupijsku web stranicu.

Ukoliko dođe do bilo kakvih promjena obzirom na proslavu u Kninu, o tome ćemo Vas izvijestiti.

Draga braćo svećenici. Premda i nadalje živimo i djelujemo u posebnim okolnostima, pozivam Vas da budemo duhovno blizu i zajedno, okupljeni oko Uskrsloga Gospodina i njegove majke, Blažene Djevice Marije.

Srdačno Vas pozdravljam u Gospodinu.

Vaš biskup

✠ Msgr. Jure Bogdan
vojni ordinarij u RH

Dostaviti:
1. naslovu, svima
2. Pismohrana, ovdje

KLASA: 032-08/21-01/04
URBROJ: 512-07-21-13
Zagreb, 30. kolovoza 2021.

VOJNIM I POLICIJSKIM KAPELANIMA
- svima -

PREDMET: Duhovne vježbe za svećenike Vojnog ordinarijata u RH
- poziv, dostavlja se

Poštovana braćo svećenici,

Obavještavamo Vas da će se godišnje duhovne vježbe za svećenike Vojnog ordinarijata u RH održati sukladno Godišnjem pastoralnom planu za 2021. godinu, u terminu od 14. do 17. rujna 2021. godine, u Mariji Bistrici (Bluesun hotel Kaj).

Voditelj duhovnih vježbi je gospočko-senjski biskup msgr. Zdenko Križić.

Molimo Vas da svoje sudjelovanje potvrdite putem telefaksa (obrazac prijave u prilogu) ili elektronskim putem (vojni.ordinariat@mohr.hr) u Vojni ordinarijat do 6. rujna, kako bismo na vrijeme sve mogli organizirati.

Svi svećenici u Mariju Bistrigu trebaju doći 14. rujna do 18:00 sati kada je predviđen smještaj, te večera u 19:00 sati.

Potrebno je ponijeti albu, štolu bijele boje i brevijar. Program duhovnih vježbi završava u petak 17. rujna prije podne.

Naglašavamo da su duhovne vježbe obvezne i da se bez ozbiljnog razloga ne bi smjelo izostati. O eventualnoj spriječenosti i razlozima obavijestite pismeno biskupa vojnog ordinarija. Radujući se susretu s Vama srdačno Vas pozdravljam u Gospodinu.

Prilog: Formular za prijavu

JB/RS

+ Jure Bogdan

✠ Msgr. Jure Bogdan
vojni ordinarij u RH

Dostaviti:

1. Naslovu, svima
2. Pismohrana, ovdje

KLASA: 032-08/21-01/01

URBROJ: 512-07-21-27

Zagreb, 8. rujna 2021.

VOJNIM I POLICIJSKIM KAPELANIMA
- svima -

PREDMET: 29. hodočašće hrvatske vojske, policije i branitelja u Mariju Bistricu
- obavijest, dostavlja se

Poštovana braćo svećenici,

Vojni ordinarijat u RH organizira 29. hodočašće hrvatske vojske, policije i branitelja u Mariju Bistricu, u nedjelju 3. listopada 2021. godine.

Hodočašće se i ove godine održava u vremenu posebnih prilika uzrokovanih pandemijom COVID-19, u skromnijem reduciranim obliku obzirom na broj sudionika i obzirom na program.

Dolazak u Svetište u Mariji Bistrici predviđen je između 07.00 i 08.00 sati. Hodočašće započinjemo slavljem sakramenta Svetе isповijedi u prostoru crkve na otvorenom bl. Alojzije Stepinac, u vremenu od 08.00 sati do sv. mise. Svi vojni i policijski kapelani neka budu na raspolaganju za isповijed i ponesu albu i štolu ljubičaste boje. Hvala vam za to služenje. U autobusima obavijestite hodočasnike o mogućnosti za isповijed i pripremite ih za pristupanje ovom sakramentu prigodnim razmatranjem kako bi u potpunosti doživjeli hodočašće i posjet nacionalnom marijanskom svetištu u Mariji Bistrici.

Euharistijsko slavlje u 10.00 sati predvodi vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan.

Završetkom Svetе mise završava i ovogodišnje hodočašće te se hodočasnici upućuju u svoje matične postrojbe i Uprave. Zbog epidemioloških mjera neće biti zajedničkog ručka nego planiramo putem postrojbi za hodočasnike osigurati obrok (IBO).

Plakate za hodočašće uputili smo Vam poštom. Stoga molimo da animirate i motivirate pripadnike vaših vojnih postrojbi odnosno djelatnike policijskih uprava da sudjeluju na hodočašću. Broj sudionika iz vaše kapelanije javite u Ordinarijat putem elektronske pošte (e-mail: vojni.ordinarijat@morph.hr) do petka 24. rujna.

Prilog: Program hodočašća

MM/RS

S poštovanjem,

don Marko Medo

don Marko Medo
generalni vikar

Dostaviti:

1. Naslovu, svima
2. Pismohrana, ovdje

KLASA: 032-08/21-01/04

URBROJ: 512-07-21-26

Zagreb, 20. rujna 2021.

PREDMET: Duhovne vježbe za djelatnike Vojnog ordinarijata u RH, Samostalnog odjela za potporu Vojnom ordinarijatu u Republici Hrvatskoj (MORH), Samostalne službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom u Republici Hrvatskoj (MUP) i pomoćnika kapelana
- obavijest, daje se

Poštovani,

obavještavamo Vas kako Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj, sukladno Planu dušobrižništva Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj za 2021. godinu (KLASA: 813-07/20-01/01, URBROJ: 512-07-20-16 od 27. studenog 2020.), organizira jesenske duhovne vježbe za djelatnike Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj, Samostalnog odjela za potporu Vojnom ordinarijatu u Republici Hrvatskoj (MORH), Samostalne službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom u Republici Hrvatskoj (MUP) i pomoćnika kapelana koji će se održat *u razdoblju od 26. listopada 2021. do 29. listopada 2021.* Mjesto održavanja duhovnih vježbi je Policijsko odmaralište Valbandon.

Svi zainteresirani za sudjelovanje na duhovnim vježbama mogu se prijaviti putem obrasca koji dostavljamo u prilogu ovog dopisa. Popunjeno obrazac prijave potrebno je, putem elektroničke pošte: robert.stipetic@mohr.hr, LOTUSA (na adresu ROBERT STIPETIĆ) ili telefaksom, dostaviti u Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj najkasnije do ponedjeljka 18. listopada 2021. godine.

Skup sudionika koji putuju organiziranim prijevozom iz Zagreba planiran je 26. listopada 2021. u 12:30. sati u zgradu Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj. Dolazak sudionika duhovnih vježbi u Policijsko odmaralište Valbandon planiran je istog dana do 18:00 sati.

Osoba za kontakt i daljnje informacije je Robert Stipetić, kancelar Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj , tel 01/4568642.

Prilog: Formular za prijavu

MM/RS

Dostaviti:

1. e-poštom žurno svim djelatnicima:

Vojnog ordinarijata u RH;

Samostalnog odjela za potporu VO u RH (MORH);

Samostalne službe za suradnju s VO u RH (MUP)

pomoćnicima vojnih i policijskih kapelana

2. Pismohrana, ovdje

KLASA: 032-08/21-01/04

URBROJ: 512-07-21-24

Zagreb, 24. rujna 2021.

VOJNIM KAPELANIMA

- svima -

PREDMET: Duhovne vježbe za bračne parove

- obavijest

Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj organizira jesenske duhovne vježbe za bračne parove, od 9. studenoga do 12. studenoga 2021. godine u Vinkovcima „Hotel Admiral“. Susret će započeti u utorak, a završiti u petak u poslijepodnevnim satima.

Molimo Vas da duhovne vježbe za bračne parove oglasite u svojim kapelanijama i u dogovoru sa zapovjednicima prijavite zainteresirane osobe odnosno bračne parove te popunjene obrasce prijava dostavljate putem telefaksa (01/4670 662) u Vojni ordinarijat u RH. Kod prijava koristite priloženu prijavnici pri čemu će se voditi računa o datumu prijave u kapelaniji zaduženoj za provedbu aktivnosti. Radi poštivanja epidemioloških mjera za ovu jesensku aktivnost organiziramo do 18 prijavljenih djelatnika (bračnih parova).

Dopise, odnosno kompletirane popise djelatnika u kojima ćete dostaviti imena i prezimena prijavljenih svoje vojne kapelaniye, njihovu vojnu poštu i postrojbu ili ustrojstvenu cjelinu u kojoj rade, kao i do sada šaljite poštom u Vojni ordinarijat u RH, Ksaverska cesta 12, 10000 Zagreb. Sukladno navedenom, molimo za žurnu promidžbu duhovnih vježbi za bračne parove jer se grupa popunjuje do 12. listopada radi pravovremene nabave prijevoza pri Sektoru za javnu nabavu Ministarstva obrane u RH. Za dodatne informacije možete kontaktirati Vojni ordinarijat u RH, telefon 68 637.

Prilog: Obrazac za prijavu

MM/MV

S poštovanjem,

don Marko Medo
generalni vikar

Dostaviti:

- Naslovu elektroničkom poštom,
- Pismohrani, ovdje

KLASA: 032-08/21-01/03
URBROJ: 512-07-21-23
Zagreb, 20. listopada 2021.

**VOJNE I POLICIJSKE KAPELANIJE ZAGREBAČKOG
DEKANATA**

PREDMET: Poziv na molitvu i sudjelovanje u Sinodi Vojne biskupije
- dostavlja se

Poštovani,

kao što ste upoznati, Sveti Otac papa Franjo sazvao je Biskupsku sinodu koja će se u cijeloj Crkvi odvijati od 2021. do 2023. godine pod nazivom »Za sinodalnu Crkvu: zajedništvo, sudjelovanje i poslanje«.

Vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj msgr. Jure Bogdan predvoditi će svečano misno slavlje u **utorak, 26. listopada 2021. godine**, s početkom **u 16.00 sati** u crkvi sv. Antuna Padovanskog u Zagrebu i tako otvoriti sinodalni hod za našu Vojnu biskupiju.

Na misno slavlje i zajedničku molitvu za uspjeh Sinode pozvani su svi svećenici i vjernici Zagrebačkog vojnog i policijskog dekanata. Mole se svećenici da ponesu svoje albe i štole bijele boje.

S poštovanjem,

don Marko Medo
generalni vikar

Dostaviti:

- naslovu, putem faksa ili elektroničke pošte
- pismohrana, ovdje.

KLASA: 032-08/21-01/03
URBROJ: 512-07-21-26
Zagreb, 25. listopada 2021.

**VOJNIM KAPELANIMA
POLICIJSKIM KAPELANIMA
- svima -**

PREDMET: Obilježavanje Dušnog dana
- uputa i poziv, dostavlja se

Draga braćo svećenici, vojni i policijski kapelani,

Sukladno tradiciji služenja svetih misa za poginule i preminule hrvatske branitelje u sklopu obilježavanja svetkovine Svih Svetih i Dušnog dana, u svojim kapelanijama upriličite slavlje svetih misa zadušnica, u dogovoru sa zapovjednicima postrojbi odnosno načelnicima Policijskih uprava, u vrijeme koje je najprikladnije u postrojbi odnosno Upravi. Savjetujemo da to bude između 29. listopada i 3. studenoga 2021. godine.

Središnja sveta misa zadušnica za sve poginule i preminule hrvatske branitelje na razini Vojnog ordinarijata u RH održat će se u zavjetnoj crkvi Sveta Mati Slobode na zagrebačkom Jarunu, u utorak 2. studenoga 2021. u 11.00 sati.

Pozivam sve vojne i policijske kapelane iz Zagrebačkog vojnog i policijskog dekanata da sukladno mogućnostima sudjeluju u Euharistijskom slavlju koje će osobno predslaviti.

Molim Vas da svoje sudjelovanje potvrdite do 29. listopada u Vojni ordinarijat putem elektroničke pošte (e-mail: vojni.ordinariat@mohr.hr). Potrebno je ponijeti svoju albu. Očekujemo također sudjelovanje svih pomoćnika vojnih i policijskih kapelana iz Zagrebačkog vojnog i policijskog dekanata.

Uz pozdrav u Gospodinu,

+ *Jure Bogdan*

✠ Msgr. Jure Bogdan
vojni ordinarij u RH

Dostaviti:
1. Naslovu (e-poštom)
2. Pismohrana, ovdje

KLASA: 070-06/21-01/01
URBROJ: 512-07-21-4
Zagreb, 19. studenoga 2021.

ZBOR DEKANA VOJNOG ORDINARIJATA U RH
- svim dekanima -

PREDMET: Sjednica Zbora dekana Vojnog ordinarijata u RH
- poziv, dostavlja se

Poštovani,

Pozivam Vas na sjednicu Zbora vojnih i policijskih dekana Vojnog ordinarijata u RH koja će se održati u petak 26. studenoga 2021. godine s početkom u 10.00 sati u sjedištu Vojnog ordinarijata u Zagrebu.

Dnevni red:

- 1) Dekanska služba u crkvenim dokumentima;
- 2) Izvještaji dekana o dušobrižništvu u vremenu pandemije (situacija na terenu);
- 3) Došašće 2021.; Duhovne vježbe... ;
- 4) 25. godina od utemeljenja vojne biskupije (1997.-2022.);
- 5) Pastoralni kalendar Vojnog ordinarijata u 2022.;
- 6) Razno.

Nakon radnog dijela pozvani ste na zajednički ručak.

Srdačno Vas pozdravljam u Gospodinu!

✠ Msgr. Jure Bogdan
vojni ordinarij u RH

Dostaviti:

1. don Marko Medo, generalni vikar
2. don Slavko Rajić, biskupski vikar za MORH i OSRH
3. fra Frano Musić, OFM, biskupski vikar za MUP i policiju
4. o. Zdravko Barić SMM, dekan Zagrebačkog vojnog dekanata
5. don Josip Šimatović, dekan Karlovačkog vojnog dekanata
6. don Branimir Projić, dekan Splitskog vojnog dekanata
7. don Vladislav Mandura, dekan Osječkog vojnog dekanata
8. don Željko Rakošec, dekan Zagrebačkog policijskog dekanata
9. o. Stjepan Harjač DI, dekan Osječkog policijskog dekanata
10. don Ivica Horvat, dekan Varaždinskog policijskog dekanata
11. don Ilija Jakovljević, dekan Riječkog policijskog dekanata
12. don Darko Poljak, dekan Splitskog policijskog dekanata
13. Pismohrana, ovdje

KLASA: 813-07/21-01/01
URBROJ: 512-07-21-7
Zagreb, 26. studenoga 2021.

- SVIM VOJNIM KAPELANIMA -

PREDMET: Plan dušobrižništva Vojnog ordinarijata u RH za 2022. godinu,

- dostavlja se

Izrada Planova dušobrižništva Vojnih kapelacija i dostava na odobrenje vojnog ordinariju u RH

- traži se

Poštovani,

u prilogu dostavljamo Plan dušobrižništva Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj za 2022. godinu, KLASA: 813-07/21-01/01, URBROJ: 512-07-21-5 od 26. studenog 2021.

Molimo da temeljem dostavljenog Plana dušobrižništva Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj za 2022. pristupite izradi planova Vaših Vojnih kapelacija. Obveza donošenja godišnjeg plana dušobrižništva Vojnih kapelacija propisana je odredbom članka 7. stavka 4. Izmjena i dopuna Sporazuma o broju i sjedištu vojnih kapelacija te provedbi dušobrižničke skrbi pripadnika Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske od 13. listopada 2017. koja glasi:

„Aktivnosti vojnih kapelana u provedbi pastoralnih djelatnosti provodit će se na temelju Godišnjeg plana svake kapelije odobrenog od vojnog ordinarija u Republici Hrvatskoj te Godišnjeg plana rada Oružanih snaga, a provedba će se usuglašavati s nadležnim zapovjednicima zapovjedništava i postrojbi Oružanih snaga radi osiguranja prava sudjelovanja pripadnika Oružanih snaga u planiranim aktivnostima.“

Radi ujednačenog pristupa izradi Planova dajemo sljedeće smjernice.

- Plan dušobrižništva Vojne kapelije potrebno je izraditi u formi *Plana dušobrižništva Vojnog ordinarijata u RH za 2022. godinu*, što znači da Plan treba biti iskazan tablično po točkama:

1. Hodočašća
2. Duhovne vježbe
3. Duhovno-rekreativni programi za djecu djelatnika Ministarstva obrane i pripadnika OS RH
4. Teološko-pastoralna izobrazba
5. Proslava državnih blagdana, crkvenih blagdana i svetkovina
6. Ostalo.

- Prilikom definiranja aktivnosti Vaše Vojne kapelije u točkama od 1. do 5., polazište je u aktivnostima koje su definirane Planom dušobrižništva Vojnog ordinarijata u RH za 2022. godinu, što znači da iz pojedinih točaka preuzimate aktivnosti u kojima će Vaša Vojna kapelija sudjelovati, a čiji je nositelj Vojni ordinarijat.

- Uz aktivnosti čiji je nositelj Vojni ordinarijat, također dodajete i aktivnosti planirane na razini zapovjedništva/postrojbe u okviru koje djeluju Vaša Vojna kapelanijska (primjer: lokalna hodočašća, dane grana OS RH, proslave obljetnica ratnih postrojbi i sl.).
- U točki 6. navodite ostale aktivnosti koje nisu obuhvaćene točkama od 1. do 5. a koje planirate provoditi. Primjer:
 - seminari profesionalne etike i drugih moralno etičkih pitanja;
 - tribine na aktualne teme – korzima/došaće;
 - aktivnosti vezane uz suradnju s mjesnim biskupom i župnikom, itd.
- Aktivnosti iz dostavljenog Plana dušobrižništva Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj za 2022. pod točkom 6. *Međunarodne aktivnosti dušobrižništva* ne preuzimate i ne navodite u Planu dušobrižništva Vojnih kapelanijskih, budući u navedenim aktivnostima sudjelujete isključivo po pozivu Vojnog ordinarijata u RH.

Radi lakšeg postupanja Predložak Plana (tablica) bit će Vam dostavljen putem LOTUSA. Nakon što Plan izradite, isti je potrebno najkasnije do 10. prosinca 2021. dostaviti na odobrenje vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj.

Za daljnja pitanja ili informacije kontakt osoba je kancelar Robert Stipetić, tel: 01/4568-642.

Prilog: - kao u tekstu.

MM/AJ

Uz pozdrav,

✠ Msgr. Jure Bogdan
vojni ordinarij u RH

Dostaviti:

1. naslovu
2. pismohrani, ovdje.

KLASA: 813-07/21-01/01
URBROJ: 512-07-21-8

Zagreb, 6. prosinca 2021.

POLICIJSKIM KAPELANIMA
- svima -

PREDMET: Izrada Godišnjeg plana dušobrižništva policijske kapelaniye za 2022.
- traži se

Poštovani,

Molimo Vas da pristupite izradi Godišnjeg plana dušobrižništva Vaše policijske kapelaniye za 2022. godinu.

Pri izradi Plana zadaće i aktivnosti Vaše kapelaniye potrebno je usuglasiti sa voditeljem Samostalne službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom u RH i sa načelnikom Policijske uprave u kojoj djeluje Vaša policijska kapelanija.

Isti je po izradi potrebno dostaviti pisanim putem ili osobno, u dva (2) primjerka u Vojni ordinariat do 15. prosinca, na odobrenje vojnog ordinariju u RH.

MM/RS

S poštovanjem,

don Marko Medo
generalni vikar

Dostaviti:

1. Naslovu, svima (e-poštom žurno)
2. Pismohrana, ovdje

KLASA: 130-01/21-01/01

URBROJ: 512-07-21-3

Zagreb, 6. prosinca 2021.

PREDMET: Izvješće Vojnog ordinarijata za 2020./2021., Pastoralni plan rada za 2022.

i tradicionalno božićno čestitanje

- obavijest i poziv, dostavlja se

Poštovani,

s radošću Vas pozivamo na predstavljanju Godišnjeg izvješća o radu Vojnog ordinarijata za razdoblje 2020. i 2021. godine i Pastoralnog plana rada za 2022. godinu koje će se održati u prostorijama Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj u srijedu 15. prosinca 2021. godine, s početkom u 11.30 sati.

Tom prilikom održat će se i tradicionalno božićno čestitanje svećenika biskupu vojnog ordinariju u Republici Hrvatskoj msgr. Juri Bogdanu.

Molimo da svoj dolazak potvrdite dostavom obrasca za prijavu putem telefaksa 01/4670-662 ili elektroničke pošte: vojni.ordinariat@mohr.hr najkasnije do 10. prosinca 2021.

Prilog: - Obrazac za prijavu.

MM/AJ

S poštovanjem,

don Marko Medo
generalni vikar

Dostaviti:

1. e-poštom žurno:

- Vojnim i policijskim kapelima i pomoćnicima vojnih i policijskih kapelana
- djelatnicima Vojnog ordinarijata u RH
- djelatnicima Samostalne službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom u RH (MUP)
- djelatnicima Samostalnog odjela za potporu Vojnom ordinarijatu u RH (MORH)

2. pismohrani, ovdje.

OTPUŠTANJE CENZURE ZBOG POBAČAJA U 2022. GODINI

„Tko nešto poduzme radi pobačaja upada, ako dođe do učinka, u izopćenje unaprijed izrečeno“ (kan. 1398). No, Katekizam Katoličke crkve dodaje da „Crkva time ne kani suziti područje milosrđa. Ona iznosi na vidjelo težinu počinjenog zločina, nenadoknadivu štetu učinjenu ubijenom nevinom biću, njegovim roditeljima i cijelome društvu“ (br. 2272).

Prema općim kanonskim normama u izopćenje upadaju one katoličke osobe koje su svjesno i slobodno, fizički i moralno, sudjelovale u zločinu učinkovitog pobačaja. Redovitom vlašću mogu otpustiti cenzuru: ordinarij (tj. dijecezanski biskup, generalni i biskupski vikar i viši redovnički poglavari) u sakramantu ispovijedi i izvan njega; a samo u sakramantu ispovijedi svaki biskup i kanonik pokorničar (usp. kan. 1355, § 1; 508, § 1). Da bi vjernici u našoj biskupiji mogli lakše dobiti otpuštenje cenzure zbog pobačaja i zatim odrješenje od grijeha, ovime prenosim odluku pape Franje koju je objavio u apostolskom pismu Misericordia et misera 20. studenog 2016. u br. 12: „podjelujem od sada nadalje svim svećenicima, po snazi njihove službe, ovlast da daju odrješenje onima koji nešto poduzmu oko grijeha pobačaja“, a kojom svim svećenicima koji imaju ovlast za ispovijedanje (jurisdikciju), a nije im prestala, daje ovlaštenje da vjernike koji su počinili grijeh i kazneno djelo pobačaja odriješe od grijeha i cenzure izopćenja. Neka ispovjednici na primjeru način pokornicima predoče ozbiljnost i težinu počinjenog grijeha te im, prema njihovim prilikama, odrede odgovarajuću spasonosnu pokoru.

✠ Jure Bogdan, biskup
vojni ordinarij u RH

POST I NEMRS U 2022. GODINI

Katoličkim vjernicima preporučujemo post i molitvu kao dragocjeno sredstvo na putu zajedništva s Bogom i služenja braći ljudima.

POST I NEMRS obvezuju vjernike na Pepelnici i Veliki petak. Uzdržavanje od mesne ili druge hrane obvezuje na sve petke u godini, osim ako se petkom slavi neka svetkovina (kan. 1251).

NEMRS koji obvezuje svakog petka može se, osim u korizmi, zamijeniti – u cijelosti ili djelomično, drugim oblicima pokore, osobito karitativnim djelima, odricanjem od pića, pušenja, zabave, kao i vježbama pobožnosti (kan. 1253; Službene vijesti HBK, 1/ 1994., str. 10).

Zakon NEMRSA obvezuje one koji su navršili 14. godinu života, a zakon POSTA obvezuje sve punoljetne osobe do započete 60. godine života (kan. 1252).

U skladu s kanonskim odredbama podjelujem za 2022. godinu oprost od nemrsa članovima obitelji i njihovim uzvanicima u slučajevima kad se petkom slavi vjenčanje ili neka druga obiteljska svečanost ili se žaluje zbog smrti (kan. 87).

✠ Jure Bogdan, biskup
vojni ordinarij u RH

NAKANE ZA 2022. PREPORUČENE ČLANOVIMA PAPINE SVJETSKE MOLITVENE MREŽE

Apostolat molitve

SIJEČANJ

Papina: Za odgoj u bratstvu

Molimo da svi ljudi koji trpe diskriminacije i progone zbog vjere u društvima u kojima žive postignu priznanje svojih prava i dostojanstva koje izvire iz činjenice da su braća i sestre u ljudskoj obitelji.

Biskupska: Slika živoga Krista

Da po našim različitostima budemo jedni drugima dar po kojemu se otkriva slika živoga Krista.

VELJAČA

Papina: Za redovnice i posvećene žene

Molimo za redovnice i posvećene žene, zahvaljujući im za njihovo poslanje i smjelost, da nastave nalaziti nove odgovore suočene s izazovima našega vremena.

Biskupska: Bračno zajedništvo

Da supružnici međusobnom otvorenosću, osjetljivošću i razumijevanjem u bračnom zajedništvu budu pravi uzori bračne vjernosti, žrtve i radosti u svakodnevnom bračnom životu.

OŽUJAK

Papina: Za kršćanski odgovor izazovima bioetike

Molimo da mi kršćani, suočeni s novim bioetičkim izazovima, uvijek promičemo obranu života molitvom i socijalnim djelovanjem.

Biskupska: Očitovanje evandeoskog života

Da nam korizmeno vrijeme u izrazima našega obraćenja u postu, molitvi i djelotvornoj ljubavi bude poticaj za očitovanje evandeoskog života.

TRAVANJ

Papina: Za zdravstveno osoblje

Molimo da vlade i mjesne uprave podržavaju zauzetost zdravstvenoga osoblja u služenju bolesnicima i starijim osobama, posebice u najsirošnjim zemljama.

Biskupska: Kršćanski život

Da nas vjera u Uskrstog uvjek iznova ohrabruje i potiče na kršćanski život koji je usmjeren prema vječnosti.

SVIBANJ

Papina: Za vjeru mladih

Molimo da mladi, pozvani na život u punini, otkriju u Mariji način slušanja, dubinu razlučivanja, smjelost vjere i posvećenost služenju.

Biskupska: Marija, uzor služenja i predanosti Bogu

Da nam Blažena Djevica Marija bude uzor u naslijedovanju njezina služenja i predanosti Bogu.

LIPANJ

Papina: Za obitelji

Molimo za kršćanske obitelji svega svijeta, da konkretnim djelima žive zahvalnost ljubavi i svetost svagdašnjega života.

Biskupska: Milost ljubavi i praštanja

Da po Srcu Isusovu uvijek doživljavamo milost ljubavi i praštanja, uprisutnjenu u slavlju svetih sakramenata euharistije i ispovijedi.

SRPANJ

Papina: Za starije osobe

Molimo za starije osobe, koje čine korijen i pamćenje nekog naroda, da njihovo iskustvo i mudrost pomognu mlađima kako bi na budućnost gledali s nadom i odgovornošću.

Biskupska: Božji poziv

Da svi oni koje je Bog pozvao u svoju službu, budu hrabri sljedbenici njegova nauka te predano i ponizno obnašaju službu u svetosti života.

KOLOVOZ

Papina: Za male i srednje poduzetnike

Molimo da mali i srednji poduzetnici, teško pogodjeni gospodarskom i društvenom krizom, nađu potrebna sredstva za nastavljanje vlastite djelatnosti u službi zajednica u kojima žive.

Biskupska: Snaga Duha

Da nam snaga Duha koja nas okuplja oko stola ljubavi pomogne dublje shvatiti otajstvo euharistije.

RUJAN

Papina: Za ukidanje smrtnе kazne

Molimo da u zakonodavstvima svih zemalja svijeta bude ukinuta smrtna kazna, koja napada nepovrijedivost i dostojanstvo osobe.

Biskupska: Dostojanstvo

Da nositelji državne vlasti dostojanstveno obnašaju svoje službe upravljanja, zauzimajući se za mir i dobro cijelog naroda.

LISTOPAD

Papina: Za Crkvu otvorenu svima

Molimo da Crkva, živeći sve više sinodalnost, te vjerna Evanđelju i smjela u naviještanju, bude mjesto solidarnosti, bratstva i prihvaćanja.

Biskupska: Spremnost na solidarnost

Da kršćani budu spremni na solidarnost u obnovi i pomaganju stradalima od prirodnih katastrofa.

STUDENI

Papina: Za djecu koja trpe

Molimo da se djeci koja trpe – onoj koja žive na ulici, žrtvama rata, siročadi – omogući odgoj te da mogu otkriti obiteljsku ljubav.

Biskupska: Krist, središte života oslobođenih

Da budu oslobođeni oni koji u sebi nose strahove od ostavljenosti, osamljenosti i brutalnosti svijeta te da osjete Krista kao središte čitavog života.

PROSINAC

Papina: Za volonterske organizacije

Molimo da volonterske organizacije i one koje promiču humani napredak pronađu osobe koje se žele založiti za opće dobro i koje traže uvijek nove putove suradnje na međunarodnoj razini.

Biskupska: Otvorenost za dar života

Da mlade bračne zajednice budu otvorene za dar života čuvajući ga i poštujući od začeća do prirodne smrti.

DEKRETI I IMENOVANJA

O. Mirko Vukoja, DI razriješen je službe vojnog kapelana Vojne kapelaniće „Sveti Martin Tourski“ u Delnicama s danom 31. kolovoza 2021. i vraća se u svoju provinciju (KLASA: 805-03/21-07/01, URBROJ: 512-07-21-13, od 21. srpnja 2021.).

Don Željko Savić razriješen je službe kapelana u Vojnoj kapelaniji „Sveti Ivan od Križa“ u Velikoj Buni i imenovan kapelanom u Vojnoj kapelaniji „Sveti Martin Tourski“ u Delnicama s danom 1. rujna 2021. (KLASA: 805-03/21-07/01, URBROJ: 512-07-21-14, od 21. srpnja 2021.)

Don Danko Bizjak imenovan je kapelanom Vojne kapelaniće „Sveti Ivan od Križa“ u Velikoj Buni s danom 1. rujna 2021. godine (KLASA: 805-03/21-07/01, URBROJ: 512-07-21-15, od 21. srpnja 2021.).

O. Zoran Vujičić, DI razriješen je službe kapelana Vojne kapelaniće „Sveti Mihael arkanđeo“ u Zagrebu s danom 31. kolovoza 2021. i vraća se u svoju provinciju (KLASA: 805-03/21-07/01, URBROJ: 512-07-21-16, od 21. srpnja 2021.).

Don Marko Medo imenovan je privremenim kapelanom Vojne kapelaniće „Sveti Mihael arkanđeo“ u Zagrebu s danom 1. rujna 2021. godine (KLASA: 805-03/21-06/01, URBROJ: 512-07-21-23, od 21. srpnja 2021.).

Vlč. Matej Ećimović razriješen je službe kapelana u Vojnoj kapelaniji „Sveti Franjo Asiški“ u Gospiću i imenovan kapelanom u Vojnoj kapelaniji „Blaženi Ivan Merz“ u Slunju s danom 1. rujna 2021. (KLASA: 805-03/21-06/01, URBROJ: 512-07-21-18, od 28. srpnja 2021.). Također razriješen je službe kapelana poslužitelja Policijske kapelaniće „Sveti hrvatski mučenici“ u Gospiću s danom 31. kolovoza 2021. (KLASA: 805-03/21-06/01, URBROJ: 512-07-21-17, od 27. srpnja 2021.).

Don Josip Šimatović imenovan je kapelanom Vojne kapelaniće „Sveti Franjo Asiški“ u Gospiću s danom 1. rujna 2021. godine (KLASA: 805-03/21-06/01, URBROJ: 512-07-21-19, od 28. srpnja 2021.). Također je imenovan upraviteljem Policijske kapelaniće „Sveti hrvatski mučenici“ u Gospiću s danom 1. rujna 2021. (KLASA: 805-03/21-06/01, URBROJ: 512-07-21-20, od 28. srpnja 2021.).

Don Vladislav Mandura imenovan je dekanom Osječkog vojnog dekanata s danom 4. studenoga 2021. godine (KLASA: 805-03/21-06/01; URBROJ: 512-07-21-24, od 4. studenoga 2021.).

Don Branimir Projic imenovan je dekanom Splitskog vojnog dekanata s danom 4. studenoga 2021. godine (KLASA: 805-03/21-06/01; URBROJ: 512-07-21-25, od 4. studenoga 2021. godine)

Don Ilija Jakovljević imenovan je dekanom Riječkog policijskog dekanata s danom 4. studenoga 2021. godine (KLASA: 805-03/18-06/01; URBROJ: 512-07-21-27, od 4. studenoga 2021. godine)

Don Ivica Horvat imenovan je dekanom Varaždinskog policijskog dekanata s danom 4. studenoga 2021. godine (KLASA: 805-03/21-06/01; URBROJ: 512-07-21-28, od 4. studenoga 2021. godine)

Don Željko Rakošec imenovan je dekanom Zagrebačkog policijskog dekanata s danom 4. studenoga 2021. godine (KLASA: 805-03/21-06/01; URBROJ: 512-07-21-29, od 4. studenoga 2021. godine)

Don Darko Poljak imenovan je dekanom Splitskog policijskog dekanata s danom 4. studenoga 2021. godine (KLASA: 805-03/21-06/01; URBROJ: 512-07-21-34, od 4. studenoga 2021. godine)

Don Josip Šimatović imenovan je dekanom Karlovačkog vojnog dekanata s danom 4. studenoga 2021. godine (KLASA: 805-03/21-06/01; URBROJ: 512-07-21-37, od 4. studenoga 2021. godine)

Don Antonio Mikulić imenovan je vojnim kapelanom za 36. hrvatski kontingenat (HRV-CON) u NATO operaciji potpore miru KFOR na Kosovu, s danom 22. studenoga 2021. godine (KLASA: 805-03/21-06/01, URBROJ: 512-07-21-39, od 22. studenoga 2021.).

Don Slavko Rajić imenovan je privremenim upraviteljem Vojne kapelanijske „Sveta Obitelj i sv. Antun Padovanski“ u ZzP u Zagrebu, za vrijeme trajanja NATO operacije potpore miru KFOR na Kosovu na koju je poslan vojni kapelan don Antonio Mikulić, s danom 29. studenoga 2021. godine (KLASA: 805-03/21-06/01, URBROJ: 512-07-21-40, od 29. studenoga 2021.).

Vojna kapelanijska „Sveti Sebastijan“ u Đakovu, nakon provedene reorganizacije Oružanih snaga Republike Hrvatske, iz pastoralnih razloga dekretom od 26. studenoga 2021. godine mijenja naziv koji od sada glasi: **Vojna kapelanijska „Marija Pomoćnica“ - Đakovo**. Zaštitnica kapelanijske je Marija Pomoćnica, a suzaštitnik sveti Sebastijan. Liturgijski naslov pripadajuće kapele je „Marija Pomoćnica“, a dan Vojne kapelanijske slavit će se na blagdan Marije Pomoćnice, 24. svibnja.

Granice kapelanijske odnose se na Tenkovsku bojnu „Kune“ GOMBR-a te na sve druge osobe i objekte na lokaciji Vojarne 3. gardijske brigade „Kune“ u Đakovu. (KLASA: 805-03/21-07/02, URBROJ: 512-07-21-1, od 26. studenoga 2021.).

IZVJEŠĆA I DOGAĐAJI

DAN HRVATSKIH BRANITELJA OGULINSKOG KRAJA

U četvrtak 22. srpnja, u sklopu proslave Dana hrvatskih branitelja ogulinskog kraja, na 30. obljetnicu napada pobunjenika iz Plaškog na Josipdol, vojni ordinarij u RH Jure Bogdan blagoslovio je spomenik za 24 poginula branitelja s prostora općine Josipdol.

Biskup Bogdan istaknuo je: „Danas, dok polažemo vijenac kod spomenika hrvatskih branitelja i blagoslivljamo ovo spomen obilježje, spominjemo se nasilne smrti naših dragih hrvatskih branitelja poginulih ovdje i diljem domovine za našu slobodu i samostalnost. Sjećamo ih se sa zahvalnošću kao i onih preminulih i nestalih jer su ugradili svoje živote u temelje naše slobode. Što bi danas od nas bilo i gdje bismo završili da nije bilo njih i mnoštva njima sličnih. Kao kršćanski vjernici prosvjetljeni vjerom svjesni smo da svaka žrtva u dimenziji Isusova križa ima svoj smisao i da se ništa od toga ne može izgubiti. Ovdje smo danas da govorimo istinu, da ovo spomen obilježje svjedoči o istini i ljubavi naših branitelja, ove 24-ice koji su položili život za Hrvatsku.“

Spomenik su otkrili ministar hrvatskih branitelja i potpredsjednik Vlade RH Tomo Medved i majka poginulog malodobnog branitelja Katica Sabljak. Svečanosti otkrivanja i blagoslova spomenika nazočili su i karlovačka županica Martina Fudek Hajdin, načelnik PU Karlovačke Darko Bratić, Josipdola Dragan Rudančić, načelnici susjednih općina Ivica Sopek iz Tounja, Pero Damjanović iz Plaškog i Marko Bičanić iz Saborskog kao i predstavnici brojnih udruga proisteklih iz Domovinskog rata.

Potom je biskup u župnoj crkvi sv. Josipa u Josipdolu predvodio svetu misu za poginule hrvatske branitelje. Suslavili su župnik Josi-

pdola i ogulinski dekan vlč. Željko Blagus i sužupnik na Udbini pop Ante Luketić.

Biskup je u propovijedi istaknuo: "Događaj iz naše bliske povijesti okupio nas je danas u Josipdol za molitvu za poginule hrvatske branitelje. Danas 22. srpnja na blagdan sv. Marije Magdalene, koja je prva vjesnica Isusova uskrsnuća, s ponosom se sjećamo junačke obrane tadašnjeg područja općine Ogulin i cijelog ovog kraja od srbijanskih postrojbi koje su naumile porobiti, pobiti, raseliti i pokoriti hrvatske krajeve i zemlje. Cilj napada neprijateljskih snaga je bio izbiti na cestu Karlovac-Josipdol-Split čime bi se presjekla jedina vitalna komunikacija koja spaja hrvatski sjever i jug."

"Zajedničkom odlukom svih braniteljskih udruga taj je datum izabran za Dan hrvatskih branitelja ogulinskog kraja na koji se s poštovanjem sjećamo Ivice Cindrića poginuo na današnji dan pred 30 godina, kao što se s ponosom sjećamo i 24 poginula hrvatska branitelja sa spomenika kojeg smo netom blagoslovili. Kako je lijepo da sve braniteljske udruge zajednički djeluju i surađuju. Samo sloga u ljubavi i poštovanju izgrađuje, nesloga vodi mržnji, truje međuljudske odnose i razgrađuje sve dobro i pozitivno. Stojimo u vjeri pred tajnom zla koje uvijek iznova pokušava na ovim našim prostorima progovarati mržnjom i nasiljem, nažalost, ne bez uspjeha. Stojimo pred poviješću, svjesni stvarnosti u kojoj živimo ne da bismo mrzili ili se osvećivali za počinjena zla, stojimo pred našom poviješću radi naše budućnosti", nagnasio je biskup.

Msgr. Bogdan je zatim govorio o sv. Mariji Magdaleni koja je izašla iz zla uz Božju pomoć i u tome je prepoznala snagu.

30. GODIŠNICA POGIBIJE 13 HRVATSKIH REDARSTVENIKA U STRUGI BANSKOJ

Foto: MUP RH

U ponedjeljak 26. srpnja, u Strugi Banskoj, u Općini Dvor obilježena je 30. godišnjica pogibije trinaestorice hrvatskih redarstvenika koji su hrabro branili Pounje od srpskog agresora.

Program obilježavanja započeo je u jutarnjim satima okupljanjem ispred kapelice sv. Ane kod spomen obilježja pогinulim braniteljima i civilima iz Drugog svjetskog rata i Domovinskog rata. Na komemoraciji su, uz obitelji pогinulih policajaca, sudjelovali i potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar unutarnjih poslova Davor Božinović, potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved, izaslanik ministra obrane i državni tajnik Branko Hrg, glavni ravnatelj Hrvatske

policije Nikola Milina sa svojim suradnicima – čelnicima i policijcima ustrojstvenih jedinica Ravnateljstva policije, policijskih uprava i policijskih postaja, predstavnicima specijalne policije i Antiterorističke jedinice Lučko, na čelu sa zapovjednicima Alenom Klabotom i Matom Bilobrkom, župan Sisačko-moslavačke županije Ivan Celjak, udruge proizašle iz Domovinskog rata, predstavnici nadležnih državnih tijela i tijela lokalne i područne samouprave, predstavnici ustanova, institucija, udruga i organizacija. Pjevala je policijska klapa „Sv. Mihovil“

Zajedničkim mimohodom svi nazočni uputili su se prema spomen obilježju pогinulim hrvatskim redarstvenicima, gdje su položeni vijenci i zapaljene svjeće.

Ispred kapelice sv. Ane sa spomen-obilježjem piginulim braniteljima održan je potom prigodan komemorativni program. Izvedena je Himna Republike Hrvatske, pročitana Povjesnica i imena piginulih redarstvenika.

Nakon obraćanja potporedsjednika Vlade i ministra unutarnjih poslova Davora Božinovića, vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan izmolio je molitvu za sve piginule hrvatske branitelje. Uz biskupa bio je policijski kapelan don Ivo Borić.

Nakon završetka svečanosti, uzvanici su se spustili prema rijeci Uni gdje su dočekali sudionike tradicionalnog spusta čamaca rijekom Unom „Heroji hrvatskog Pounja“ u čast piginulih i jednog nestaloh hrvatskog redarstvenika. Mladi sudionici spusta s ponosom su na svojim majicama nosili imena stradalih redarstvenika Mile Blaževića - Čađe, Željka Filipovića, Mile Pušića, Davora Vukasa, Branka Vuka, Ivica Perića, Žarka Gundića, Mladena Halapa, Zorana Šaronje, Gorana Fadljevića, Marijana Parlova, Drage Matijevića i Šefika Pezerovića.

VII. POKRAJINSKO HODOČAŠĆE HRVATSKE VOJSKE, POLICIJE I BRANITELJA GOSPI SINJSKOJ

Pokrajinsko hodočašće Hrvatske vojske, policije i branitelja Čudotvornoj Gospi Sinjskoj održano je sedmi puta u petak 30. srpnja 2021., u organizaciji Vojnog ordinarijata i u suradnji s Ministarstvom obrane, Ministarstvom unutarnjih poslova i Ministarstvom hrvatskih branitelja. Hodočašće je u sinjskom Svetištu okupilo hrvatske vojnike, policajce i branitelje kako bi Bogu i nebeskoj Majci Mariji u svetoj misi iskazali svoju zahvalnost za sva primljena dobročinstva, moleći za njihovu zaštitu i pomoć u svakodnevnom životu.

Zapovjednik ovogodišnjeg hodočašća bio je načelnik ureda zapovjednika Hrvatske ratne mornarice brigadir Darko Podrug koji je upalio zavjetnu svijeću hodočašća.

Uz pridržavanje svih epidemioloških mjera propisanih od strane nadležnih institucija, na hodočašću su sudjelovali: izaslanik ministra hrvatskih branitelja državni tajnik u MHB Špiro Janović, izaslanik Ministarstva unutarnjih poslova Ivica Franić, obnašatelj dužnosti načelnika PU splitsko-dalmatinske Slobodan Marendić, načelnik PU šibensko-kninske Ivica Kostanić, načelnik PU dubrovačko-neretvanske Ivan Pavličević, izaslanik PU za-

darske i načelnik Pomorske i aerodromske policije u PU zadarskoj Petar Strmota, građonačelnik Grada Sinja Miro Bulj, pripadnici Hrvatske vojske iz Sinja, Knina, Splita, Zadra i Benkovca, policijski službenici iz PU splitsko-dalmatinske, PU dubrovačko-neretvanske, PU šibensko-kninske i PU zadarske, pripadnici Hrvatske vatrogasne zajednice, povjesne postrojbe Krapinski Ilirci, Društvo Poljičana Sveti Jure Priko, Varaždinska građanska garda.

Ovogodišnje hodočašće započelo je okupljanjem hodočasnika ispred franjevačkog samostana u Sinju. Već u 8.30 ujutro pa sve do konca svete mise bilo je moguće pristupiti sakramentu pomirenja u isповједnom prostoru. U 10.30 sati počela je koncelebrirana sv. Misa koju je predslavio vojni biskup u Republici Hrvatskoj msgr. Jure Bogdan, u zajedništvu s generalnim vikarom Vojnog ordinarijata don Markom Medom, biskupskim vikarom za pastoral MORH-a i OS RH don Slavkom Rajičem, biskupskim vikarom za pastoral MUP-a i Redarstvenih službi fra Franom Musićem, gvardijanom sinjskog Svetišta fra Antonom Čovom, vojnim i policijskim kapelanima iz Splita, Zadra, Šibenika,

Sinj, 30. srpnja 2021.

Foto: P. Malbaša

Brigadir Darko Podrug je zapalio zavjetnu svijeću

Foto: P. Malbaša

Knina i Dubrovnika, i fratrima iz sinjskog samostana. Misno slavlje su pjevanjem animirali klapa HRM „Sveti Juraj“ i policijska klapa „Sveti Mihovil“.

Vojni biskup se u svojoj homiliji osvrnuo na današnje Evanđelje koje govori o Isusovu boravku u Nazaretu, među svojima. Isusovi sumještani su zapanjeni njegovim naukom, no ipak se sablažnjavahu o njega jer su ga prepoznavali samo kao „drvodjeljina sina“ i kao sina Marije, a ne kao Sina Božjega. Ne uspijevaju se odmaknuti dalje od toga svog ljudskog pogleda na Isusa. „Poruka svima nama je snažna i jednoznačna: Nije dovoljno, zapravo, posve je nedovoljno Isusa Krista, njegov nauk i njegovo djelovanje promatrati samo ljudskim očima i promatrati ga samo u njegovoj ljudskoj dimenziji. Treba svakako ići korak dalje i u Isusovoj osobi otkriti ono što izmiče našem običnom ljudskom pogledu koji je uvijek i nedostatan i nedorečen - a to je njegovo Božanstvo. Isus iz Nazareta je pravi Bog i pravi čovjek... A do toga nas dovodi samo pogled vjere! To može otkriti i prepoznati samo vjera! I baš je taj pogled – pogled vjere - nedostajao Isusovim sumještanima. Nazarećani su ostali ograničeni na ljudsku dimenziju, nisu ušli u dimenziju vjere. A bez toga pogleda i te dimenzije ne može se Isusa shvatiti ispravno, cjelovito, potpuno.“, rekao je msgr. Bogdan.

Biskup je naglasio da je „taj stav prisutan i danas, u našoj suvremenosti. Mnogi u Isusu rado i bez problema prepoznaju samo čovjeka Isusa iz Nazareta, dobrog, doduše, ali ipak samo čovjeka koji nam je poznat po svojem podrijetlu, svojemu naučavanju, svojem humanom djelovanju, mudrosti... No, prepoznati ga kao Boga, prepoznati ga kao Božju Riječ koja je Tijelom postala, prepoznati ga kao jedinorođenca Očeva ‘puna milosti i istine’ (Iv 1, 14) – upravo to se hoće, to je izazov i to je zahtjev koji nadilazi ljudsku percepciju, ljudska shvaćanja, ljudsku logiku i prosudbe... Nazarećanima se dogodilo

ono što se, nažalost, događa i mnogim našim suvremenicima, a može se lako dogoditi i svakomu od nas, a to je: da Isusovu osobu i poruku odbacimo kao ono što se nas osobno ne tiče, kao ono što smo smjestili u svoje vlastite sheme, što nas možda „zapanjuje“, ali zapravo nimalo ne utječe na naš život, na naše stavove, što nas nimalo ne mijenja i što – u konačnici – odbacujemo na temelju svojih ljudskih razloga i uvjerenja... ne htijući se zapravo uzdignuti u ono što nas izvodi iz nas samih i uvodi u ono nadljudsko, nadnaravno, ono šire i više, daleko šire i više - ukratko: u ono Božje!“

Biskup je sve potaknuo da izađemo iz samih sebe i damo „šansu Bogu da uđe u naš život“. Bog nam progovara u našoj svakodnevniči, On poziva čovjeka i pomaže mu da ga traži. On je u Isusu Kristu postao opipljiv, dohvataljiv i blizak. Nakon svog uzašašća Krist nam je ostavio sakramente kao vidljive znakove njegove nevidljive milosti. Krsit nam ostaje trajno blizak po svojim sakrametnim, te stoga biskup posebno potiče da „budemo ljudi čestih primanja sakramenata: napose sv. euharistije te sakramenta pomirenja.“

Biskup Bogdan na kraju je naveo primjer sv. Charlesa de Foucauld (1858.-1916.) koji je susreo Boga upravo po tom jednom opipljivom znaku Božje milosti, a to je sveta isповijed. Biskup je ispričao kako je mladi Charles „žedan istine i znanja, uzburkane nutrine, razmaženja, slobodnijih ideja i nazora“, doživio obraćenje u pariškoj crkvi sv. Augustina. Lokalni župnik nagovorio ga je da pristupi sakramentu pomirenja, i Charles je u tim trenucima doživio da Bog uistinu postoji. Izrekao je predivno svjedočanstvo o svome obraćenju: „Čim sam povjerovao da Bog postoji, shvatio sam da ne mogu ništa drugo činiti nego živjeti samo za Njega: moje duhovno zvanje je rođeno istoga časa kad se rodila i moja vjera. Bog je tako velik. Tolika je razlika između Boga i svega onoga što nije On.“

Foto: P. Malbaš

Prije Završnog blagoslova svim nazočnim hodočasnicima na čelu s Vojnim biskupom msgr. Jurom Bogdanom, obratio se gvardijan sinjskog Svetišta fra Ante Čovo zahvalivši im na njihovom sudjelovanju na ovom hodoča-

šću. Nakon biskupova završnog blagoslova hodočasnici su otpjevali hrvatsku himnu „Lijepa naša Domovino“ te su zatim ostali u zajedničkom druženju na samostanskom dvorištu.

**PROSLAVA DANA POBJEDE I DOMOVINSKE ZAHVALNOSTI,
DANA HRVATSKIH BRANITELJA,
26. OBLJETNICE VOJNO-REDARSTVENE OPERACIJE „OLUJA“
I
SVETKOVINA NEBESKE ZAŠTITNICE
VOJNOG ORDINARIJATA**

Kninska tvrđava, 5. kolovoza 2021.

Foto: MORH/T. Brandt i VO

U četvrtak, 5. kolovoza 2021., u Kninu se održala središnja proslava Dana pobjede i domovinske zahvalnosti, Dana hrvatskih branitelja i 26. obljetnice vojno-redarstvene operacije „Oluja“. Vojni ordinarijat u sklopu Kninske proslave također je proslavio i svetkovinu svoje nebeske zaštitnice Gospe Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta.

Svečanom obilježavanju u Kninu nazočili su predsjednik Republike Hrvatske i vrhovni zapovjednik Oružanih snaga RH Zoran Milanović, predsjednik Hrvatskog sabora

Gordan Jandroković, predsjednik Vlade RH Andrej Plenković, potpredsjednik Vlade i ministar unutarnjih poslova Davor Božinović, potpredsjednik Vlade i ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved, ministar obrane Mario Banožić i ostali ministri u Vladi RH, načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga RH admiral Robert Hranj sa suradnicima, glavni ravnatelj policije Nikola Milina sa suradnicima, vojni izaslanici savezničkih i partnerskih zemalja, predstavnici lokalnih i civilnih vlasti, pripadnici Hrvatske vojske te sudionici operacije Oluja.

Ovogodišnji program proslave Oluje započeo je u ranim jutarnjim satima budnicom ulicama grada Knina u izvedbi Orkestra Oružanih snaga RH. U 9 sati, kod spomenika hrvatske pobjede "Oluja 95" vojni biskup msgr. Jure Bogdan predvodio je molitvu za poginule hrvatske branitelje: „Bože vječni, gospodaru života i smrti, zahvaljujemo Ti na darovanoj slobodi i miru po našim braniteljima koji su svoje živote položili za vječne ideale. Zavrijedili su da ih se spominjemo u zahvalnosti i čuvamo od zaborava. Daj da i nama bude sveto ono za što su dali svoje živote. Zazivamo Tvoje beskrajno milosrđe za sve poginule, nestale i preminule hrvatske branitelje u obrani i oslobođanju drage nam Domovine. Molimo Te, primi njihove živote kao ugodan prinos i zalog boljega i pravednijega svijeta. U svojemu smilovanju izbriši na njima svaku krivicu jer su željeli vršiti Tvoju volju i ostati Tebi vjerni. Uskrisi ih na vječni život i neka se zauvijek pred Tobom raduju gledajući Tvoje milosno lice.“

Nakon molitve najviši državni dužnosnici, obitelji poginulih, umrlih i nestalih branitelja, HRVI i predstavnici udruga iz Domovinskog rata položili su vijence kod spomenika.

Svečanost je nastavljena na stadionu NK „Dinara“ i Kninskoj tvrđavi. Državni i vojni uzvanici, hrvatski branitelji, drugi uzvanici i svi okupljeni, na stadionu NK „Dinara“ pratili su putem video zida svečanost koja se odvijala na najvišem platou na Kninskoj tvrđavi. U 9:43 zvonjavom crkvenih zvona simbolično je najavljen trenutak ulaska pripadnika Hrvatske vojske u Knin tijekom operacije, nakon čega je na Kninskoj tvrđavi podignuta hrvatska zastava uz pjevanje hrvatske himne. Prilikom čitanja povjesnice VRO „Oluja“ ispaljeno je 26 počasnih plotuna u znak 26. obljetnice operacije, pročitana su imena poginulih i nestalih branitelja VRO „Oluja“. Potom su uslijedila prigodna obraćanja.

Nakon programa na stadionu NK „Dinara“, uzvanici su se uputili prema crkvi Gospe Ve-

likog Hrvatskog Krsnog Zavjeta gdje je slavljena sveta misa za Domovinu s početkom u 11:45 sati. Središnje euharistijsko slavlje predvodio je vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan, dok su u koncelebraciji bili šibenski biskup msgr. Tomislav Rogić, umirovljeni šibenski biskup msgr. Ante Ivas, provincijalni ministar Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Marko Mrše, generalni vikar Vojnog ordinarijata don Marko Medo, biskupski vikar za pastoral MORH-a i OS RH don Slavko Rajić, biskupski vikar za pastoral MUP-a i Redarstvenih službi fra Frano Mušić, gvardijan i župnik u Kninu fra Josip Gotovac, te još dvadesetak vojnih i policijskih kapelana i ostalih svećenika. Na početku euharistije riječi pozdrava i dobrodošlice uputio je biskup Rogić.

U propovijedi se biskup Bogdan osvrnuo na riječi hrvatske himne: „Himna je to koja veliča 'Lijepu našu domovinu', njezin prostor i vrijeme: prošlost, sadašnjost i budućnost junačke zemlje i slavne djedovine smještene ovdje, na susretištu svjetova i kultura, u srcu europskog kontinenta. Stihovi naše himne upućeni su čovjeku koji je stanovnik, žitelj ove lijepе i bogate zemlje! Konkretnome čovjeku koji je Stvoritelju toliko važan da u povijesti spasenja predstavlja krunu Božjega stvaranja; isti je čovjek pozvan biti stvaratelj svijeta i života, suradnik Božji u izgradnji Kraljevstva nebeskog.“

Istaknuvši kako naša himna ističe prirodnu ljepotu naše zemlje, biskup je rekao kako je „nevjerljivo koliko čovjek može naučiti promatrajući njenu divnu prirodu.“ „Koliko je samo upornosti i volje u tom biljnom svijetu koji želi rasti i živjeti te dati život prirodnom biotopu naše lijepе domovine? Kako li je blagotvorno učiti od Božjeg stvorenja – prirode koja sama svjedoči čovjeku o tome koliko bi prostor bio pust bez života, osobito bez čovjeka, bez ljudi! U središtu svih naših slavlja, danas i ovih dana je proslava života, toga prvog, nezasluženog i važnog Božjeg dara.“, rekao je biskup.

Crkva Gospe Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta u Kninu, 5. kolovoza 2021.

Foto: MORH/T. Brandt i VO

Biskup je naglasio da za taj dar domovine i života moramo biti zahvalni najprije Bogu u svakoj svetoj misi, ali moramo također biti zahvalni Blaženoj Djevici Mariji koja je „snaga i utjeha brojnim obiteljima, majkama, ženama i očevima; koliko li je ona značila u hrvatskoj povijesti, a i danas jednako znači.“

„Zahvalni smo ovdje danas i svojim roditeljima, bakama i djedovima, našim precima koji se nisu bojali od stoljeća sedmog u ‘zgodnim i nezgodnim vremenima’, život darivati, život nastavlјati, život braniti i vlastitim životom, čuvajući Bogom danu baštinu.“, kazao je biskup i nastavio naglasivši da smo u današnjoj proslavi osobito zahvalni „našim braniteljima koji su izložili svoj život da bismo mi danas mogli slobodno živjeti u ‘lijepoj našoj domovini’“. Bez njihove žrtve i spremnosti da obrane integritet domovine i život njezinih žitelja, danas nas ovdje ne bi bilo.“

„Nisu branitelji učinili veliku žrtvu samo za povijesne granice i prostor naše domovine,

ljepotu njezine prirode, nego i za plač novo-rođenog djeteta, veselje i radost naše djece u školskim dvorištima, za ljubav mladića i djevojke koji daju svoju privolu pred Božjim olтарom. Dali su hrvatski branitelji svoje živote kako bi današnja obitelj mogla živjeti i život darivati.“

„Kako draga braća i sestre zahvaliti na braniteljskoj žrtvi koja nas sve obvezuje u sadašnjosti i budućnosti?“, pitao je biskup. Prema braniteljima imamo obvezu i dužnost biti otvoren prema životu i braniti ga. „Kako je važno shvatiti ovaj kršćanski zadatok, obvezu koju imamo prema našim poginulim braniteljima, a na osobnoj razini najveću sreću našega zemaljskog hoda: da budemo otvoreni prema životu... Život - svetinja ljudskog postojanja u našim se prilikama brani otvorenosću prema Božjem daru od začeća pa do prirodnog odlaska u Božji zagrljaj!“, zaključio je biskup.

Crkva Gospe Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta u Kninu, sudionici misnog slavlja Foto: MORH/T. Brandt i VO

„Kako je lijepo vidjeti mlade obitelji koje zajedno s djecom dolaze na Svetu Misu - to je budućnost Crkve, naroda, društva i svijeta. Ta njihova otvorenost prema životu daje smisao roditeljima unutar braka, a društvu i Crkvi smisao postojanja i poslanja. To je 'lijepa naša domovina'! Otac, majka i djeca! Kada mladi ljudi unatoč brojnim poteškoćama, pa i nepravdama, uspiju nadvladati vlastitu sebičnost i predaju se Božjoj providnosti, radeći i trudeći se odgajati svoju djecu prema evanđeoskim vrijednostima, ispunja se žrtva naših branitelja i živi se u punini kršćanski poziv.“

Biskup je u zavšetku propovijedi istaknuo kako „zadnji stih naše himne Lijepa naša domovino završava riječima: ‘Dok mu živo srce bije’, a otkriva i najvažniju poruku naše himne da ljepotu naše domovine stvara jedino živo srce Hrvata. Živo srce u djetetu koje čeka svoje rođenje, živo srce naše djece, mlađeži i ljudi srednje dobi, koje slobodno živi i radi u svojoj domovini. Živo srce koje kuca

u našim starijima okruženo svojim najbližima koji u duhu zahvalnosti uzvraćaju svojim roditeljima, djedovima i bakama na daru života, odgoju i vrijednostima koje su im prenijeli. Da bi naša domovina 'vazda sretna bila' potrebno je da živo srce kuca u našoj sadašnjosti! (...) Naše je poticati, podržavati, stvarati uvjete poštenim životom i čistim do-moljubljem i pomagati kako bi hrvatsko srce kucalo u budućnosti, a onda se ne bojimo da će dragi Bog, koji nas je vodio i kroz veće pustinje naše povijesti, svojim blagoslovom pratiti lijepu našu domovinu, naše obitelji i našu djecu.“

U ime Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja i franjevačkog samostana sv. Ante u Kninu čestitku za Dan pobjede i domovinske zahvalnosti, Dan hrvatskih branitelja i obljetnicu „Oluje“ na kraju mise izrekao je provincijal fra Marko Mrše.

Pjevala je klapa Hrvatske ratne mornarice „Sveti Juraj“ i policijska klapa „Sveti Mihovil“.

MOLITVA KOD SPOMENIKA

BISKUP: U ime Oca i Sina i Duha Svetoga.

SVI: Amen.

BISKUP: Gospodin s vama!

SVI: I s duhom tvojim!

S osjećajima dubokoga poštovanja, zahvalnosti i ljubavi okupljeni smo na obilježavanju 26. obljetnice oslobođilačke vojno-redarstvene akcije «Oluja» koja je simbol hrvatske pobjede u obrambenome Domovinskom ratu, dovršetak višegodišnjih napora i zaglavni kamen trajnoga mira i slobode. Ponos i radost koje današnjim danom na ovome mjestu očituјemo nije znak trijumfalizma ni uznositosti, nego izraz ljubavi i vjernosti prema dragoj nam domovini Hrvatskoj.

Njezina nas iznimna ljepota, za koju se stoljećima i naraštajima proljevahu suze i krv, podsjeća na veličinu Božjega dara i promisla. Lijepa Naša, junačka zemlja, mila i jedina, sveta i patnička obranjena je i čuvana najdragocjenijim, živim štitom. Kako li samo snažno odjekuju riječi himne koju smo čuli; čisti je to izraz ljubavi, u ljepotama ravnica, planina, u šumu bistrih rijeka i prozirnosti plavoga mora. Jedinstvena ljepota koju svakodnevno grijе sunčev sjaj, resi bura u granama hrastova poziva na ljubav prema domu i rodu do posljednjega daha i otkucaja srca. Sveta žrtva onih koji su svoje živote nesebično i odlučno ugradili u temelje Hrvatske suverenosti obvezuje nas na neizmjernu zahvalnost.

Dan je ovo domovinske zahvalnosti za slobodu po neprocjenjivoj žrtvi najhrabrijih i najodanijih, naših dragih branitelja. Spomen na njih trajno nas obvezuje i ne smije izblijedjeti u mijenama vremena i pred sve jačom nавalom agresivnoga relativizma.

Kao iz jednoga srca, smjerno i zahvalno neka se uzdignu naše molitve dobromu i milosrdnomu Bogu za sve što nam je milo i sveto, za mir i slobodu, svekoliki napredak i blagostanje, a osobito za pokoj svim poginulim, nestalim i preminulim hrvatskim braniteljima

koji su položili svoje živote u obrani drage nam Domovine.

Pomolimo se:

Bože dobrote i sve utjehe, ulij nam u srce zahvalnost za izdašna dobra koja si nam u svojoj naklonosti udijelio. Ulj nam u srce ljubav prema Domovini da se zauzimamo za pravedan i dostojanstven život sviju, kojim se dokida svaka podijeljenost i nejednakost a učvršćuje sloga i jednakost.

Bože, začetniče i izvore mira, daruj mir našemu vremenu, da složni ustrajemo u dobru i da te trajno slavimo i veličamo. Uzdamo se u Tvoju zaštitu i pomoć. Usliši nas u potreba ma, da svi u našoj Domovini nađu prikladan i pošten posao te se tako unaprijede uvjeti života i da nas povezuje pravo zajedništvo.

Blagoslovi naš narod da nam zemlja donosi obilat rod, da se njime zahvalno služimo na Tvoju slavu. Čuvaj nas od svih nevolja i nepogoda, opasnosti, pošasti i bolesti. Vrati nam nadu i obnovi snagu za svakodnevni rad i zauzimanje za zajedničko dobro u izgradnji ovoga svijeta, kao početak boljih i sretnijih dana. Budi nam blizu da osjetimo olakšanje i mir, učvrsti vjeru da se bez ikakvih zdravjanja povjerimo Tvojoj očinskoj providnosti i vodstvu.

Bože vječni, gospodaru života i smrti, zahvaljujemo Ti na darovanoj slobodi i miru po našim braniteljima koji su svoje živote položili za vječne ideale. Zavrijedili su da ih se spominjemo u zahvalnosti i čuvamo od zaborava. Daj da i nama bude sveto ono za što su dali svoje živote.

Zazivamo Tvoje beskrajno milosrđe za sve poginule, nestale i preminule hrvatske branitelje u obrani i oslobođanju drage nam Domovine. Molimo Te, primi njihove živote kao ugodan prinos i zalog boljega i pravednijega svijeta. U svojem smilovanju izbriši na njima svaku krivicu jer su željeli vršiti Tvoju volju i ostati Tebi vjerni. Uskrisi ih na vječni

život i neka se zauvijek pred Tobom raduju gledajući Tvoje milosno lice. Po Kristu Gospodinu našemu. Amen.

BISKUP: Pokoj vječni daruj im, Gospodine!

SVI: I svjetlost vječna svjetlila njima!

BISKUP: Počivali u miru!

SVI: Amen!

BISKUP: Duše njihove i duše svih vjernih pokojnih, po milosrđu Božjem, počivali u miru!

Blagoslovio vas svemogući Bog, Otac i Sin i Duh Sveti!

Blagoslivljajmo Gospodina!

6. HRVCON U POLJSKOJ OBILJEŽIO 26. OBLJETNICU DANA POBJEDE I DOMOVINSKE ZAHVALNOSTI

Vojarna „Bemowo Piskie“ u Poljskoj, vlc. Josip Kešinović predvodi misno slavlje

Foto: MORH/ HRVCON

Pripadnici 8. hrvatskog kontingenta (HRVCON), koji se u sklopu NATO aktivnosti jačane prednje prisutnosti nalaze u Republici Poljskoj, postrojavanjem u vojarni „Bemowo Piskie“ obilježili su u četvrtak 5. kolovoza Dan pobjede i domovinske zahvalnosti i Dan hrvatskih branitelja te 26. obljetnicu vojno-redarstvene operacije „Oluja“.

Zapovjednik kontingenta satnik Dario Bilješković prigodnim je riječim podsjetio pripadnike na događanja 1995. godine, istaknuo značaj operacije za okončanje Domovinskog rata te izrazio zahvalu svim sudionicima, napose poginulim i nestalim pripadnicima Hrvatske vojske za nesobičnu žrtvu koju su podnijeli u oslobođanju Domovine.

Nakon svečanog postrojavanja pripadnici kontingenta sudjelovali su na Svetoj misi posvećenoj žrtvi za našu Domovinu koju je predvodio vojni kapelan don Josip Kešinović rekavši: "Želim vam svima čestitati ovaj veliki dan za našu Domovinu - kojim slavimo pobjedu, ujedno je to i dan zahvalnosti i hrvatskih branitelja. Ovo je jedan od najvažnijih dana za svakog građanina Hrvatske, za svakoga tko voli svoju Domovinu i tko poštuje sve ono što su naši branitelji činili dok smo stvarali Hrvatsku. Naša je danas uistinu velika dužnost reći hvala i Bogu i ljudima koji su se borili za slobodu Hrvatske. On neka nam blagoslovi Domovinu, za koju mu danas ovom svetom Misom zahvaljujemo! Sigurno, danas 26 godina poslije oslobođenja, postoji u mnogim dušama razočaranje nad ljudima i stanjem u našoj Domovini. Ali mi vjernici ne smijemo odustati od pravedne borbe, ne smijemo se umoriti da ne nastavimo istu tu borbu koju

su vodili naši branitelji, dakako na drugčiji način, za slobodu naše Domovine, za njezin napredak i budućnost, za šansu mladima i za život bez laži i bezakonja, krađa, korupcije, pokvarenosti i nasilja, bez nepravdi i svakog zla koje i dalje vreba, ali koje se mora i može pobijediti - jer pobjeda je Božja! Samo Bog na kraju pobjeđuje, stoga je mudro biti u njegovu taboru, njega uzeti za saveznika, jer to znači - biti siguran u konačnu pobjedu. Neka Blažene Djevice Marija, koju danas častimo kao Gospu Snježnu, izmoli za sve nas bjelinu i čistoću duše, poput snijega, da samo Bogu vjerujemo, njemu jedinome služimo i s njim se ustrajno za dobro borimo".

Nakon svečanosti priređena je prezentacija o VRO „Oluja“ kako bi se partneri i saveznici u Borbenoj grupi Poljska upoznali s poviješću Republike Hrvatske i Oružanih snaga. Među pripadnicima 8. HRVCON-a nalazi se i sedam sudionika „Oluje“.

MISNO SLAVLJE POVODOM 30. OBLJETNICE USTROJAVANJA PUKOVNIJE VOJNE POLICIJE

Na blagdan sv. Bartola apostola, 24. kolovoza 2021., svetim misnim slavlјem u vojarni 1. gardijske brigade „Tigrovi“ proslavljen je Dan roda vojne policije, Dan pukovnije vojne policije i 30. obljetnica ustrojavanja vojne policije. Misno slavlje predvodio je don Slavko Rajić, biskupski vikar za pastoral MORH-a. Uz pripadnike pukovnije vojne policije, svečoj misi nazočio je i zapovjednik PVP OS RH brigadir Tomislav Kasumović.

Na početku svete mise don Slavko je istaknuo da kao vjernici vjerujemo da je sve što postoji i sve što se događa u našim životima dar Boga stvoritelja i svedržitelja, stoga je

prije svega potrebno zahvaliti Bogu koji kroz ovih trideset godina prati i svojom providnošću pomaže rad vojne policije.

U propovijedi se osvrnuo na život svetoga Bartola koji je bio jedan od dvanaest Isusovih izabranika koji će postati temeljem Crkve, stup nebeskog Jeruzalema. Naglasio je da kao što je sv. Bartol, zaljubivši se u Isusa Krista, hrabro i s ljubavlju propovijedao i pod cijenu vlastitog života, tako i vojnik i vojni policajac treba hrabro i s ljubavlju živjeti svoj policijski život te štititi i čuvati one koji su mu povjereni i nezaštićeni, i pod cijenu vlastitog života.

22. POKRAJINSKO HODOČAŠĆE POLICIJE I VOJSKE U LUDBREG

Svetište Predragocjene Krvi Kristove u Ludbregu

Foto: Ured za pastoral u medijima Varaždinske biskupije

U petak, 3. rujna 2021., održano je 22. pokrajinsko hodočašće policije i vojske u svetište Predragocjene Krvi Kristove u Ludbregu. Hodočašće je predvodio vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan, a u koncelebraciji su sudjelovali rektor svetišta i župnik msgr. Josip Đurkan, vojni kapelan i policijski kapelan i dekan vlač. Ivica Horvat koji je i organizator hodočašća za vojsku i policiju te drugi svećenici.

Na hodočašću su sudjelovali djelatnici policijskih uprava sa sjevera hrvatske: PU varazdinske, PU međimurske, PU krapinsko-zagorske, PU bjelovarsko-bilogorske, PU koprivničko-križevačke i PU zagrebačke. Njima su se i ove godine pridružili vojnici iz vojarne 7. gardijske brigade Puma. Na hodočašću su bili i djelatnici Samostalne službe

MUP-a za suradnju s Vojnim ordinarijatom i pomoćnici policijskih kapelana. Hodočašći su se pridružili i hodočasnici iz Rasinje i Viniče.

Euharistijsko slavlje msgr. Bogdan predvodio je u zavjetnoj kapeli na otvorenom. Na početku homilije podsjetio je kako se ovogodišnje hodočašće Hrvatske vojske i policije Predragocjenoj Krvi Kristovoj u Ludbregu odvija neposredno prije 52. međunarodnog euharistijskog kongresa u Mađarskoj te dodao kako „euharistijski kongresi, kao i ovo naše hodočašće, u svome središtu imaju presvetu euharistiju. Povlaštena su prigoda za produbljenje i učvršćenje naše vjere, u Isusovu prisutnost u euharistiji“.

Naviješteni izvještaj iz evanđelja govorio je o Isusovoj posljednjoj večeri. Biskup Bogdan je poručio da su svi koji uz ovu objavljenu istinuvjere prianjaju, pozvan biti u dubokom jedinstvu i povezanosti s Kristovim Tijelom i Krvlju. Dodao je kako sve na to izričito poziva sam Gospodin: „Uzmite i jedite, ovo je tijelo moje; uzmite i pijte, ovo je krv moja“.

Nadalje Gospodin nam upućuje usrdan poziv da ga primamo u sakramantu Euharistije: „Zaista, zaista, kažem vam: ako ne jedete tijela Sina Čovječjeg i ne pijete krvi njegove, nemate života u sebi“ (Iv 6,53).

„Sve je to, draga braćo i sestre, za nas velika utjeha. Na ovom životnom putovanju, koje obiluje mnogim izazovima imamo suputnika. Nismo sami! Dapače, na ovom životnom putovanju imamo ne samo suputnika nego i supatnika. Isus je s nama u našem životu, u našoj povijesti. ‘Andeoske eto hrane, putnici se njome hrane; to je kruh za odabранe, ne daje se svijetu zlom.’ Isus nas nije ostavio siročad. On je s nama, živ, prisutan, uskršli. Isus hodi s nama pojedinačno i sa svima nama zajedno. Ali, Isus s nama i supati. Isus s nama dijeli sve ono što čini i ispunjava naš život – sve, osim grijeha i grešnosti. On s nama dijeli naše uspjehe i naše neuspjehe, naša dobra i loša vremena, naše strahove i naše nade, naše patnje i naše radosti“, istaknuo je biskup Bogdan.

Poručio je i kako Gospodin Isus nije indiferentan na naša stanja, nego On zna da je ljudima teško te da pandemija koronavirusa

donosi i teške posljedice. I premda se ne zna što budućnost donosi, ono u što možemo biti sigurni jest da Isus ljude nikad ne ostavlja same. Potkrijepio je to msgr. Bogdan Isusovim riječima: „Evo ja sam s Vama u sve dane do svršetka svijeta“ (Mt, 28, 20) te poručio da je to razlog za veliku utjehu i nadu.

„Gospodin je s nama! On nas ne napušta! On nas nikada ne napušta. Na nama je da ostanemo s njime i u njemu. U njegovoj ljubavi.

A to znači: da živimo uvjerljivim kršćanskim životom. Da budemo ljudi čestih primanja sakramenata, napose Kristova Tijela i Krvi – presvete euharistije. Samo tako možemo ostati u njemu i On u nama. I samo tako možemo svladati sve izazove i sva iskušenja kojima smo izloženi. Neka nam u tom pomognе moćni zagovor Blažene Djevice Marije, Pomoćnice Kršćana. Ona je uvijek bila potpuno sjedinjena s Isusom. Ona će nam pomoći da ostanemo u Kristu, u njegovoj ljubavi, da bismo u svijetu svjedočili njega, Uskršloga Gospodina“, zaključio je msgr. Bogdan.

Vlč. Ivica Horvat, na kraju mise istaknuo je važnost ovog hodočašća za vojsku i policiju. „Naši vojnici i policajci su dio hrvatskoga narodnoga bića koji je pobožan i potreban duhovne pomoći. Zato ih uvijek potičem da, uz svoje tijelo koje izgrađuju, izgrađuju i duh, a ovdje u svetištu Predragocjene Krvi Kristove možemo naći duhovnu hranu i duhovni poticaj za naš svakidašnji život. Dakle, potičem ih na ovo hodočašće da dobiju snagu za život, a to je dobro i za naše obitelji i za Domovinu“, rekao je vlč. Horvat.

DAN POLICIJSKE KAPELANIJE „SVETI MARKO KRIŽEVČANIN“

Crkva sv. Nikole biskupa u Koprivnici

Foto: MUP RH

U ponedjeljak 6. rujna 2021. godine proslavljen je Dan policijske kapelanije „Sveti Marko Križevčanin“ u Koprivnici. Svetu misu je u crkvi sv. Nikole biskupa predslavio vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan. Koncelebitali su biskupski vikar za pastoral MUP-a fra Frane Musić, policijski kapelan iz PU koprivničko-križevačke vlč. Ozren Bizek, policijski kapelan iz PU bjelovarsko-bilogorske vlč. Damir Vrabec, policijski kapelan iz PU međimurske vlč. Vjekoslav Vidaček, te svećenici iz susjednih župa vlč. Dominik Vukalović, vlč. Leonard Markač, vlč. Ivica Puškadija i vlč. Tomislav Petrić.

Misnom slavlju prisustvovali su gradonačelnik grada Koprivnice i saborski zastupnik Mišel Jakšić, župan Koprivničko-križevačke županije Darko Koren sa suradnicima, saborski zastupnik Darko Sobota, načelnik PU koprivničko-križevačke Miroslav Puž sa suradnicima, djelatnici Policijske uprave, predstavnici braniteljskih udruga te drugi vjernici.

U homiliji je biskup Jure Bogdan istaknuo kako se rodni zavičaj svetoga Marka Križevčanina i danas prepoznaće po crkvama i tornjevima koje je izgradila vjera, te kako je u tom

ambijentu živio i odrastao i sveti Marko koji je bio čovjek s identitetom, kršćanin s identitetom, svećenik s identitetom. To je proces koji traje do posljednjeg dana života naglasio je biskup. Vlastoručni zapis, „Ja, Marko, Stjepan, Križevčanin, Hrvat...“ govori o njegovim korijenima i identitetu. Nadalje, sveti Marko je bio čovjek bistra uma, ali i čovjek koji je obilovao vrlinama. Govoreći o mučeničkoj smrti svetoga Marka i dvojice njego-

vih kolega svećenika, biskup Bogdan je podsjetio kako oni nisu bili opasni jer su imali neku moć, nego su bili opasni zbog „opasnih ideja“, zbog svojega katoličkog identiteta. To je i naš identitet kojega trebamo čuvati i po kojem trebamo živjeti, naglasio je biskup.

Misno slavlje je pjevanjem uveličala klapa HRM „Sveti Juraj“.

6. VOJNO HODOČAŠĆE PRIPADNIKA HRVATSKE KOPNENE VOJSKE NA UDBINU

Polaganje vijenca i paljenje svijeća za sve poginule i umrle branitelje kod križa u Memorijalnom parku kraj Crkve hrvatskih mučenika na Udbini

Foto: HKoV

U organizaciji Vojnog ordinarijata i Zapovjedništva Hrvatske kopnene vojske (HKoV) u četvrtak 9. rujna 2021. održano je 6. vojno hodočašće pripadnika HKoV na Udbinu. Zbog posebnih prilika uzrokovanih pandemijom COVID-19, hodočašće je ove godine održano s manjim brojem sudionika, uz

pridržavanje mjera socijalne distance. Ge-slo ovogodišnjeg vojnog hodočašća bilo je „Ubuduće, jačajte se u Gospodinu i u silnoj snazi njegovo!“ (Ef 6,10). Misno slavlje predvodio je vojni ordinarij u RH Jure Bogdan u koncelebraciji s generalnim vikarom Vojnog ordinarijata don Markom Medom, vojnim

kapelanom don Ivanom Blaževcom, vojnim kapelanim i svećenicima Vojne i Gospicko-senjske biskupije. Na hodočašću je sudjelovalo oko 100 pripadnika Hrvatske kopnene vojske predvođenih zamjenikom načelnika Glavnog stožera Oružanih snaga RH general-pukovnikom Sinišom Jurkovićem a uz svoje pripadnike, nazočili su zapovjednici postrojbi Hrvatske kopnene vojske.

Pjevanje je predvodila klapa Hrvatske ratne mornarice „Sv. Juraj”.

Vojnici su na Udbini, prije početka mise, imali priliku pristupiti sakramentu Pomirenja.

U 11.00 sati Vojni ordinarij služio je svetu misu na otvorenom, na platou ispred crkve hrvatskih mučenika.

Nakon misnog slavlja kod križa u Memorialnom parku kraj crkve bilo je polaganje vjenca i paljenje svijeća za sve poginule i umrle branitelje.

DUHOVNE VJEŽBE SVEĆENIKA VOJNOG ORDINARIJATA

Marija Bistrica, 14. 09. – 17. 09. 2021.

Od utorka 14. rujna 2021. pa do petka 17. rujna 2021. vojni i policijski kapelani u zajedništvu sa svojim biskupom mons. Jurom Bogdanom, generalnim vikarom don Markom Medom, vikarom za pastoral MORH-a don Slavkom Rajičem i vikarom za pastoral MUP-a fra Franom Musićem obavili su svoje godišnje duhovne vježbe. Voditelj duhovnih vježbi bio je mons. Zdenko Križić Gospicko-senjski biskup.

U predivnom ambijetu Gospina Bistričkog svetišta duhovne vježbe započeli su zazivom Duha Svetoga te prvim razmatranjem na temu čovjekova temeljnog poziva za susret s Bogom te, unutar njega specifično svećeničkog poziva. Biskup Križić je naglasio važnost upoznavanja istine o samom sebi koja se uvijek spoznaje u susretu sa Živim Bogom te spoznata nuka na radosno i ustrajno nasljedovanje Isusa u vlastitom. Uslijedila su zatim ostala predavanja, uvijek dva prije podne i jedno poslije podne. Svakog dana prvi jutarnji susret bio je posvećen molitvi Časoslova: Jutarnje i Službe Čitanja. Večernje pak predavanje ostalih dana zaključivala je sv. Misa s molitvom Večernje i homilijom biskupa Križića. U večernjim satima slijedila

je molitva sv. Krunice u bistričkoj Bazilici te Euharistijsko klanjanje.

Biskup Križić je drugo svoje predavanje posvetio svećeničkoj duhovnosti temeljivši svoja razlaganja na naglascima iz učiteljstva pape Franje. Istaknuo je kako je svaki svećenički poziv u svojoj biti Božji odabir. Iz svesti o tomu proizlazi svijest o svećeničkom dostojanstvu koje je uvijek svjedočko i nespojivo sa svjetovnošću koja uvijek guši svećeništvo i negativno utječe na vjeru naroda Božjega. U trećem svojem predavanju voditelj se osvrnuo različite uzroke koje dovode do podjela u svećeničkom životu i koje ga razvodnjavaju, istaknuvši da je lijek tomu autentični život pastira koji se hrani ustrajnom molitvom, sakralnim životom i razmatranjem Božje riječi. Naglasio je potrebu stalne borbe kroz cijeli život: uzlaženja Bogu, poput Mojsija, na Brdo susreta, te povratka s Brda k narodu kako bi mu se povjedočila prisutnost i ljubav Boga živoga.

U četvrtom predavanju mons. Križić dotočnuo se tamnih trenutaka koje svaki svećenik prolazi u svom životu, ali i ljepoti uranjanja, uvijek iznova, u svoj poziv koji je uvijek

nadnaravan. Istaknuo je potrebu izgradnje svećeničkog zajedništva koja je izvrsna brana spram osamljenosti i samotnjaštva. Također je istaknuo da svaka kriza u svećeničkom životu uvijek svoj korijen ima u pomanjkanju iskrene borbe i odustajanju od nje. Zato valja - naglasio je voditelj - svaki dan iznova krenuti u borbu i vapiti za Božjim milosrđem koje čovjeka jedino podiže i ispunjava jakošću i smisalom. Nije dovoljno samo ostati svećenik, potrebno je ostati vjeran i ustrajati u vjernosti, zaključio je mons. Križić.

Četvrto i peto razmatranje mons. Križić posvetio je obilježjima autentičnog svećeništva. Svećenik je, istaknut će on, čovjek Božji, čovjek Duha i njegov prenositelj. Bez Duha Svetoga je nemoguće izvršiti svećeničko poslanje. Svećenik je čovjek molitve, čovjek vjere, aona je uvijek kušana... Upravo se kroz molitvu, u vjeri, prelazi s poznavanja Boga na iskustvo Boga, s teologije na teofaniju. A taj se prijelaz uvijek događa preko teopatije - prokušanosti vjere. Svećenik je također i čovjek za druge, čovjek koji ljudima donosi Boga onamo gdje su oni, onamo gdje „narod obitava“. On je čovjek koji nudi bratstvo i stvara ga. Svećenik je, istaknut će nadalje biskup Križić, čovjek milosrđa, čovjek koji ulijeva povjerenje i čovjek koji se sav troši za druge, ne kao „službenik“ nego kao svjedok Božje ljubavi. A ljubav je uvijek potvrđena žrtvom, križem. Svećenik je ljubitelj Crkve, te, konačno, svećenik je svjedok Uskrsnoga. Kako bi sve tomogao biti potrebno mu je uvijek iznova stati i stajati pred Presvetim. Potrebna mu je adoracija, kako bi mogao biti zagovornikom naroda pred Bogom poput Abrahama, Mojsija, Jeremije, Pavla... Iz nje će onda moći trpjeti snagu za svoj život i svoje služenje. Samo tako moći će postati strpljivi sijač koji možda plodove svojeg sijanja neće vidjeti, ali Bog će svakako dati da oni jednom urode na dobro duša.

Šesto svoje, ujedno i zadnje razmatranje, mons. Križić je posvetio potrebi upornog hoda u naslijedovanju Isusa: Ići za Isusom, uvijek iznova otkrivati otajstvo Boga. Ne

predati se umoru, stajanju, odustajanju malodušnosti. U tom smislu istaknuo je primjer Ilike proroka i njegova „hoda“, najprije bijega, a zatim i njegova povratka koji mu Gospodin nudi kao jedini lijek od njegove malodušnosti, odustajanja i umora. Biskup je istaknuo da je Isus kruh koji nam se daje, ali da je On i put. Valja njime hoditi i njime se hraniti. Umor je istinska prijetnja svećeničkom pozivu, ali umor se ostavlja ako se krene naprijed. Poraz se događa, ako mu se predaje. Ako se ustaje i iznova bori, onda se pobjeđuje. Nužno je dakle uporno ići, hoditi za Isusom. A taj hod i to nastojanje, zaključit će mons. Križić, ispunjavaju onda svećenika dubokim zadovoljstvom i radošću. Samo hod, borba, napor, suočavanje s problemima jamče vjernost. Bog nam ne jamči da neće biti umora, ali nam jamči da će uvijek biti kruha i puta.

Uz poštivanje svih propisanih epidemioloških mjera svi su polaznici duhovnih vježbi, uz voditeljeva predavanja, Euharistijska slavlja, zajedničku molitvu Krunice i Euharistijsko klanjanje, imali dovoljno vremena i za osobnu molitvu i refleksiju. Njoj je svakako pogodovao tako lijep i produhovljen ambijent bistričkog svetišta: bistričke bazilike, crkva na otvorenom, Kalvarije... U svojoj završnoj homiliji mons. Zdenko Križić poželio je svim polaznicima duhovnih vježbi puno hrabrosti, iskrenog predanja svojem pozivu i njegovim zahtjevima, a sve to uvijek u radoći i dubokoj vjeri da je Gospodin s nama i da nas nikada ne napušta. Prije samog zaključnog blagoslova svoju zahvalnu riječ mons. Križiću uputio je Vojni ordinarij mons. Jure Bogdan, zahvalivši mu na raspoloživosti, vremenu i trudu koje je odvojio i uložio u ove duhovne vježbe. Biskup Bogdan zahvalio je također svojim svećenicima na sudjelovanju i suradnji poželjevši im Božji blagoslov i zagonvor Gospe Majke Božje Bistričke u njihovom djelovanju u onim sredinama u kojima jesu i s onima ljudima kojima ih Gospodin šalje. Da sve bude na veću Slavu Božju i po nadhanuću Duha Svetoga u čije se vodstvo predajemo i slijedimo ga.

DAN BRANITELJA DOMOVINSKOGA RATA U KRIŽEVCIMA

Crkva sv. Ane u Križevcima

Foto: D. Pernjak

U petak, 17. rujna 2021., u Križevcima je obilježen Dan branitelja Domovinskoga rata grada Križevaca i 30. obljetnica od oslobođenja Vojarne. Tom prigodom je vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan predvodio svetu misu i sudjelovao u svečanosti otkrivanja novog spomenika poginulim braniteljima.

Svečanom obilježavanju prisustvovali su, uz brojne branitelje i obitelji poginulih branitelja, potpredsjednik vlade i ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved, izaslanik predsjednika RH general pukovnik Marijan Mareković, gradonačelnik grada Križevaca Mario Rajn, župan Koprivničko-križevačke županije Darko Koren, i drugi predstavnici lokalne samouprave.

Program je započeo u 16 sati svetom misom za sve poginule branitelje u Župi sv. Ane, koju

je predslavio vojni biskup msgr. Jure Bogdan u koncelebraciji sa župnikom vlč. Stjepanom Sovičekom i kancelarom Križevačke eparhije vlč. Vladimirom Simunovićem.

U svojoj homiliji msgr. Bogdan istaknuo je: „Svaka civilizirana ljudska zajednica, svaki narod želi sačuvati spomen na čestite osobe, plemenite ljude, na one koji su doprinijeli životu i napretku naroda, na duhovnom, kulturnom, znanstvenom, športskom, političkom, vojnom i drugim područjima (...) Raduje nas što se danas povodom Dana branitelja Domovinskoga rata grada Križevaca i tridesete obljetnice junačkog podviga oslobođenja vojarne u Križevcima, otkriva spomenik, otvara knjižnica povijesti ovoga grada iz nedavne prošlosti, otvara se knjiga svima koji u ovaj grad dolaze i u njemu žive.“

Msgr. Bogdan je u propovijedi protumačio riječi sv. Ivana apostola koji poziva kršćane na radikalnu ljubav: „Sveti Ivan u svojoj poslanici poziva nas na međusobnu ljubav jer istinska ljubav ima svoj izvor u Bogu. Njegova riječ ima ispred sebe zajednicu koja je izranjena razdorima i međusobnim optužbama. Takva ljubav s Božje strane izraz je privrženosti prema ljudskim stvorenjima. ‘Svaki koji ljubi, od Boga je rođen i poznaje Boga’” (1 Iv 4,7) Potom je citirao encikliku pape Franje: „Pozvani smo ljubiti sve bez iznimke, ali ljubiti neprijatelja i tlačitelja ne znači dopustiti mu da ostane takav ili ga pustiti da vjeruje kako je ono što čini prihvatljivo. Ljubiti ga pravom ljubavlju, naprotiv znači nastojati ga, kako kaže papa Franjo, na razne načine natjerati da prestane ugnjetavati druge, oduzeti mu onu moć koju ne zna koristiti i koja

ga nagrđuje kao ljudsko biće. Oprostiti ne znači dopustiti nekome da nastavi gaziti vlastito ili dostojanstvo drugih ljudi, ili da zločinac nastavi sa svojim zlodjelima. Onaj tko trpi nepravdu mora silom braniti svoja i prava svoje obitelji, upravo zato što mora čuvati dostojanstvo koje mu je dano, dostojanstvo koje Bog ljubi.“ (*Fratellitutti*, br. 241)

Poslije svete mise, svečana proslava nastavljena je u Ulici Franje Tuđmana gdje je otkriveno spomen obilježje poginulim križevačkim braniteljima. Nakon prigodnih govora koje su uputili predstavnici vlasti, spomenik su zajednički otkrili roditelji, udovice i djeca poginulih branitelja. Pred spomen obilježjem su položeni vijenci, a biskup msgr. Bogdan je izrekao prigodnu molitvu.

DAN POLICIJSKE KAPELANIJE SV. MATEJA APOSTOLA

Crkva sv. Antuna Padovanskog u Bjelovaru

Foto: MUP RH

U utorak, 21. rujna, koncelebriranom svetom misom u crkvi sv. Antuna Padovanskog u Bjelovaru proslavljen je Dan policijske kapeljane svetoga Mateja apostola. Misu je predvodio fra Frano Musić u zajedništvu s dekanima vlč. Ivicom Horvatom i vlč. Vjekoslavom Vidačekom, fra Davidom Sedlarom i župnikom vlč. Dejanom Totom.

Pridržavajući se svih preporučenih epidemioloških mjera, uz obitelji poginulih i nestalih hrvatskih branitelja, na svetoj misi bili su nazočni načelnik Policijske uprave bjelovarsko-bilogorske Jakob Bukvić sa suradnicima, predstavnici Civilne zaštite, sigurnosno obavještajne agencije i svih rodova policije te zaposlenici policijske uprave.

Liturgijsko pjevanje predvodila je Policijska klapa „Sveti Matej“ PU bjelovarsko-bilogorske.

Prisjećajući se svih poginulih branitelja, fra Frano Musić u propovijedi je zahvalio na svakom dobru koje policijski službenici čine

u svojem predanom poslu. Napomenuo je da se oko nas stalno govori samo o lošem i da to utječe na sve nas. Loše ostaje na površini, dok dobro ostaje skriveno. Svima je potrebna podrška i riječ ohrabrenja na putu dobra. Sveti Matej nam može biti upravo to: primjer i poticaj na našem putu. Fra Frano je istaknuo kako je čovjek biće koje osjeća potrebu za prihvatanjem, razumijevanjem i zajedništvom. Svi mi čežnemo za dobrom i ljubavi. Biti prihvaćen i voljen su temeljne ljudske potrebe. Naše potrebe ne mogu ispuniti ni bogatstvo, ni novac, ni moć ni slava. „Bez ljubavi i prihvatanja svaki život je promašen“, istaknuo je fra Frano Musić.

Na prigodnoj svečanosti, prisutnima se obratio policijski kapelan Policijske uprave bjelovarsko-bilogorske prečasni Damir Vrabec koji je svima zaželio ustrajnost u radu i nastojanje oko dobra te izgradnju boljih međuljudskih odnosa u našoj policijskoj upravi po zagovoru svetoga Mateja našega zaštitnika.

BLAGOSLOV NOVE KAPELICE U MALOM ERJAVCU

U četvrtak, 23. rujna, na prostoru baze Interventne jedinice policije PU karlovačke u Malom Erjavcu kod Ozlja vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan predvodio je euharistijsko slavlje tijekom kojeg je blagoslovio kapelicu bl. Alojzija Stepinca. Kapelica je uređena na inicijativu pripadnika Interventne policije i njihovog zapovjednika Ivana Hodaka, a uz veliku podršku policijskog kapelana vlč. Andrije Markača i Vojnog ordinarijata.

U zajedništvu s biskupom u svetoj misi sudjelovali su generalni vikar Vojnog ordinarijata don Marko Medo, biskupski vikar za pastoral MUP-a i redarstvenih službi fra Frano Musić OFM, policijski kapelan u PU karlovačkoj vlč. Andrija Markač, vojni kapelan i dekan vlč. Vladislav Mandura i drugi župni-

ci iz okolnih župa. Pod misom je pjevalo zbor iz župe Pohoda BDM Mahično.

Događaju je prisustvovao veliki broj pripadnika policije i branitelja. Sudjelovali su također zapovjednik Hrvatske kopnene vojske general pukovnik Boris Šerić, izaslanik ministra hrvatskih branitelja Vladimir Bergman, načelnik PU karlovačke Darko Bratić, gradonačelnik Grada Jastrebarskog Zvonimir Novosel i gradonačelnica Grada Ozlja Lidija Bošnjak.

Prije svete mise i blagoslova, ispred kapelice su položeni vijenci i zapaljene svijeće za sve poginule hrvatske branitelje u Domovinskom ratu. Vojni ordinarij izrekao je molitvu odrješenja.

Foto: PU karlovačka

Kapelica bl. Alojzija Stepinca u Malom Erjavcu kod Ozlja

Foto: PU karlovačka

NA HVU ODRŽANA SVEČANA PRISEGA 19. NARAŠTAJA KADETA

Hrvatsko vojno učilište „Dr. Franjo Tuđman“ u Zagrebu, 25. rujna 2021.

Foto: M. Sever, D. Volaric

Na Hrvatskom vojnem učilištu „Dr. Franjo Tuđman“ u Zagrebu, u subotu 25. rujna, održana je svečana prisega 19. naraštaja kadeta Hrvatske vojske, a obilježen je i početak akademске godine sveučilišnih preddiplomskih i diplomskih studija. Svečanosti su također nazočili i vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan i generalni vikar Vojnog ordinarijata don Marko Medo.

Svečanu prisegu položila su 104 kadeta. Od ukupnog broja kadeta, njih 72 su polaznici sveučilišnih studijskih programa Vojno inženjerstvo i Vojno vođenje i upravljanje, 22 su polaznici sveučilišnog studijskog programa Vojno pomorstvo, a deset je polaznika sveučilišnog preddiplomskog i diplomskog studija Aeronautika, smjer vojni pilot. Školovanje započinje i za kadete iz partnerskih zemalja Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Republike Kosova.

Uz članove obitelji i prijatelje, svečanosti su nazočili izaslanik ministra obrane i glavni inspektor obrane general-pukovnik Drago Matanović, načelnik Glavnog stožera OS RH admiral Robert Hranj, zapovjednik HVU-a general pukovnik Mate Padić, privremena rektorica Sveučilišta obrane i sigurnosti prof. dr. sc. Ivana Ćuković Bagić, predstavnici vojno diplomatskog zbora te drugi vojni i akademski uzvanici.

„Svečana prisega domovini je velik dan i značajan događaj u životu svakoga od nas tko je odlučio biti pripadnik Oružanih snaga RH, dio obitelji pobjedničke Hrvatske vojske“, rekao je general-pukovnik Drago Matanović istaknuvši kako put kojeg su odabrali kadeti vodi u svijet mogućnosti profesionalnog napredovanja.

Čestitavši kadetima na položenoj prisezi, načelnik GS OS RH admiral Robert Hranj zahvalio je njihovim roditeljima što su ih usmjejavali i podupirali na putu kojeg su odabrali. „Ulaskom u Hrvatsku vojsku postali ste elitični dio hrvatskog društva. Obvezali ste se na službu Domovini, na obranu Domovine. To je teška i časna dužnost. Znanje je moć, nikad ne prestajte učiti, a sustav će vam pružiti uvjete da se razvijate, školujete i napredujete“, rekao je admiral Hranj.

Zapovjednik HVU-a general-pukovnik Mate Pađen čestitao je kadetima 19. naraštaja na položenoj prisezi i poručio kako će Hrvatsko vojno učilište „Dr. Franjo Tuđman“, Sveučili-

šte obrane i sigurnosti, zajedno sa Sveučilištema u Zagrebu i Splitu kadetima pružiti priliku za napredovanje i rast u akademskom obrazovanju koje se spaja s vojnim umijećem. Rektorica Sveučilišta obrane i sigurnosti prof. dr. sc. Ivana Ćuković Bagić je istaknula dugogodišnju i uspješnu dosadašnju suradnju Hrvatskog vojnog učilišta i Sveučilišta u Zagrebu. „Zajedničkim naporima dvaju civilnih sveučilišta i Hrvatskog vojnog učilišta, a uz potporu Vlade Republike Hrvatske, uspostavili smo studijske programe koji su poznati u Europi i šire, o čemu svjedoči i činjenica da su među vama, iz godine u godinu, i studenti-kadeti iz susjednih zemalja“, rekla je rektorica Ćuković-Bagić.

U PU ZAGREBAČKOJ OBILJEŽEN DAN POLICIJE I PROSLAVLJEN BLAGDAN SV. MIHAELA

U ponedjeljak, 27. rujna u prisutstvu užeg kolegija načelnika PU zagrebačke na čelu s načelnikom Markom Rašićem, svečanom svetom misom u kapeli Majke Božje Kamenitih vrata u Petrinjskoj 20, proslavljen je Dan policije uz nadolazeći blagdan Svetog Mihaela zaštitnika hrvatske policije. Svetu misu predslavio je župnik Župe sv. Mirka u zagrebačkim Šestinama, vlč. Robert Šreter u koncelebraciji s policijskim kapelanom za PU zagrebačku vlč. Dragom Kozićem.

U propovijedi je vlč. Robert iskazao srdačnost i zadovoljstvo, zahvalio se policijskom kapelanu na pozivu, što je u zajedništvu s policijom i što zajedno s njima može proslaviti svetog Mihaela. Propovjednik se osvrnuo na slabu ljudsku narav koja nije savršena. A da smo mi savršeni onda nam i ne bi trebala policija jer bi sve bilo savršeno i u redu. Zaštita svetog Mihaela prava je obrana našim slabostima, a prije svega iskušnjima koja vrebaju posvuda. Naš kršćanski život je put, hod prema Bogu, prema vječnosti. A hod zahtijeva

određeni trud i napor, određenu borbu. Vaš moćni zaštitnik sv. Mihael neka vam bude uzor za život po volji Božjoj u borbi protiv svih duhovnih slabosti i napasti. Po uzoru na sv. Mihaela pozvani smo živjeti po volji Božjoj, poruka je i čestitka vlč. Roberta svim djelatnicima za Dan policije.

Na kraju mise vlč. Drago je izmolio molitvu zaštite sv. Mihuela i čestitao blagdan sv. Mihaela i Dan policije. Potom je upriličena je komemoracija za poginule i nestale branitelje Policijske uprave zagrebačke u auli zgrade PU ispred spomen ploče poginulih i nestalih branitelja.

U prigodi obilježavanja blagdana Svetog Mihaela, zaštitnika hrvatske policije i Dana policije, u znak sjećanja na poginule i nestale branitelje, načelnik PU zagrebačke Marko Rašić zajedno sa suradnicima položio je vijenac ispred spomen ploče poginulih i nestalih branitelja. Završnu molitvu za poginule i nestale policajce izmolio je vlč. Robert Šreter u zajedništvu s policijskim kapelanom.

OBILJEŽEN DAN POLICIJE U POLICIJSKOJ KAPELANIJI SV. JOSIPA

Crkva Presvetog Srca Isusovog u Karlovcu, 27. rujna 2021.

Foto: MUP RH/ PU karlovačka

U ponedjeljak, 27. rujna u Karlovcu, polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća za sve poginule i preminule djelatnike Policijske uprave karlovačke ispred središnjeg križa na groblju Jamadol i svetom misom u crkvi Presvetog Srca Isusovog prigodno je obilježen Dan policije i blagdan Svetog Mihaela – zaštitnika policije. Molitvu za poginule, kao i svetu misu predvodio je policijski kapelan kapelanie „Sveti Josip“ vlč. Andrija Markač.

Polaganju vijenaca i odavanju počasti uz predstavnike Policijske uprave karlovačke

prisustvovali su i predstavnici Zapovjedništva hrvatske kopnene vojske, Županije karlovačke, Grada Karlovca te predstavnici udruge proizvihlih iz Domovinskog rata.

Ujedno, u Policijskoj upravi karlovačkoj tom prigodom načelnik Policijske uprave karlovačke Darko Bratić zasluženim djelatnicima uručio je pohvalnice, građaninu za pomoć i suradnju s policijom zahvalnicu, a onima koji su ostvarili rezultate u sportskim natjecanjima koja su održana u povodu Dana policije pehare, medalje i priznanja.

30. OBLJETNICA OSNUTKA HRVATSKE RATNE MORNARICE

Crkva sv. Ante na Poljudu, Split, 27. rujna 2021.

Foto: MORH/D. Mišić

U Splitu, u ponedjeljak 27. rujna 2021. godine, svečano je obilježena 30. obljetnica osnutka Hrvatske ratne mornarice.

Ovogodišnji program proslave započeo je u ranim jutarnjim satima ulicama grada Splita u izvedbi orkestra HRM-a.

U 8.30 položeni su vijenci u more za sve poginule i nestale hrvatske mornare. Molitvu za poginule i nestale hrvatske mornare predvodio je kapelan vojne kapelani „Sveti Nikola biskup“ don Branimir Projić.

Svečanu svetu misu u 9 sati predvodio je vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan u crkvi sv. Ante na Poljudu. S biskupom su u koncelebraciji bili gvardijan samostana sv. Ante fra Anselmo Stulić, gvardijan samostana Čudo-

tvorne Gospe Sinjske u Sinju fra Ante Čovo i vojni kapelan don Branimir Projić.

U 11 sati svečanost je nastavljena u vojarni „Admiral flote Sveti Letica-Barba“ gdje su, uz svečani postroj Hrvatske ratne mornarice, uručena promaknuća, odlikovanja, pohvale i nagrade pripadnicima Hrvatske ratne mornarice.

Svečanosti su nazočili predsjednik Republike Hrvatske i vrhovni zapovjednik Oružanih snaga RH Zoran Milanović, izaslanik predsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministar obrane Mario Banožić, izaslanik predsjednika Hrvatskog sabora i saborski zastupnik Ante Bačić, načelnik Glavnog stožera OS RH admiral Robert Hranj, glavni inspektor obrane general-pukovnik Drago Matanović,

Foto: MORH/ F. Klen

zapovjednik Hrvatske ratne mornarice kontraadmiral Ivo Raffanelli, zapovjednici grana i postrojbi Hrvatske vojske, predstavnici braniteljskih udruga te Splitsko-dalmatinske županije i Grada Splita.

Uz središnju svečanost, vojni biskup msgr. Jure Bogdan se ujutro kratko susreo s kadetima studija Vojno pomorstvo Hrvatskog vojnog učilišta "Dr. Franjo Tuđman" i s voditeljem studija kapetanom bojnog broda Lukom Mihanovićem.

DAN POLICIJE I BLAGDAN SV. MIHOVILA

Polička akademija u Zagrebu, 29. rujna 2021.

Foto: MUP RH

Povodom proslave blagdana sv. Mihaela i Dana policije, u srijedu 29. rujna 2021., vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan predvodio je za poginule, nestale i preminule hrvatske redarstvenike svetu misu ispred kapelice sv. Mihaela na Policijskoj akademiji, u zajedništvu s biskupskim vikarom za MUP i Redarstvene službe i kapelanom na Policijskoj akademiji fra Franom Musićem OFM.

Misnom slavlju nazočili su potpredsjednik Vlade i ministar unutarnjih poslova Davor Božinović, glavni ravnatelj policije Nikola Milina, državna tajnica u Ministarstvu unutarnjih poslova Irena Petrijevčanin Vuksanović, glavna tajnica Sanda Šimić-Petrinjak, general pukovnik u miru i posebni savjetnik ministra Mladen Markač, zamjenici glavnog ravnatelja policije Željko Prša i Jozo Šuker, načelnica Ureda glavnog ravnatelja policije Adrijana Bago, načelnica Policijske akademije Davorka Martinjak, pomoćnici glavnog ravnatelja policije Zoran Ničeno, Ivan Mer-

ćep, Antonio Gerovac i Miljenko Radnić, zapovjednik Zapovjedništva specijalne policije Alen Klabot te čelnici ustrojstvenih jedinica Ravnateljstva policije.

Liturgijsko pjevanje predvodila je policijska klapa „Sveti Mihovil“.

Msgr. Bogdan potom je nazočio središnjoj svečanosti obilježavanja Dana hrvatske policije koje se održavalo u prostoru Policijske akademije ispred „Piramide“. Nakon što je klapa „Sveti Mihovil“ otpjevala himnu, uslijedila su prigodna obraćanja glavnog ravnatelja policije Nikole Miline, potpredsjednika Vlade i ministra unutarnjih poslova Davora Božinovića i ratnog ministra unutarnjih poslova Ivana Jarnjaka. Središnji događaj jubilarnog obilježavanja Dana policije na Policijskoj akademiji bio je podjela nagrada i priznanja pojedincima i skupinama, koji su se u protekloj godini istaknuli svojim izvanrednim rezultatima.

29. HODOČAŠĆE HRVATSKE VOJSKE, POLICIJE I HRVATSKIH BRANITELJA U MARIJU BISTRICU 3. listopada 2021.

Svetište Majke Božje Bistričke, 3. listopada 2021.

Foto: VO

Euharistijsko slavlje predvodio je vojni biskup u Republici Hrvatskoj Jure Bogdan. U koncelebraciji su bili apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata u BiH vrhbosanski nadbiskup koadjutor Tomo Vukšić, provincial Hrvatske karmelske provincije sv. Josipa o. Dario Tokić, generalni tajnik Hrvatske biskupske konferencije dr. Krunoslav Novak, generalni vikar Vojnog ordinarija u Republici Hrvatskoj Marko Medo, generalni vikar Vojnog ordinarija u Bosni i Hercegovini Željko Čuturić, biskupski vikari vojni i policijski, dekani i kapelani, dijecezanski i redovnički svećenici.

U propovijedi je biskup Bogdan upozorio da smo danas, u svijetu u kojem živimo, suočeni s mnoštvom tegoba koje nas pritišće, s mnogim bolima, brigama, neizvjesnostima. „Puno je toga što nas muči i zadaje nam besane noći. Mnogima koji u znoju lica svoga zarađuju kruh, prijeti mogućnost gubitka posla. Mnogi ga pak nikako ne mogu prenaći. Jednima je neimaština, a drugima bo-

lest zamračila horizonte života. Mnogima je smrt njihovih dragih i milih unijela u njihove živote golemu tugu i nanijela duboku bol... Obiteljski su nam odnosi počesto narušeni, i izvana i iznutra. Sve je to dio našeg života. Često čujemo ovakva bremenita ljudska pitanja: ‘Što je to, ili – bolje rečeno – tko je temelj naše nade, našeg optimizma, naše motivacije, naše snage za nastavak našeg životnoga hoda..? I postoji li takav temelj uopće? Ima li ga?’ Na to pitanje odgovaramo kao kršćanski, Kristovi vjernici: Ima ga! Postoji! Blizu je! Taj temelj je naš Bog. Taj temelj je Isus Krist, Božji Sin, Riječ Božja koja je postala čovjekom. On je ušao u dramu našega života i dramu povijesti ovoga našega svijeta. Riječ Božja je postala čovjekom da nas spasi pomirujući nas s Bogom, da tako spoznamo ljubav Božju, da nam bude uzor svetosti i da mi uđemo u zajedništvo s njime i tako postanemo Djeca Božja”, pojasnio je vojni biskup.

„On ‘Sin Božji [...] radio je ljudskim rukama, razmišljao ljudskim umom, odlučivao ljudskom

voljom, ljubio je ljudskim srcem. Rođen od Marije Djevice, postao je uistinu jedan od nas, u svemu nama sličan osim u grijehu'. Eto, ta je istina temelj i izvor našeg optimizma, i naše nade i naše sigurnosti. Usuđujemo se kazati: ona je temelj svakog optimizma i sva-ke nade. Ona je temelj svake naše sigurnosti u mnoštvu golemih nesigurnosti koje nas svednevice okružuju i tište. Ona je za nas temelj i izvor svake jakosti na životnom putu za svakoga od nas, za svakoga čovjeka. Bog nas ne napušta. On je uvijek s nama i za nas. Samo je pitanje: napuštamo li mi njega? Je-smo li mi njegovi i želimo li doista u intimi, u dubini svoga bića, svoga srca to biti, to postati?", rekao je vojni biskup.

Obraćajući se vojnicima, policajcima, braniteljima, vatrogascima i svim hodočasnicima rekao je: „Mi smo danas ovdje jer uistinu že-limo biti s Onim koji nam otkriva cjelovitu istinu o Bogu, svijetu i nama samima. Stoga naš Bog je vrijedan svakog našeg povjerenja i

svakog našeg predanja u njegove ruke. To se uvijek događa po vjeri“.

Govoreći kako su ovaj svijet i ono što nam se događa počesto nalik pustinji, koja je pre-puna praznina, strahova, bespomoćnosti, biskup je rekao da su baš takve pustinje šansa da ponovno otkrijemo u svome životu one vrijednosti koje su bitne za naš život. Da u tim „sušnim područjima“ u kojima pred nama zjapi golema provalija besmisla, otkrijemo životne prioritete, da otkrijemo onaj iskonski smisao i temelj našega života i živo-ta svijeta, da otkrijemo nadu, i to onu nadu »koja ne postiđuje« (Rim, 5, 5); u konačnici: da iznova u svome životu otkrijemo Boga koji nas beskrajno ljubi i brine se za nas te da se vratimo na put vjere. A to nije ništa drugo nego put istinskog i iskrenog obraće-nja. I baš u tim našim brojnim pustinjama na vidjelo izlazi potreba prije svega za ljudima autentične vjere. Oni nam samim svojim životom pokazuju put prema obećanoj zemlji

14. postaja Križnog puta u Svetištu Majke Božje Bistričke

Foto: MORH/ J. Kopi

Foto: VO

Foto: MORH/J. Kopi

i tako održavaju budnom našu nadu. Takva vjera, življena vjera, vjera koja od svakog od nas čini da postanemo živi izvor vode na koji će drugi dolaziti piti, takva vjera otvara srce Božjoj milosti koja oslobađa od pesimizma i beznađa. Takva vjera ovom životu daje novi temelj, novi oslonac, novo čvrsto tlo pod nogama, koje nam nitko ne može oteti i koje trajno ostaje, poručio je vojni biskup Jure Bogdan.

Hodočašću su nazočili potpredsjednik Vlade i ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved, izaslanik Predsjednika RH i njegov savjetnik za obranu i nacionalnu sigurnost Dragan Lozančić, izaslanik predsjednika Hrvatskog sabora Davor Ivo Stier, izaslanik ministra obrane državni tajnik MORH-a Branko Hrg i državni tajnik MORH-a Zdravko Jakop te izaslanik potpredsjednika Vlade i ministra unutarnjih poslova državni tajnik Žarko Katić. Izaslanstvo Oružanih snaga RH predvodio je zamjenik načelnika Glavnog stožera

Oružanih snaga RH general-pukovnik Siniša Jurković, izaslanstvo Ravnateljstva policije glavni ravnatelj policije Nikola Milina, a izaslanstvo Hrvatske vatrogasne zajednice glavni vatrogasnji zapovjednik Slavko Tucaković. Zapovjednik 29. hodočašća Hrvatske vojske, policije i hrvatskih branitelja bio je zapovjednik Zapovjednog operativnog središta Glavnog stožera Oružanih snaga RH brigadni general Ivan Turkalj.

Uz pripadnike Hrvatske vojske, policije i hrvatskih branitelja na misi u Crkvi na otvorenom bistričkog svetišta sudjelovali su pripadnici povijesnih postrojbi, umirovljeni generali, predstavnici Ravnateljstva civilne zaštite, Hrvatske vatrogasne zajednice, djelatnici Ministarstva pravosuđa, zatim predstavnici vojnih postrojbi Bosne i Hercegovine i Slovenije, ratnih vojnih invalida Domovinskog rata, predstavnici političkog i društvenog života, članovi obitelji poginulih i nestalih hrvatskih branitelja.

Foto: MORH/ J. Kopi

Pripadnici 1. mb. „Tigrovi“, 2. mb. „Gromovi“ i Zapovjedništva za potporu došli su pješice iz petrinjske vojarne „Pukovnik Predrag Matanović“ u Mariju Bistrigu, 3. listopada 2021.

Foto: MORH/J. Kopi

U procesiji koja je prethodila misi nosio se križ „Ranjeni Isus“ iz Novog Farkašića, zatim pralik Gospe Velikoga hrvatskoga krsnog zavjeta, zaštitnice Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj, tri stijega: Republike Hrvatske, Svetе Stolice

i Vojnog ordinarijata, te godišnja zavjetna svijeća vojnika, policajaca i branitelja. Na misi je svirao Orkestar oružanih snaga Republike Hrvatske, a pjevala Klapa „Sveti Juraj“ Hrvatske ratne mornarice i Policijska klapa Sveti Mihovil.

PROSLAVA DANA VOJNE KAPELANIJE U VINKOVCIIMA

Kapelica Kraljice Svete Krunice i sv. Ivana Kapistrana u vojarni „Slavonski sokolovi“ u Vinkovcima

Foto: MORH

U četvrtak, 7. listopada 2021., vojna kapelacija u Vinkovcima „Kraljica Svete Krunice i sveti Ivan Kapistran“ proslavila je svog liturgijskog naslovnika i nebeskog zaštitnika - Kraljicu Svete Krunice.

Vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan tom je prigodom u vojarni "Slavonski sokolovi" u Vinkovcima, u kapelici Kraljice Svete Krunice i sv. Ivana Kapistrana predvodio svetu misu za sve poginule i nestale branitelje. U zajedništvu s biskupom u liturgijskom slavlju sudjelovali su vojni kapelan domaćin fra Mato Vincetić OFM, vojni kapelan i dekan Osječkog vojnog dekanata don Vladislav Mandura, kapelan vojne kapelani sv. Andreja apostola u Našicama don Mato Mihaljević, policijski kapelan iz Vinkovaca don Ivan Begović, župnik Župe sv. Euzebija i Poliona u Vinkovcima vlč. Damir Stanić, gvardijan samostana sv. Antuna u Vinkovcima fra Miljenko Hontić OFM i samostanski vikar u Tolisi fra Dario Matanović OFM. Obilježavanju Dana vojne kapelanije nazočili su zapovjed-

nik Gardijsko oklopno mehanizirane bojne brigadni general Mijo Validžić sa zapovjednicima i stožerom brigade, predsjednik županijske skupštine Vukovarsko-srijemske županije Dražen Milinković, zamjenik građonačelnika Grada Vinkovaca Josip Romić i načelnik PU Vukovarsko - srijemske županije Fabijan Kapular. Liturgijsko pjevanje predvodio je zbor Adoro iz Župe Uznesenja Blažene Djevice Marije iz Tolise.

Biskup Bogdan je u svojoj propovijedi govorio o posebnoj ulozi Blažene Djevice Marije u povijesti spasenja. Vjernici u Blaženoj Djevici Mariji mogu prepoznati veliki uzor vjere i ljubavi, ona svjetli Božjem narodu kao znak pouzdane nade i utjehe. Kršćani joj se rado utječu u molitvi krunice. U toj molitvi razmatramo sva otajstva neizmjerne Božje ljubavi prema nama ljudima.

Prije svečanog misnog slavlja zapaljena je svjeća kod spomenika poginulim pripadnicima 5. gbr „Sokolovi“.

IN MEMORIAM ZA 97 POLICAJACA POGINULIH I NESTALIH U OBRANI VUKOVARA

Spomen obilježje za 97 policajaca poginulih i nestalih u Domovinskom ratu
u obrani Vukovara, 13. listopada 2021.

Foto: MUP RH/ PU vukovarsko-srijemska

U srijedu, 13. listopada, u Vukovaru je pri-
godnim programom odana počast hrvatskim
policajcima koji su stali na branik Domovine
na vukovarskom ratištu 1991. godine.

Svečani program započeo je u Marincima, na
mjestu gdje su prije točno 30 godina u poku-
šaju proboja prema tada okupiranom gradu
Vukovaru poginula desetorica policajaca - tri
pripadnika ATJ Lučko, tri pripadnika SJP
Slavonski Brod 'ŠAP' i četiri pripadnika Zbo-
ra narodne garde, dok su ranjena ukupno 44
hrvatska branitelja.

Podno Spomen obilježja poginulim pripad-
nicima ATJ Lučko, SJP PU brodsko-posavske
te Zbora narodne garde, svijeće su položili
predstavnici obitelji poginulih, potpredsjed-
nik Vlade Republike Hrvatske i ministar
unutarnjih poslova dr. sc. Davor Božinović
sa svojim savjetnicima Josipom Ćelićem i
Mladenom Markačem, glavni ravnatelj po-

licije Nikola Milina sa suradnicima i druga
izaslanstva grada Vukovara, županije i općine
te predstavnici braniteljskih udruga.
Molitvu za poginule predvodio je policijski
kapelan PU vukovarsko-srijemske don Ivan
Begović.

Svečanost je nastavljena u Vukovaru kod
Spomen obilježja za 97 policajaca poginulih
i nestalih u Domovinskom ratu u obrani Vu-
kovara gdje je Počasni postroj Interventnih
jedinica policije PU vukovarsko-srijemske i
PU zagrebačke u obliku srca položio 97 bi-
jelih „Svijeća zahvale za naš korak slobod-
ni“ za vrijeme projekcije fotografija i čitanja
imena poginulih i nestalih policajaca. Nakon
polaganja svijeća, biskupski vikar za pastoral
u MUP-u fra Frano Musić OFM predvodio je
molitvu za poginule i nestale policajce.

Svečanost je glazbenim izvedbama uveličala
policijска klapa Sv. Mihovil.

DAN VOJNE KAPELANIJE SVETI IVAN PAVAO II.

U kapelici sv. Ivana Pavla II. u Ministarstvu obrane RH u petak, 22. listopada 2021. godine vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan predvodio je misno slavlje povodom Dana vojne kapelaniće "Sveti Ivan Pavao II.". U koncelebraciji s biskupom bio je domaćin kapelan i biskupski vikar za pastoral MORH-a i OS RH don Slavko Rajić i vojni kapelan i dekan o. Zdravko Barić SMM.

Na proslavi Dana Vojne kapelaniće bio je načelnik Glavnog stožera OS RH admiral Robert Hranj, glavni inspektor obrane general pukovnik Drago Matanović, direktor Doma Glavnog stožera OS RH general bojnik Ivića Olujić, glavni tajnik Ministarstva obrane Petar Barać, ravnatelj Uprave za ljudske potencijale Ivan Jušić, ravnateljica Uprave za proračun, financije i informacijske sustave Lučiana Klobas Dobrović, drugi generali, visoki časnici i predstavnici u Ministarstvu obrane i Glavnem stožeru.

Vojni ordinarij je u propovijedi govorio o životu sv. Ivana Pavla II, odnosno Karola Wojtyle. Sv. Ivan Pavao II. rođen je u gradu Wadowice u Poljskoj pedesetak kilometara od Krakova 18. svibnja 1920. „Sin je Karola Wojtyle krojača, kasnije časnika najprije u Austro-ugarskoj vojsci i potom poljskoj vojsci, i Emiliije Kaczorowske. Vojni kapelan Franciszek Zak krstio ga je u župnoj crkvi samo dva dana poslije rođenja.“ Karol je vrlo rano izgubio sve članove svoje obitelji. Do svoje 22. godine mladi Karol Wojtyla ostaje posve sam, bez roditelja, bez brata i sestre, bez bliže rodbine...

„U proljeće 1942. zaposlio se u kemijskoj tvornici Solvay. U tim radnim godinama u svojoj nutritri osjećao je sve jači glas postati svećenikom. Opredijeliti se za svećeničko zvanje značilo je izložiti se velikom riziku, po svoj prilici završiti život negdje u koncentracijskom logoru. Ali kad Bog zove jedno mlado

čisto srce On uvijek pobjeđuje. Odluka je dozrela.... U potpunosti se predao Božjem vodstvu. Svoj korak povjerio je zaštiti Bezgrješne Djevice kojoj je od ranog djetinjstva bio jako pobožan. Totus tuus!“ Premda su sva sjemeništa bila zatvorena hrabri krakovski nadbiskup Adam Sapieha organizirao je potajno bogoslovni studij za svećeničke pripravnike. Karol i dalje radi u tvornici i potajno pohađa bogoslovni studij.“

„Nadbiskup kardinal Adam Sapieha zaredio ga je u svojoj privatnoj kapelici za svećenika 1. studenoga 1946. Mladu misu je slavio u kripti sv. Leonarda u katedrali na Wavelu 2. studenoga 1946. Dva tjedna poslije otputovao je u Rim. Na Papinskom dominikanskom sveučilištu nastavio je teološke studije.“ Po povratku u Poljsku 8. srpnja 1948. imenovan je kapelanom u župi Niegowic kod Gdowa. Pastoralno djeluje među studentskom mlađeži i predaje socijalnu etiku na teološkom fakultetu Jagelonskog sveučilišta.

Papa Pio XII. imenovao ga je 4. srpnja 1958. naslovnim biskupom Ombijskim i pomoćnim krakovskim nadbiskupom. Nakon smrti nadbiskupa Baziaka, Pavao VI. imenovao ga je krakovskim nadbiskupom. Kao krakovski nadbiskup razvio je veliku djelatnost među poljskim katolicima u svojoj nadbiskupiji, u tijelima Poljske biskupske konferencije i među Poljacima u dijaspori.

„Nakon iznenadne smrti pape Ivana Pavla I. izabran je za rimskog biskupa i poglavara Katoličke Crkve 16. listopada 1978. Uzeo je ime Ivan Pavao II. Svečano je započeo službu pastira sveopće Crkve u nedjelju 22. listopada 1978.“

Pontifikat Ivana Pavla II. jedan je od najdužih u povijesti Crkve. „U razdoblju Ivana Pavla II. zibili su se za Crkvu i svijet mnogi važni događaji. To su godine obilježene političkim

Kapelica sv. Ivana Pavla II. u Ministarstvu obrane RH, 22. listopada 2021.

Foto: MORH/ M. Čobanović

Kapelica sv. Ivana Pavla II. u Ministarstvu obrane RH, 22. listopada 2021.

Foto: MORH/ M. Čobanović

promjenama, odlaskom s vlasti totalitarnih komunističkih sustava, demokratizacijom i nastajanjem novih država. Osobno se i sam zauzimao za promjene. To ga je skoro i životu stajalo. Na trgu sv. Petra u Vatikanu na njega je 13. svibnja 1981. u 17:19 sati izvršen atentat. Dok je papa prolazio trgom sv. Petra u papamobilu na njega je pucao iz pištolja mladi Turčin Ali Agca. Punih šest sati u poliklinici Gemelli liječnici su se borili u operacijskoj sali za papin život. Posljedice atentata je osjećao sve do smrti.”

Ivan Pavao II. u Petrovu je službu unio novi duh i novi stil primjerena današnjem čovjeku i vremenu. „Poduzeo je 104 apostolska putovanja izvan Italije kako bi radosnu vijest Evangelija navijestio po svim kontinentima i svim zemljama. Pohodio je 129 nacija izvan Italije. Obilno je koristio sredstva društvenog priopćavanja.“ Utjemeljio je Svjetski dan mlađeži, promicao je dijalog sa Židovima i predstavnicima drugih religija. „Primjerom vlastitog života promicao je liturgijsku duhovnost, kontemplativnu molitvu, posebice euharistijsko klanjanje i molitvu krunice... Brojnim kanonizacijama i beatifikacijama Božjih ugodnika revno je isticao primjere života i svjedočenja mnogih kršćana. Iстicao ih je kao primjer i poticaj za nasljedovanje ljudima našega vremena. Napose je uočljivo da je među blaženike i svete uvrstio najviše mučenika.“

„Hrvatski narod će ga upamtiti po sv. misi na hrvatskome jeziku nad grobom sv. Petra u Rimu, u travnju 1979. godine, po pohodu Zavodu i crkvi sv. Jeronima 21. listopada 1989., po tri apostolska pohoda Republici Hrvatskoj i dva Bosni i Hercegovini. Osnovao je četiri biskupije u Republici Hrvatskoj: Požešku, Varaždinsku, Gospičko-senjsku i Vojni ordinarijat. Proglasio je svetima Leopolda Bogdana Mandića i Marka Križevčanina. Blaženim je proglašio Alojzija Stepinca, Ivana Merza i Mariju od Propetoga Petković. Trojicu Hrvata je kreirao kardinalima: Franju Kuharića, Vinka Puljića i Josipa Bozanića. (...) Odigrao je vrlo važnu ulogu u priznanju Republike hrvatske neovisnom državom. U vrijeme Domovinskoga rata u Hrvatskoj i ratnih strahota u Bosni i Hercegovini neumorno se zauzimao za pravedno rješenje i prestanak rata.“

Ivan Pavao II. ostavio je primjer velike pobožnosti, pravog mistika sveta života. Preminuo je u subotu 2. travnja 2005. u 21:37 sati. „Na dan sprovoda i ukopa, u višemilijunskom mnoštvu koje se došlo s njime oprostiti na Trgu sv. Petra u Vatikanu, po rimskim trgovima i ulicama istaknuti su veliki plakati ‘Svetac i to odmah!‘ Blaženim ga je proglašio papa Benedikt XVI., a svetim papa Franjo.“, rekao je je biskup Bogdan.

ŠESTO POKRAJINSKO VOJNO HODOČAŠĆE U ILOK

Kapelica sv. Ivana Nepomuka u Iloku, 23. listopada 2021.

Foto: MORH

U subotu, 23. listopada, povodom blagdana svetog Ivana Kapistrana, nebeskog zaštitnika grada Iloka, održano je šesto po redu pokrajinsko vojno hodočašće Osječkog dekanata Vojne biskupije u Ilok. Na hodočašću je sudjelovalo pedesetak pripadnika Zapovjedništva za obuku i doktrinu "Fran Krsto Frankopan", te Gardijsko oklopno mehanizirane brigade predvođeni dekanom Osječkog dekanata Vojne biskupije vlč. Vladislavom Mandurom, zamjenikom zapovjednika ZOD-a brigadirom Draženom Batrnekom i zamjenikom zapovjednika - načelnikom stožera GOMBR-e brigadirom Valentinom Skrozom.

Prije svete mise, izaslanstvo Hrvatske vojske zajedno s predstavnicima Grada Iloka, Ministarstva unutarnjih poslova i udrugom veterana i dragovoljaca Domovinskog rata grada Iloka položili su vijence i zapalili svijeće za

sve poginule i preminule hrvatske branitelje kod Centralnog križa na gradskom groblju u Iloku.

Središnji događaj bilo je svečano euharistijsko slavlje koje je predslavio dekan i župnik vukovarske Župe svetih Filipa i Jakova fra Ivica Jagodić, uz koncelebraciju vojnih kapelana Osječkog dekanata vojne biskupije, te brojnih svećenika iločkog i vukovarskog kraja, a kojem je prethodila molitva i procesija od kapelice svetog Ivana Nepomuka do župne crkve svetog Ivana Kapistrana.

U propovijedi je fra Ivica naglasio veličinu svetog Ivana Kapistrana kao sjajnog uzora u životu, pouzdanog putokaza i primjera hrabrosti i svetosti. Njegov svetački život i vatrena riječ privlačili su glasovite ljude i učenjake s najelitnijih sveučilišta Europe onoga vremena. Propovijedao je cijelom središnjom

Europom, bio je neumorni pisac teoloških i duhovnih djela, sve dok se nije smirio ovdje u Iloku. On kao putujući propovjednik evanđelja zauzeo se u obrani kršćanske vjere i u obrani kršćanskih zemalja od nasrtaja osvajača prostora kojima evanđelje nije ništa značilo.

Danas naše duše žele osvojiti na jedan drugačiji način i zbog toga su naše oči uprte u sveca kojega slavimo. Takve srčanosti, zauzetosti, duboke vjere i pouzdanja u Božju providnost što je imao sveti Ivan Kapistran treba i nama kršćanima kako bi očuvali svoju vjeru i vjernost Kristu i Crkvi. Njegov primjer nam govori da i mi danas trebamo znati čitati znakove vremena koji se sastoje u oslobođenju ljudi od duha mržnje, zavisti, ljubomore, sebičnosti i isključivosti, trebamo imati širinu zajedništva i razumijevanja među ljudima, komunikaciju s ljudima različitih pripadnosti i pogleda na svijet. Naš smisao je u zajedništvu, razumijevanju i međusobnom prihvaćanju. Mi koji se dajemo zahvatiti Isusovim riječima i njegovim Evanđeljem svojom pojavom možemo širiti optimizam,

vedrinu, unositi pozitivni duh među ljudi koje susrećemo i zato mi kao Isusovi učenici možemo biti znak Božje snage i ljubavi među ljudima koji su zapali u tamu besmisla i na stranputice raznih ovisnosti. Slaveći blagdan Svetog Ivana Kapistrana možemo razmišljati o tome na koji način navještamo evanđelje. Iskazujemo li ljubav, milost i milosrđe drugom čovjeku? Imamo li vjeru da i onaj čovjek koji je pao na najnižu točku grešnosti može doživjeti obraćenje i promijeniti svoj život? Takvo nam je svjedočanstvo dao i sveti Ivan Kapistran.

Domaćin fra Grgur Blažević gvardijan samostana svetog Ivana Kapistrana u Iloku zahvalio se dragome Bogu na ovome danu, svećenicima, subraći u Isusu Kristu, predstavnicima civilnih vlasti, pripadnicima OS RH, MUP-a, udrugama veterana i dragovoljaca Domovinskog rata i svim nazočnim vjernicima.

Liturgijsko pjevanje predvodila je Klapa HRM-a "Sveti Juraj".

MISA ZAZIVA DUHA SVETOG ZA POČETAK AKADEMSKE GODINE NA HVU I SINODALNOG HODA U VOJNOM ORDINARIJATU

Crkva sv. Antuna Padovanskog na Svetom Duhu u Zagrebu, 26. listopada 2021.

Foto: MORH/M. Sever

U utorak, 26. listopada 2021., u crkvi sv. Antuna Padovanskog na zagrebačkom Svetom Duhu vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan predvodio je svetu misu zaziva Duha Svetoga za početak akademske godine na Hrvatskom vojnem učilištu. Ovom misom također je započet sinodalni hod u Vojnoj biskupiji.

U zajedništvu s biskupom bili su generalni vikar i kapelan na HVU don Marko Medo, vojni i policijski kapelani iz Zagreba i o. Roko Bedalov OFM Conv. župnik na Svetome Duhu. Na misnom slavlju sudjelovali su zapovjednik HVU general-pukovnik Mate Pađen, zamjenik zapovjednika brigadni general Blaž Beretin, nastavnici, profesori, dje-latnici i polaznici vojnog učilišta, djelatnici

Vojnog ordinarijata i Samostalnog odjela za potporu Vojnom ordinarijatu u RH.

Biskup se u prigodnoj propovijedi osvrnuo na Drugi vatikanski koncil i i na biskupske Sinode koje su plod Drugog vatikanskoga Sabora. U povijesti Katoličke Crkve, od 1. st. do danas, održano je 21 opći crkveni sabor. Drugi vatikanski sabor, zasad posljednji opći sabor Crkve, svečano je otvoren u Rimu u bazilici sv. Petra 11. listopada 1962. godine. Saborska zasjedanja su s predviđenim stankama trajala tri godine. Na Saboru je sudjelovalo 2381 biskup iz cijelog svijeta. Sudjelovali su gotovo i svi biskupi iz naše Domovine. U tri godine intenzivnog rada kroz četiri razdoblja dorađeno je i usvojeno

16 koncilskih dokumenata raznolikog sadržaja i vrijednosti. Biskupska sinoda trajna je institucija koju je osnovao papa Pavao VI. motu proprijem „Apostolica solicitudo“ 15. studenog 1965. s nakanom da održava i širi autentični koncilski duh. Ona je skup predstavnika katoličkog episkopata čija je zadaća pomagati savjetima Svetome Ocu u upravljanju Crkvom. Od 1967. kada je održana prva sinoda do danas održano je sveukupno 29 sinoda biskupa, i to 15 općih, 3 opće izvanredne te 11 posebnih.

Dana 10. listopada 2021. papa Franjo otvorio je novu biskupsku sinodu. Sinoda se održava na temu sinodalnosti kao glavnom putu ži-

vota Crkve. Sinoda će se održati na tri razine. Prva razina sinodalnog hoda jest partikularna Crkva, proces na ovoj razini traje do travnja 2022. Druga razina sinode su crkvene pokrajine, biskupske konfererencije (od rujna 2022. do ožujka 2023.) te kontinentalna razina (od ožujka 2023. do rujna 2023.). Posljednja razina sinode je ona u Vatikanu predviđena za listopad 2023.. Vojni ordinarij je podsjetio na riječi pape Franje koji je dan prije otvaranja sinode istaknuo da je ona prigoda da Crkva postane mjesto gdje se svi osjećaju „kao kod kuće“, gdje svi mogu sudjelovati. Sinodalni hod daje nam uz to dobru priliku „postati Crkva koja je kadra čuti i slušati.“ Prilika je to za Crkvu postati „Crkva blizine“.

MISA ZADUŠNICA ZA POGINULE, PREMINULE I NESTALE HRVATSKE BRANITELJE

Sveta Mati Slobode na zagrebačkom Jarunu, Dušni dan, 2. studenoga 2021.

Foto: VO

Na Dušni dan, u utorak 2. studenoga, vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan služio je svetu misu zadušnicu za sve poginule i preminule hrvatske branitelje u crkvi Sveta Mati Slobođe na zagrebačkom Jarunu. U koncelebraciji s biskupom bili su generalni vikar don Marko Medo, biskupski vikar za pastoral MORH-a i OS RH don Slavko Rajić, biskupski vikar za pastoral MUP-a fra Frano Musić OFM i drugi vojni i policijski kapelani.

Misnom slavlju nazočili su potpredsjednik Vlade RH i ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved, izaslanik Predsjednika Republike i savjetnik Predsjednika za nacionalnu sigurnost i obranu Dragan Lozančić, izaslanik predsjednika Hrvatskog sabora i potpredsjednik Sabora Željko Reiner, izaslanik ministra obrane državni tajnik Branko Hrg, izaslanica potporedsjednika Vlade i ministra unutarnjih poslova državna tajnica Irena Petrijevčanin Vuksanović, načelnik Glavnog stožera OS RH admiral Robert Hranj, glavni inspektor obrane general pukovnik Drago Matanović, zamjenik načelnika GS OS RH general pukovnik Siniša Jurković, zapovjednik Hrvatske kopnene vojske general pukovnik Boris Šerić, direktor GS OS RH general bojnik Ivica Olujić, ravnatelj Vojne sigurnosno obavještajne agencije general bojnik Ivica Kinder, hrvatski branitelji, predstavnici udrug proizšlih iz Domovinskog rata, pripadnici Hrvatske vojske, obitelji poginulih i nestalih branitelja. Liturgijsko pjevanje predvodila je klapa Hrvatske ratne mornarice „Sveti Juraj“ i policijska klapa „Sveti Mihovil.“

Biskup msgr. Bogdan u propovijedi je govorio kako „povijest Dušnog dana – *Commemoratio Omnium Fidelium Defunctorum (Spomen svih vjernih mrtvih)* seže u rana stoljeća, doslovno do samih početaka kršćanstva. Grci i Rimljani prvog stoljeća iskazivali su štovanje pokojnicima treći dan od ukopa, zatim sedmi i četrdeseti dan, i na godišnjicu smrti. Pritom su naglašavali žalost nad pokojnima. Kršćani su u svim vremenima, u susretu s kulturama, preuzimali dobre običaje i pozitivne elemente dotične kulture i davali im kršćan-

sko obilježje. Tako su prvi kršćani preuzeeli od grčko-rimske kulture građanske običaje, pohoda grobljima, iskazivanje poštovanja pokojnicima, ali su odbacivali obredna naranja i gozbe na grobovima. Umjesto toga uvodili su molitve za pokojne s misnom žrtvom.“

Biskup je istaknuo kako se u našemu vremenu smrt nastoji gurnuti u stranu. „U našoj svakodnevničkoj o smrti ne želimo govoriti ni razmišljati. Tu temu odgađamo za neko drugo vrijeme, prostor i okolnosti. Redovito za nju rezerviramo mjesto u bolnicama, domovima nemoćnih ili ustanovama za palijativnu skrb... Većina ljudi želi taj trenutak smrti doživjeti što bezbolnijim i vedrijim. Željeli bi jednostavno zaspati i ne probuditi se više, ili bi željeli brzu i iznenadnu smrt bez velikih tegoba i patnji. A duhovni oci i naši stariji ovaj trenutak prijelaza držali su najvažnijim u ljudskome životu i nisu nikako htjeli da ih iznenadi. Željeli su smrt pomirenja s Bogom i ljudima, obilježeni i osnaženi sakramentima... U tome su smislu nastale pobožnosti i molitve koje se i danas njeguju za ‘sretnu smrt’“, rekao je biskup.

Smrt je za ljude jedna velika zagonetka i misterij jer – nitko nije imao iskustvo same smrti. Crkva pak svoj govor o zagrobnome životu temelji na od Boga objavljenim istinama vjere. Biskup je potom progovorio o „posljednjim stvarima“, tj. o raju, paklu i čistilištu. Oni koji umiru u Božjoj milosti i prijateljstvu s njime, oni koji su posve očišćeni žive zauvijek s Kristom. „Taj savršeni život, to zajedništvo života i ljubavi s Presvetim Trojstvom, s Djenicom Marijom, anđelima i svim blaženicima – zove se nebo. Nebo je krajnji cilj i ostvarenje konačnih čovjekovih težnji.“, istaknuo je biskup.

„Oni koji umru u milosti i prijateljstvu s Bogom, a nisu potpuno čisti, iako su sigurni za svoje vječno spasenje, moraju se poslije smrti podvrgnuti čišćenju kako bi postigli svestnost nužnu za ulazak u nebesku radost.“ To čišćenje izabranih Crkva naziva čistilištem.

Biskup je također progovorio o paklu naglasivši kako „ne možemo biti s Bogom sjedinjeni ako se slobodno ne odlučimo ljubiti njega. Ali, Boga ne možemo ljubiti ako teško grijesimo protiv drugoga, protiv svoga bližnjega ili protiv nas samih: ‘Tko ne ljubi, ostaje u smrti. Tko god mrzi brata svoga, ubojica je...’ (1Iv 3,14-15)”

Zbog svega ovoga „drugi dan mjeseca studenoga nije komemoracija prožeta nostalgičnom žalošću i jesenskom melankolijom, s oplakivanjem dragih nam osoba koje su nas napustile. Ovo je dan sjećanja ispunjen nadom u ponovni susret. Ovaj dan produbljuje zajedništvo svetih – zajedništvo zemaljske Crkve s čistilištem i nebeskom proslavljenom Crkvom. Mi danas molimo za sve vjerne mrtve. U ovoj svetoj misi mi se posebice spominjemo poginulih i preminulih hrvatskih branitelja, vojnika, redarstvenika, svih nestalih

u Domovinskom ratu, svih preminulih od posljedica Domovinskog rata.“

„Braćo i sestre, obilježavajući danas Spomen svih vjernih mrtvih mi se u svojim molitvama posebice sjećamo naših branitelja koji su prešli na onu stranu i koji nisu više s nama. Kao građani Lijepe naše koji vole svoju Domovinu, radosni smo što uspomena na njih živi i što se njeguje na razini cijele Domovine. Želimo da se njihova ljubav i žrtva u obrani i izgradnji samostalne hrvatske države sačuva i u budućim naraštajima. A njihove duše preporučujemo dobrome Bogu“, zaključio je biskup.

Nakon mise izaslanstava Predsjednika RH, Sabora, Ministarstva obrane, Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva hrvatskih branitelja položila su vijence i zapalila svjeće kod spomen obilježja „Pieta Croatica“.

DAN POLICIJSKE KAPELANIJE BL. MIROSLAVA BULEŠIĆA

Svetom misom u Katedrali Uznesenja Marijina u Puli Policijska uprava istarska obilježila je u petak, 5. studenoga, Dan policijske kapelanie bl. Miroslava Bulešića.

Svetoj misi prisustvovali su predstavnici Policijske uprave istarske, predstavnici vojske i obalne straže te bivši načelnici policijske uprave i ratni zapovjednik Specijalne jedinice policije BAK Istra. Liturgijsko pjevanje predvodila je Policijska klapa „Sv. Mihovil“ iz Policijske uprave splitsko-dalmatinske.

Uvodnim pozdravom okupljenima se obratio policijski kapelan vlč. Ilija Jakovljević, čestitavši svim djelatnicima Policijske uprave istarske Dan policijske kapelanie bl. Miroslava Bulešića. Misno slavlje predvodio je

msgr. Ivan Milovan, biskup porečki i pulski u miru, dok je kroz propovijed vlč. Siniša Vujčić istaknuo bit oprاشtanja i pozvao okupljene da ne izgube vjeru u Boga.

Na kraju misnog slavlja, u ime načelnika Policijska uprave istarske Bože Kirina, prisutni ma se obratio načelnik Sektora policije Mladen Blašković koji je zahvalio policijskom kapelanu na svim toplim riječima, pomoći i podršci koju pruža djelatnicima policijske uprave. „Naš je policijski poziv častan i human te ga svakodnevno obavljamo visoko profesionalno i odgovorno. Međutim naš posao podrazumijeva svakodnevne intervencije na prometne nesreće, tučnjave, nasilja i druga teška kaznena djela, suočavamo se sa svakakvim ljudima, njihovim tragedijama,

teškim sudbinama, raznim nesrećama i događajima. Te intervencije ostavljaju na nama duboki trag, a ponekad i teški stres. Zato nam je važno da se imamo kome obratiti s punim povjerenjem, nekome tko nam može

uliti nadu i vjeru, pružiti utjehu i izreći toplu riječ. Stoga, Ilija, još jednom zahvaljujemo na duhovnoj skrbi”, rekao je Blašković i čestitao svim djelatnicima Dan policijske kapelaniјe bl. Miroslava Bulešića.

OBILJEŽAVANJE 30. OBLJETNICE POGIBIJE BRANITELJA U KOMOLCU I NA STRINČJERI

U petak, 12. studenoga, polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća odana je počast braniteljima Dubrovnika koji su smrtno stradali u najvažnijim bitkama koje su se prije 30 godina vodile u Komolcu i na Strinčjeri i koje su bile presudne za obranu Dubrovnika.

Prva polovica studenog 1991. godine, na dubrovačkom ratištu bila je jedno od najtežih i ključnih razdoblja obrane Grada. Bilo je to vrijeme kada su kulminirala neprijateljska nastojanja da Grad prisile na predaju i na taj način ga zauzmu. U tim ključnim bitkama obrane Grada svoje mlade živote u Komolcu su položili Ivo Botica, Pero Nenada, Miho Klečak i Mario Mandić. Počast je odana i na Strinčjeri gdje su živote položili Mladenko Čavara, Mato Damjanović, Mario Matana, Zdenko Baričević, Tomislav Bender, Ante Jerko Landikušić, Božo Merčep, Ivan Raič, Siniša Tkalec i Vladimir Vuković.

U ime Policijske uprave dubrovačko-neretvanske vijenac i svijeću je položio zamjenik načelnika Miro Bajo sa svojim suradnicima Nikolom Nalbanijem i Matom Udženijom.

Osim njih, cvijeće i svijeće su položili članovi obitelji, izaslanik Ministarstva hrvatskih branitelja Dinko Tandara, predstavnici Županije dubrovačko-neretvanske, predstavnici Grada Dubrovnika, članovi Udruge roditelja poginulih branitelja Domovinskog rata Dubrovnik, članovi Udruge udovica branitelja Domovinskog rata Dubrovnik, predstavnici Udruge Specijalne jedinice policije Grof, pukovnije vojne policije oružanih snaga RH, Udruga veterana 73. bojne vojne policije Split, Udruga dragovoljaca branitelja Podstrana i Udruga HVIDR-a Dubrovnik. Molitvu za poginule predvodio je fra Ivo Kramar OFM.

PRIPADNICI HRVATSKOG KONTINGENTA U REPUBLICI POLJSKOJ OBILJEŽILI DAN SJEĆANJA NA ŽRTVU VUKOVARA I ŠKABRNJE

Povodom Dana sjećanja na žrtve Domovinskog rata i Dana sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje, pripadnici 8. hrvatskog kontingenta u Republici Poljskoj prisjetili su se žrtava Domovinskog rata, a vojni kapelan Josip Kešinović održao je Svetu misu.

U srijedu, 17. studenoga 2021., dan uoči 18. studenoga, pripadnici 8. hrvatskog kontingenta odali su pijetet žrtvama Vukovara i Škabrnje molitvom i simboličnim polaga-

njem 30 lampiona za 30. godišnjicu pada Grada heroja. Lampioni su položeni ispred zgrade u kojoj borave pripadnici hrvatskog kontingenta u Republici Poljskoj.

„Žrtve Domovinskog rata i branitelji heroji uvijek su u mislima hrvatskog vojnika. Njihova hrabrost i snaga stoje kao podsjetnik da čuvamo vrijednosti i slobodu koja je, uz velike žrtve, proizašla iz Domovinskog rata“, istaknuo je kapelan Kešinović.

Pripadnici 8. hrvatskog kontingenta u Republici Poljskoj

MSGR. FABIJAN SVALINA ZAREĐEN ZA BISKUPA

Biskupsko ređenje msgr. Fabijana Svaline u katedrali sv. Dimitrija u Srijemskoj Mitrovici, 21. studenoga 2021.
Foto: IKA/V. Jegić

Biskupsko ređenje novoga srijemskog biskupa koadjutora Fabijana Svaline održano je na svetkovinu Krista Kralja svega stvorenja, u nedjelju 21. studenoga, u katedrali sv. Dimitrija u Srijemskoj Mitrovici. Glavni zareditelj bio je tajnik Svete Stolice za odnose s državama i tajnik Međunarodnog povjerenstva za Crkve u Istočnoj Europi nadbiskup Paul Richard Gallagher, a suzareditelji đakovačko-osječki nadbiskup metropolit Đuro Hranić i srijemski biskup Đuro Gašparović.

Na slavlju biskupskega ređenja sudjelovali su i apostolski nuncij u RH msgr. Giorgio Lingua, predsjednik Hrvatske biskupske konferencije (HBK) zadarski nadbiskup msgr. Želimir Puljić, predsjednik Međunarodne biskupske konferencije sv. Ćirila i Metoda zrenjaninski biskup msgr. László Nemet, nad/biskup iz Hrvatske među kojima i vojni or-

dinarij msgr. Jure Bogdan, nad/biskup Bosne i Hercegovine, Srbije, Kosova, Crne Gore i Sjeverne Makedonije, redovnički poglavari i pedesetak svećenika, a posluživala su trojica đakona. Prezbiteri pratitelji novoga biskupa bili su župnik Župe sv. Mateja u Gundicima Josip Dominković te župnik Župe Uznesenja Blažene Djevice Marije u Zemunu i ravnatelj Caritasa Srijemske biskupije vlč. Jozo Duspara. Nazočna su bila i dvojica episkopa Srpske pravoslavne Crkve.

Na početku je sve prisutne pozdravio domaćin - biskup Gašparović te je predslavitelju msgr. Gallagheru izrazio dobrodošlicu. Nakon navještaja čitanja (Dn 7, 13 – 14; Ps 93, 1 – 2.5; Otk 1, 5 – 8; Iv 18, 33b – 37), otpjevan je himan „O dođi, Stvorče, Duše Svet“, a prezbiteri pratitelji dopratili su izabranog biskupa Svalinu pred glavnog zareditelja te

u ime Crkve Srijemske zatražili da bude za-ređen. Potom je pročitan Apostolski nalog pape Franje o biskupskom imenovanju novog srijemskog biskupa koadjutora.

Msgr. Gallagher je na početku homilije rekao da liturgija dana „govori o Kristu, Kralju svega stvorenja. Kralj je to koji nam se predstavlja kao svjedok, vjerni i mudri sluga, Kralj koji je poslušno i smjerno prihvatio volju nebeskoga Oca i bezuvjetno se predao za spasenje svakog muškarca i žene koji nastanjuju ovaj svijet.“ Osvrnuvši se na geslo novog biskupa – „Super omnia Caritas“ (Kol 3,14), predslavitelj je ustvrdio da ga je msgr. Svalina „odabrao da bi svoju biskupsku službu vršio u svjetlu ljubavi, koja je, kako nas uči sv. Pavao, neizostavna za ulazak u Kristovo savršenstvo. To je, naime, obilježje svakog kršćanina, da snagom služenja i odvažnom bliskošću uprisutni ljubav kojom nas Krist ljubi. Slično nam i grb, koji će obilježavati riječi i geste novoga biskupa, dvama znacima svjedoči o toj želji da u životu uvijek tražimo savršenstvo ljubavi.“

„Blagdan koji danas slavimo navodi nas na razmišljanje o samom srcu naše vjere u Krista i stavlja nas pred neka pitanja od kojih ne možemo pobjeći: tko je taj Kralj? Ili, kad poput Pilata, i mi danas pitamo Gospodina Isusa: Ti, koji si na križu, uhićen, prezren, Ti si, dakle, Kralj?“, nastavio je msgr. Gallagher. U odnosu na ta pitanja, kako je rekao, „ljudski izračuni i egzaktnost stvari... sami po sebi nisu dostatni“. Nego, odgovor daje vjera koja daje pouzdano predanje Bogu. „Bog je objavio da je njegova ljubav prema čovjeku, prema svakome od nas, bez mjere: na Križu nam Isus iz Nazareta, Sin Božji koji je postao čovjekom, na najjasniji način pokazuje dokle seže ta ljubav – do darivanja samoga sebe, do potpune žrtve. Vjera znači vjerovati tom Kralju koji se sa svojom ljubavlju pred čovjekovom opakošću, pred zlom i smrću ne umanjuje, već je kadar preobraziti svaki oblik ropstva i darovati mogućnost spaseњa“, istaknuo je.

Obrativši se msgr. Svalini, predslavitelj ga je pozvao da vjeruje ono što naviješta, poučava što vjeruje i živi ono što poučava. Poželio mu je da uvijek bude znak Krista Sluge.

„Ovdje, u Srijemskoj biskupiji, čija je povijest uvijek bila obilježena činjenicom da je smještena na granici između dvaju svjetova i kultura, Zapada i Istoka, živi se i posebna karizma, tj. osobito važna zadaća promicanja ekumenskoga dijaloga i njegovana suradnje i zajedništva“, naglasio je nadbiskup Gallagher, pozdravivši predstavnike SPC-a.

Citirao je i riječi koje je sv. Ivan Pavao II. izrekao 1994. godine: „U ovim krajevima danas stavljениm na toliku kušnju, vjera mora ponovno postati snaga koja ujedinjuje i daje dobre plodove, poput rijeka koje protječu ovim zemljama. Kao Sava, koja izvire u Sloveniji, protječe vašom domovinom, nastavlja uz hrvatsku i bosanskohercegovačku granicu te u Srbiji utječe u Dunav. Dunav je druga velika rijeka koja povezuje hrvatsku i srpsku zemlju s velikim zemljama istočne, srednje i zapadne Europe. Te se dvije rijeke susreću, isto kao što su pozvani na susret i razni narodi koje one povezuju. To posebno moraju ostvariti dvije kršćanske Crkve, Istočna i Zapadna, koje upravo u ovim krajevima oduvijek žive zajedno. U toj metafori rijeka možemo gotovo dohvatiti tragove puta na koji vas Bog poziva da njime kročite.“

Na kraju homilije, msgr. Gallagher misao je usmjeroj „Presvetoj Djevici, čije je čašćenje u narodima oblikovalo iznimian utjecaj bazilijske pobožnosti prema Bogorodici/Theotokos“, te sve preporučio njezinom zagovoru.

Po završetku homilije, msgr. Svalina je pred glavnim zarediteljem, u pratinji prezbitera pratitelja, izrekao svoje obećanje. Tijekom molitve litanija, ređenik je bio prostret na tlu ispred glavnog oltara. Potom je kleknuo, a nadbiskup Gallagher mu je u tišini položio ruke na glavu, što su potom učinili i ostali biskupi. Nakon toga, glavni zareditelj mu je položio na glavu Evanđelistar koji su držali

đakoni. Uslijedila je molitva ređenja, mazanje glave krizmom, predaja Evanđelistara, stavljanje prstena (znaka vjernosti Crkvi) i mitre te predaja pastirskoga štapa. Nakon što je primio znamenja biskupske službe, msgr. Svalina sjeo je na biskupski sedes te izmijenio cjelov mira s glavnim zarediteljem i suzarediteljima. Za to vrijeme pjevala se pjesma nadahnuta biskupskim geslom „Super omnia Caritas“.

Poslije obreda ređenja, slavlje je nastavljeno Apostolskim vjerovanjem te euharistijskom službom. Nakon popričesne molitve, dok se pjevao himan Tebe Boga hvalimo, biskup Svalina je u pratnji vrhbosanskog nadbiskupa koadjutora i vojnog apostolskog upravitelja u BiH msgr. Tome Vukšića i požeškog biskupa msgr. Antuna Škvorčevića prošao kroz vjernički puk okupljen i katedrali i oko nje, blagoslivljajući ga.

Potom su se novozaređenom biskupu obratili predsjednik HBK zadarski nadbiskup Želimir Puljić, predsjednik Međunarodne biskupske konferencije sv. Ćirila i Metoda zrenjaninski biskup Lászlo Német, u ime svećenika, redovnika i redovnica Srijemske biskupije župnik Župe Svih svetih u Irigu Blaž Zmaić te u ime vjernika laika župljanka Župe Presvetog Srca Isusova u Šidi vjeroučiteljica Ana Hodak, tajnica Biskupijskog pastoralnog centra Srijemske biskupije i koordinatorica Tiskovnog ureda Srijemske biskupije.

Nadbiskup Puljić na početku se spomenuo rodnog kraja mons. Svaline. „Crkva kada redi i posvećuje biskupa želi da on bude izraz njezinoga jedinstva u istini i ljubavi (2 Iv 1, 3). Stoga, dok danas spominjemo Fabijanovo rodno mjesto i njegove drage roditelje Lucu i Mirku, u duhu odlazimo do svetog grada Jeruzalema gdje se rodila Crkva. Ondje je zapravo izvor i Fabijanove službe i poslanja“, rekao je, podsjetivši na apostolsko naslijede. Potom se obratio i ređeniku. „Dragi biskupe Fabijane, dok Ti danas čestitam ovaj dan i sveti događaj ređenja u ime hrvatskih bi-

skupa, od srca zahvaljujem na predanom služenju u više institucija HBK posebice u ime karitativnog djelovanja u normalnim i kriznim trenutcima, poput poplava, požara i potresa.“

Biskup Nemet, podsjetivši da je msgr. Svalina obnašao mnoge službe u Đakovačko-osječkoj nadbiskupiji i pri HBK, rekao je da je njegov gubitak za njih, dobitak za Crkvu u krajevima gdje kao biskup dolazi, ne samo za msgr. Gašparovića kao srijemskog biskupa, nego za čitavu biskupsку konferenciju.

„Tvoja nazočnost u našim redovima dat će nam novi poticaj – raditi posebice ono u čemu si ti najjači, u ljubavi, caritasu, u djelatnoj ljubavi. Zaželio bih ti sve ono što Srijem predstavlja za nas. To su mučenici, poput sv. Stošije koja povezuje Srijem i Zadarsku nadbiskupiju. A to su i veliki nadbiskupi misionari, sv. Metod, srijemski metropolit. Rijetko se govori da je i on imao srijemska titulu nadbiskupa. Metod je zaštitnik naše biskupske konferencije i Srijemske biskupije. Od mučenika uzmi izdržljivost, od sv. Metoda snalažljivost u navještanju evanđelja i misijama“, poručio je zrenjaninski biskup.

Župnik Blaž Zmaić izrazio je radost svećenika, redovnika i redovnica zbog dolaska novog biskupa koadjutora te je dodao da za njega mole. Istaknuo je da se ređenje dogodilo u Godini sv. Josipa koji je poslije Marije najbliži Isusu. „Neka on u Vama sačuva iskrenu i trajnu vezu s Bogom, duševni mir, duboku poniznost srca, savršeno slaganje s voljom Božjom“, poručio je župnik Zmaić. Kazavši da u biskupiji djeluju petnaestorica svećenika, istaknuo je da su spremni na suradnju i da se s njima može računati.

Vjeroučiteljica Ana Hodak zahvalila je msgr. Svalini što je prihvatio službu pastira njihova malog stada. „Mi smo skromna zajednica po broju, ali ne i po vjeri, jer povijest je ovdje često pokazivala i svoje ružno lice, ali našu vjeru nije slomila“, istaknula je.

Srijem je opisala kao „mjesto na kojem žive ljudi vjerni Kristu još od prvih kršćanskih vremena. Mjesto susreta Istoka i Zapada, mjesto natopljeno krvlju mučenika. Ovdje često nije bilo lako biti Kristov svjedok, ni vjernom stadu, ni pastirima. Vi to dobro zname, ali ste ipak prihvatali ovu službu i tako pokazali svoju vjernost i ljubav prema Kristu i njegovoj Crkvi, o čemu svjedoči i vaše geslo Iznad svega ljubav“, poručila je Hodak. „A Bog u svemu na dobro surađuje s onima koji ga ljube, s onima koji su odlukom njegovom pozvani (Rim 8,28)“, dodala je. Naposljetku, Hodak je u ime vjernika laika novom biskupu koadjutoru iskazala spremnost na suradnju te mu zajamčila njihove molitve.

Na kraju je pozdravni govor izrekao i novo-zaređeni biskup Svalina.

„Radosno i otvorena srca te ispruženih ruku dolazim k vama, u ovu kršćansku metropoli, u mjesto gdje je pod palmom mučeništva u doba najvećih progona Dioklecijanova i Galerijeva vremena stasalo i ukorijenilo se prvo kršćanstvo. Srijemska biskupija od 4. stoljeća mjesto je snažne i nepokolebljive vjere, to je mjesto trijumfalnog kršćanskoga obrata i obraćenja. Ovdje je kršćanstvo predvođeno primjerom mučeništva svetih Irineja i njegova đakona Dimitrija postalo jednim od najsnažnijih kršćanskih biljega tadašnje Europe“, istaknuo je na početku.

„Osim kršćanske simbolike i tradicije, u ovome slavnom gradu i danas se, pa i u njegovu nazivu, zrcali kršćanski znamen. U ovaj grad i ovu biskupiju po uputi rimskoga prvosvećenika dolazim iskreno i predano – sa željom biti jedan od vas i živjeti među vama te da bih zajedno s vama bio dionik zajedništva, jedinstva, izgradnje, a nadam se i napretka. Jer povijest i tradicija, pa i duboka simbolika ovoga mjesta za kršćanski identitet, malo bi značili i bili bi sasvim nedostatni kada danas ne bismo svi zajedno učinili sve za postizanje tih vrijednosti. Kršćanske metropole poput ove oduvijek su bila sjecišta i stjecišta ljudi koji su složno živjeli ujedinjeni u različitosti,

ali u istome kršćanskom duhu i identitetu. Svima zajedno zadaća nam je njegovati te graditi mostove među nama i ustrajati na onome što nas povezuje i ujedinjuje“, ustvrdio je biskup Svalina.

U skladu sa svojim gesлом, istaknuo je da se „veličina nekog mjesta i njegova kršćanska odrednica danas najbolje ogledaju u tome koliko mu je stalo i koliko mari za najslabijega i najranjivijega među nama te za potrebitoga. Iznad svega, naš se kršćanski identitet, obilježen mučeništvom, ogleda u Ljubavi, i to Ljubavi pisanoj velikim slovom, onoj uzvišenoj i samilosnoj Ljubavi Boga prema čovjeku koju su Grci označavali riječju agapè, a Rimljani i sveti Pavao caritas. Svoje poslanje na koje me u Srijemsku biskupiju šalje Rimski Prvosvećenik prвotno gledam kao Ljubav iznad svega.“

Zahvalivši Bogu na daru života, zahvalio je i svojim roditeljima, koji su sudjelovali u slavlju, što su njega i braću Dragu i Karla odgajali u vjeri i vjernosti Bogu. Toj zahvali pridružio je i zahvalu odgojiteljima, učiteljima i profesorima.

Na kraju je zahvalio glavnom zareditelju, suslaviteljima i svim uzvanicima.

Među njima su bili i predstavnici kulturnih i prosvjetnih ustanova, nacionalnih manjina u Vojvodini te civilnih vlasti, među kojima izaslanica predsjednika Vlade Republike Hrvatske Nina Obuljen Koržinek, ministrica kulture i predsjednica Komisije za odnose s vjerskim zajednicama, predsjednik Skupštine Autonomne pokrajine Vojvodine Ištvan Pastor, gradonačelnica Srijemske Mitrovice Svetlana Milovanović i predsjednik Gradske skupštine Srijemske Mitrovice Ilija Nedić. Među ostalim službenicima, obredničari su bili kanonik Prvostolnog kaptola u Đakovu Luka Strgar i Ivica Zrno, župnik Župe slike Ane u Laćarku. Asistirali su bogoslovi iz Đakova i ministranti Katedralne župe sv. Dimitrija, đakona i mučenika iz Srijemske Mitrovice.

Msgr Fabijan Svalina

Foto: IKA/V. Jegić

Liturgijsko pjevanje su predvodili: katedralni zbor „Sveta Cecilija“ iz Srijemske Mitrovica (voditeljica: mo. s. Cecilija Tomkić), članovi katedralnog zbora iz Đakova (voditelj: mo. Ivo Andrić) i članovi katedralnog zbora

„Albe Vidaković“ iz Subotice (voditelj: mo. Stantić), uz orguljsku pratnju mo. Miroslava Stantića i instrumentalnu pratnju profesora glazbene škole „Petar Krančević“ u Srijemskoj Mitrovici.

OTKRIVEN "BIJELI KRIŽ" U POČAST POGINULIM HRVATSKIM BRANITELJIMA

Spomen obilježje „Bijeli križ“ na prostoru pustare Seleš, na cesti između Antunovca i Tenje u Slavoniji, u počast osamnaest hrvatskih branitelja poginulih u vremenu od 6. listopada do 22. studenoga 1991. godine na južnom dijelu obrane Osijeka

Kako prenosi Ministarstvo hrvatskih branitelja, u ponedjeljak 22. studenoga 2021. godine otkriveno je Spomen obilježje „Bijeli križ“ na prostoru pustare Seleš, na cesti između Antunovca i Tenje u Slavoniji, u počast osamnaest hrvatskih branitelja poginulih u vremenu od 6. listopada do 22. studenoga 1991. godine na južnom dijelu obrane Osijeka.

Nakon pada Vukovara postojala je opravданa bojazan da slična sudbina čeka i Osijek, a prvi cilj neprijatelja bio je stavljanje grada Osijeka u okruženje. Grad se na južnoj crti bojišnice od 6. listopada branio kod Seleša. U tim borbama poginulo je osamnaest hrvatskih branitelja, a one su potrajale do 22. studenog kada su branitelji bili primorani povući se u Antunovac. Trideset godina ka-

snije otkriven je spomen-križ u čast poginulim braniteljima.

Spomen-križ podignut je na inicijativu Udruge hrvatskih branitelja Antunovac-Ivanovac na čelu s ratnim zapovjednikom Stjepanom Šerićem, a otvorile su ga Dora Begović, kći poginulog Danijela Dorića, i Marija Dujić, kći poginulog Josipa Milasa. U podnožju spomenika ispisana su imena branitelja koji su poginuli i nestali na ovom položaju: Božo Balaž, Damir Bek, Stjepan Boni, Tihomir Čudić, Daniel Dorić, Darko Gotal, Nenad Jugović, Damir Lajk, Zvonko Mekić, Josip Milas, Stjepan Perhot, Stjepan Perić, Marijan Pleteš, Anton Rebić, Zoran Slivonja, Šime Šimenić, Ivan Šutak, Ivan Zbiljski.

Spomen-križ blagoslovio je vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan. Zajedno s vojnim biskupom bili su hvarski biskup msgr. Ranko Vidočić i mjesni župnik iz Ivanovca vlč. Andrija Vrbanić. Biskup Bogdan također je prenio okupljenima pozdrave i izraze molitvenog zajedništva đakovačko-osječkog nadbiskupa msgr. Đure Hranića i pomoćnog biskupa msgr. Ivana Ćurića.

Uz obitelji poginulih i nestalih hrvatskih branitelja, vijence su položili i svijeće zapalili: potpredsjednik Vlade i ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved - izaslanik predsjednika Vlade RH, zapovjednik Zapovjedništva za obuku i doktrinu brigadni ge-

neral Željko Ljubas - izaslanik predsjednika RH, župan Osječko-baranjske županije Ivan Anušić - izaslanik predsjednika Hrvatskog sabora, brigadir Dražen Batrnek - izaslanik ministra obrane, načelnik Policijske uprave osječko-baranjske Ladislav Bece, načelnik Općine Antunovac Davor Tubanjski, predstavnici braniteljskih udruga i susjednih općina.

Nakon otvaranja Spomen obilježja kod Seleša, u spomen kapelici Sv. Antuna u Antunovcu otvorena je izložba „Sjećanja“ na kojoj su izloženi radovi učenika Osnovne škole Antunovac.

POSJET 24. NARAŠTAJA RATNE ŠKOLE „BAN JOSIP JELAČIĆ“ VOJNOM ORDINARIJATU

Polaznici dvadeset i četvrtog naraštaja Ratne škole „Ban Josip Jelačić“ u posjetu Vojnom ordinarijatu u RH

U srijedu 24. studenog, vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan primio je u zgradi Vojnog ordinarijata polaznike dvadeset i četvrtog naraštaja Ratne škole „Ban Josip Jelačić“. Dvadeset i četvrti naraštaj Ratne škole, predvođen načelnikom brigadirom Mijom Kožićem, broji jedanaest polaznika, a osim časnika iz Hrvatske vojske i jednog polaznika iz Ministarstva unutarnjih poslova, u ovom programu izobrazbe sudjeluju i visoki časnici iz Bosne i Hercegovine, Sjeverne Makedonije, Slovenije i Crne Gore. Na sastanku su sudjelovali također generalni vikar i kapelan na Hrvatskom vojnom učilištu don

Marko Medo i načelnik Samostalnog odjela za potporu Vojnom ordinarijatu bonik Ivica Krišto.

Tradicionalni posjet Vojnom ordinarijatu dio je plana i programa izobrazbe na Hrvatskom vojnem učilištu "Dr. Franjo Tuđman", u sklopu kojega djeluje Ratna škola. Polaznicima škole održana je prezentacija o povijesti i ustroju Vojnog ordinarijata. Biskup Bogdan je polaznike upoznao s načinom djelovanja Vojnog ordinarijata i sa pastoralnim programima i redovitim radom Ordinarijata.

PROSLAVA SV. NIKOLE BISKUPA U HRM-U U SPLITU

Procesija s kipom sv. Nikole, 6. prosinca 2021.

Foto: HRM/D. Mišić

U ponedjeljak, 6. prosinca 2021., u Splitu je proslavljen Dan nebeskoga zaštitnika vojnih kapelanija „Sveti Nikola biskup“ koje djeluju pri Hrvatskoj ratnoj mornarici, Središtu za obuku HRM, Flotili HRM, Obalnoj straži, Po-

morskoj bazi Split. Svečano sv. Misno slavlje u 11.00 sati u crkvi sv. Ante na Poljudu u Splitu predvodio je vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan. U koncelebraciji s biskupom bio je dekan i vojni kapelan don Branimir Projic

te policijski kapelani don Hrvoje Relja i don Marko Trogrlić. Svetoj misi nazočili su zapovjednik Hrvatske ratne mornarice kontradmiral Ivo Raffanelli, sa svojim suradnicima – zapovjednicima postrojbi. Na misnom slavlju je sudjelovao i zapovjednik Postaje pomorske policije Split Joso Vujić. Slavlje sv. Mise održano je uz strogo pridržavanje epidemioloških mjera za suzbijanje bolesti COVID-19, pa je stoga, sukladno propisima, broj sudionika bio vrlo ograničen. Prije početka Sv. Mise Vojni ordinarij je, na ulazu u samostanski kompleks, izmolio molitvu sv. Nikoli pred njegovim kipom kojeg su, nakon molitve, u procesiji unijeli u crkvu pripadnici HRM-a.

Na početku sv. Mise Vojni ordinarij je pozdravio sve nazočne djelatnike HRM na čelu sa zapovjednikom Hrvatske ratne mornarice kontraadmiralom Ivom Raffanellijem te njihove goste, pozvavši ih na zahvalno sjećanje koje nas vodi u teške ratne dane, prije 30 godina, dane hrabrog i odlučnog utemeljenja

Hrvatske Ratne Mornarice te sve pozvao na molitvu za sve naše poginule i stradale hrvatske branitelje, na kopnu i na moru, u ratu i u poraću, te članove njihovih obitelji.

Biskup Bogdan je u svojoj propovijedi, a na temelju evanđeoskog odlomka u kojem sv. Luka donosi događaj Isusova ozdravljenja uzetoga kojeg njegovi prijatelji donose pred Isusa spuštajući ga preko krova, istaknuo da Bog najbolje zna što je čovjeku najpotrebnije. „Evangelje nam – istaknuo je Vojni ordinarij – poručuje da je Božja briga za čovjeka cjelovita, kompletna. Ta briga obuhvaća cijelog čovjeka, njegovu dušu i njegovo tijelo, njegovu duhovnu i tjelesnu komponentu. Bogu je stalo do kompletног čovjekova bića – a ono je i duhovno i tjelesno. Poručuje nam također da takav pogled na Boga i čovjeka daje jedino vjera. Nevjera je ona koja čovjeka „zakida“ u obje ove dimenzije. Ona čovjeka uskraćuje u cjelovitosti njegova bića. Ona svojom sumnjom stavlja Bogu ograničenja i granice i ne dopušta mu da čovjeka spasi, da ga ozdravi

Crkva sv. Ante na Poljudu, Split, 6. prosinca 2021.

Foto: HRM/D. Mišić

i da ga podigne na njegove noge: kako bi bio ne uzet, bespomoćan i nesretan, nego kako bi bio sretan, ozdravljen, spašen i kao takav hodio ovim svijetom. To Bog želi i to Bog čini. To je Božja ljubav za čovjeka. Na nama je da mu svojom vjerom omogućimo da to u nama i izvodi. On nas u sakramantu sv. Ispovijedi oslobađa od grijeha, a slušanje njegove riječi i njezino vršenje ospozobljava nas da slobodni, spašeni, sretni hodimo ovim svijetom, ozdravljeni od raznih naših uzetosti i prikovanosti."

Nadalje je biskup Bogdan poručio da su sveci najbolji svjedoci takve Božje ljubavi za čovjeka i Božje brige za čovjeka. Takav je, naglasio je msgr. Bogdan, bio i sveti Nikola, naš zaštitnik, čiji blagdan danas slavimo. On je vodio brigu o ljudima, siromasima i bolesnima, ugroženima i nevoljnima. On ustrajno širi vjeru. Činio je čudesa. Poput Isusa smiruje uzburkano more i zato je zaštitnik mornara i moreplovaca. Svojim blagoslovom ozdravlja dijete pa ga častimo i kao zaštitnika djece. U svom životu uvijek se borio protiv nepravde i za ljubav prema bližnjemu u kojem je

prepoznavao Boga. Iscrpljen pokorom i poslovima umire 6. prosinca oko 327. godine. Njegov grob koji se od 1096. godine nalazi u Bariju u Italiji gdje mu je podignuta velebna crkva mjesto je stalnih hodočašća vjernika i kršćanskog zapada, ali i kršćanskog istoka Od njega možemo naučiti da Bogu vjerujemo svim svojim bićem i da iz svoga života uklanjamo nevjeru. Od njega možemo naučiti da je Bogu sve moguće i da Bog u svojoj svemogućnosti najbolje zna što je ono pravo, istinsko dobro za čovjeka. Biskup je, na koncu svoje propovijedi, sve pozvao da se svetom Nikoli molimo da nam pomogne da i mi poput njega vjerujemo i živimo te da nas čuva i štiti u svim nevoljama i olujama našeg života koji je često poput nemirna mora, u neveri. Pa da po zagovoru svetog Nikole svi prispijemo u sretnu luku spasenja - k dobrom i milosrdnom Bogu koji nas beskrajno ljubi i koji nas uvijek spašava.

Na završetku Misnog slavlja svima nazočnim se obratio vojni kapelan pri HRM-u don Branimir Projić.

ADVENTSKA TRIBINA VOJNE KAPELANIJE „SVETOG ILIJE PROROKA“ U PETRINJI

U srijedu 8. prosinca 2021. godine vojna kapeljana „Svetog Ilije Proroka“ u vojarni „Pk. Predrag Matanović“ u Petrinji organizirala je tradicionalnu Adventsku tribinu. Kako se nalazimo u mjesecu borbe protiv raznih ovisnosti, tako je i MORH pokrenuo aktivnu borbu protiv ovisnosti i zloupotrebe droge, te preventivne aktivnosti u Hrvatskoj vojsci od 15. studenog do 15. prosinca. Tom prigodom je i vojna kapeljana odlučila organizirati tribinu na tu tematiku. U goste su pozvali humanitarnu organizaciju „Zajednica Susret“ da posvjedoči kako se 30 godina uspješno bori protiv raznih ovisnosti.

Adventska tribina je započela svetom Misom povodom svetkovine Bezgrješnog Začeća Blažene Djevice Marije koju je povodio vojni kapelan don Branko Čagelj. Nakon toga uslijedilo je predavanje i svjedočenje na kojem je sudjelovalo stotinjak pripadnika vojarne. Na tribini su gostovali utemeljiteljica „Zajednica Susret“ gđa. Bernardica Juretić Rožman, predsjednica gđa. Miroslava Rožanković i bivši ovisnik i djelatnik udruge g. Mario.

Na početku predavanja goste i sve prisutne je pozdravio domaćin pk. Ivan Radić zapovjednik 2. mb. „Gromovi“. Nakon toga don Branko je također iskazao izraze dobrodošlice

i kratko predstavio goste, te ih zamolio da iznesu svoja iskustva i svjedočanstva. Gđa Bernardica je započela predavanje govorom o nastanku „Zajednice Susret“ u Italiji, te kako je nakon toga slična zajednica ustanovljena i u Hrvatskoj ratne 1992. godine. Govoreći o svome radu u borbi sa ovisnostima u Rimu i Splitu ukratko je prezentirala program i sistem rada sa ovisnicima. Također je govorila kako danas postoje moderne „on line“ ovisnosti s kojima se više susreću, te da je prije bilo lakše raditi s ovisnicima jer su većina bili ovisni samo o heroinu. U današnje vrijeme droge su više nepoznate, jače i dostupnije, pa češće dolazi i do duplih ovisnosti i psihičkih bolesti.

U dalnjem predavanju g. Mario je posvjeđao o svojoj ovisnosti o drogama i životu na ulici, te borbi s ovisnošću. Vojsci je svakako bilo zanimljivo njegovo svjedočenje jer je iznio kako je živio u paklu droge 20 godina. Krenuvši s lakšim drogama, pa sve do onih težih i kako je uništavao svoj život, kao i živote drugih sve zbog teške ovisnosti. Rekao je kako je tek iz trećeg pokušaja liječenja u

komuni uspio vratiti život u normalu, te sad ima skladan brak i jedno dijete. Sada radi kao djelatnik zajednice i pomaže drugima koji imaju problema s raznim ovisnostima. Na kraju je rekao slušateljima da ni ne kušaju drogu ako im tko ponudi jer droga ništa ne daje, a sve uzima i često vodi u tešku ovisnost i uništenje života.

Na kraju tribine don Branko je zamolio predsjednicu udruge gđu. Miroslavu da kaže nešto o radu „Zajednice Susrete“ u današnjim vremenima. Gđa Miroslava je opisala gdje i kako udruga djeluje, te da svatko tko treba neku pomoć od njih može se slobodno javiti. Jer udruga vodi savjetovališta u više grada, imaju više projekata, te su u ovoj godini imali preko 2000 razgovora.

Na kraju tribine vojni kapelan se zahvalio uzvanicima što su izdvojili vrijeme i progovorili o ovoj osjetljivoj tematiki pred Hrvatskim vojskom. Nakon tribine domaćini pk. Radić i don Branko goste su odveli u spomen sobe „Tigrova“ i „Gromova“, te im ukratko približili djelovanje ovih slavnih ratnih brigada.

DVADESET I DRUGA OBLJETNICA SMRTI DR. FRANJE TUĐMANA

U petak 10. prosinca, obilježena je dvadeset i druga obljetnica smrti prvog hrvatskog predsjednika dr. Franje Tuđmana.

U jutarnjim satima na grobu dr. Franje Tuđmana na zagrebačkom groblju Mirogoj, okupili su se visoki državni dužnosnici kako bi mu odali počast polaganjem vjenca i paljenjem svijeća. Zajednički vijenac su položili predsjednik Vlade RH Andrej Plenković, predsjednik Hrvatskog sabora Gordan Jandrovski, potpredsjednik Hrvatskog sabora Željko Reiner, potpredsjednik Vlade i ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved i drugi članovi izaslanstva. Molitvu odrješenja

predvodio je vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan u pratinji generalnog vikara vojnog ordinarijata don Marka Mede.

U 19.00 sati u zavjetnoj crkvi Sveta Mati Slobode, vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan predvodio je svetu misu zadušnicu za pokojnog dr. Tuđmana. U koncelebraciji su bili generalni vikar Vojnog ordinarijata don Marko Medo, župnik don Damir Stojić i više drugih svećenika. Na misi su sudjelovali: predsjednik Vlade RH Andrej Plenković, obitelj pokojnog predsjednika Franje Tuđmana i nekoliko stotina vjernika. Pjevala je klapa HRM sv. Juraj.

BOŽIĆNO ČESTITANJE U VOJNOM ORDINARIJATU

U srijedu 15. prosinca 2021., održano je u Vojnom ordinarijatu u Zagrebu tradicionalno božićno čestitanje. Na čestitanju su sudjelovali vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan, umirovljeni vojni biskup msgr. Juraj Jezerinac, generalni vikar don Marko Medo, biskupski vikari fra Frano Musić OFM i don Slavko Rajič, vojni i policijski kapelani, djelatnici Vojnog ordinarijata, pomoćnici vojnih i policijskih kapelana, članovi Samostalnog odjela za potporu Vojnom ordinarijatu (MORH) i Samostalne službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom (MUP). Susretom je moderirala s. Martina Vugrinec.

Generalni vikar don Marko Medo je izvjestio o djelovanju Vojnog ordinarijata tijekom 2020. i 2021.. g. U dosadašnjem radu i ostvarivanju pastoralnih programa bili smo mnogo uvjetovani okolnostima i mjerama uz pandemiju Covida 19. U 2022. godini se navršava 25. obljetnica od osnutka Vojnog ordinarijata. Središnja proslava ove obljetnice planirana je za nedjelju 2. listopada 2022., u Mariji Bistrici kad je predviđeno i održavanje 30. nacionalnog hodočašća vojske, policije i branitelja.

Promišljajući o otajstvu Božića i Božjem ulasku u ljudsku povijest, o dušobrižničkom djelovanju u Vojnome ordinarijatu, biskup vojni ordinarij se zadržao na riječima Prve Ivanove poslanice: „Što bijaše od početka, što smo čuli, što smo vidjeli očima svojim, što razmotrismo i ruke naše opipaše o Riječi,

Životu – da, Život se očitova, i vidjeli smo i svjedočimo, i navješćujemo vam Život vječni, koji bijaše kod Oca i očitova se nama – što smo vidjeli i čuli, navješćujemo i vama da i vi imate zajedništvo s nama.“ (1 Iv 1,1-3)

Msgr. Bogdan je istaknuo kako je osnovno polazište i pokretač djelovanja kršćana u svijetu živa vjera u Boga živoga. Iz vjere i u vjeri se oblikuje naš kršćanski identitet i proizlazi naše pastoralno djelovanje. Pastoralni uspjesi ne mogu se mjeriti samo analitički, po broju ostvarenih projekata, uspješnih hodočašća, duhovnih vježbi... Uspjesi djelovanja članova Kristove Crkve očituju se po rastu vjere. A vjera se učvršćuje u molitvi, kroz molitvu... Vjernici se moraju moliti za svoje pastire, a pastiri za vjernike rekao je biskup. Od svih Kristovih vjernika, laika i svećenika očekuje se da budu vjerodostojni i predani u apostolskom poslanju, da budu pravi svjedoci evanđelja.

Msgr. Bogdan je okupljenima na božićnom susretu poručio da u ovom vremenu nađu vremena za sebe, za svoj duhovni život, za temeljitu isповijed, kao i za odmor i vrijeme sa svojim obiteljima. Zahvalivši se svima okupljenima na pastoralnoj zauzetosti i djelovanju, biskup Bogdan je okupljenima čestitao Božić i Novu Godinu. Prisutnima je prenio čestitke dvojice vojnih kapelana iz mirovnih misija, don Josipa Kešinovića iz Poljske i don Antonija Mikulića sa Kosova. Božićni susret završen je zajedničkim domjenkom.

PAPA FRANJO IMENOVAO DON ROKA GLASNOVIĆA DUBROVAČKIM BISKUPOM

Apostolska nuncijatura u Republici Hrvatskoj objavila je na blagdan sv. Andrije, u utorak 30. studenoga, u podne da je papa Franjo imenovao dubrovačkim biskupom don Roka Glasnovića, svećenika Šibenske biskupije.

Roko Glasnović rođen je 2. srpnja 1978. godine u Šibeniku, od oca Nikole i majke Marije rođene Palić. Osnovnu školu pohađao je u Janjevu od 1985. do 1990. i u Šibeniku od 1990. do 1993. Srednju Tehničku školu pohađao je u Šibeniku od 1993. do 1997. godine. Služio je vojni rok 1997./1998. Jednu godinu (1998.) studirao je na Pravnom fakultetu u Splitu. Od 1999. do 2005. bio je u Bogoslovnom sjemeništu i studirao na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu. Za đakona je zaređen 5. prosinca 2004., a za svećenika 2. srpnja 2005. u Šibeniku.

Pastoralnu teologiju studirao je na Papinskom lateranskom sveučilištu u Rimu od 2005. do 2008. Nakon studija, 2008. godine imenovan je župnikom Župe Pohođenja Blažene Djevice Marije u Njivicama gdje je ostao godinu dana. Iste godine imenovan je povjerenikom za pastoral braka i obitelji Šibenske biskupije. Od tada je obnašao i službu ceremonijara Šibenske biskupije. Osobnim tajnikom šibenskoga biskupa imenovan je 2009. godine. Iste godine postao je i član svećeničkog vijeća Šibenske biskupije. Članom Povjerenstva za Katolički školski centar (KŠC) i za Katoličku osnovnu školu (KOŠ) imenovan je 2011. Član je Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za život i obitelj od 2012. godine.

Upraviteljem Župe sv. Margarite u Jadrtovcu imenovan je 2014. godine. Iste godine postao

Don Roko Glasnović

Foto: Ivo Kronja

je i član Ekonomskog vijeća, a 2017. imenovan je ekonomom Šibenske biskupije, ravnateljem KŠC-a te predstojnikom Biskupijskog ureda za škole. Upravitelj župa sv. Petra na Kapriju i Uznesenja Blažene Djevice Marije na Žirju bio je od 2017. do 2019. godine, kada je postao član zbora savjetnika Šibenske biskupije. Osim hrvatskog jezika, govori talijanski i engleski.

Biskupsko ređenje msgr. Glasnovića predviđeno je za 22. siječnja 2022. u Dubrovniku.

KRONIKA VOJNOG ORDINARIJA MSGR. JURE BOGDANA

SRPANJ 2021.

Vrana kraj Biograda, 4. srpnja 2021., nedjelja. Biskup msgr. Jure Bogdan predvodio je svečano misno slavlje „svete Nediljice“ u Vrani kraj Biograda. Ranokršćanska svetica, malo poznata u našim krajevima, posebice se slavi u Zadarskoj nadbiskupiji.

Zagreb, 11. srpnja 2021., nedjelja. U Vojnom ordinarijatu biskup je slavio sv. misu i tom prigodom podijelio je sakrament sv. potvrde.

Zagreb, 14. srpnja 2021., srijeda. U sjedištu Hrvatske biskupske konferencije sudjelovao je na 55. sjednici Upravnog vijeća Hrvatskoga Caritasa.

Krašić, 18. srpnja 2021., nedjelja. Umirovljeni vojni biskup u RH msgr. Juraj Jezerinac proslavio je u Krašiću 55 godina svećeništva i 30 godina biskupstva. Pod misom je propovijedao vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan.

Petrinja, 20. srpnja 2021., utorak. Na dan nebeskog zaštitnika Vojne kapelanie sv. Ilike biskup je u petrinjskoj vojarni predvodio sv. misu i propovijedao. S biskupom je koncelebrirao don Branko Čagelj, vojni kapelan, i drugi svećenici.

Zagreb, 21. srpnja 2021., srijeda. U Vojnom ordinarijatu u Zagrebu biskup je primio ministra vanjskih poslova Republike Hrvatske gosp. Gordana Grlića Radmana.

Josipdol, 22. srpnja 2021., četvrtak. U sklopu proslave Dana hrvatskih branitelja ogulinjskog kraja, na 30. obljetnicu napada pobunjenika iz Plaškog na Josipdol u Gospicko-senjskoj biskupiji, vojni ordinarij u RH msgr.

Jure Bogdan predvodio je molitvu kod spomenika za 24 poginula branitelja s prostora općine Josipdol. Spomenik su otkrili ministar hrvatskih branitelja i potpredsjednik Vlade RH Tomo Medved i majka poginulog malodobnog branitelja Katica Sabljak. Potom je biskup u župnoj crkvi sv. Josipa u Josipdolu predvodio svetu misu za poginule hrvatske branitelje.

Struga Banska, 26. srpnja 2021., ponedjeljak. U Strugi Banskoj, u općini Dvor obilježena je 30. godišnjica pogibije trinaestorice hrvatskih redarstvenika. Na komemoraciji su, uz obitelji poginulih policajaca, sudjelovali i potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar unutarnjih poslova Davor Božinović, potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved, izaslanik ministra obrane i državni tajnik Branko Hrg, glavni ravnatelj Hrvatske policije Nikola Milina sa svojim suradnicima i drugi uzvanici. Vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan u zajedništvu s policijskim kapelanim don Ivom Borićem izmolio je prigodnu molitvu za sve poginule hrvatske branitelje. Pjevala je policijska klapa „Sv. Mihovil“.

Sinj, 30. srpnja 2021., petak. Održano je sedmo pokrajinsko hodočašće hrvatskih vojnika, policajaca i branitelja u svetište Gospe Sinjske. Svetu misu je predvodio i propovijedao vojni biskup u RH msgr. Jure Bogdan. S njim su koncelebrirali: generalni vikar V.O. don Marko Medo, biskupski vikari don Slavko Rajić, fra Frano Musić OFM, gvardijan sinjskog samostana fra Ante Čovo, vojni i policijski kapelani iz Splita, Zadra, Šibenika, Knina i Dubrovnika te drugi svećenici franjevcii iz sinjskog samostana. Misno slavlje su pjevanjem animirali klapa HRM-a „Sveti Juraj“ i policijska klapa „Sveti Mihovil“.

Dalj, 1. kolovoza 2021., nedjelja. Polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća kod policijske postaje u Dalju i Erdutu, slavljenim sv. mise koju je predvodio msgr. Jure Bogdan, u Dalju je obilježena 30. godišnjica stradavanja 20 policijaca, 15 pripadnika Zbora narodne garde i četvorice pripadnika Civilne zaštite. S biskupom su sudjelovali daljski župnik don Ante Mihaljević i policijski kapelan – dekan iz Osijeka o. Stjepan Harjač DI. Počast poginulima odali su članovi obitelji poginulih i nestalih branitelja te predstavnici ministarstava, hrvatske policije, lokalnih vlasti, udruga branitelja i sindikata, mještani, poznanici, prijatelji.

Zagreb, 4. kolovoza 2021., srijeda. Umirovljeni vojni biskup u RH msgr. Juraj Jezerinac boravio je u bolnici u Kliničkom bolničkome centru na Rebru u Zagrebu od petka 23. srpnja. Danas je otpušten iz bolnice na kućno liječenje.

Knin, 4. kolovoza 2021., srijeda. U povodu Dana pobjede i domovinske zahvalnosti, Dana hrvatskih branitelja, 26. obljetnice vojno-redarstvene operacije „Oluja“, biskup je zajedno s generalnim vikarom don Markom Medom u večernjim satima sudjelovao na kninskoj tvrđavi na svečanome prijamu.

Knin, 5. kolovoza 2021., četvrtak. Dan pobjede i domovinske zahvalnosti, Dan hrvatskih branitelja, 26. obljetnica vojno-redarstvene operacije „Oluja“. Vojni ordinarijat danas slavi i svetkovinu svoje nebeske zaštitnice Gospe Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta. Središnja proslava Dana pobjede i domovinske zahvalnosti, Dana hrvatskih branitelja i 26. obljetnice vojno-redarstvene operacije „Oluja“ održana je u Kninu. Svečanom obilježavanju u Kninu nazočili su predsjednik Republike Hrvatske i vrhovni zapovjednik Oružanih snaga RH Zoran Milanović, predsjednik Hrvatskog sabora Gordan Jandroković, predsjednik Vlade RH Andrej Plenković, potpredsjednik Vlade i

ministar unutarnjih poslova Davor Božinović, potpredsjednik Vlade i ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved, ministar obrane Mario Banožić i ostali ministri u Vladi RH, načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga RH admiral Robert Hranj sa suradnicima, glavni ravnatelj policije Nikola Milina sa suradnicima, vojni izaslanici savezničkih i partnerskih zemalja, predstavnici lokalnih i civilnih vlasti, pripadnici Hrvatske vojske i policije te sudionici operacije „Oluja“. U 9 sati, kod spomenika hrvatske pobjede „Oluja 95“ vojni biskup predvodio je molitvu za poginule hrvatske branitelje.

Središnje euharistijsko slavlje u kninskoj župnoj crkvi predvodio je vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan. S njim su u koncelebraciji bili šibenski biskup msgr. Tomislav Rogić, umirovljeni šibenski biskup msgr. Ante Ivas, provincijalni ministar Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Marko Mrše OFM, generalni vikar Vojnog ordinarijata don Marko Medo, biskupski vikar za pastoral MORHA i OS RH don Slavko Rajić, biskupski vikar za pastoral MUP-a i redarstvenih službi fra Frano Musić OFM, gvardijan i župnik u Kninu fra Josip Gotovac te dvadesetak vojnih i policijskih kapelana i drugih svećenika. Pjevala je klapa Hrvatske ratne mornarice „Sveti Juraj“ i policijska klapa „Sveti Mihovil“.

Zagreb, 8. kolovoza 2021., nedjelja. U kapelici Vojnog ordinarijata slavio je svetu misu u 10.00 sati. Koncelebrirali su msgr. Juraj Jezerinac i don Marko Medo.

Sinj, 14. kolovoza 2021., subota. U svetištu Gospe Sinjske biskup je predvodio večernju sv. misu i održao propovijed. Koncelebrirali su gvardijan sinjskog samostana fra Ante Čovo OFM, župnik fra Perica Maslać OFM, don Marko Trogrić, don Josip Dukić, don Hrvoje Relja.

Makarska (Svetiše Vepric), 15. kolovoza 2021., nedjelja, Velika Gospa. U Gospinu svetištu u Vepricu biskup je prije podne slavio sv. misu i propovijedao.

Donji Dolac, 21. kolovoza 2021., petak. U rodnome mjestu, u župnoj crkvi sv. Martina biskup je slavio sv. misu za svoje pokojne. Potom je pohodio mjesno groblje.

Zagreb, 28. kolovoza 2021., subota. U crkvi sv. Josipa u Zagrebu, na Trešnjevcu, u 17.30 sati slavio je svetu misu. Pod misom sklopili su sakramentalnu ženidbu Ana Stanić, djevatnica Vojnog ordinarijata, i Ivan Jakić.

Zagreb, 31. kolovoza 2021., utorak. Posljednji američki general napušta Afganistan. Dvadesetogodišnji rat u Afganistanu je završen. NATO-vi vojnici su se povukli. Desetci tisuća Afganistanaca su evakuirali i odvezeni na Zapad. Jedna skupina je došla i u Hrvatsku.... Dramatične slike iz kabulske zračne luke obilaze svijet.... Za tu ratom ispaćenu zemlju započinje novo razdoblje. Složeno, nadasve složeno...

Biskup je sudjelovao s generalnim vikarom don Markom Medom na Hrvatskom vojnom učilištu na svečanosti dodjele prvog časničkog čina kadetima Hrvatskog vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman“. Čin poručnice/poručnika primilo je 59 kadeta 14. i 15. naraštaja diplomskih i preddiplomskih sveučilišnih studijskih programa Vojno inženjerstvo i Vojno vođenje i upravljanje, od čega je 38 kadeta i 21 kadetkinja. Osim čina poručnika kadeti su primili časnički bodež, rješenje o prijemu u djelatnu vojnu službu i odluku o rasporedu u postrojbe Hrvatske vojske. Svečanosti je nažočio izaslanik predsjednika Vlade Republike Hrvatske ministar obrane Mario Banožić, izaslanik predsjednika Republike Hrvatske i vrhovnog zapovjednika Oružanih snaga RH Dragan Lozančić, izaslanik predsjednika Hrvatskog sabora i potpredsjednik Hrvatskog sabora Željko Reiner, načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga RH admirал Robert Hranj, zapovjednik Hrvatskog vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman“ general-pukovnik Mate Pađen, rektor Sveučilišta u Zagrebu Damir Boras, rektorica Sveučilišta obrane i sigurnosti Ivana Čuković-Bagić itd.

RUJAN 2021.

Ludbreg, 3. rujna 2021., petak. Održano je 22. pokrajinsko hodočašće policije i vojske u svetište Predragocjene Krvi Kristove u Ludbregu. Hodočašće je predvodio vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan, a u koncelebraciji su sudjelovali rektor svetišta i župnik msgr. Josip Đurkan, vojni kapelan i policijski kapelan i dekan vlč. Ivica Horvat te drugi svećenici.

Beli Manastir, 4. rujna 2021., subota. U župnoj crkvi sv. Martina u Belom Manastiru biskup je poslije podne slavio sv. misu i propovijedao.

Zagreb, 5. rujna 2021., nedjelja. Slavio je sv. misu u Vojnom ordinarijatu s narodom za narod. Koncelebrirali su msgr. Juraj Jezerinac i don Marko Medo.

Koprivnica, 6. rujna 2021., ponедjeljak. Proslavljen je Dan policijske kapelaniјe „Sveti Marko Križevčanin“ u Koprivnici. Svetu misu je u crkvi sv. Nikole biskupa predstavio vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan. Koncelebrirali su biskupski vikar za pastoral MUP-a fra Frano Musić OFM, policijski kapelan iz PU koprivničko-križevačke vlč. Ozren Bizek, policijski kapelan iz PU bjelovarsko-bilogorske vlč. Damir Vrabec, policijski kapelan iz PU međimurske vlč. Vjekoslav Vidaček te svećenici iz susjednih župa vlč. Dominik Vukalović, vlč. Leonard Markač, vlč. Ivica Puškadija i vlč. Tomislav Petrić.

Misnom slavlju prisustvovali su gradonačelnik grada Koprivnice i saborski zastupnik Mišel Jakšić, župan Koprivničko-križevačke županije Darko Koren sa suradnicima, saborski zastupnik Darko Sobota, načelnik PU koprivničko-križevačke Miroslav Puž sa suradnicima, djelatnici Policijske uprave, predstavnici braniteljskih udruga te drugi vjernici.

Križevci, 7. rujna 2021., utorak. Blagdan je sv. Marka Križevčanina, nebeskog zaštitnika Bjelovarsko-križevačke biskupije. Na poziv

biskupa msgr. Vjekoslava Huzjaka biskup je sudjelovao na slavlju u Križevcima. Svečanu koncelebraciju predvodio je i propovijedao msgr. Božo Radoš, varaždinski biskup. S njime su koncelebrirali: biskupi msgr. Vjekoslav Huzjak, msgr. Milan Stipić, msgr. Vlado Košić, msgr. Jure Bogdan, msgr. Zdenko Križić, msgr. Ivan Šaško, msgr. Mijo Gorski, msgr. Josip Mrzljak i dvadesetak svećenika.

Zagreb, 8. rujna 2021. U vojnome ordinarijatu u Zagrebu biskup je predsjedao inicijalnom sastanku za organizaciju Nacionalnog hodočašća u Mariju Bistrigu vojske, policije i branitelja, u prvu nedjelju mjeseca listopada ove godine. Na sastanku su bili prisutni generalni vikar don Marko Medo, biskupski vikari don Slavko Rajič i fra Frano Musić OFM, predstavnici MORH-a, MUP-a, Ministarstva hrvatskih branitelja, hrvatskih vatrogasaca...

Zagreb, 9. rujna 2021., četvrtak. Šesto hodočašće pripadnika Hrvatske kopnene vojske na Udbinu. U svetištu hrvatskih mučenika na Udbini biskup je predvodio hodočasničku sv. Misu HKoV-a. Na hodočašću je bilo stotinjak pripadnika Hrvatske vojske iz raznih krajeva Hrvatske. Sudjelovali su i svećenici: don Marko Medo, generalni vikar, vlč. Vladislav Mandura - Đakovo, vlč. Ivan Blaževac - Karlovac, don Branko Čagelj - Petrinja, don Mate Mihaljević - Našice, don Željko Volarić - Požega, fra Mato Vincetić OFM - Vinkovci, o. Ivo Topalović - Zadar, vlč. Matej Ećimović - Slunj, don Ivo Borić (policijski kapelan Sisak), vlč. Josip Šimatović - Gospić - Udbina. Sudjelovalo je još nekoliko svećenika iz Gospičko-senjske biskupije. Pjevala je klapa HRM „Sv. Juraj”.

Zagreb, 11. rujna 2021., subota. Sudjelovao je u Udbini na slavlju Spomendana hrvatskih mučenika. Koncelebriranu sv. misu predvodio je i propovijedao msgr. Marin Barišić, splitsko-makarski nadbiskup metropolit. S njim su koncelebrirali: msgr. Zdenko Križić, gospočko-senjski biskup, msgr. Dražen Kutiša, nadbiskup koadjutor splitsko-makarski, msgr. Mate Uzinić, nadbiskup koadjutor

riječki, msgr. Vjekoslav Huzjak, biskup bješkovarsko-križevački, msgr. Ranko Vidović, biskup hvarska, msgr. Ivan Šaško, pomoćni biskup zagrebački, msgr. Ante Ivas, umirovljeni biskup šibenski, i vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan. Još je koncelebriralo tridesetak svećenika. Svetu misu izravno je prenosila Hrvatska radiotelevizija.

Zagreb, 12. rujna 2021., nedjelja. Svetu misu slavio je u kapelici kod sestara Služavki Malog Isusa u kući Suradnica Krista Kralja. S biskupom su koncelebrirali msgr. Juraj Jezerinac i don Marko Medo.

Marija Bistrica, 14. (utorak) - 17. rujna (petak) 2021. Vojni i policijski svećenici, njih 28, bili su na duhovnim vježbama u Mariji Bistrici od utorka do petka. S njima je bio i vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan. Voditelj duhovnih vježbi bio je msgr. Zdenko Križić, gospočko-senjski biskup.

Križevci, 17. rujna 2021. petak. U Križevcima je obilježen Dan branitelja Domovinskoga rata grada Križevaca i 30. obljetnica od oslobođenja vojarne. Vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan predvodio je poslije podne u Križevcima svetu misu, u crkvi sv. Ane, i potom sudjelovao u svečanosti otkrivanja novog spomenika poginulim braniteljima. S biskupom su koncelebrirali župnik vlč. Stjepan Soviček i kancelar Križevačke eparhije vlč. Vladimir Simunović. Na svetoj misi i u cjelokupnomet programu sudjelovali su brojni branitelji i obitelji poginulih branitelja, potpredsjednik Vlade i ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved, izaslanik predsjednika RH general-pukovnik Marijan Mareković, gradonačelnik grada Križevaca Mario Rajn, župan Koprivničko-križevačke županije Darko Koren i drugi predstavnici lokalne samouprave.

Zagreb, 19. rujna 2021., nedjelja. Slavio je sv. misu s narodom za narod u Vojnome ordinarijatu i propovijedao. S biskupom su koncelebrirali msgr. Juraj Jezerinac i don Mate Mihaljević.

Zagreb, 21. rujna 2021., utorak. U Vojnome ordinarijatu predsjedao je sastankom za organizaciju hodočašća u Mariju Bistrigu. Zapovjednik hodočašća ove godine je general Ivan Turkalj, a zamjenik zapovjednika hodočašća u ime Ministarstva unutarnjih poslova Josip Bukvić.

Mali Erjavec kraj Ozlja, 23. rujna 2021., četvrtak. Na prostoru baze Interventne jedinice policije PU karlovačke u Malom Erjavcu kod Ozlja vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan predvodio je euharistijsko slavlje tijekom kojeg je blagoslovio kapelicu bl. Alojzija Stepinca. Kapelica je uređena na inicijativu pripadnika Interventne policije i njihova zapovjednika Ivana Hodaka, a uz podršku policijskog kapelana vlč. Andrije Markača i Vojnog ordinarijata.

Zagreb, 25. rujna 2021., subota. Zajedno s don Markom Medom biskup je sudjelovao u Zagrebu na Hrvatskome vojnem učilištu „Dr. Franjo Tuđman“ na programu svečane prisege 19. naraštaja kadeta. Ovime je također obilježen i početak akademске godine sveučilišnih preddiplomskih i diplomskih studija.

Svečanu prisegu položila su 104 kadeta (kadetkinje).

Zagreb, 26. rujna 2021., nedjelja. Slavio je sv. misu u Vojnome ordinarijatu s narodom za narod. Koncelebrirao je msgr. Juraj Jezerinac.

Split, 27. rujna 2021., ponедjeljak. Svečano obilježavanje 30. obljetnice osnutka Hrvatske ratne mornarice. Vojni biskup se ujutro u Lori susreo s kadetima studija Vojno pomorstvo Hrvatskog vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman“ i s voditeljem studija kapetanom bojnog broda Lukom Mihanovićem. Svečanu svetu misu u 9 sati biskup je predvodio u crkvi sv. Ante na Poljudu.

Zagreb, 29. rujna 2021., srijeda. U povodu proslave blagdana sv. Mihovila i Dana policije, vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan pred-

vodio je za poginule, nestale i preminule hrvatske redarstvenike svetu misu na Policijskoj akademiji, u zajedništvu s biskupskim vikarom za MUP i Redarstvene službe i kapelanom na Policijskoj akademiji fra Franom Mušićem OFM.

Istoga dana poslije podne biskup je sudjelovao na svečanome prijemu, u povodu Dana policije, u Uredu predsjednika RH Zorana Milanovića na Pantovčaku.

Štrigova, 30. rujna 2021., četvrtak, Sveti Jeronim. Na poziv župnika vlč. Kristijana Kuhara, u povodu blagdana sv. Jeronima biskup je slavio svečanu sv. misu u crkvi sv. Jeronima u Štrigovi u Varaždinskoj biskupiji. Prije sv. mise blagoslovio je vatrogasno vozilo i vatrogasce.

LISTOPAD 2021.

Marija Bistrica, 3. listopada 2021., nedjelja. Dvadeset i deveto hodočašće hrvatskih vojnika, policajaca, branitelja i vatrogasaca u Mariju Bistrigu. Vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan i vojni ordinarij u BiH nadbiskup koadjutor msgr. Tomo Vukšić predvodili su pobožnost križnoga puta. Svetu misu predvodio je i propovijedao vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan. Koncelebrirali su msgr. Tomo Vukšić, vrhbosanski nadbiskup koadjutor i apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata u BiH, gotovo svi vojni i policijski svećenici iz RH te nekoliko njih iz BiH. Svetu misu izravno je prenosila Hrvatska radiotelevizija, Hrvatski radio, Hrvatski katolički radio, Radio Marija i Radio Marija Bistrica. Pjevale su naizmjenično klape HRM „Sveti Juraj“ i Policijska klapa „Sveti Mihovil“. Svirao je Orkestar Hrvatske vojske. Zapovjednik hodočašća je brigadni general Ivan Turkalj, a dozapovjednik Josip Bukvić.

Vinkovci, 7. listopada 2021., četvrtak. Vojna kapelacija u Vinkovcima „Kraljica Svete Krunice i sveti Ivan Kapistran“ proslavila je svog liturgijskog naslovnika i nebeskog zaštitnika – Kraljicu Svete Krunice.

Vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan tom je pri-godom u vojarni „Slavonski sokolovi“ u Vin-kovcima, u kapelici Kraljice Svetе Krunicе i sv. Ivana Kapistrana predvodio svetu misu za sve poginule i nestale branitelje.

Danas je u 12.00 sati obznanjeno da je papa Franjo imenovao biskupom koadjutorom u Srijemskoj Mitrovici msgr. Fabijana Svalinu, svećenika Đakovačko-osječke nadbiskupije.

Zagreb, 13. listopada 2021., srijeda. U Vojnome ordinarijatu prije podne biskup je predsjedao sjednicom o raščlambi „29. ho-dočašća hrvatske policije, vojske i hrvatskih branitelja u Mariju Bistricu“.

Zagreb, 15. listopada 2021., petak. U Ministarstvu obrane RH u 9.00 sati, u dvorani Zvonimir, biskup je sudjelovao na programu obilježavanja Dana Glavnog stožera OS-a RH. S biskupom su bili don Marko Medo, generalni vikar, i don Slavko Rajić, vojni kapelan u MORH-u i biskupski vikar. Na obilježavanju Dana Glavnog stožera OSRH bili su predsjednik RH i vrhovni zapovjednik Zoran Milanović, ministar obrane Mario Ba-nožić, načelnik GS-a OS-a RH Robert Hranj i drugi.

Zagreb, 16. listopada 2021., subota. U povo-du obljetnice odobrenja Konstitucija – Pravila Suradnica Krista Kralja, biskup je predvodio sv. misu i propovijedao u Domu Suradnica Krista Kralja. Pravila je potpisao pomoći zagrebački biskup dr. Franjo Salis Sevis 18. listopada 1953. godine. S biskupom su kon-celebrirali don Marko Medo, generalni vikar, i p. Marko Matić DI.

Zagreb, 17. listopada 2021., nedjelja. U Vojnome ordinarijatu predvodio je sv. misu i propovijedao, „s narodom za narod“. Koncelebrirao je msgr. Juraj Jezerinac.

Zagreb, 18. listopada 2021., ponедjeljak. Biskup je primio fra Mira Relotu OFM, vizitatora Hercegovačke franjevačke provincije, koji je došao s fra Franom Musićem OFM.

Zagreb, 19. - 21. listopada 2021., utorak - četvrtak. Sudjelovao je na zasjedanju Hrvatske biskupske konferencije.

Zagreb, 22. listopada 2021., petak. U kapelici sv. Ivana Pavla II. u Ministarstvu obrane RH biskup je predvodio misno slavlje u povodu Dana vojne kapelije „Sveti Ivan Pavao II.“. U koncelebraciji s biskupom bili su kapelan i biskupski vikar za pastoral MORH-a i OS RH don Slavko Rajić i vojni kapelan i dekan o. Zdravko Barić SMM.

Zagreb, 24. listopada 2021., nedjelja. Sestre Služavke Malog Isusa, slave danas Dan ute-meljenja Družbe i blagdan sv. arkandela Rafaela. U kući Suradnica Krista Kralja biskup je slavio sv. misu za sestre Služavke Malog Isusa i suradnice Krista Kralja.

Zagreb, 26. listopada 2021., utorak. Poslije podne, u franjevačkoj crkvi sv. Ante na Sv. Duhu, u povodu početka akademske godine na Hrvatskom vojnom učilištu biskup je slavio sv. misu i propovijedao.

Rim, 27. - 30. listopada 2021., (srijeda - su-bota). Biskup je boravio u Rimu.

Zagreb, 31. listopada 2021., nedjelja. U ka-pelici Vojnog ordinarijata slavio je sv. misu s narodom za narod. Koncelebrirao je msgr. Juraj Jezerinac.

STUDENI 2021.

Zagreb, 1. studenoga, 2021., ponedjeljak. Svetkovina Svih svetih. Svetu misu slavio je u kapelici Vojnoga ordinarijata i propovijedao. Koncelebrirao je don Marko Medo, ge-neralni vikar.

Zagreb, 2. studenoga 2021., utorak, Dušni dan. U crkvi Sveta Mati Slobode slavio je sv. misu u 11.00 sati za poginule, preminule i ne-stale hrvatske branitelje.

Zagreb, 7. studenoga 2021., nedjelja. U ka-pelici Vojnoga ordinarijata slavio je sv. misu s narodom za narod.

Zagreb, 8. studenoga 2021., ponedjeljak. U večernjim satima slavio je sv. misu u kapelici Vojnog ordinarijata i ispratio skupinu od pedesetak hodočasnika za Rim.

Seget, 12. studenoga 2021., petak. U mjestu Vranjica u župi Seget kraj Trogira, u crkvi Hrvatskih mučenika slavio je sv. misu i propovijedao.

Zagreb, 14. studenoga 2021., nedjelja. U kapelici Vojnog ordinarijata slavio je sv. misu i propovijedao.

Zagreb, 18. studenoga 2021., četvrtak. Dan sjećanja na žrtve Domovinskoga rata i Dan sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje. U crkvi Sveta Mati Slobode na Jarunu u Zagrebu slavio je sv. misu i propovijedao.

Srijemska Mitrovica, 21. studenoga 2021., nedjelja. U Srijemskoj Mitrovici u katedrali sudjelovao je na biskupskome ređenju biskupa koadjutora Srijemske biskupije msgr. Fabijana Svaline.

Antunovac (Pustara Seleš), 22. studenoga 2021., ponedjeljak. U mjestu Antunovac, na Pustari Seleš u Đakovačko-osječkoj nadbiskupiji biskup je sudjelovao na programu inauguracije „Bijelog križa“ podignuta u spomen na 18 poginulih branitelja Seleša prije trideset godina. S biskupom je bio i msgr. Ranko Vidović, hvarski biskup, i mjesni župnik vlč. Andrija Vrbanić.

Zagreb, 23. studenoga 2021., utorak. Na poziv gospode Martine Puljić, predsjednice tvrtke „Pleter-Usluge d.o.o.“, zajedno s don Markom Medom biskup je pohodio tvrtku.

Zagreb, 24. studenoga 2021., srijeda. Vojni ordinarij je primio u zgradi Vojnog ordinarijata polaznike dvadeset i četvrtog naraštaja Ratne škole „Ban Josip Jelačić“.

Zagreb, 26. studenoga 2021., petak. U Vojnome ordinarijatu predsjedao je sjednicom dekana Vojnog ordinarijata.

Zagreb, 28. studenoga 2021., nedjelja. Slavio je sv. misu u Vojnome ordinarijatu s nandom za narod. Koncelebrirao je msgr. Juraj Jezerinac.

Našice, 30. studenoga 2021., utorak, Sv. Andrija. U vojarni u Našicama, u povodu Dana kapelanije sv. Andrije apostola biskup je predvodio misno slavlje i propovijedao. Koncelebrirali su vojni kapelani don Mate Mihaljević, don Vladislav Mandura i fra Mato Vincetić OFM.

Danas je u 12.00 sati obznanjeno je da je papa Franjo imenovao dubrovačkim biskupom don Roka Glasnovića, svećenika Šibenske biskupije.

ADRESAR VOJNOG ORDINARIJATA

Vojni ordinarijat u RH

Ksaverska cesta, 12

HR - 10 000 ZAGREB

tel: +385 1 4670 660 (59) (centrala)

faks: +385 1 4670 662

www.vojni-ordinarijat.hr

vojni.ordinarijat@morph.hr

Msgr. Jure BOGDAN, vojni ordinarij

Msgr. Juraj JEZERINAC, vojni ordinarij u
miru

Marko MEDO, generalni vikar

spec. 68 632

marko.medo@morph.hr

fra Frano MUSIĆ OFM

biskupski vikar za pastoral MUP-a i

Redarstvenih službi RH

fmusic2@mup.hr

Slavko RAJIĆ

biskupski vikar za pastoral MORH-a

slavko.rajic@morph.hr

Robert STIPETIĆ, kancelar

spec. 68 642

robert.stipetic@morph.hr

S. Martina VUGRINEC

tajnica (vicekancelar) Vojnog ordinarijata

spec. 68 638

martina.vugrinez@morph.hr

Josip STARŽIK

osobni tajnik vojnog ordinarija

spec. 68 631

josip.starzik@morph.hr

Vladimir KRPAN

osobni tajnik generalnog vikara

spec. 68 635

vladimir.krpan@morph.hr

Paula KOVAČEVIĆ

savjetnica za međunarodnu suradnju

spec. 68 633

paula.kovacevic@morph.hr

Ana JAKIĆ

pravna savjetnica

spec. 68 634

ana.stanic@morph.hr

Lidija ŠANTEK

informatički izvršitelj

spec. 68 643

santek127@gmail.com

**Samostalni odjel za potporu
Vojnom ordinarijatu (MORH)**

Vojni ordinarijat u RH
Ksaverska cesta, 12
HR - 10 000 ZAGREB
tel: +385 1 4670 660
faks: +385 1 4670 662

bojnik **IVICA KRIŠTO**,
voditelj Samostalnog odjela
specijal 68 640
ivica.kristo@morp.hr

Marija VUKOVOJAC,
viša stručna savjetnica za organizaciju
spec. 68 637
marija.vukovojac@morp.hr

Branka ŠANDRO,
viša stručna savjetnica za organizaciju
spec. 68 641
branka.sandro@morp.hr

Marina BUZUK, stručni referent
spec. 68 630
marina.buzuk@morp.hr

**Samostalna služba za suradnju s
Vojnim ordinarijatom (MUP)**

Poličkska akademija
Avenija Gojka Šuška, 1
HR - 10 000 ZAGREB
tel: +385 1 2426 525 (spec. 26 525)
faks: +385 1 2426 496 (spec. 26 496)

Mario DOKMANIĆ,
voditelj Samostalne službe
tel: +385 1 2426 525 (spec. 26 525 i 26 319)
mob: 099/7031 578 (spec. 85 620)
mdokmanic@mup.hr

Mato TOPIĆ, policijski službenik za
međunarodnu vjersku suradnju
tel: +385 1 2426 527 (spec. 26 527)
mob: 091 4554 649 (spec. 82 649)
mtopic@mup.hr

Josip ZAGORŠČAK, policijski službenik za
međunarodnu vjersku suradnju
tel: +385 1 2426 523 (spec. 26 523)
mob: 098 470 781 (spec. 84 484)
jzagorscak@mup.hr

Branko ŠARKANJ, policijski službenik za
organizaciju i potporu
tel: +385 1 2426 528 (spec. 26 528)
mob: 091/4563 958 (spec. 82 958)
bsarkanj@mup.hr

Darko ŠANTEK, policijski službenik za
organizaciju i potporu
tel: +385 1 2426 529 (spec. 26 529)
mob: 091/4554 644 (spec. 82 644)
dsantek@mup.hr

Sanja VRKLJAN HORVAT,
administrativna tajnica
tel: +385 1 2426 525 (spec. 26 525)
svrkljan@mup.hr

VOJNE KAPELANIJE

ZAŠTITNIK KAPELANIJE	POSTROJBA
„Sv. Ivan Pavao II.“ 22. listopada	MORH I GS OS RH Stančićeva 6, Zagreb
„Bl. Alojzije Stepinac“ 10. veljače „Sv. Andđeli čuvari“ 2. listopada	HKoV, Karlovac Inženjerijska pukovnija, Karlovac
„Gospa Velikoga hrvatskog krsnog zavjeta“ 12. rujna	3. mehanizirana bojna „Pauci“ GMBR vojarna „Kralj Zvonimir“, Knin Inženjerijska bojna, Sinj
„Sv. Martin Tourski“ 11. studenoga	Zapovjedništvo specijalnih snaga Delnice
„Sv. Petar i Pavao“ 29. lipnja	HRZ 91. Krilo, Zagreb
„Sv. Nikola biskup“ 6. prosinca	HRM Središte za obuku HRM, Split
„Sv. Nikola biskup“ 6. prosinca	Flotila HRM, Obalna straža Pomorska baza Split, Split
„Sv. Ivan od Križa“ 14. prosinca	Obavještajna pukovnija Velika Buna
„Sv. Ilija prorok“ 20. srpnja	2. mehanizirana bojna "Gromovi" GMBR, i 1. mehanizirana bojna "Tigrovi" GMBR, Petrinja
„Kraljica svete Krunice“ i „Sv. Ivan Kapistran“ 7. listopada 23. listopada	Gardijska oklopno-mehanizirana brigada Vinkovci
„Uzvišenje svetog Križa“ 14. rujna	Gardijska mehanizirana brigada Knin
„Sv. Franjo Asiški“ 4. listopada	motorizirana bojna „Vukovi“ GMBR Gospic
„Sv. Leopold Bogdan Mandić“ 12. svibnja	ZOD „Fran Krsto Frankopan“, Osijek pješačka pukovnija, Gašinci
„Bl. Ivan Merz“ 10. svibnja	Središte za borbenu obuku i SHb poligon „Eugen Kvaternik“, Slunj
„Sv. Valentin“ 14. veljače	Počasno-zaštitna bojna Zagreb

KONTAKT	KAPELAN	POMOĆNIK KAPELANA
tel: 01/486-1345 faks: 01/456-7986	Slavko RAJIĆ slavko.rajic@morph.hr mob: 098/1632-359	stožerni narednik Vjekoslav KRIŠTIĆ mob: 092/ 2859-130 vjekoslav.kristic@morph.hr
tel: 047/626-388 faks: 047/626-536 tel: 047/626-603 faks: 047/626-622	Ivan BLAŽEVAC iblazevac@yahoo.com mob: 098/9084-983	nadnarednik Daniel RADNOVIĆ tel: 047/626-536, mob: 098/186-3426 satnik Dražen ČULIG drazen.culig@morph.hr, mob: 091/8811-862
tel/faks: 022/617-841	fra Ilija MIKULIĆ OFM mob: 098/432-607	pozornik Josip JELAVIĆ ŠAKO
tel: 051/652-806 faks: 051/652-940	Željko SAVIĆ mob: 091/973-2698	
tel: 01/6228-862 faks: 01/6228-484	o. Danijel ČOLO, OCD mob: 098/672-613 d.karmel@gmail.com	razvodnik Lorenc TOMKIĆ mob: 098/946-7773
tel: 021/354-913 faks: 021/354-323 mob: 098/510-737	Branimir PROJIĆ dekan Split branimir.projic@morph.hr	
tel: 021/354-160 (650) faks: 021/354-650	Branimir PROJIĆ privremeni upravitelj vojne kapelaniјe	desetnik Dario RAJČIĆ mob: 098/744-330
tel: 01/2025-550 faks: 01/2025-879	Danko BIZJAK mob: 095/ 802-1753 danko.bizjak@morph.hr	
tel: 075/221-415 faks: 075/221-278	Branko ČAGELJ tel: 075/221-415	satnik Mario BARIŠIĆ mob: 098/886-306
tel: 032/348-460 (352) faks: 032/348-460	fra Mato VINCETIĆ OFM mob: 091/650-9424	satnik Adam DAKIĆ adam.dakic@morph.hr mob: 091/725-8290
tel: 022/617-810 (712) faks: 022/617-722	fra Božo ANČIĆ OFM mob: 098/760-979	stožerni narednik Borislav LAPENDA mob: 091/172-8512 tel: 022/617-712
tel/faks: 053/577-201	Josip ŠIMATOVIĆ dekan Karlovac	
tel: 031/236-623 (862) faks: 031/236-841	Josip KEŠINOVIC mob: 099/2254-400 jkesinovic@icloud.com	natporučnik Darko BOBAN darko.boban@morph.hr mob: 099/7120-900
tel: 047/626-824 faks: 047/626-846	Matej EĆIMOVIĆ mob: 091/5722-111	
tel: 01/4566-344 faks: 01/4566-368	o. Zdravko BARIĆ SMM dekan Zagreb mob: 091/576-2764 zdravko.baric64@gmail.com	satnica VS Zvonimira KISIĆ zvonimira.kisic@morph.hr tel: 01/ 4566-177

ZAŠTITNIK KAPELANIJE	POSTROJBA
„Sv. Mihael arkandeo“ 29. rujna	HVU „Dr. Franjo Tuđman“ Zagreb
„Sv. Gabrijel arkandeo“ 29. rujna	93. Krilo i SzO HRZ Zemunik
„Sv. Ivan Krstitelj“ 24. lipnja	SzOiDL i DŠ HVU Požega
„Sv. Juraj mučenik“ 23. travnja	2. motorizirana bojna "Pume" GOMBR Varaždin Topničko-raketna pukovnija, Bjelovar
„Sv. Obitelj“ Nedjelja u osmini Božića „Sv. Antun Padovanski“ 13. lipnja	ZzP, Zagreb Pukovnija Vojne policije
„Marija Pomoćnica“ 24. svibnja	Tenkovačka bojna "Kune" GOMBR Đakovo
„Sv. Andrija apostol“ 30. studenoga	1. mehanizirana bojna "Sokolovi" GOMBR Našice

KONTAKT	KAPELAN	POMOĆNIK KAPELANA
tel: 01/3786-004 (272) faks: 01/3784-657	Marko MEDO	poručnik Marijan PULJIZ mob: 099/2486-662
tel: 023/358-209 (239) faks: 023/358-209	o. Ivo TOPALOVIĆ SVD mob: 098/423-533	satnica Vinka ROGIĆ vinka.rogic@morp.hr mob: 098/532-045
tel/faks: 034/245-117	Željko VOLARIĆ mob: 098/340-798	satnik Antun MANDIĆ antun.mandic@gmail.com mob: 091/786-1333
	Ivica HORVAT mob: 099/2680-732	
tel: 01/6631-318 faks: 01/6631-296	Antonio MIKULIĆ donanto808@gmail.com	satnik Damir SEDLAR mob: 091/943-0134
tel: 031/839-238 faks: 031/839-166 mob: 091/5863-400	Vladislav MANDURA dekan Osijek vlado.mandura@gmail.com	
tel: 031/ 619-144	Mate MIHALJEVIĆ matemihaljevic90@gmail.com	

POLICIJSKE KAPELANIJE

ZAŠTITNIK KAPELANIJE	POSTROJBA
„Majka Božja Kamenitih vrata“ 31. svibnja	MUP PU zagrebačka Petrinjska 20, 10 000 Zagreb
„Sv. Mihovil arkandeo“, Split 29. rujna	MUP PU splitsko-dalmatinska Trg hrvatske bratske zajednice 9, 21 000 Split
„Sv. Mihael arkandeo“ 29. rujna	MUP Policijska akademija Av. G. Šuška 1, 10 000 Zagreb
„Sv. Vid“ 15. lipnja	MUP PU primorsko-goranska Ul. žrtava fašizma 3, 51 000 Rijeka
„Sv. Mihael arkandeo“ 29. rujna	MUP Sjedište Av. grada Vukovara 33, Zagreb Ravnateljstvo policije, Ilica 335, Zagreb
„Bl. Miroslav Bulešić“ 6. studenoga	MUP PU istarska Trg Republike 1, 52 100 Pula
„Sv. Juraj mučenik“ 23. travnja	MUP PU varaždinska Ivana Milčeca 10, 42 000 Varaždin
„Sv. Matej“ apostol 21. rujna	MUP PU bjelovarsko-bilogorska Vlahe Paljetka bb, 43 000 Bjelovar
„Sv. Jeronim“ 30. rujna	MUP PU osječko-baranjska Trg Lavoslava Ružičke 1, 31 000 Osijek
„Sv. Luka evanđelist“ 18. listopada	MUP PU šibensko-kninska Velimira Škorpika 5, 22 000 Šibenik
„Sveti Filip i Jakov, apostoli“ 3. svibnja	MUP PU zadarska Andrije Hebranga bb, 23 000 Zadar
„Sveti Marko Križevčanin“ 7. rujna	MUP PU koprivničko-križevačka Trg Eugena Kumičića 18, 48 000 Koprivnica
„Sveti Hrvatski mučenici“ 9. rujna	MUP PU ličko-senjska Ulica Hrvatskog sokola 2, 53 000 Gospić
„Sv. Josip“ 19. ožujka	MUP PU karlovačka Trg hrvatskih redarstvenika 6, 47 000 Karlovac
„Sv. Vinko Pallotti“ 22. siječnja	MUP PU požeško-slavonska Josipa Runjanina 1, 34 000 Požega
„Sv. Kvirin Sisački“ 4. lipnja	MUP PU sisačko-moslavačka Rimska 19, 44 000 Sisak

KONTAKT	KAPELAN	POMOĆNIK KAPELANA
tel: 01/4563 295 faks: 01/4566 699 mkozic@mup.hr	Marin Drago KOZIĆ mob: 099/2680-728 (spec. 86 084)	Mišo JOSIPOVIĆ mob: 099/2292-432 (spec. 85 546) mjosipovic@mup.hr
tel: 021/215-659 faks: 021/307-512	Marko TROGRLIĆ mob: 098/ 1811-688 Hrvoje RELJA mob: 098/ 1715-305	Luka GALIĆ tel. 021/307 511, (spec. 40 511) fax. 021/307 512 mob: 091/4563-741
tel: 01/2426-490 faks: 2426 496	fra Frano MUSIĆ OFM mob: 099/2584-982 (spec. 86 011) fmusic2@mup.hr	Luka NORAC KEVO tel. 01/2426 526, (spec. 26 526) mob: 091/4563-866
tel: 051/439-945 faks: 051/430-333	Pavao MOKRI mob: 099/3739-315(spec. 82 057) pmokri@mup.hr	
tel: 01/6122-712 tel: 01/3788-567 faks: 01/3788-653 zrakosec@mup.hr	Željko RAKOŠEC dekan Zagreb mob: 099/7065-885 (spec. 85 682)	Vinko BAKULA tel: 01/3788 853, (spec. 88 853) mob: 091/4563-805
tel/faks: 052/521-097 mob: 099/4965-534 (spec. 86 866)	Ilija JAKOVLJEVIĆ dekan Rijeka ijakovljevic2@mup.hr	
tel/faks: 042/749-400 ihorvat9@mup.hr	Ivica HORVAT dekan Varaždin mob: 099/2680-732 (spec. 86 088)	
dvrabec@mup.hr faks: 043/638-637	Damir VRABEC mob: 099/4965-536 (spec. 86 868)	
tel: 031/237-553 faks: 031/237-267 sharjac@mup.hr	o. Stjepan HARJAČ DI dekan Osijek mob: 099/2113-891 (spec. 84 048)	
tel: 47 264 fax: 022/347-284 dpoljak6@mup.hr	Darko POLJAK dekan Split mob: 099/2680-733 (spec. 86 089)	
tel: 45 435	o. Ivo TOPALOVIĆ SVD mob: 098/423-533	
obizek@mup.hr faks:048 813-430	Ozren BIZEK mob: 099/2680-731 (spec. 86 087)	Jadranko BENJAK jbenjak@mup.hr tel: 78 421 mob: 099/ 4974 546 (spec. 82 163)
	Josip ŠIMATOVIĆ	
tel.: 047/664-143 faks: 047/664-385	Andrija MARKAČ mob: 098/213-393	
tel: 034/245-117	Željko VOLARIĆ mob: 098/340-798	
099/2680 735 (spec. 86091)	Ivo BORIĆ iboric3@mup.hr	

ZAŠTITNIK KAPELANIJE	POSTROJBA
“Sv. Euzebije i Polion” 29. svibnja	MUP PU vukovarsko-srijemska Glagoljaška 27b, 32 100 Vinkovci
“Sv. Marko evanđelist” 25. travnja	MUP PU brodsko-posavska Ivana Mažuranića 9, 35 000 Slavonski Brod
“Sv. Vlaho” 3. veljače	MUP PU dubrovačko-neretvanska Dr. Ante Starčevića 13, 20 000 Dubrovnik
“Sv. Nikola biskup” 6. prosinca	MUP PU krapinsko-zagorska Matije Gubca 53, 49210 Zabok
“Sv. Franjo Asiški” 4. listopada	MUP PU međimurska Jakova Gotovca 7, 40 000 Čakovec
“Bl. Alojzije Stepinac” 10. veljače	MUP PU virovitičko-podravska Trg bana Josipa Jelačića 19, 33 000 Virovitica

KONTAKT	KAPELAN	POMOĆNIK KAPELANA
099/4579 403 (spec. 82 115)	Ivan BEGOVIĆ ibegovic3@mup.hr mob: 098/9422-291	
mparadzik@mup.hr	Mario PARADŽIK mob: 099/ 3864 732 (spec. 82 936)	
ikramar@mup.hr	fra Ivo KRAMAR OFM mob: 099/ 3739 319 (spec. 82 061)	
tel: 049/225-235 faks: 049/225-200	vlč. Ivan GRINIŠIN mob: 099/ 3864 733 (spec. 82 938)	
	Vjekoslav VIDAČEK mob: 099/3739-312 vvidacek@mup.hr	
faks: 048/813-430	Ozren BIZEK mob: 099/2680-731 (spec. 86 087) obizek@mup.hr	

SADRŽAJ

Božićna poruka vojnog ordinarija msgr. Jure Bogdana za Božić 2021.....	355
SVETA STOLICA.....	357
Poruka pape Franje za 36. Svjetski dan mlađih	357
Poruka pape Franje za Međunarodni dan osoba s invaliditetom	362
Poruka Dikasterija za promicanje cijelovitog ljudskog razvoja povodom Svjetskog dana turizma 2021.....	365
HRVATSKI BISKUPI.....	367
Priopćenje sa 63. zasjedanja Sabora Hrvatske biskupske konferencije	367
Deklaracija Šestog hrvatskoga socijalnog tjedna.....	368
Poruka Stalnoga vijeća HBK	371
Polugodišnji sastanak Vlade i Hrvatske biskupske konferencije.....	372
Izjava Komisije Hrvatske biskupske konferencije Iustitia et pax	374
Poruka msgr. Ivice Petanjka, predsjednika Vijeća HBK za misije, krčkog biskupa povodom Svjetskog dana misija	378
Poruka msgr. Ranka Vidovića, predsjednika Odbora HBK za pastoral pomoraca, hvarskog biskupa pomorcima i ribarima o blagdanu sv. Nikole 2021.....	380
Poslanica msgr. Bože Radoša, predsjednika Hrvatskog Caritasa, varaždinskog biskupa za Nedjelju Caritasa 2021.....	381
Hrvatski prijevod novih zaziva u Lauretanskim litanijama i Litanijama sv. Josipa kojeg je potvrdila HBK na 63. plenarnom zasjedanju	382
Propovijed vojnog ordinarija msgr. Jure Bogdana na VII. pokrajinskom hodočašću Gospi Sinjskoj	385
Propovijed vojnog ordinarija msgr. Jure Bogdana u povodu Dana pobjede i domovinske zahvalnosti, Dana hrvatskih branitelja i Gospe Velikoga Hrvatskog Krsnog Zavjeta	388
Propovijed vojnog ordinarija msgr. Jure Bogdana na 29. hodočašću hrvatske vojske, policije i branitelja, Marija Bistrica	391
Propovijed vojnog ordinarija msgr. Jure Bogdana na sv. misi za poginule i stradale u Vukovaru i Škabrnji, za sve stradale i nestale u Domovinskom ratu.....	394
Propovijed vojnog ordinarija msgr. Jure Bogdana u povodu 22. obljetnice smrti dr. Franje Tuđmana	397
PROMIŠLJANJA	400
Josip VRANDEČIĆ, Vojna revolucija u Dalmaciji: Obrambeno graditeljstvo Alla Moderna	400
IZ UREDA VOJNOG ORDINARIJATA	415
Otpuštanje cenzure zbog pobačaja u 2022. godini.....	428
Post i nemrs u 2022. godini.....	428
Nakane za 2022. preporučene članovima Papine svjetske molitvene mreže.....	429

DEKRETI I IMENOVANJA.....	431
IZVJEŠĆA I DOGAĐAJI	433
Dan hrvatskih branitelja ogulinskog kraja	433
30. godišnjica pogibije 13 hrvatskih redarstvenika u Strugi Banskoj	434
VII. pokrajinsko hodočašće Hrvatske vojske, policije i branitelja Gospi Sinjskoj.....	435
Proslava Dana pobjede i domovinske zahvalnosti, Dana hrvatskih branitelja, 26. obljetnice vojno-redarstvene operacije „Oluja“ i svetkovina nebeske zaštitnice Vojnog ordinarijata	439
6. HRVCON u Poljskoj obilježio 26. obljetnicu Dana pobjede i domovinske zahvalnosti	444
Misno slavlje povodom 30. obljetnice ustrojavanja pukovnije vojne policije.....	445
22. pokrajinsko hodočašće policije i vojske u Ludbreg	446
Dan policijske kapelanie „Sveti Marko Križevčanin“	448
6. vojno hodočašće pripadnika Hrvatske kopnene vojske na Udbinu	449
Duhovne vježbe svećenika Vojnog ordinarijata.....	450
Dan branitelja Domovinskoga rata u Križevcima.....	452
Dan Policijske kapelanie sv. Mateja apostola	453
Blagoslov nove kapelice u Malom Erjavcu	454
Na HVU održana svečana prisega 19. naraštaja kadeta.....	456
U PU zagrebačkoj obilježen Dan policije i proslavljen blagdan sv. Mihaela	457
Obilježen Dan policije u Policijskoj kapelaniji sv. Josipa	458
30. obljetnica osnutka Hrvatske ratne mornarice.....	459
Dan Policije i blagdan sv. Mihovila	461
29. hodočašće Hrvatske vojske, policije i hrvatskih branitelja u Mariju Bistricu	462
Proslava Dana vojne kapelanie u Vinkovcima.....	467
In memoriam za 97 policajaca poginulih i nestalih u obrani Vukovara.....	468
Dan vojne kapelanie Sveti Ivan Pavao II.....	469
Šesto pokrajinsko vojno hodočašće u ilok	472
Misa zaziva Duha Svetog za početak akademске godine na HVU i sinodalnog hoda u Vojnom ordinarijatu	474
Misa zadušnica za poginule, preminule i nestale hrvatske branitelje	475
Dan policijske kapelanie bl. Miroslava Bulešića.....	477
Obilježavanje 30. obljetnice pogibije branitelja u Komolcu i na Strinčjeri.....	478
Pripadnici hrvatskog kontingenta u Republici Poljskoj obilježili Dan sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje.....	479
Msgr. Fabijan Svalina zaređen za biskupa	480
Otkriven "Bijeli križ" u počast poginulim hrvatskim braniteljima	485
Posjet 24. naraštaja Ratne škole „Ban Josip Jelačić“ Vojnom ordinarijatu	486
Proslava sv. Nikole biskupa u HRM-u u Splitu	487
Adventska tribina vojne kapelanie „Svetog Ilike Proroka“ u Petrinji	489
Dvadeset i druga obljetnica smrti dr. Franje Tuđmana	490
Božićno čestitanje u Vojnom ordinarijatu	491
Papa Franjo imenovao don Roka Glasnovića dubrovačkim biskupom	492
KRONIKA VOJNOG ORDINARIJA MSGR. JURE BOGDANA	493

ADRESAR VOJNOG ORDINARIJATA	500
Vojne kapelaniјe	502
Policijске kapelaniјe	506
SADRŽAJ.....	510

29. HODOČAŠĆE HRVATSKIH VOJNIKA, POLICAJACA I BRANITELJA
MARIJA BISTRICA , 3. LISTOPADA 2021.

Potpredsjednik Vlade RH i ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved pozdravlja ratne invalide
MARIJA BISTRICA , 3. LISTOPADA 2021.

